

Bulletin advokacie

Institut svěrenského fondu v NOZ • NOZ a vznik pracovního poměru • Zákon o obchodních korporacích a jeho návaznost na oceňování a znaleckou praxi • Porušování povinnosti zakládat řádně listiny do sbírky listin jako důvod pro zrušení právnické osoby s likvidací soudem • Trh právních služeb v Německu v roce 2030 •

V Y D Á V Á Č E S K Á A D V O K Á T N Í K O M O R A

9. galavečer Právníka roku: noblesně v Brně

Podrobnosti a seznam vítězů najdete na str. 5-12.

JAK NAPSAT
DOBŘE
STÍŽNOST
K ESLP?

Čtete na str. 23-27.

Bulletin advokacie®

Bulletin advokacie vydává
Česká advokátní komora v Praze
(IČO 66 000 777)
v agentuře **impax**, spol. s r. o.
www.impax.cz

Vychází 10x ročně, z toho 2 dvojčísla
(1-2, 7-8). Přetisk povolen jen se souhlasem
redakce.

Adresa redakce:
Česká advokátní komora
Národní třída 16
110 00 Praha 1
telefon: 221 729 011
fax: 224 932 989
e-mail: bulletin@cak.cz
www.cak.cz
IČ: 66000777
DIČ: CZ 66000777

Redakce:
Předseda redakční rady: JUDr. Petr Toman
Šéfredaktor: JUDr. Pavel Bělohávek, Dr.h.c.,
Výkonná redaktorka: PhDr. Ivana Cihlářová
Tajemnice redakce: Eva Dvořáková

Redakční rada:
JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
prof. JUDr. Alexander Bělohávek, Dr.h.c.,
JUDr. Jiří Císař, prof. JUDr. Jan Dědič,
prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.,
JUDr. Pavel Holec,
JUDr. Ladislav Krym,
prof. JUDr. Zdeněk Kučera, DrSc.,
prof. JUDr. Karel Marek, CSc.,
JUDr. Michal Mazanec,
† doc. JUDr. Vladimír Mikule,
JUDr. Tomáš Pohl,
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.,
prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.,

Objednávky předplatného zasílejte na adresu:
ČAK, Národní třída 16, 110 00 Praha 1,
e-mail: dvorakova@cak.cz
Cena výtisku včetně dvojčísel je 90 Kč,
zvýhodněné roční předplatné 850 Kč
kromě poštovného, balného a DPH. Advokátům
a advokátním koncipientům se rozesílá zdarma.
S reklamací při problémech s distribucí
se obračejte na pí Dvořákovou, e-mail
dvorakova@cak.cz, tel. 221 729 045.

Inzertní služby zajišťuje agentura
IMPAX, spol. s r. o. Objednávky inzerce
zasílejte na adresu agency@impax.cz,
případně volejte na tel. 606 404 953 nebo
na 241 483 141. Media kit a další informace
naleznete na internetových stránkách
www.impax.cz.

Celé znění každého čísla vychází též
na internetu (www.cak.cz). Předáním rukopisu
redakci vyjadřuje autor souhlas se zveřejněním
také na stránkách www.bulletin-advokacie.cz
a v právních informačních systémech
spolupracujících s ČAK.

Toto číslo vyšlo 10. 2. 2014 v nákladu
15 800 výtisků.

Foto na obálce: Vítězové soutěže
Právník roku 2013 – Jan Kolman

Ilustrační foto: Shutterstock.com

Tisk: Impax, spol. s r. o.
MK ČR E 6469
ISSN 1210-6348

Úvodník

Vladimír Papež: **Jak dál v oblasti advokátní legislativy** 3

Aktuality

Krátké zprávy z představenstva Robert Němec, Michal Žížlavský..... 4
Galavečer Právnicka roku 2013: noblesně v Brně Ivana Cihlářová..... 5
**Kontrola plnění povinností advokátů při provádění úschovy peněz
za rok 2013** Marcela Marešová 14
Profesor Bělohávek obdržel Mezinárodní právní cenu za rok 2013 ivac... 16
Pozvánka na výroční kongres AIJA v Praze 18
Pozvánka na 5. ročník Josefského symposia ve Křtinách 18

z právní teorie a praxe

Články

Shrnutí 22
Jak napsat kvalitní stížnost k ESLP Jan Kratochvíl 23
Institut svěrenského fondu v NOZ Miloš Kocí 28
**Důsledky prodlení dlužníka před 1. 7. 2013, od 1. 7. 2013
a ode dne nabytí účinnosti NOZ** Veronika Petrová 33
Nový občanský zákoník a vznik pracovního poměru Ladislav Jouza 36
Nad zákonem o veřejných rejstřících *aneb nihil novi sub sole*
Pavel Mates, Karel Šemík..... 39
**Zákon o obchodních korporacích a jeho návaznost na oceňování
a znaleckou praxi** Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová 42
**Porušování povinností zakládat řádně listiny do sbírky listin jako
důvod pro zrušení právnické osoby s likvidací soudem** Tomáš Plihal..... 46

Z judikatury

Cestovné advokáta jako účelně vynaložený náklad 47
Právní pomoc advokáta při podání vysvětlení 51
Zánik funkce statutárního orgánu společnosti dohodou 57

Z odborné literatury

K. Svoboda, P. Smolík, J. Levý, R. Šínová a kol.: **Občanský soudní řád.
Komentář** (Jan Dvořák) 60
Vladimír Kůrka a Karel Svoboda (eds.): **Přehled judikatury
ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce** (Miroslav Hromada) 61
Petr Prchal: **Zakázková autorská díla z pohledu práva závazkového
a autorského** (Ivo Telec) 62
Štěpán Výborný: **Nenávistný internet versus právo** (David Zahumenský) 63
Ivan Halász: **Medzinárodná migrácia, krajanía a volebné právo**
(Zdeněk Koudelka)..... 64
Karel Schelle, Jaromír Tauchen: **Vývoj konstitucionalismu
v českých zemích** (Zdeněk Koudelka)..... 65
Josef Benda: **Restituce majetku bývalých šlechtických rodů
po roce 1989** (Karel Marek) 66
Přečetli jsme za vás Jan Mates, Hana Rýdlová..... 67
Bulletin slovenskej advokácie přináší... 69

z advokacie

Sloupek Karla Čermáka

Hlavní pauza..... 72

Z České advokacie

Změny v regionech ČAK Petr Mrázek.....	73
Z praxe výboru ČAK pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů Marek Nespala	74
Z kárné praxe Jan Syka.....	76
Z jednání představenstva ČAK icha	77
Úvahy zkušebního komisaře Stanislav Balík.....	78

Z Evropy

Trh právních služeb v Německu v roce 2030 Eva Indruchová	80
Výroční zpráva o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie Eva Indruchová	82
Další protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod Kamila Hájičková	84

informace a zajímavosti

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK	86
Pozvání na semináře a přednášky Jednoty českých právníků v I. pololetí 2014.....	88
Pozvánka na Prezidentský pohár v tenise	89
Soudní a mimosoudní projednávání sporů – kulatý stůl na půdě ČAK Daniela Kovářová	90

Z právnické společnosti

Odešel Vladimír Mikule Vladimír Sládeček	92

Nakonec

Jak si udržet klienta Josef Vejmelka.....	93
Zrnka z právníkova zápisníku poučivosti (Tentokrát o zákonodárství) Petr Hajn	95
Kresba Lubomíra Lichého	96
Víte, že... Stanislav Balík	96
Obsah ročníku 2013	97
Inhaltsverzeichnis	102
Zusammenfassung/Summary	103
Table of Contents	104

Instrukce autorům

Vážení autoři časopisu Bulletin advokacie,

žádáme vás, abyste své příspěvky redakci posílali pokud možno ve formátu programu Microsoft Word (RTF nebo DOC), a to nejlépe elektronickou poštou na adresu bulletin@cak.cz.

Texty:

Formát zasílaných příspěvků by měl odpovídat řádkování 1, písmo Times New Roman, velikost 12. V žádném případě nepoužívejte funkci Automatické číslování, Automatické odrážky ani další speciální formátování textu. Odstavce oddělujte jenom enterem. Vyznačování v textu provádějte pouze tučně nebo kurzívou, v žádném případě nepište proložene, nepoužívejte podtrhávání textů ani verzálky! Poznámky a vysvětlivky k textu tvořte výhradně pomocí funkcionality programu MS Word „Poznámky pod čarou“.

Tabulky:

Tabulkové údaje formátujte pomocí tabulátorů.

Fotografie a obrázky:

Pokud k článku chcete připojit obrazové podklady, zašlete je zvlášť ve formátu JPG, TIF nebo eps. Barevné fotografie by měly mít rozlišení nejméně 300 dpi při velikosti, v jaké se budou reprodukovat, zasílané portrétní fotografie by měly mít nejméně 400 x 500 pixelů. Obrázky v žádném případě nevkládějte přímo do dokumentů!

Redakce uvítá zejména články kratšího až středního rozsahu. **K příspěvku připojte vždy stručné shrnutí v rozsahu nejvýše deseti řádků.** Citace a odkazy provádějte dle platných bibliografických norem. Případně vyžádané autorské korektury se provádí elektronicky, e-mailem.

Ke každému příspěvku dále připojte

- čestné prohlášení, že článek nebyl dosud publikován
- svoji **barevnou** portrétní fotografii
- telefonické spojení
- korespondenční adresu
- rodné číslo
- bankovní spojení pro vyplacení honoráře
- informaci o svém profesním působení, případně akademické, pedagogické či vědecké tituly
- sdělení, zda jste plátcem DPH

Redakce si vyhrazuje právo stylistických, jazykových a technických úprav textů.

ZIZLAVSKY

Advokátní kancelář - Insolvenční správci

Insolvence a restrukturalizace korporací

www.zizlavsky.cz

ak@zizlavsky.cz

Jak dál v oblasti advokátní legislativy

Na svém únorovém zasedání bude představenstvo schvalovat plán legislativních prací ČAK pro léta 2014 až 2017. Zajisté se nebude jednat o dokument takové důležitosti, jakým je (resp. bude) plán legislativních prací vlády pro stejné období, nicméně pro zájmy české advokacie bude představovat materiál významný, ne-li zásadní. Změna legislativy je sice z hlediska touhy po právní jistotě a stabilitě právního řádu dlouhodobě podrobována kritice, na druhou stranu je vhodné připomenout, že právo je organický celek, který neustále odráží (ale i vytváří) změny ve společnosti – a bez provedení změn nelze docílit vytyčených cílů, ať už jsou jakékoli. Právě proto se představenstvo rozhodlo přistoupit k sestavení plánu legislativních prací, aby jasně a srozumitelně definovalo cíle, které si v této oblasti stanovilo.

Vezme-li se v potaz postavení advokátů v tuzemském právním systému, zjistíme, že se dotýká širokého okruhu právních předpisů; neexistuje prakticky žádná oblast právního řádu, do které by advokacie nezasahovala. V popředí našich zájmů by proto neměla být pouze vnitřní stavovská legislativa, ale rovněž veškeré právní předpisy, které se jakkoli dotýkají života advokacie. Dynamické změny práva v posledních letech (nebo spíše desetiletích) postupně přinesly potřebu reagovat na celou řadu nových otázek, z nichž vyplynula potřeba změn či zavedení některých dalších institutů, pokud nemá advokacie ustrnout a zaostat za svými možnostmi.

Veškeré zamýšlené změny ovšem mohou narazit na možnosti a limity advokacie jakožto nezávislé právnické pro-

fese. Spory mezi zastánci konzervativní koncepce a liberálními pragmatiky zřejmě vyvolá otázka, zda pokračovat v implementaci některých veřejnoprávních prvků do výkonu advokacie. Je otázkou, ke kterému názoru se v případě jednotlivých změn představenstvo přikloní, nicméně v každém případě platí, že případné změny oproti tradičnímu pojetí advokátní profese s sebou přináší pozitiva i negativa. Zatímco mezi pozitivy jsou další možnosti účelného a rychlého poskytování právních služeb klientům v tom nejšířším možném rozsahu, přináší rozšiřování úkonů veřejnoprávní povahy prostor pro ingerenci státního dohledu nad výkonem advokacie, což vede k diskusi o nezávislosti advokátů na státní moci.

Legislativní činnost České advokátní komory se však nesmí omezit pouze na tvorbu nových cílů, ale i na důsledné hájení těch, které již byly dosaženy a které definují moderní a nezávislou advokacii; ačkoli by se mohlo zdát, že advokátní profese je v našich končinách etablovaná s dostatečnou garancí stability, nelze nepostřehnout pohyby, které v rámci Evropy směřují k postupnému rozrývání pilířů svobodné advokacie a narušují její konzistenci. Naprostou povinností je proto zabezpečit, aby byla důsledně a za všech okolností zajištěna ochrana povinnosti mlčenlivosti, která chrání klientova práva a oprávněné zájmy. Zároveň je nutné zajistit, aby poskytování právních služeb bylo vždy zákonem svěřeno toliko právním profesionálům podléhajícím profesní samosprávě, a nikoli osobám, které nespĺňují náročné požadavky stanovené zákonem pro výkon těchto profesí. Nelze zapomenout, že výkon advokacie je podmíněn tolika náročnými kritérii právě proto, aby se klientům dostalo náležité právní pomoci; proto si lze obtížně představit, že Česká advokátní komora nechá bez povšimnutí případnou snahu o narušení takto zřetelně definovaného veřejného zájmu.

Plán legislativních prací ČAK se tak bude bezesporu dotýkat nejšířšího možného okruhu zájmů tuzemské advokacie, přičemž jeho naplnění a prosazení bude záviset na mnoha faktorech, ležících uvnitř i vně advokátního stavu. Pevně doufám, že jak Česká advokátní komora, tak každý advokát bude svým přístupem ke klientům, orgánům veřejné moci i advokátní obci jako takové přispívat k tomu, aby veřejnost cítila snahu o zdokonalení právních služeb poskytovaných advokáty a věnovala advokátní profesi svou důvěru, bez které se poskytování právních služeb nemůže obejít.

JUDr. VLADIMÍR PAPEŽ, člen představenstva ČAK

☺) Krátké zprávy z představenstva

VE DNECH 9. A 10. PROSINCE 2013 SE KONALA TŘETÍ SCHŮZE PŘEDSTAVENSTVA ČAK. RÁDI BYCHOM VÁS TOUTO CESTOU STRUČNĚ INFORMOVALI O HLAVNÍCH BODECH JEDNÁNÍ.

Představenstvo ČAK průběžně jedná s Ministerstvem spravedlnosti ohledně **úpravy advokátního tarifu**, a to jednak o zohlednění inflace v advokátním tarifu, a dále o řešení situace v návaznosti na zrušení vyhlášky č. 484/2000 Sb. nálezem ÚS. Představenstvo se dále zabývá alarmujícím nárůstem a způsobem provádění **domovních prohlídek** u advokátů.

Představenstvo schválilo rozpočet ČAK na rok 2014 a rozpočet sociálního fondu ČAK na rok 2014. Oba rozpočty byly schváleny jako **vyrovnané na straně příjmů i výdajů**.

V souladu s usnesením 6. sněmu České advokátní komory ze dne 11. října 2013 se představenstvo zabývalo návrhem na změnu etického kodexu v části, která se týká společného jména sdružení a firmy společnosti tak, aby nadále nebylo povinnou součástí jména sdružení a firmy společnosti jméno a příjmení alespoň jednoho společníka.

Podle dosavadních etických pravidel mohlo jméno sdružení advokátů či firma advokátní společnosti obsahovat pouze jméno a příjmení alespoň jednoho ze společníků a dodatek, že se jedná o sdružení, resp. advokátní společnost. Toto pravidlo se nevztahovalo na advokátní kanceláře, kde alespoň jeden ze společníků byl společníkem zahraniční kanceláře, a které mohly používat název zahraniční kanceláře namísto nebo vedle jména společníků. Tato situace zakládala nerovné postavení mezi ryze českými advokátními kancelářemi a advokátními kancelářemi se zahraniční účastí. Představenstvo se po důkladné diskusi přiklonilo k závěru, že tyto podmínky je vhodné narovnat.

Na základě výše uvedeného představenstvo schválilo úpravu etického kodexu v tom smyslu, že společné jméno sdružení, resp. firma společnosti nadále nebudou muset obsahovat jméno či příjmení alespoň jednoho ze společníků, ale pouze dodatek, který bude vyjadřovat, že jde o **sdružení advokátů**, respektive dodatek vyjadřující, že se jedná o společnost, jejímž předmětem podnikání je **výkon advokacie**. Společné jméno sdružení ani firma společnosti však nesmí působit klamavě, nesmí být zavádějící a nesmí snižovat důstojnost a vážnost advokátního stavu. Součástí změny etického kodexu, který bude vyhlášen ve věstníku, bude přechodné ustanovení, které ukládá advokátním sdružením a společnostem uvést svůj název, resp. firmu do souladu s přijatou změnou do 30. 6. 2014.

✿ Mgr. ROBERT NĚMEC, LL.M., člen představenstva ČAK

VE DNECH 13. A 14. LEDNA 2014 SE KONALA ČTVRTÁ SCHŮZE PŘEDSTAVENSTVA ČAK. KROMĚ DALŠÍCH BODŮ SE PŘEDSTAVENSTVO ZABÝVALO TAKÉ NÁVRHEM NA ZLEPŠENÍ MEDIÁLNÍ POLITIKY ČAK.

Advokáti zmiňovali často problém mediálního obrazu advokacie již v komunikaci před volbami do představenstva a dalších orgánů ČAK. Šlo mimo jiné o to, že se nevyužívá potenciálu šířit názory z řad advokacie do důležitých zájmových skupin a výstupy Komory se omezují spíše na obranu proti mediálním útokům.

Základní mediální nástroj ČAK představuje Bulletin advokacie, který se distribuuje jen advokátům, advokátním koncipientům a předplatitelům. Některé jiné profesní komory rozesílají část nákladu svého periodika poslancům, senátorům, vládě, klíčovými institucím a soudům. Vytvářejí si tím podmínky pro otevírání a komunikaci témat z jejich oboru.

Po projednání obdobného kroku s předsedou redakční rady BA, šéfredaktorem BA a odborem vnějších vztahů ČAK proto představenstvo ČAK na základě návrhu JUDr. Žižlavského a Mgr. Němce rozhodlo, že zvýší náklad Bulletinu advokacie o 500 kusů výtisků za účelem jejich distribuce mimo advokátní veřejnost klíčovými institucím (justice, vláda, ministerstva, parlament apod.). Dále představenstvo ČAK rozhodlo o přípravě a distribuci elektronické verze kompletního Bulletinu advokacie pro mobilní elektronická zařízení a schválilo posílení redakce Bulletinu advokacie a BA on-line o výkonného redaktora/redaktorku. Představenstvo ČAK počítá s tím, že budou následovat další kroky směřující ke zlepšení obsahu Bulletinu advokacie a mediální politiky ČAK vůbec.

✿ JUDr. MICHAL ŽIŽLAVSKÝ, člen představenstva ČAK

Podrobný zápis z obou schůzí představenstva ČAK je všem advokátům a advokátním koncipientům k dispozici na www.cak.cz/rubrika/Orgány_Komory/Představenstvo/Zápis_z_jednání.

Galavečer Právníka roku 2013:

noblesně v Brně

V noblesním a zároveň intimnějším prostředí snad nejvýznamnější brněnské stavby druhé poloviny dvacátého století – hotelu International – se letos v moravské metropoli konal již devátý ročník celojustiční soutěže Právník roku, tradičně organizovaný Českou advokátní komorou a společností EPRAVO.CZ.

Vpáteční večer 24. ledna 2014 se v této pozoruhodné stavbě, inspirované mimo jiné Niemayerovou Brasílií a plně výjimečných uměleckých děl, sešlo „pouhých“ čtrnáct set (místo obvyklých dvou tisícovek) právníků všech profesí, mezi nimiž samozřejmě nechyběly ani špičky brněnské justice, ani ministryně spravedlnosti v demisi (a dnes již opět advokátka) Marie Benešová, jež poskytla galavečeru jako tradičně záštitu, ani čelní představitelé tradičních partnerských organizací soutěže – Notářské komory, Exekutorské komory, Soudcovské unie, Unie státních zástupců a Unie podnikových právníků.

Během slavnostního večera převzalo skleněné plastiky svatého Yva, patrona všech právníků, z dílny akademické malířky JUDr. Květy Slavíkové a uměleckého skláře Ale-

še Ložinského celkem osm mužů a tři ženy, kteří zvítězili v osmi odborných a třech speciálních kategoriích.

V osmi odborných kategoriích mohla kandidáty nominovat odborná veřejnost v období od 15. května do 31. října 2013 prostřednictvím internetu a časopisů organizátorů a partnerů soutěže; z nominovaných osobností pak odborná porota koncem roku vybrala vítěze.

Speciálními kategoriemi pak jsou již tradičně kategorie **Pro bono**, oceňující advokáta či advokátku, který potřebným poskytoval právní služby zdarma, kategorie **Talent roku**, v níž se hodnotí předložené písemné práce mladých právníků do třiatřiceti let věku, a samozřejmě nejváženější kategorie – **Právníká síň slávy**. Do té byl letos uveden významný pražský advokát a dlouholetý místopředseda České advokátní komory **JUDr. Jan Brož**.

Kromě svatých Yvů byl na pódiu během večera předán i symbolický šek na 150 tisíc korun přednostovi Kliniky dětské hematologie a onkologie 2. Lékařské fakulty UK a Fakultní nemocnice v Praze v Motole, profesoru doktoru Janu Starému. Peníze, které pomohou zlepšit pobyt v nemocnici

vážně nemocným dětem, věnovala Advokátní kancelář Havel, Holásek and Partners, nositelka řady ocenění ze soutěže Právnická firma roku, a její Nadácia Havel, Holásek and Partners se sídlem v Bratislavě.

Slavnostním galavečerem provázal i letos, po velmi úspěšné premiéře na osmém galavečeru Právníka roku vloni v Praze, pan Karel Šíp, jehož Všechnopárty je nejsledovanější českou televizní talkshow. Ten se na úvod představil i ve svých dalších, v poslední době poněkud opomíjených profesích – totiž jako zpěvák, herec a textař, když přítomné pobavil svoji

osobitě zahranou a zazpívanou „snovou vizí“ o sladkém životě v roli prezidenta, přičemž se svým laskavým humorem dotkl všech tří dosavadních hlav České republiky.

Informace k dalšímu, jubilejnímu desátému ročníku Právníka roku, jehož galavečer se bude konat v lednu 2015 v Praze, najdete od května 2014 na webové stránce www.pravnikroku.cz i na webových stránkách České advokátní komory www.cak.cz. Informovat vás ale bude samozřejmě i Bulletin advokacie ve své tištěné i internetové verzi www.bulletin-advokacie.cz.

Ceny svatého Yva za rok 2013 obdrželi:

◀ V kategorii Občanské právo (hmotné, procesní) JUDr. Martin Šešina, uznávaný odborník v oblasti dědického práva, který se podílel i na tvorbě nového občanského zákoníku. Svoji mnohaletou notářskou praxi v Benešově sice vloni ukončil, nadále ale přednáší a publikuje. Za svého učitele a vzor jej při předávání ceny svatého Yva označil jak prezident Notářské komory JUDr. Martin Foukal, tak předseda ČAK (a benešovský advokát) JUDr. Martin Vychopeň, který vyzdvihl Šešinův brilantní právní úsudek doprovázený čím dál vzácnějším statkem – totiž zdravým rozumem.

Všechny přítomné proto překvapilo zjištění, že i u takto erudovaného „kováře“ jeho kobyla „chodí bosa“ – na nevinný dotaz moderátora, jestli už má napsanou závěť, doktor Šešina bezelstně přiznal, „že o tom dosud neuvažoval“.

▲ V kategorii Trestní právo (hmotné, procesní) JUDr. František Vondruška, bohužel In memoriam. Státní zástupce a od roku 2000 zástupce ředitele analytického a legislativního odboru na Nejvyšším státním zastupitelství a jeden z tvůrců institucionálních základů státního zastupitelství totiž vloni 7. listopadu nečekaně zemřel. Cenu z rukou prezidentky Unie státních zástupců ČR JUDr. Lenky Bradáčové proto přebíral jeho syn Petr Vondruška.

◀ V kategorii Obchodní právo JUDr. Zdeněk Kovařík, předseda senátu Vrchního soudu v Praze a bezpochyby největší kapacita v oblasti směnečného práva v České republice. „Ano, nejlepší směnka je ta, na které nejste podepsán,“ potvrdil tento autor respektovaného komentáře k zákonu směnečnému a šekovému vyzvídajícímu laikovi Karlu Šípovi.

► V kategorii Správní právo JUDr. Josef Vedral, člen Legislativní rady vlády a učitel na katedře správního práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, autor komentářů ke správnímu řádu a k zákonu o střetu zájmů, který od roku 2005 působí v odboru vládní legislativy Úřadu vlády.

Informace, že je i členem řady rozkladových komisí významných institucí – například Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti či České národní banky, přiměla Karla Šípa k vyzvidání, „co že už to pan doktor rozložil“, ale pikantních podrobností se ani jemu, ani posluchačům nedostalo. „To ani nechtějte vědět. Je před dvaadvacátou hodinou,“ bránil se teprve čtvrtý držitel ceny svatého Yva v této kategorii (před doktorem Vedralem ji obdrželi místopředseda Nejvyššího správního soudu Michal Mazanec, předseda Nejvyššího správního soudu Josef Baxa a profesor Dušan Hendrych z Právnické fakulty UK).

◀ V kategorii Rodinné právo cenu obdržela „opatrovnická“ soudkyně (a dlouholetá předsedkyně) Okresního soudu v Kolíně, doktorka Libuše Kantůrková, předsedkyně Sdružení rodinněprávních a opatrovnických soudců, na jehož založení se v roce 2011 podílela.

Ta podle svých slov cenu vnímá jako ocenění nejen své práce, ale i práce řady kolegů, kteří spolu s ní Sdružení rodinněprávních a opatrovnických soudců založili. „Je to největší dárek, kterého se mi dostalo k mému nadcházejícímu životnímu jubileu,“ zdůraznila Kantůrková.

► V kategorii Právo informačních technologií docent Radim Polčák, zakladatel a vedoucí Ústavu práva a technologií na Právnické fakultě Masarykovy univerzity, prvního výzkumného akademického pracoviště u nás, které se zabývá otázkami práva a technologií, autor či spoluautor více než sto čtyřiceti odborných článků a monografií z oboru práva IT a právní teorie.

„Ne, já nejsem aťák. Já jsem právník,“ vysvětloval docent Polčák trpělivě moderátorovi, aby se nakonec dohodli, že v debatě budou raději pokračovat později nad sklenicí piva.

◀ V kategorii insolvenční právo Mgr. Rostislav Krhut, soudce a místopředseda Krajského soudu v Ostravě, člen expertní skupiny Ministerstva spravedlnosti, která projednává a připravuje novely insolvenčního zákona a jeho prováděcí předpisy, ale i organizace „INSOL Europe“, jež sdružuje evropské právníky, kteří se zabývají insolvenčními případy s přeshraničním dosahem.

„Řekněte mi, osobní bankrot, to je špatně?“ vyzvidal na oceněném soudci Karel Šíp, a jeho odpověď: „Je to dobře i špatně. Špatně, protože vaše finance zkolabovaly, a dobře, protože vám nabízíme řešení,“ jen potvrzuje rozšířený názor, že jeden právník má vždy nejméně dva právní názory.

◀ V kategorii **Občanská a lidská práva a právo ústavní** bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva **Mgr. Monika Šimůnková**. Na pódiu při galavečeru Právnicka roku stála tato obětavá mnohaletá pracovnice v oblasti neziskového sektoru již podruhé. Poprvé se tak stalo dne 19. ledna 2007 v pražském Top Hotelu, kdy ještě jako manažerka Nadace Naše dítě přebírala ocenění v kategorii Rodinné právo za projekt linky právní pomoci pro poskytování bezplatných právních rad týkajících se dětí, jež byla zřízena ve spolupráci s ČAK. Zmocněnkyní vlády pro lidská práva byla Monika Šimůnková v letech 2011 až 2013, kdy musela řešit zejména eskalující problematiku sociálního vyloučení Romů, věnovala se ale i problémům seniorů, zdravotně postižených, národnostním menšinám a fungování neziskového sektoru.

► V kategorii **PRO BONO** získal cenu svatého Yva pražský advokát **Mgr. David Netušil**, spolupracovník Pro bono aliance a Ligy lidských práv, který zastupuje případy, do nichž se mnozí jiní advokáti váhají pustit. Pomáhá například v kauzách, ve kterých se veřejný ochránce práv domníval, že pravděpodobně došlo k diskriminaci. V jednom případě již pro klienta dosáhl úspěšného výsledku; stěžovatel získal odškodnění za diskriminaci v přístupu k zaměstnání z důvodu věku.

Podařilo se mu také vyhrát případ klienta, postiženého policejním násilím, u Evropského soudu pro lidská práva. Soud rozhodl, že se ČR dopustila vůči jeho klientovi nelidského a ponižujícího zacházení.

„Opravdu jsem netušil, že získám cenu, a ani můj klient netušil, že budeme mít takový úspěch u ESLP,“ vtipkoval pan magistr na účet svého jména.

◀ V kategorii **Talent roku** získala 1. místo, plastiku svatého Yva a finanční prémii ve výši sto tisíc korun od České advokátní komory advokátní koncipientka **JUDr. Eva Ondřejová, LL.M.**, za práci s názvem „Žalovaná je povinna zaplatit žalobci nemajetkovou újmu ve výši 1 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku“, kterou, jako již tradičně, uveřejní Bulletin advokacie v čísle tři.

Autorka práce podle svých slov doufá, že tato symbolická náhrada nemajetkové újmy by přispěla ke kultivaci morálky v naší společnosti. „A jak jste na tu jednu korunu přišla? V cizině? A uvědomujete si ten rozdíl mezi jednou korunou a jedním eurem?“ rozesmál Karel Šíp celý sál, když se mu doktorka Ondřejová přiznala k inspiraci v zahraničí.

Vítězové soutěže Právník roku 2013:

• PRÁVNICKÁ SÍŇ SLÁVY

JUDr. Jan Brož, zakládající partner AK Brož & Sokol & Novák

• OBČANSKÉ PRÁVO

JUDr. Martin Šešina, emeritní notář

• TRESTNÍ PRÁVO

JUDr. František Vondruška, státní zástupce NSZ
In memoriam

• OBCHODNÍ PRÁVO

JUDr. Zdeněk Kovařík, soudce VS Praha

• SPRÁVNÍ PRÁVO

JUDr. Josef Vedral, právník Úřadu vlády ČR

• RODINNÉ PRÁVO

JUDr. Libuše Kantůrková, soudkyně OS Kolín

• PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

doc. JUDr. Radim Polčák, Ph.D., vysokoškolský pedagog PF MU Brno

• INSOLVENČNÍ PRÁVO

Mgr. Rostislav Krhut, místopředseda KS Ostrava

• OBČANSKÁ A LIDSKÁ PRÁVA, PRÁVO ÚSTAVNÍ

Mgr. Monika Šimůnková, bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva

• OCENĚNÍ PRO BONO

Mgr. David Netušil, advokát AK Netušil & Associates

• TALENT ROKU

1. místo

JUDr. Eva Ondřejová, LL.M., advokátní koncipientka AK JUDr. Helena Chaloupková

2. místo

JUDr. Ondřej Moravec, Ph.D., trvale spolupracující advokát s AK Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři

3. místo

Mgr. Tomáš Kintr, LL.M., advokát AK Císař, Češka, Smutný

Do Právnické síně slávy uvedla loňská laureátka, docentka Ivana Štenglová, doktora Jana Brože, který se jako člen představenstva a místopředseda České advokátní komory více než dvacet let velmi významně a zásadně spolupodílel na formování svobodné advokacie. Ve své řeči poděkoval především kolegům – advokátům a advokátkám, kteří mu ve volbách tolikrát dali svůj hlas a důvěru.

JUDr. Jan Brož je čtvrtým advokátem, který byl do Právnické síně slávy uveden – po exministru spravedlnosti a expředsedovi České advokátní komory Karlu Čermákovi, první porevoluční ministryni spravedlnosti a předsedkyni České národní rady Dagmar Burešové a bývalém předsedovi Nejvyššího soudu, exministru spravedlnosti a historicky prvním veřejném ochránci práv České republiky Otakaru Motejlovi.

šová, prezident Notářské komory Martin Foukal, Ondřej Moravec, prezident Soudcovské unie Tomáš Lichovník a ředitel vnějších vztahů společnosti Provident Financial Aleš Janků.

► Na třetím místě v kategorii Talent roku se umístil a šek na 25 tisíc korun získal advokát Mgr. Tomáš Kintr, LL.M., za práci „Hierarchie pramenů práva ve vztazích mezi podnikateli dle NOZ a její dopad na praxi“. Práce bude uveřejněna v Bulletinu advokacie číslo pět.

Na snímku zprava ministryně Marie Benešová, prezidentka Unie podnikových právníků Marie Brejchová, nedávno zvolený prezident Exekutorské komory David Koncz, Tomáš Kintr a šéfredaktor měsíčníku Právní rádce vydavatelství Economia Jan Januš.

Nejvíce peněz ale během tohoto galavečera získali ti nejpotřebnější – onkologicky nemocné děti. Významná advokátní kancelář Havel, Holásek and Partners a jejich Nadacia Havel, Holásek and Partners věnovala 150 tisíc korun Klinice dětské hematologie a onkologie 2. LF UK a FN v Praze v Motole.

Podle slov doktora Roberta Nerudy (na snímku vlevo), který šek předával, charitativní činnosti se jejich kancelář věnuje již třináct let, a tak vytvoření nadace (sídlí v Bratislavě, v místě slovenské pobočky jejich AK, proto slovenský název) bylo dalším, logickým krokem. Jak řekl přednosta kliniky, profesor doktor Jan Starý, obdržené peníze umožní zaplatit nový nábytek a hernu pro děti.

Vyhlášením všech letošních vítězů soutěže ale večer teprve začínal.

▲ Ze začátku to chvíli vypadalo, že komornější prostory hotelu International budou doslova „nacpány“ právníky.

▲ Pak ale pánové zjistili, že ve stanu, přistavěném na tento večer k hotelu, jsou k dostání všemožné lahůdky z moravské zabijačky...

▲ ...takže dámy mohly již bez problémů s nádechem vybírat mezi nejen oku lahodícími sladkostmi.

▲ Milovníci cimbalovky se uchýlili do restaurace Pízeňka, kde hrála brněnská cimbalová muzika Ponava.

▼ Příznivce jazzu, blues, funku či soulu zase bylo možné najít v restauraci Lucullus, kde hrála skupina Rhythm Desperados, vedená Borisem Urbánkem (na snímku u kláves) a doprovázená zpěvačkou Teresou Polk, jejíž exotickou krásu násobila nádherná skleněná stěna od výtvarníka Miloslava Klingera. Chápete, že křehké skleněné volavky za padesát let nikdo nerozbil?

▲ Zlatým hřebem večera ale nepochybně byl koncert Petry Janů a skupiny Golem v hlavním hotelovém sále. „Petra, Petra, Petra,“ skandovali nadšení mladí právníci, kteří při premiéře „Motorestu“ a dalších hitů nejspíš ještě ani nebyli na světě.

▲ Ke hvězdám večera ale nepochybně patřili i noví majitelé svatého Yva. Ke gratulantům čerstvému obyvateli Právníké síně slávy patřil i předseda Slovenské advokátní komory Lubomír Hrežďovič.

▲ Na probrání nejčerstvějších novinek v právu si místopředseda Nejvyššího soudu Roman Fiala i člen představenstva ČAK Michal Žižlavský pochopitelně vybrali Stanislava Polčáka, poslance Sněmovny Parlamentu ČR za TOP 09.

◀ S postupujícími hodinami ale už právo při debatě mezi starými přáteli přestalo být nejdůležitějším tématem večera ...

...zvláště, když se hlavním sálem hotelu ještě dlouho po půlnoci ozýval rytmus diska.

Je to neuvěřitelné, ale za rok bude Právníkovi roku už 10 let. Na shledanou v lednu 2015 v Praze!

PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

Foto JAN KOLMAN a JAKUB STADLER

KRYTY S PRIVÁTNÍM FILTREM LEITZ COMPLETE ZBAVTE SE NECHTĚNÉ POZORNOSTI!

LEITZ®
JOB WELL DONE

Kryty s privátním filtrem Leitz Complete chrání nejen přední a zadní stranu Vašeho tabletu, ale i myšlenky uvnitř. Zkompletujte si svůj iPad a zakryjte si svou obrazovku pro plné využití tabletu v naprostém soukromí.

K dostání u dodavatele mobilní elektroniky a příslušenství

 sunnysoft

www.sunnysoft.cz

Think international law

International faculty
Flexible schedule for working professionals
Degree awarded directly from the University of Greenwich, U.K.

University
of New York
in Prague

EDUCATING TOMORROW'S LEADERS
www.unyp.cz

Study at UNYP LL.M in International and Commercial Law

Accreditations:

Memberships:

Kontrola plnění povinností advokátů při provádění úschovy peněz za rok 2013

Z DŮVODU NEUSTÁLÉHO NÁRŮSTU POČTU DEPOZITNÍCH ÚSCHOV PROVÁDĚNÝCH ADVOKÁTY PŘISTOUPILA KONTROLNÍ RADA ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY, V ZÁJMU OCHRANY KLIENTŮ A JEJICH PRÁV, K VYTVOŘENÍ NOVÉHO, EFEKTIVNĚJŠÍHO EVIDENČNÍHO A PŘEHLEDNÉHO BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU. TENTO SYSTÉM KONTROLNÍ RADĚ ČAK UMOŽŇUJE PROVÁDĚT KONTROLU NAD DODRŽOVÁNÍM POVINNOSTÍ ADVOKÁTŮ PŘI POSKYTOVÁNÍ PŘEDMĚTNÝCH SLUŽEB, A TAKTO SE SNAŽIT ZABRÁNIT RŮZNÝM POCHYBENÍM A PROBLÉMŮM.

Představenstvo ČAK tedy přijalo usnesení, jímž podrobněji upravuje povinnosti advokátů při provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta (usnesení č. 7/2004 Věstníku, ve znění usnesení č. 3/2008). V souvislosti s touto změnou vytvořila Česká advokátní komora systém, který slouží k evidenci prováděných úschov za účelem efektivní kontroly. Tímto systémem je elektronická kniha úschov.

Elektronická kniha úschov je číslovaný registr, jehož prostřednictvím jsou advokáti České advokátní komory povinni hlásit provádění úschov. Za důležité považují, že přístup do tohoto systému mají pouze advokáti a orgány ČAK.

Usnesením kontrolní rady ze dne 8. 2. 2013 bylo rozhodnuto, že proběhne kontrola u náhodně vybraných advokátů, kteří mají zřízenou elektronickou knihu úschov. V rámci činnosti kontrolní rady ČAK bylo dne 18. 4. 2013 pověřeno 24 členů kontrolní rady ČAK, kteří byli pověřeni kontrolou v jednotlivých regionech, a to: hl. m. Praze, Benešově, Říčanech, Kostelci nad Labem, Mělníku, Mladé Boleslavi, Písku, Táboru, Klatovech, Strakonících, Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Plzni, Rokycanech, Hradci Králové, Náchodě, Pardubicích, Ostravě, Olomouci, Přerově, Prostějově, Brně, Liberci, Teplicích, Litoměřicích, Kadani, Mostě, a Horním Jiřetíně.

Kontrola byla provedena na základě metodického pokynu, pověření k provádění kontrol a jednotného protokolu, kam byl průběh jednotlivých kontrol podrobně zaznamenáván. Postup členů pověřených k provádění této kontroly zaručoval tedy na základě těchto metodických pokynů jednotnost

jak při samotné kontrole, tak i při výstupu z této kontroly. Všechny tyto materiály byly zpracovány ekonomickou sekci kontrolní rady České advokátní komory. Předmětné kontroly byly provedeny členy kontrolní rady u 150 náhodně vybraných advokátů.

PŘEDMĚTEM KONTROLY BYLY VYTIPOVANÉ SKUTEČNOSTI, V NICHŽ ADVOKÁTI, KTEŘÍ JSOU VEDENI V ELEKTRONICKÉ KNIZE ÚSCHOV, MOHOU NEJČASTĚJI CHYBOVAT. JEDNÁ SE ZEJMÉNA O:

- splnění povinnosti uvést a odeslat do EKÚ (elektronické knihy úschov) jméno, příjmení a evidenční číslo advokáta, značku spisu, nebo jméno a příjmení klienta, anebo jiný identifikátor, pod nímž advokát vede příslušnou úschovu peněz;
- zda účet, na kterém jsou uloženy prostředky klienta (dále jen „účet“) je veden na jméno advokáta. Pokud advokát vykonává advokacii ve sdružení (§ 14 zákona), zda je veden na jméno jednoho z advokátů, který je účastníkem sdružení;
- zda je z označení účtu patrné, že jsou na něm uloženy prostředky klienta, a to označením účtu slovy „úschova u advokáta“;
- zda ke zřízení účtu dle odstavce 1 uzavřel advokát s bankou smlouvu, přičemž pro úschovu peněz u každého klienta zřídil samostatný účet;
- zda je ve smlouvě jednoznačně identifikována osoba, která advokátovi peníze do úschovy svěřuje;
- zda při identifikaci osoby podle odstavce 4 a při plnění dalších povinností, které má advokát jako povinná osoba podle § 2 odst. 1 písm. g) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, postupoval advokát podle čl. 1 odst. 3 usnesení představenstva ČAK č. 2/2008, tj. informoval klienta o povinnostech, vyplývajících z tohoto zákona a z usnesení představenstva ČAK č. 2/2008;
- zda je ve smlouvě uvedena výše peněžní částky a měnová jednotka peněz, které mají být/byly do úschovy předány;
- zda advokát dodržel povinnost nepřevzít od klienta prostředky v hotovosti převyšující 350 000 Kč, anebo ekvivalent této částky v jiné měně, případně částku aktuálně stanovenou zvláštním zákonem, a zda prostředky klienta převzaté v hotovosti nejpozději do pěti pracovních dnů uložil na zvláštní účet advokáta u banky;

- zda veškeré prostředky byly klientovi vyplaceny v souladu se smlouvou, tj. pokud nebylo sjednáno jinak, tak okamžitě nebo v nejbližším termínu;
- zda z uložených prostředků klienta nebyly provedeny platby ve prospěch advokáta nebo jiných osob.

Kontrolní rada prováděla tuto kontrolu po dobu šesti měsíců a po zpracování výsledků kontroly dospěla k závěru, že v **116 případech nebyla shledána závažnější pochybení**.

Ve **34 případech byla shledána méně závažná pochybení**, avšak nikoliv takového rozsahu, aby dosáhla intenzity kárného provinení a aby na tyto advokáty byly podány předsedou kontrolní rady kárné žaloby. Na místě byli advokáti, kteří se dopustili těchto méně závažných porušení svých povinností, členy kontrolní rady upozornění na nesprávný postup a poučení, jak se těchto nedostatků, případně chyb, vyvarovat. Ve všech případech tyto advokáti poučení přijali, což stvrdili svými podpisy.

Úschova prostředků klienta se stala nedílnou součástí výkonu advokacie a je nezbytně nutné, aby si do budoucna každý advokát uvědomil, že elektronická kniha úschov je a bude vizitkou každého advokáta při plnění povinností a jím poskytovaných právních služeb. A nejen v této souvislosti bude i nadále kontrolní rada provádět pravidelné kontroly elektronických knih úschov, a to podle plánu na rok 2014 v rozsahu až 500 kontrol.

❖ JUDr. MARCELA MAREŠOVÁ, PH.D., MBA,
vedoucí kontrolního oddělení ČAK

Orange Tree®

překladačská agentura

→ PRAHA → BRNO

- Právní překlady a tlumočení
- Soudně ověřené překlady
- Kanceláře v centru Prahy a Brna
- Naprostá důvěrnost dokumentů
- Jasně a přehledně ceny

www.orangetree.cz

ORANGE TREE | překladačská agentura
Španělská 1073/10, 120 00 Praha 2 | metro Muzeum A C
Starobrněnská 3, Brno | Malý Špalíček
Tel +420 739 034 651 | E-mail office@orangetree.cz

inzerce

Svoboda/Smolík
Levý/Šínová a kol.

Občanský soudní řád

Komentář

2013, vázané v plátně, 1424 stran
cena 1 890 Kč, obj. číslo EKZ152

- jde o první komentář na trhu podle znění od 1. 1. 2014, kdy nabude účinnosti řada procesních a souvisejících hmotněprávních předpisů, k jejichž přijetí došlo ve druhé polovině roku 2013
- nová koncepce komentování zaručuje přehlednější, stručnější a praktičtější publikaci, aniž by došlo k redukci věcného obsahu výkladu
- komentář není teoretickým pojednáním, ale praktickým textem zabývajícím se konkrétní aplikací procesních předpisů

Jemelka/Podhrázký/Vetešník
Zavřelová/Bohadlo/Šuránek

Soudní řád správní

Komentář

2013, vázané v plátně, 1168 stran
cena 1 590 Kč, obj. číslo EKZ154

- komentář usnadní odborné i laické veřejnosti orientaci v soudním řádu správním i v zákonu o rozhodování některých kompetenčních sporů
- umožní porozumět sporným ustanovením zákona a na některých příkladech ukáže, jak probíhá řízení před správními soudy a jaká je v případě jednotlivých ustanovení ustálená rozhodovací praxe
- publikace zohledňuje aktuální soudní judikaturu i názory odborné veřejnosti

Štenglová • Havel
Čileček • Kuhn • Šuk

Zákon o obchodních korporacích

Komentář

2013, vázané v plátně, 1008 stran
cena 2 890 Kč, obj. číslo EVK15

- předkládá možné praktické i teoretické výklady a řešení otázek a problémů, které přináší nové soukromé právo
- poukazuje na souvislosti s novým občanským zákoníkem a s návrhy navazujících předpisů
- věnuje pozornost nejen výkladu dílčích pravidel, ale současně se snaží předložit výklad nové koncepce obchodních korporací a jejich zařazení do regulace právních osob podle občanského zákoníku
- součástí komentáře je i výběr dosavadní judikatury zaměřený na tu, která bude využitelná i pro nový zákon

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

Nakladatelství C. H. Beck, s. r. o., Jungmannova 34, 110 00 Praha
tel.: 273 139 219, fax: 273 139 245, e-mail: beck@beck.cz

Profesor Bělohlávek obdržel Mezinárodní právní cenu *za rok 2013*

PROFESOR Dr. et Mgr. Ing. ALEXANDER J. BĚLOHLÁVEK, PREZIDENT SVĚTOVÉ ASOCIACE PRÁVNÍKŮ (WORLD JURIST ASSOCIATION) PŘEVZAL DNE 9. PROSINCE 2013 Z RUKOU Z RUKOU DR. ADISHE C AGGARWALY, PREZIDENTA MEZINÁRODNÍ RADY PRÁVNÍKŮ (INTERNATIONAL COUNCIL OF JURISTS) A PREZIDENTA INDICKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY MEZINÁRODNÍ PRÁVNÍ CENU ZA ROK 2013.

Slavnostní akt za přítomnosti členů pražského diplomatického sboru se konal v historickém sídle České advokátní komory – v pražském Kaňkově paláci.

Profesoru Bělohlávkovi, autoru řady publikací z oblasti mezinárodního práva, jenž působí jako advokát, vysokoškolský pedagog se specializací na mezinárodní právo a rozhodce v ČR i zahraničí, jsme poté položili několik otázek:

- **Jak dlouho je již Mezinárodní právní cena udělována a kým?**

Mezinárodní právní cenu uděluje každoročně posledních 20 až 25 let prezident Indické republiky po souhlasném vyjádření indického ministerského předsedy na návrh zejména mezinárodních organizací a odborných grémií a předává ji buď osobně, nebo prostřednictvím Mezinárodního svazu právníků (*International Union of Lawyers*), organizace s velmi

silným zastoupením především v zemích, příp. bývalých zemích Commonwealthu, ale i v mnoha dalších regionech. Cena se uděluje každoročně za přínos v některé právní oblasti. Mně konkrétně byla cena udělena za podporu náhradních způsobů řešení sporů a rozhodčího řízení.

- **Je jejím nositelem ještě někdo z České republiky?**

Z České republiky jsem jediným nositelem této ceny. V minulosti však byla cena udělena například též významnému slovenskému právníku a diplomatu, předsedovi Mezinárodního soudního dvora JUDr. Peteru Tomkovi, CSc., který na přelomu 70. a 80. let působil rovněž na Právnické fakultě UK v Praze.

- **Získali cenu i někteří Vaši předchůdci ve funkci prezidenta Světové asociace právníků?**

Jsem prvním prezidentem WJA – Světové asociace právníků, kterému byla v době výkonu funkce tato cena udělena. Mezi členy WJA však patří další nositelé ceny, jako Hon. Y. K. J. Yeung Sik Yuen, předseda Nejvyššího soudu státu Mauritius, Prof. Shimon Shetreet z katedry mezinárodního a veřejného práva Hebrejské univerzity Jeruzalém, pan Fernando Pombo, prezident IBA (*International Bar Association*), řada ministrů spravedlnosti, předsedů nejvyšších soudů a představitelů mezinárodních organizací.

• **Co je náplní činnosti Světové asociace právníků, kterou nyní vedete, a kdo se může stát jejím členem?**

Světová asociace právníků (WJA) byla založena před padesáti lety a je nevládní mezinárodní organizací se sídlem ve Washingtonu, D.C. a současně má status pozorovatele při OSN. Na rozdíl od jiných organizací tohoto druhu sdružuje veškeré právní profese a představitele různých právních odvětví. Její součástí je asociace učitelů práva, advokátů, právníků ve veřejném sektoru, právníků v hospodářské sféře. Jejím hlavním cílem je šíření základních idejí práva, které mají být jednotícím mezinárodním prvkem a zajišťovat mír a stabilitu v mezinárodním prostředí. Zaměřuje se však na řadu konkrétních projektů, například v oblasti lidských práv, právních nástrojů pro boj s mezinárodním terorismem a proti legalizaci výnosů, na náhradní způsoby řešení sporů, a to jak sporů čistě soukromoprávních, tak sporů s veřejnoprávním prvkem, na právní aspekty boje proti globálnímu oteplování, mezinárodní právní pomoc, na sjednocování standardů v oblasti nakládání s investičními nástroji apod. Na to jsou zaměřeny konkrétní projekty, odborné publikace, konference a semináře.

WJA byla například první organizací na světě, která vedle dalších publikací začala vydávat před více než čtyřiceti lety první periodikum zaměřené speciálně na právní regulaci technologií a dálkových komunikací (odborný čtvrtletník Law/Technology) apod. V posledních třech letech byla WJA rovněž například odborným garantem vzdělávacího a podpůrného programu zaměřeného na svobodné volby, přičemž významně přispěla i k podpoře demokratického vývoje v Gruzii a v minulosti realizovala řadu podobných akcí v mnoha zemích.

Kongresy, které se konají každé dva roky, jsou často zaměřeny i na významná politická výročí. Tak například kongres konaný v roce 1999 byl uspořádán pod mottem desetiletého výročí pádu tzv. železné opony společně v Budapešti a ve Vídni, další kongres byl zaměřen na podporu mírového procesu v Irsku a Severním Irsku (pořádán v Dublinu a Belfastu) apod. Z významných akcí posledních let lze zmínit velmi úspěšné konference v Izraeli, kongres Peking-Šanghai v roce 2005 apod. Ostatně v roce 2011 uspořádala WJA svůj bienální kongres poprvé v České republice, v Praze, přičemž tohoto kongresu se zúčastnilo například též na šest desítek soudců nejvyšších a ústavních soudů (včetně předsedů těchto soudních instancí) z řady zemí a mnoho dalších významných představitelů právní praxe, právní vědy a vůbec právního dění v mezinárodním měřítku.

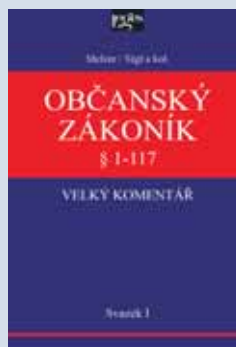
Členem WJA se může stát každý právník, příp. i student práva nebo reprezentant příbuzných oborů, který je připraven akceptovat humanistické cíle v oblasti právní a mezinárodní spolupráce.

• **Děkuji za rozhovor.**

♣ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ
♣ FOTO MARIE BLAHOVÁ

Knižní novinky k rekodifikaci

Leges

Občanský zákoník § 1–117 Velký komentář

Filip Melzer, Petr Těgl a kolektiv
Komentář zahrnuje podrobný výklad s uvedením nahrazovaných ustanovení a důvodovou zprávu. První svazek obsahuje úvod do nové právní úpravy. Další svazky vyjdou během roku 2014.

**720 stran, vázané s přebalem, 1190 Kč
nabízíme k objednáni také komplet
všech 8 svazků, 11 900 Kč**

Nájemní a družstevní bydlení podle nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích

Stanislav Křeček

Praktická příručka podrobně popisuje změny, které přináší nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích. Zabývá se bydlením v nájemních i v družstevních bytech, věnuje pozornost např. společnému nájmu manželů a jeho skončení po zániku manželství.

288 stran, brožovaná vazba, 390 Kč

Závazky a jejich zajištění v novém občanském zákoníku

Tomáš Tintěra

Kniha přináší rozbor závazků z právních jednání, jako je uzavírání smluv, změna závazků či jejich zánik, jakož i pohled na jednotlivé způsoby zajištění a utvrzení v novém občanském zákoníku (jistota, zástavní a zadržovací právo, ručení, finanční záruka i zajišťovací převod práva, uznání dluhu, smluvní pokuta a závdavek).

200 stran, brožovaná vazba, 320 Kč

Zákon o mezinárodním právu soukromém Komentář

Petr Dobiáš, Markéta Hálová, Zdeněk Kovařík a kolektiv

Zákon nově upravuje např. kvalifikační problém, obcházení zákona či nutně použitelná ustanovení právních předpisů. Všechna ustanovení zákona jsou podrobně komentována s uvedením bohaté judikatury v autentickém znění.

528 stran, brožovaná vazba, 750 Kč

Rozvod manželství

Ondřej Šmíd, Renáta Šínová a kolektiv

Monografie se zabývá problematikou rozvodu manželství z hmotněprávního i procesního hlediska, analyzuje přitom dřívější právní úpravu i regulaci v novém občanském zákoníku a zákoně o zvláštních řízeních soudních. Značnou pozornost autoři věnují rozvodu manželství s nezletilými dětmi, domácímu násilí a roli mediace v rozvodovém řízení.

336 stran, brožovaná vazba, 490 Kč

Nakupujte v e-shopu www.leges.cz knihy
a v e-shopu www.stojankynaknihy.cz dárky se **slevou 5 %!**

Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 61, Praha 2
tel.: 222 356 400, e-mail: chci@leges.cz
www.leges.cz, www.stojankynaknihy.cz

Pozvánka na výroční kongres AIJA v Praze

VE DNECH 26. – 30. SRPNA 2014 SE V PRAZE USKUTEČNÍ VÝROČNÍ KONGRES AIJA, MEZINÁRODNÍ ASOCIACE MLADÝCH PRÁVNÍKŮ. PARTNEREM KONGRESU JE I ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA.

AIJA, Mezinárodní asociace mladých právníků, je jedinou mezinárodní organizací na světě, která sdružuje mladé advokáty a právníky do 45 let. Jejím cílem je pomoci nastartovat kariéru začínajícím advokátům a právníkům, kteří si teprve své místo na trhu právních služeb hledají, a to v mezinárodním prostředí, které jim umožní proniknout do problematiky daného oboru v širokém mezinárodním kontextu, seznámit se s kolegy z celého světa, vyměňovat zkušenosti apod. Vzhledem k tomu, že jde o jednu z nejvýznamnějších advokátních organizací na světě, má i ČAK v AIJA svého zástupce.

V rámci asociace působí výbory, které se specializují na různá právní odvětví. AIJA ve spolupráci se svými výbory každoročně organizuje mnoho seminářů a kurzů, aby podpořila odbornou spolupráci a budování vztahů mezi mladými právníky na mezinárodní úrovni. **Každoroční nejvýznamnější akcí AIJA je výroční kongres**, který se v minulých letech konal například v Buenos Aires, Barceloně, nebo Amsterdamu. V le-

tošním roce se bude konat v Praze, a to od 26. do 30. srpna v hotelu Intercontinental.

Kongresu se zúčastní cca 600 osob, zahrnující zástupce z více než 85 zemí, a proto půjde o akci, jež svým rozměrem bude druhou největší mezinárodní akcí pro právníky, která se nejen v Praze, ale i celé ČR od roku 1989 uskuteční (první akcí byla konference IBA – International Bar Association v roce 2005). **Výroční kongres tak bude úžasnou možností navázat kontakty a budovat vztahy s kolegy právníky z celého světa.**

Program bude zahrnovat mnoho seminářů, workshopů a pracovních jednání zaměřených na témata, kterými se AIJA dlouhodobě zabývá, např. mezinárodní arbitráž, insolvenční právo a nemovitosti, pracovní právo, distribuční právo a do-prava, imigrace, fúze a akvizice, daňové právo a mnoho dalších. Součástí programu bude i mnoho společenských akcí, počínaje tradiční „home hospitality dinner“, kdy advokáti a právníci – dobrovolníci z hostitelské země – zvou skupinku zahraničních účastníků kongresu na neformální večeri k sobě domů, až po vrcholný společenský galavečer, který se bude konat v nádherném pražském secesním Obecním domě.

Kongres AIJA není určen jen pro své vlastní členy, ale zvaní jsou všichni advokáti, kteří mají zájem získat nové profesní zkušenosti, navázat kontakty či by se do dění AIJA chtěli v budoucnu zapojit.

Více informací o AIJA a pražském výročním kongresu najdete v příštím čísle Bulletinu advokacie. Předběžný program je zatím dostupný na stránkách kongresu <http://prague.ajja.org>. Pro úplnost dodáváme, že pracovním jazykem kongresu bude angličtina.

Pozvánka na pátý ročník Josefského sympozia ve Křtinách

JIŽ POPÁTÉ SE LETOS NA SVÁTEK SV. JOSEFA, TEDY 19. 3. 2014, BUDE NA ZÁMKU VE KŘTINÁCH KONAT JOSEFSKÉ SYMPOZIUM.

Letošním tématem Josefského sympozia je „Mezigenerační dialog, neboli komunikace a spory mezi generacemi, a to nejen v rodinách“, s podtitulem „Naděje mít a naděje dát“.

Postupně aktualizovaný program a organizační pokyny naleznete na www.esi-cz.eu.

Česko-slovenská
advokátní kancelář
s mezinárodním
dosahem

- I Havel, Holásek & Partners s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem více než 160 právníků, několika desítek studentů právnických fakult a celkem více než 270 spolupracovníků největší česko-slovenskou právníkou firmou.
- I Kancelář je součástí tří z deseti nejprestižnějších mezinárodních právnických sítí: World Law Group, State Capital Group a First Law International, které sdružují celkově více než 200 předních světových právnických firem po celém světě. Při transakcích přesahujících hranice České a Slovenské republiky jako vedoucí nezávislá právníká firma spolupracuje s předními evropskými a mezinárodními právníckými firmami, avšak bez exkluzivního vztahu s kteroukoli z nich.
- I V případě potřeby jsme našim klientům schopni doporučit i jinou vhodnou advokátní kancelář v ČR, SR i v zahraničí – v uplynulém roce jsme takto referovali cca 60 případů; současně také děkujeme kolegům z jiných kanceláří za doporučení naší kanceláře, například při potřebě zajistit specializované poradenství v oblastech hospodářské soutěže nebo řešení mezinárodních sporů.
- I Českým, slovenským i zahraničním klientům poskytujeme komplexní právní služby ve většině právních oblastí. Kancelář má cca 1.000 klientů, z toho 70 společností uvedených v seznamu největších světových firem Fortune 500 a více než 40 společností z Czech Top 100. Kancelář od svého založení nepřetržitě roste a každoročně rozšiřuje portfolio o cca 100 nových klientů.
- I Kancelář je podle historických výsledků všech šesti ročníků oficiální soutěže Právníká firma roku podle celkového počtu nominací a titulů nejúspěšnější českou advokátní kancelář v rámci tohoto hodnocení.

Havel, Holásek & Partners s.r.o., Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Česká republika, tel.: +420 255 000 111, office@havelholasek.cz

www.havelholasek.cz

Největší právníká firma
v České republice

1. místo v počtu
realizovaných
fúzí a akvizic
v České republice
(2012)

1. místo v počtu
realizovaných
fúzí a akvizic
v České republice
(2013)

Klienty nejlépe hodnocená
právníká firma
v České republice

Právníká firma roku
v České republice

(2012)

WHO'SWHOLEGAL

1. místo mezi domácími
právníckými firmami

(2012)

PRACTICAL LAW COMPANY

Česko-slovenská
advokátní kancelář
s mezinárodním
dosahem

Neustále rozšiřujeme a posilujeme náš tým o špičkové odborníky – hledáme a vybíráme nejschopnější právníky ve všech specializacích i na všech úrovních seniority, a to nejen v Praze, ale i v ostatních regionech ČR a na Slovensku

Pro náš tým hledáme vhodné kolegy / kolegyně na pozice:

Partner / Vedoucí advokát / Advokát / Koncipient

Veřejné zakázky a veřejná podpora
Správní právo
Soudní, správní a rozhodčí řízení / Arbitráže
Daňové a celní právo

Bankovníctví, finance a kapitálový trh
Energetika a utility
Obchodní právo, fúze a akvizice
Nemovitosti a stavebnictví

Očekáváme

Vynikající znalost platného práva
Zkušenosti v mezinárodní nebo přední české či slovenské právnícké firmě/jinou obdobnou praxi
Výbornou znalost anglického, případně i dalšího světového jazyka
Flexibilitu a vysoké pracovní nasazení
Schopnost týmové práce
Loajalitu a zájem o trvalý profesní růst v rámci kanceláře

Nabízíme

Pracovní příležitost v přátelském kolektivu trvale rostoucí advokátní kanceláře
Výjimečnou možnost dalšího profesního růstu v rámci největší česko-slovenské advokátní kanceláře, včetně intenzivní podpory odborného rozvoje i systému studijních a pracovních stáží v zahraničí
Práci pro nejprestižnější českou, slovenskou a zahraniční klientelu
Úzkou spolupráci na komplexních projektech se špičkovými mezinárodními AK a předními poradenskými firmami
Odpovídající finanční ohodnocení včetně variabilní složky odměny vázané na dosažené výsledky
Příjemné pracovní prostředí, v případě pražské kanceláře v moderním administrativně-obchodním komplexu Florentinum

Profesní životopis v českém, slovenském či anglickém jazyce prosím zašlete na adresu:
Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář, Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Můžete se také zaregistrovat na našich webových stránkách v sekci Kariéra.

Největší právnícká firma
v České republice

1. místo v počtu
realizovaných
fúzí a akvizic
v České republice
(2012)

1. místo v počtu
realizovaných
fúzí a akvizic
v České republice
(2013)

Klienty nejlépe hodnocená
právnícká firma
v České republice

Právnícká firma roku
v České republice

(2012)

1. místo mezi domácími
právníckými firmami

(2012)

z právní teorie a praxe

ČLÁNKY

Jak napsat kvalitní stížnost k ESLP	23
Institut svěřenského fondu v NOZ	28
Důsledky prodlení dlužníka před 1. 7. 2013, od 1. 7. 2013 a ode dne nabytí účinnosti NOZ	33
Nový občanský zákoník a vznik pracovního poměru	36
Nad zákonem o veřejných rejstřících aneb nihil novi sub sole	39
Zákon o obchodních korporacích a jeho návaznost na oceňování a znaleckou praxi	42
Porušování povinnosti zakládat řádně listiny do sbírky listin jako důvod pro zrušení právnícké osoby s likvidací soudem	46
Z JUDIKATURY	47 – 59
Z ODBORNÉ LITERATURY	60 – 69

SHRNUTÍ

Jan Kratochvíl: Jak napsat kvalitní stížnost k ESLP

Článek má za účel popsat, jak by měla vypadat kvalitní stížnost k ESLP z pohledu formálních náležitostí, své struktury a způsobu argumentace. S odkazem na ustanovení Jednacího řádu ESLP, které se s účinností od 1. 1. 2014 podstatně mění, příspěvek nejdříve osvětluje formální požadavky na stížnost k ESLP, aby byla vůbec pojednatelná. Následně rozebírá a na příkladech ukazuje, jakou strukturu by stížnost k ESLP měla mít. Možná nejzásadnější je kvalita právní argumentace ve stížnosti, která musí v první řadě vycházet z judikatury ESLP a odkazovat na ni.

Miloš Koci: Institut svěrenského fondu v NOZ

Svěrenský fond je zcela novým institutem českého právního řádu. Vyžaduje proto kritickou úvahu nad možnostmi jeho využití v praxi i nad možnými negativy, která s sebou přináší.

Veronika Petrová: Důsledky prodlení dlužníka před 1. 7. 2013, od 1. 7. 2013 a ode dne nabytí účinnosti NOZ

S ohledem na to, že v posledních třech letech došlo k několika změnám ve způsobu výpočtu zákonných úroků z prodlení a vzhledem k tomu, že zásadní změny v důsledcích prodlení dlužníka nabyly účinnosti dne 1. 7. 2013 poté, co byl novelizován zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a spolu s ním i nařízení č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků a poplatku z prodlení, zaměřuji se v tomto článku zejména na analýzu úpravy prodlení účinnou od 1. 7. 2013 a následně na osud této úpravy po 1. 1. 2014, tedy poté, co nabude účinnosti nový občanský zákoník.

Ladislav Jouza: Nový občanský zákoník a vznik pracovního poměru

Při sjednávání pracovněprávního vztahu (pracovní smlouvy nebo dohody o práci konané mimo pracovní poměr) budou smluvní strany (zaměstnavatel a zaměstnanec) vycházet ze zákonných požadavků na obsah a formu právního jednání podle občanského zákoníku. Přitom musí použít konkrétní ustanovení zákoníku práce. Ve vztahu zákoníku práce a občanského zákoníku se tak uplatňuje princip subsidiarity (podpůrnosti).

Pavel Mates, Karel Šemik: Nad zákonem o veřejných rejstřících aneb nihil novi sub sole

Přijetí nového občanského zákoníku přineslo rozsáhlé změny nejen do materie hmotněprávní, ale nutně i procesní. Současně se zrušením obchodního zákoníku bylo třeba řešit, kde a jak bude třeba upravit jeden

z nejdůležitějších informačních systémů pro státní orgány i širokou veřejnost, jímž je obchodní rejstřík. Zákonomodárce zvolil variantu zvláštního zákona (zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob), který upravuje i další informační systémy subjektů vyvíjejících podnikatelskou činnost. Ačkoli tedy bude existovat jeden rejstřík, fakticky, resp. věcně se od sebe budou jeho jednotlivé části odlišovat, což logicky vyplývá z různého poslání zapisovaných subjektů. Přitom právě koncentraci jak hmotněprávní, tak procesní úpravy, je třeba považovat za jednu z hlavních výhod přijatého řešení, které odstraňuje stávající roztržičnost, nutně vyvolávající komplikace.

Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová: Zákon o obchodních korporacích a jeho návaznost na oceňování a znaleckou praxi

Nový zákon o obchodních korporacích s účinností od 1. 1. 2014 přinesl řadu změn, a to i v oblasti oceňování majetku či jmění. V případě ocenění nepeněžitěho vkladu do společnosti již není třeba, aby znalec pro ocenění nepeněžitěho vkladu jmenoval soud, ale postačí rozhodnutí zakladatele (při vkladu

do nově vznikající společnosti) nebo společnosti (při navýšení jmění). Zákon o obchodních korporacích zavádí výjimky z ocenění znalcem, nově upraveno je také nabytí majetku od tzv. spřízněné osoby (dříve § 196a odst. 3 obchodního zákoníku). Další novinkou je pojem přiměřená cena podílu, kterou stanoví znalec jmenovaný soudem.

Tomáš Plíhal: Porušování povinnosti zakládat řádně listiny do sbírky listin jako důvod pro zrušení právnické osoby s likvidací soudem

Autor článku upozorňuje na výraznou legislativní změnu, kdy od 1. ledna 2014 s účinností nového zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, bude možné zrušit s likvidací právnickou osobu zapsanou ve veřejném rejstříku i z důvodu, že porušuje svoji povinnost zakládat do sbírky listin zákonem stanovené dokumenty. Tato změna výrazně posílí ochranu třetích osob, které v současné době de facto nemají možnost se účelně domoci toho, aby zapsaná osoba svoji povinnost řádně plnila, jelikož jediným postihem zapsané osoby je dnes ze strany rejstříkového soudu možnost uložit jí pořádkovou pokutu.

A R F I N

VÁŠ SPECIALISTA PRO PRÁCI S INFORMACEMI

Řešení prověřené 10 letou praxí styku s dlužníky. Neinstalujeme software, nezatěžujeme hardware, neplatíte licenční poplatky za počet uživatelů.

MONITORING KATASTRU NEMOVITOSTÍ

Rozšířte své služby o sledování nemovitostí. Více se dozvíte o změně vlastníka, exekucí, nařízení dražby, vzniku sádkového práva atd., a to již ve stadiu sjednání. Můžete tak efektivně pracovat pro své klienty. Exkluzivně: automatizované dohledávání detailních informací k nemovitostem vlastním datovým subjektem na území ČR včetně výstupů pro hromadné zpracování.

MONITORING INSOLVENČNÍHO REJSTŘÍKU

Stočíme a reportujeme každou změnu v průběhu insolvenčního řízení. Denní i měsíční reporty jsou roztržičně dle typu sdělení a skupin uživatelů. Kontrola podle více kritérií zajišťuje 100% spolehlivost.

LÚSTRACE – JEDNORÁZOVÁ INFORMACE

Souhrnná informace o daném subjektu. Kontrola všech dostupných zdrojů – veřejných, placených i unikátních. Dozvíte se maximum a ušetříte čas.

Doporučují nás

MAKRELSKÁ REALITÁČNÍ VÁCA & SPOL. s.r.o. | dvorák | hager & partners | HASKOVCOV4&Ct.

Navyšte hodnotu práce pro své klienty

tel. 226 217 323

gsm. 777 177 160

arfin@arfin.cz

Více našich řešení na: www.arfin.cz

Aktuální Rychlé Formátově přehledné novativní Nákladově přijatelné

Jak napsat kvalitní stížnost k ESLP

Mgr. Ing. JAN KRATOCHVÍL, LL.M., Ph.D.

Informaci v češtině o Evropském soudu pro lidská práva (dále také jen „ESLP“) a Evropské úmluvě o lidských právech (dále jen „Úmluva“) je již poměrně mnoho. Již v roce 2000

vyšla, jako zvláštní číslo Bulletinu advokacie, Stručná rukojeť českého advokáta k Evropské úmluvě o lidských právech, která byla následně aktualizována, naposledy v březnu 2013.¹ V roce 2011 vydala sama Rada Evropy v češtině Praktickou příručku k podmínkám přijatelnosti.² V roce 2012 vyšel rozsáhlý komentář k Úmluvě.³ Tyto a další publikace obsahují vyčerpávající informace o řízení před ESLP, o podmínkách přijatelnosti, či obsahu jednotlivých chráněných práv. Tento článek má však poněkud jiný účel. A to snažit se popsat, jak by měla vypadat kvalitní stížnost k ESLP z pohledu formálních náležitostí, své struktury a způsobu argumentace. Článek je rozdělen na dvě části. První se zabývá formálními požadavky na stížnost k ESLP, které se s účinností od 1. 1. 2014 podstatně mění, a druhá na požadavky na strukturu a obsah stížnosti.

1. Formální požadavky

Informace, které bezpodmínečně musí každá stížnost obsahovat, jsou uvedeny v čl. 47 Jednacího řádu ESLP. Na stránkách ESLP je možné od 1. ledna 2014 nalézt tzv. „Pokyny pro vyplnění formuláře na stížnost“, které jsou dobrým prvotním zdrojem informací o tom, jak má stížnost vypadat. Lze tam nalézt i samotný formulář stížnosti, který vychází z čl. 47 Jednacího řádu. Vyplní-li tedy stěžovatel řádně všechny kolonky formuláře, měla by jeho stížnost mít všechny formální náležitosti. Formulář zatím bohužel není v českém jazyce přístupný v podobě, do které by bylo možno přímo vyplňovat údaje. Tento postup je zatím možný pouze pro několik pilotních zemí, avšak připravuje se i pro další.

Čl. 47 jednacího řádu je s účinností od 1. 1. 2014 podstatně novelizován. Těmto změnám by stěžovatelé a jejich právní zástupci měli věnovat zvýšenou pozornost, protože obsahují i několik novinek, v důsledku kterých může být stížnost, na rozdíl od předchozí úpravy, dokonce prohlášena za nepřijatelnou.

Rozsah povinných údajů ve stížnosti je užší, než tomu bylo doposud. Je nutno uvést: jméno, datum narození, státní příslušnost a adresu stěžovatele; údaje o právním zástupci, pokud ho stěžovatel má; označení smluvní strany, proti které je stížnost podána; stručné a čitelné vyličení skutkového stavu; stručný a čitelný popis namítaných porušení Úmluvy, včetně relevantních argumentů; a stručné a čitelné vyjádření o spl-

nění podmínek přijatelnosti podle čl. 35 odst. 1 Úmluvy, tedy vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy a splnění šesti-měsíční lhůty pro podání stížnosti. Stížnost musí být samozřejmě řádně podepsána.

Oproti dosavadnímu stavu nejsou vyžadovány některé osobní údaje, jako povolání stěžovatele. Také již není požadováno uvedení předmětu stížnosti, což byla pro mnohé naprosto mystická kolonka ve stížnostním formuláři, kdy nebylo jasné, co se do ní má napsat. Předmět stížnosti, ve smyslu čeho se stěžovatel domáhá, je totiž zřejmý jednak ze samotné Úmluvy, kde jsou vymezeny pravomoci ESLP (zejména že může pouze prohlásit, že bylo porušeno právo garantované v Úmluvě a případně dát spravedlivé zadostiučinění – viz čl. 41 Úmluvy), a jednak z popisu namítaných porušení Úmluvy.

Dále musí být ke stížnosti připojeny kopie (vůbec není třeba ověřené) vnitrostátních rozhodnutí v dané věci, případně dalších relevantních dokumentů na podporu stížnosti a samozřejmě plná moc, je-li stěžovatel právně zastoupen. Plná moc je nejlépe speciální, pro řízení před ESLP, jejíž vzor lze také nalézt na webových stránkách ESLP. Nicméně v odůvodněných případech ESLP akceptuje i obecnější plné moci.⁴

U podmínky vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy je nutno si uvědomit, že musí být splněna u všech jednotlivých stížnostních námitek, a ne pouze u stížnosti jako celku. Čili vnitrostátním orgánům, v českém kontextu zpravidla v poslední instanci Ústavnímu soudu, musí být předloženy všechny námitky na porušení lidských práv, které stěžovatel poté namítá u ESLP. Tak například, chce-li si stěžovatel ve Štrasburku stěžovat na to, že v trestním řízení před českými soudy bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces, protože prvoinstanční soud konal hlavní líčení v jeho nepřítomnosti (právo být přítomen jednání soudu ve své věci), protože soudce byl podjatý (právo na nestranný soud), a protože soud založil své rozhodnutí na důkazu, který nebyl před soudem vůbec proveden a obžalovaný se k němu nemohl vyjádřit (zásada kontradiktornosti), je nutné, aby všechny tyto tři námitky uplatnil již v ústavní stížnosti. Nestačí, pokud by ústavní stížnost byla podána obecně na porušení práva na spravedlivý proces a nebyla v ní uvedena například námitka, že stěžovatel nebyl přítomen u hlavního líčení. Ta by poté ve Štrasburku byla prohlášena za nepřijatelnou pro nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy. Z tohoto důvodu je také nutné ke stížnosti k ESLP připojit i kopie opravných prostředků

1 Hubálková, Eva: Stručná rukojeť českého advokáta k Evropské úmluvě o lidských právech, Bulletin advokacie/zvláštní číslo – říjen 2000 a zvláštní číslo – březen 2013.

2 Dostupné na http://echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_CES.pdf

3 Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2012.

4 Srovnaj *Diallo proti České republice*, 23. 6. 2011, č. 20493/07, § 42-43.

a zejména ústavní stížnosti, aby bylo zřejmé, že podmínka vyčerpání je splněna u všech uplatněných námitek.

Co se týče podmínky dodržení šestiměsíční lhůty pro podání stížnosti od posledního vnitrostátního opravného prostředku, čili zpravidla od doručení rozhodnutí o ústavní stížnosti, je třeba upozornit na následující zvláštnosti. **Lhůta je striktně šest měsíců a ESLP nemá žádnou pravomoc její zmeškání prominout.** Bylo-li například rozhodnutí o ústavní stížnosti doručeno advokátovi stěžovatele 1. března, stížnost k ESLP je nutno odeslat nejpozději (poštovní razítko na obálce) 1. září. A to bez ohledu na to, zda náhodou na 1. září nepřipadá den pracovního volna. V takovém případě se lhůta do dalšího pracovního dne neprodlužuje!⁵ Aby ESLP mohl vypočítat, kdy šestiměsíční lhůta počala běžet, je žádoucí, aby stěžovatelé jako přílohu stížnosti zaslali výpis z datové schránky, prokazující, kdy bylo jejich advokátovi doručeno rozhodnutí o ústavní stížnosti.

Jednací řád nově, což je zcela zásadní, spojuje s nesplněním těchto formálních požadavků na obsah stížnosti zásadní důsledky. Podle nového znění čl. 47 odst. 5.1 Jednacího řádu nesplnění formálních náležitostí stížnosti vede k tomu, že Soud se nebude stížností zabývat, pokud stěžovatel pro nesplnění podmínek nepodá dostatečné důvody. Čili taková stížnost nebude vůbec předložena soudci k posouzení a bude odmítnuta administrativně. Za dostatečný důvod může být považováno například to, že stěžovatel je omezen na osobní svobodu a nemá přístup k dokumentům, které je třeba ke stížnosti připojit.

Většina formálních vad stížnosti je sice zhojitelná, avšak otázkou je, zda přetížený ESLP bude stěžovatele nadále zvlášť vyzývat k nápravě těchto nedostatků. Může se také stát, že stěžovateli pouze přímo oznámí, že jeho stížnost je neprojednatelná.

S tím, zda stěžovatel bude mít možnost vady napravit, souvisí druhá podstatná změna účinná od 1. ledna 2014, a to, že **neúplná stížnost již nestaví šestiměsíční lhůtu pro podávání stížností.** Podle nového znění čl. 47 odst. 6 Jednacího řádu je za datum podání stížnosti považováno datum, kdy byla ESLP zaslána stížnost splňující všechny požadavky čl. 47 Jednacího řádu. Nově bude tedy prakticky vyloučena možnost podávání, v některé starší literatuře dokonce doporučovaného, tzv. úvodního dopisu, kde se pouze stručně formuloval obsah stížnosti, s tím, že bude v dodatečně lhůtě poskytnuté ESLP doplněn o všechny náležitosti stížnosti. Podle nové úpravy je zaslání takového dopisu bezpředmětné, když je stejně vyžadováno ve lhůtě šesti měsíců zaslání plně vyplněného formuláře se všemi náležitostmi. Dodatečná lhůta již poskytována nebude.

5 Viz rozhodnutí velkého senátu ve věci *Sabri Güneş proti Turecku*, 29. 6. 2012, č. 27396/06.

6 Viz Josef Čapek: Povidání o pejskovi a kočičce.

7 V češtině lze doporučit především tyto učební texty: Maxim Tomoszek, Martin Kopa a Zuzana Adameová: *Moot court ve výuce práva: metodická příručka pro studenty i pedagogy*, Univerzita Palackého v Olomouci, Právnická fakulta, Olomouc 2012, kapitola č. 4 *Pisemná argumentace pro studenty*, dostupný na <http://www.pf.upol.cz/menu/struktura-pf/centra/centrum-pro-klinicke-pravni-vzdelavani/moot-court-ve-vyuce-prava/>; Bobek, Michal: *Praktické minimum pro psaní odborného právního textu*, a Peterková, Magdaléna: *Psaní právních dokumentů. Obojí in: Učebnice Kurz právnických dovedností*, <http://www.pf.upol.cz/menu/struktura-pf/centra/centrum-pro-klinicke-pravni-vzdelavani/kurz-pravnickych-dovednosti/>.

Součástí stížnosti nemusí být žádný petit, jak jej známe z vnitrostátního práva a který je třeba důležitý u ústavní stížnosti (viz § 34 zákona o Ústavním soudu). ESLP sám zná své pravomoci a ví, že může pouze konstatovat porušení práva. Není tedy nutné petit formulovat, protože ten by právě mohl znít pouze na konstatování porušení nějakého práva chráněného Úmluvou. Přitom porušení jakého práva stěžovatel namítá, je předmětem části stížnosti nadepsané právní argumentace.

Ve stížnosti ani není nutné uvádět žádost o spravedlivé zadostiucnění (čl. 41 Úmluvy). K jejímu případnému vyčíslení bude stěžovatel vyzván až v případě komunikace stížnosti vláde u příležitosti výzvy k replice (viz čl. 60 odst. 2 Jednacího řádu). Přitom k případným nárokům formulovaným dříve, čili například ve stížnosti, se nepřihlíží a nebudou příznány.

2. Struktura a obsah

Vedle nezbytných formálních požadavků na podání stížnosti by měla také mít řádnou strukturu. Nedostatky v tomto ohledu sice již neučiní stížnost neprojednatelnou, avšak mohou značně snížit její šance na úspěch. V praxi se bohužel lze často setkat se stížnostmi, které trochu připomínají příběh o pejskovi a kočičce, jak vařili dort,⁶ – myšlenky do ní naházíme na různá místa a tak nějak doufáme, že z ní nakonec vypadne přesvědčující stížnost, která přiměje ESLP ke konstatování porušení Úmluvy. Jak však známe z pohádky, takový postup ke kýženému výsledku nevede. Výsledkem bývá spíše nevolnost.

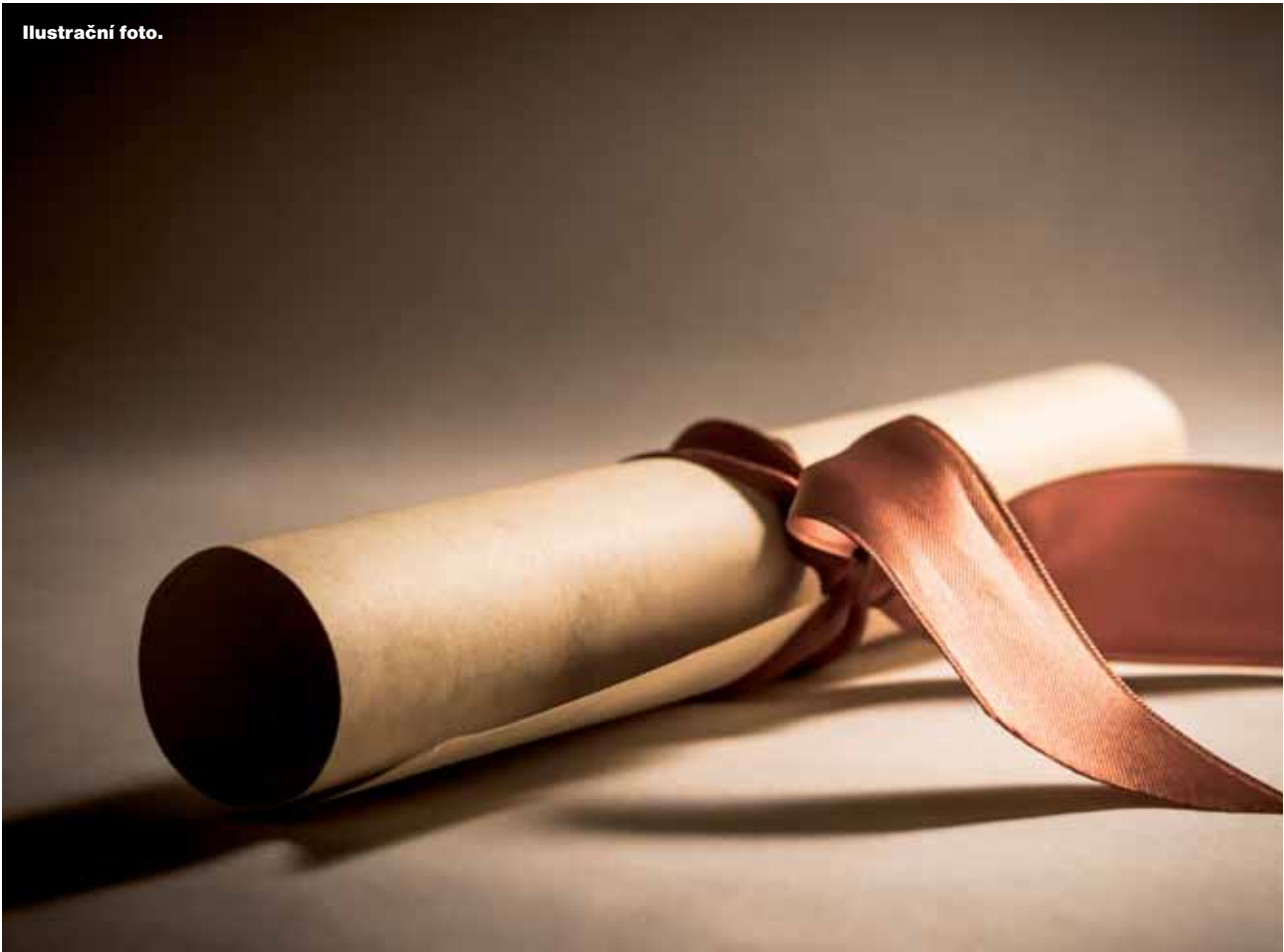
Strukturu textu a jeho obsah není dost dobře možné od sebe oddělit. Struktura, tedy jaké části text obsahuje, jak je členěn apod., by měla vycházet z obsahu sdělení, tedy toho, co chci textem říci. Struktura textu je vlastně forma, do které je obsah sdělení zabalen a která by měla učinit tento text atraktivnější, v našem případě čitelnější, srozumitelnější a přesvědčivější, obdobně jako obal napomáhá prodeji výrobku. V důsledku tak obsah, co chci říci, by měl určovat formu, jak to říci.

Není předmětem tohoto článku obecně popisovat, jak by měl kvalitní právní text vypadat.⁷ Nicméně stížnosti k ESLP mají určitá specifika a ta budou zmíněna.

Železným pravidlem každého právního podání je, že text musí být co nejvíce srozumitelný pro zamýšleného čtenáře. Tomu je nutno přizpůsobit jak strukturu stížnosti, tak její obsah. Argumentace Evropského soudu pro lidská práva je specifická, jak svým obsahem, tak i svou strukturovaností. Pokud chceme, aby naše stížnost byla co nejvíce srozumitelná, a v důsledku tak přesvědčivá pro soudce a právníky ve Štrasburku, musíme naši argumentaci této praxi ESLP přizpůsobit.

Způsob a forma argumentace používaná ESLP se odráží v jeho rozhodnutích. Ta jsou tak nejlepším vodítkem pro určení, jakou strukturu a obsah by měla dobrá stížnost mít. V češtině jsou vybrané přeložené rozsudky publikovány v dvouměsíčníku *Přehled rozsudků Evropského soudu pro lidská práva*. Veškeré rozsudky týkající se stížností proti Česku jsou poté překládány a zveřejňovány na webových stránkách www.justice.cz. Nejnázornější bude si strukturu a obsah stížnosti ilustrovat na nějaké konkrétní věci. Jako příklad si vezmeme nedávný rozsudek ve věci *Žáková proti České republice*, který se týkal porušení stěžovatelčina práva na ochranu

Ilustrační foto.

majetku podle čl. 1 Protokolu č. 1.⁸ **Jádro stížnosti k ESLP, stejně jako jeho rozhodnutí, se dělí do dvou hlavních oddílů – popisu skutkových okolností a právní argumentace.**

2.1 Skutkové okolnosti

Nejdříve by měl stěžovatel ve stížnosti vylíčit stručně a srozumitelně podstatné skutkové okolnosti, na kterých se stížnost zakládá. Účelem této části stížnosti je rychlé uvedení čtenáře do problematiky a zdůraznění těch okolností, které stěžovatel považuje za podstatné pro úspěch své stížnosti.

Zde již je tedy předjímana určitá provázanost s další částí stížnosti – argumentací o porušených právech. Tak například ve věci *Žáková* je vidět, že podstatné pro rozhodnutí merita věci bylo chování orgánů veřejné správy vůči stěžovateli. Proto shrnutí skutkových okolností v rozsudku se na toto jednání soustřeďuje (viz § 10-24).

Oproti tomu ve stížnosti by měla být pouze **velmi stručná pasáž týkající se obsahu vnitrostátních rozhodnutí** (§ 25-31 rozsudku ve věci *Žáková*). Důvodem je, že tyto stejně musí být ke stížnosti přiloženy, a tak jejich rozsáhlé převyprávění je zbytečná práce. Bohužel v řadě stížností, které k ESLP dorazí, právě k takové zbytečné práci dochází. V detailech u skutkových okolností je lépe pouze odkázat na přiložené dokumenty, zejména vnitrostátní rozhodnutí. Z nich bude ESLP beztak vycházet. K odchýlení se od skutkových závěrů učiněných na vnitrostátní úrovni dochází pouze zřídka a ESLP k tomu musí mít vždy dobré důvody.⁹

Čeští stěžovatelé mají občas tendenci vést rozsáhlou polemiku s vnitrostátními rozhodnutími na úrovni vnitrostátního práva. Snášejí řadu argumentů, proč jsou daná rozhodnutí špatná a proč vnitrostátní soudy špatně vyložily domácí právo. Ve valné většině případů je však taková argumentace nadbytečná, když v pravomoci ESLP není přehodnocovat závěry vnitrostátních soudů, týkající se skutkových okolností a výkladu domácího práva. Jak jsme již v minulosti uvedli s kolegou Majerčíkem: **stížnosti, namítající, že české soudy špatně vyhodnotily důkazy, že špatně interpretovaly zákon, že aplikovaly jiný právní předpis, než měly, budou ve Štrasburku prohlášeny bez bližšího zkoumání za zjevně neopodstatněné, protože staví Soud do pozice běžné odvolací, tzv. čtvrté instance** (v českém kontextu pak spíše páté).¹⁰ Je možno si povšimnout, že právě například ve věci *Žáková* ESLP shledal porušení Úmluvy, aniž by se jakkoliv vymezil proti vnitrostátním soudním rozhodnutím vydaným v téže věci a nijak nezpochybnil jimi podaný výklad vnitrostátního práva. Pouze v § 95 poznamenal, že tento výklad v důsledku stěžovatelku zbavil možnosti účinně se bránit proti zásahu do své

⁸ *Žáková proti České republice*, 3. 10. 2013, č. 2000/09, v češtině dostupné zde: <http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=390&d=332665>.

⁹ Srovnej například rozsudek ve věci *Jirsák proti České republice*, kde při posuzování stížnosti na špatné podmínky ve věznici Soud zcela vyšel z vnitrostátních rozhodnutí tyto podmínky popisující a neakceptoval odlišná fakta předložená stěžovatelem (5. 4. 2012, č. 8968/08, např. § 70).

¹⁰ Jan Kratochvíl, Lubomír Majerčík: Neviditelná většina: osud českých stížností před ESLP, Bulletin advokacie, č. 4/2011, str. 19.

ho práva na ochranu majetku. **ESLP tedy běžně bere výklad vnitrostátního práva tak, jak je podaný vnitrostátními soudy, a odchytil by se od něj, pouze pokud by byl „arbitrární nebo zjevně nesmyslný“.**¹¹

Pro přehlednost je také lepší shrnutí skutkových okolností ve stížnosti dále strukturovat. Například, vedl-li stěžovatel více řízení týkajících se předmětu stížnosti, je pro čtenáře přívětivější rozdělení textu do samostatných pododdílů. Viz například shrnutí faktů v rozsudku ESLP ve věci *Sýkora proti České republice*, kde je tato část rozdělena na řízení o zbavení stěžovatele způsobilosti k právním úkonům, řízení iniciované stěžovatelem proti státu o náhradě škody a řízení týkající se detence stěžovatele v psychiatrické léčebně, či ve věci *Budrevich proti České republice*, kde stěžovatel byl účasten dokonce osmi různých řízení a každé má ve shrnutí faktů v rozsudku ESLP samostatný oddíl.

V každém případě by skutkové okolnosti měly být v zásadě uváděny chronologicky. Pokud tomu tak není, tak stížnost působí zmateně a je velmi složité se v ní orientovat. Odůvodněnou výjimkou je právě zmíněné členění faktů na samostatné poddíly. V jejich rámci by však již opět fakta měla být uváděna v zásadě chronologicky.

2.2 Právní argumentace

Po části stížnosti vykládající skutkové okolnosti následuje nejdůležitější pasáž – samotná právní argumentace. Zásadní význam této části si však stěžovatelé ne vždy uvědomují. V podáních k ESLP se lze stále bohužel setkat s nešvarem, kdy se vyloží skutkový stav a následně řekne něco ve smyslu: „Stěžovatel je toho názoru, že tímto postupem vnitrostátních soudů bylo zasaženo do práva stěžovatele na spravedlivý proces.“ Takový postup je patrně doslovným důsledkem inkvizičního systému a tradované zásady, že „soud zná právo“.

Jak podotýkají Michal Bobek a Zdeněk Kühn, tak v tradičním pojetí zásady *iura novit curia* v kontinentálním systému práva „byla spolupráce procesních stran při hledání správ-

ného výkladu práva [...] nikoliv pouze zbytečná, ona by byla ve skutečnosti i škodlivá, protože strany by tak vstoupily do exkluzivní domény příslušného soudu.“¹² Dále uvádějí, že „podle kontinentální tradice strany poskytnou soudci fakta a ten na tato fakta samostatně aplikuje právo, které sám vyhledá“.¹³ Podle těchto autorů se však situace v poslední době mění a „aktivnější role právních zástupců se stává nezbytnou“.¹⁴ Tento závěr platí i pro stížnosti k ESLP.

I když ESLP má možnost si argumenty o porušení práva sám vymyslet, spoléhat se na to a ponechat celé nalézaní práva na ESLP je značně riskantní. I když porušení Úmluvy v dané věci může být stěžovateli zřejmé, zdaleka tomu nemusí být u soudců a právníků ve Štrasburku, kteří nemusí být nutně myšlenkově „naladěni na stejnou strunu“. Případná domněnka advokáta, že přece soudci a právníci na ESLP jasně uvidí problém, je naivní. **Měl by to být právní zástupce, který daný případ detailně nastuduje a argumentačně vyloží, proč dané skutkové okolnosti vedou k porušení Úmluvy.**

Navíc přetížený ESLP těžko bude zcela nahrazovat práci advokátů, jejichž úkolem je poskytovat právní pomoc.¹⁵ Pouhé převyprávění faktů není právní pomoc. K takové činnosti stěžovatel nepotřebuje advokáta se znalostí práva. Naopak právní argumentace, čili právní rada, je právě tou přidanou hodnotou, proč lidé právní zástupce se znalostí práva vyhledávají. K jakému porušení práv zakotvených Úmluvou došlo, je tedy třeba ve stížnosti vysvětlit co nejpřesněji. V žádném případě nestačí jen poukázat na daný článek Úmluvy.

Kvalitní právní argumentace, kterou by každá stížnost k ESLP měla obsahovat, vyžaduje dobrou znalost „práva Úmluvy“. Toto je tvořeno především judikaturou ESLP. Přečteme-li si samotnou hmotněprávní část Úmluvy, tedy čl. 2 až 18 plus příslušné články dodatkových protokolů, příliš se nedozvíme, konkrétně za jakých okolností dojde k porušení Úmluvy. Obdobně jako ústavněprávní normy, jsou práva v Úmluvě formulována velmi obecně. To vede až občas k názorům, že když začaly orgány Úmluvy na konci 50. let fungovat, tak žádné právo, podle kterého by měly rozhodovat, neexistovalo. To bylo třeba vytvořit až judikaturou. **A je to právě judikatura tvořená Evropským soudem pro lidská práva,¹⁶ která tvoří „právo Úmluvy“, které je třeba znát a kterým je třeba argumentovat.**¹⁷ ESLP funguje fakticky na systému precedentů. Pro něj jsou jeho předchozí rozhodnutí to „právo“, které je nutno aplikovat na skutkové okolnosti posuzované věci. **Argumentace předchozí judikaturou je tedy naprosto nezbytná.** Ve stížnostech proti Česku ji však bohužel nalezeme velmi zřídka.

Někteří stěžovatelé sice odkazují na rozhodnutí ESLP, ale tyto odkazy bývají často velmi obecné povahy. Tak například stěžovatel namítá porušení práva na kontradiktorní řízení před Ústavním soudem z toho důvodu, že mu nebylo zasláno k replice vyjádření dalších účastníků řízení, a odkáže na rozsudek ve věci *Barberà, Messegué a Jabardo proti Španělsku*, 6. 12. 1988, č. 10590/83, kde ESLP dovodil, že čl. 6 odst. 1 Úmluvy zakotvuje také právo na kontradiktorní řízení, i když tam není explicitně zmíněno. Takový odkaz je však poměrně zbytečný. To, že čl. 6 chrání právo na kontradiktorní řízení, nikdo zpochybňovat nebude. To je u soudců a právníků na ESLP obdoba notoriety. Vhodnější by v tako-

11 Např. Khamidov proti Rusku, 15. 11. 2007, č. 72118/01, § 170.

12 Bobek, M., Kühn, Z. a kol.: *Judikatura a právní argumentace*, 2. vydání, Auditorium, Praha 2013, str. 177.

13 *Ibid.*, str. 178.

14 *Ibid.*, str. 180.

15 Viz také § 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

16 Pomineme-li dnes již velmi řídkou relevantní judikaturu bývalé Evropské komise pro lidská práva, která zanikla v roce 1998.

17 K Úmluvě existuje bezpočet komentářů, v kterých lze judikaturu nastudovat. Například v angličtině: Harris, D., O'Boyle, M., Bates, E., Buckley, C.: *Law of the European Convention on Human Rights*, 2nd ed., Oxford University Press, Oxford 2009; Leach, P.: *Taking a Case to the European Court of Human Rights*, 2nd ed., Oxford University Press, Oxford 2005; Ovey, C., White, R. C. A.: *European Convention on Human Rights*, 4th ed., Oxford University Press, Oxford 2006; Van Dijk, P., Van Hoof, F. et al. (eds.): *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, 4th ed., Intersentia, Antwerpen 2006; Reid, K.: *A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights*, 3rd ed., Thomson, London 2007; v němčině: *Europäische Menschenrechtskonvention: EMRK-Kommentar*, 3. vyd., Engel, Kehl am Rhein 2009; Karpenstein, U., Mayer, F. (eds.): *EMRK - Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten*, C. H. Beck, München 2012; Meyer-Ladewig, J.: *EMRK Europäische Menschenrechtskonvention: Handkommentar*, 3. vyd., Nomos, Baden-Baden 2011; v polštině: *Garlicki, L. (ed.): Konwencja o Ochronie Praw Czlowieka i Podstawowych Wolnosci*, C. H. Beck, Warszawa 2010; či v češtině: Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2012.

vé situaci bylo, kdyby stěžovatel odkázal na rozhodnutí, kde se ESLP věnoval konkrétně tomuto problému, tedy nezaslání vyjádření protistrany k replice, a argumentoval, proč je jejich případ shodný s těmi, kde ESLP shledal porušení,¹⁸ a naopak v čem se odlišuje od těch rozhodnutí, kde k porušení Úmluvy nedošlo.¹⁹

Souvisejícím problémem obecných odkazů je také odkaz pouze na případ bez konkrétního odstavce. To také není vhodné, neboť to od čtenáře vyžaduje přečtení celého rozhodnutí a často velmi složitě vyhledávání, na který argument stěžovatel vlastně odkazuje. Proto tyto odkazy bez konkrétních odstavců lze doporučit pouze tam (samozřejmě za předpokladu, že odkazované rozhodnutí je strukturováno do paragrafů, což jsou všechny rozsudky a v poslední době i čím dál tím víc rozhodnutí), kde jde skutečně jen o obecnou citaci. Její užitečnost je však nutno vždy zvážit, jak je uvedeno výše.

Pro ilustraci, jak konkrétně mají být argumenty ve stížnosti strukturovány a jak mají vypadat, lze opět odkázat na rozsudek ESLP ve věci *Žáková*. **Zkoumání stížnosti na porušení negativních závazků u čl. 1 Protokolu č. 1 (právo na ochranu majetku) se skládá z pěti kroků:**²⁰ a) Měl stěžovatel „majetek“, který je chráněn čl. 1 Protokolu č. 1, neboli je toto ustanovení Úmluvy vůbec aplikovatelné? b) Došlo k zásahu do tohoto majetku? c) Byl zásah v souladu se zákonem? d) Sledoval zásah veřejný zájem? e) Byla zachována spravedlivá rovnováha mezi tímto veřejným zájmem a ochranou práv jednotlivce, neboli byl zásah přiměřený? Ve věci *Žáková* vidíme, že Soud postupoval přesně takto, krok po kroku. Zkoumání ad a) lze nalézt v § 47-57, ad b) v § 58, ad c) § 83, ad d) § 84 a ad e) § 85-96. Tímto způsobem, tedy zmínit všech pět částí textu, by se měla vydat i kvalitně sepsaná stížnost na porušení negativních závazků čl. 1 Protokolu č. 1.

Analogicky tomu bude u všech jiných namítaných porušení Úmluvy. Osoba sepisující stížnost, zpravidla tedy právní zástupce stěžovatele, by si měl vždy nejdříve nastudovat, jaké kroky ESLP používá při přezkumu namítaných porušení Úmluvy, a poté postupovat ve stížnosti obdobným způsobem.

Z rozsudku *Žáková* lze také vidět, že ESLP často odůvodnění svého rozhodnutí (část Právní posouzení) dělí na oddíl obecných principů, tedy jakoby „právních norem“ relevantních pro daný případ, a poté aplikaci těchto principů na fakta stížnosti (viz § 79 a 82). Někdy jsou tyto části oddělené vlastními „mezinadpisy“, jindy nikoliv a aplikace obecných principů plynule navazuje bez nadpisu. Stížnost lze tedy strukturovat obdobně s tím, že stěžovatel začne relevantní judikaturou ESLP, a poté ukáže, jak mají být tyto principy z existující judikatury aplikovány v jeho věci.

Druhou možností, které také nelze nic vytknout a Soud ji někdy používá, je celistvá argumentace bez dělení na obecné principy a jejich aplikaci. Dochází tak k tomu, že odkazy na předchozí judikaturu (principy) jsou integrální součástí argumentace vztahující se konkrétně k daným skutkovým okolnostem.²¹ Někdy takový postup může být dokonce přehlednější a srozumitelnější, protože je jasné přesně, na jakém rozhodnutí ESLP se daný argument zakládá. Pokud bychom totiž měli rozsáhlou část obecných principů, kde bychom shrnuli relevantní judikaturu ESLP, a následně jen argumentaci již bez odkazů na judikaturu, nemusí být vždy zřejmé, k ja-

kému principu se daný argument vztahuje a čtenář se v takové argumentaci může lehce ztratit. Nakonec ESLP, i když se většinou drží dělení na obecné principy a jejich aplikaci, tak i v takových případech poté v části, kde aplikuje obecné principy na daný případ, odkazuje zcela běžně na judikaturu. Většinou tak v obecných principech najdeme skutečně jen ty principy nejobecnější²² a většina odkazů na předchozí judikaturu je přímo navázána na skutkový stav dané věci.

3. Závěr

Způsob a strukturu argumentace, kterou používá ESLP, bychom mohli označit za jistý „jazyk“ Úmluvy. Je to způsob komunikace ESLP se světem, který používá ve svých rozhodnutích. Jazyk však neslouží pouze ke komunikaci navenek. V jazyce se zpravidla i myslí. Pokud chceme, aby nám adresát našeho projevu, tedy zde stížnosti k ESLP, co nejlépe rozuměl, je nejlepší taktikou mluvit jeho jazykem. Tak zajistíme, že naše argumenty budou nejen vyslyšeny, ale bude jim i porozuměno. Je tedy dobré věnovat patřičnou pozornost studiu „jazyka Úmluvy“, ve kterém ESLP přemýšlí a kterým ho nejefektivněji můžeme přesvědčit o správnosti našeho názoru. **Struktura a obsah stížnosti kopírující praxi ESLP, spolu s absencí formálních nedostatků, je základem kvalitní stížnosti.**

✿ Autor, asistent soudce Ústavního soudu ČR,

pracoval čtyři roky jako právník v Kanceláři Evropského soudu pro lidská práva. Veškeré zde prezentované názory jsou však striktně osobními názory autora. Článek je aktuální k 25. 11. 2013.

18 Z nedávných rozhodnutí např. *BENet Praha, spol. s r. o. proti České republice*, 24. 2. 2011, č. 33908/04 a další, § 139-146.

19 Např. *Holub proti České republice*, 14. 12. 2010, č. 24880/05.

20 Viz také Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2012, str. 1256.

21 Viz např. *Sýkora proti České republice*, 22. 11. 2012, č. 23419/07, § 100-113.

22 Příkladem je opět věc *Žáková*, § 79-81.

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

Kabelková/Schödelbauerová

Nová úprava bytového spoluvlastnictví

Vázané, 360 stran
cena 790 Kč, obj. číslo BK1

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

inzerce

Institut svěřenského fondu v NOZ

Mgr. MILOŠ KOCÍ

1. Obecné poznámky

1.1 Vymezení problému

Svěřenský fond (též *trust*, *fiducie* nebo *Treuhand*)¹ zaváděný zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“)² je v českém právu zcela bezprecedentním fenoménem, a to nikoliv jen co do své formy, ale zejména s ohledem na své účinky na soukromoprávní vztahy. Tento tradiční institut *common law* byl do NOZ převzat z Quebeckého občanského zákoníku³ (dále jen „CCQ“), v němž byl jako tzv. *fiducie* úspěšně funkčně adaptován na právní řád s výraznými kontinentálními rysy.⁴ To bylo podle autorů NOZ též hlavním důvodem, proč nebyly jako modely svěřenského fondu zvoleny jeho ob-

doby nalézající se v jiných právních řádech, jež by hypoteticky rovněž mohly sloužit jako inspirační zdroje (např. úprava ve Skotsku, Jihoafrické republice nebo ve státu Louisiana).⁵

Primárním cílem tohoto příspěvku je především zodpovědět otázku, zda byla implementace tohoto institutu do českého právního řádu provedena důsledně. V dalším textu proto naši pozornost nezaměříme na pouhou parafrázi zákonného textu, ale ten bude toliko krátce sumarizován za účelem poskytnutí jistého informačního minima, nezbytného pro následné pojednání o skutečně palčivých tématech. Deskripce základního rámce fungování svěřenského fondu byla ostatně již podána na jiných místech.⁶

Secundárním cílem příspěvku pak bude představit čtenáři základní jevové modalit, v nichž se může svěřenský fond v každodenní praxi uskutečňovat. Ani v těchto ohledech totiž doposud publikované práce včetně Důvodové zprávy k NOZ svoji úlohu nesplnily, a proto je stále ještě obtížné si pod zákonou konstrukcí svěřenského fondu představit konkrétní formy jeho existence.⁷

1.2 Definiční znaky svěřenského fondu

Učiníme-li velmi koncentrovanou syntézu zákonného textu a Důvodové zprávy k NOZ, můžeme o pojmu svěřenského fondu říci zhruba následující: **svěřenský fond je entitou bez právní subjektivity⁸ v zásadě nepodléhající veřejnoprávnímu dohledu,⁹ která se obligatorně spravuje statutem vydaným zakladatelem¹⁰ a umožňuje vznik odděleného a nezávislého vlastnictví majetku,¹¹ svěřeného k naplňování určitého účelu, ať již veřejného, nebo soukromého.¹²**

Majetek vložený do svěřenského fondu přestává být momentem jeho vzniku, tedy přijetím pověření ke správě majetku ze strany správce,¹³ ve vlastnictví zakladatele fondu, aniž by se nicméně stal vlastnictvím kohokoliv jiného (např. správce fondu nebo obmyšleného, tj. osoby, již má být z fondu plněno).¹⁴ Ve veřejných seznamech je jako vlastník sice formálně veden správce fondu, ale pouze s odlišujícím dodatkem „svěřenský správce“.¹⁵

Svěřenský fond může být zřízen smlouvou nebo pořízením pro případ smrti,¹⁶ a to jak bezúplatně, tak i za úplatu nebo jiné protiplnění.¹⁷ Může jej zřídit kdokoliv, tj. člověk i korporace, a kromě svéprávnosti nejsou zvláštní požadavky klade ani na osobu správce fondu.¹⁸

Do svěřenského fondu může být vložen jakýkoliv majetek, tj. věci movité, nemovité, hmotné i nehmotné. Správce je ve své činnosti podroben standardům kladeným na správu cizího majetku¹⁹ a nad výkonem jeho oprávnění vykonávají dohled zakladatel a obmyšlený, popř. i jiná osoba určená statutem či zákonem.²⁰

Jakmile je fond jednou zřízen, je v zásadě nezrušitelný. Správa fondu končí, uplyne-li doba, na kterou byl zřízen, je-li dosaženo jeho účelu, vzdají-li se plnění z něj všichni ob-

1 Tyto koncepty se sice v jednotlivých jurisdikcích liší (např. v otázce vlastnictví svěřovaného majetku), avšak jejich podstata je z funkčního hlediska *de facto* stejná. K funkcím *trustu* viz blíže Hansman, H., Mattei, U.: *The Functions of Trust Law: A Comparative Legal and Economic Analysis*, 73 N.Y.U. L. Rev. 434 (1998).

2 Viz § 1448–1474 NOZ.

3 Text CCQ je v angličtině dostupný na http://www2.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/dynamicSearch/telecharge.php?type=2&file=/CCQ_1991/CCQ1991_A.html.

4 Jedná se spíše o tzv. smíšený právní řád typu právních řádů Izraele či Švédska.

5 Viz Důvodová zpráva k NOZ, str. 352–353.

6 Např. Liškutín, T.: *Svěřenský fond v novém občanském zákoníku*, k dispozici na <http://www.epravo.cz/top/clanky/sverensky-fond-v-novem-obcanskem-zakoniku-84181.html>.

7 Poslední úpravy tohoto textu byly provedeny dne 21. října 2013.

8 Viz Důvodová zpráva k NOZ, str. 353.

9 Tamtéž.

10 Ustanovení § 1452 NOZ.

11 Ustanovení § 1448 odst. 2 NOZ.

12 Ustanovení § 1449 odst. 1 NOZ.

13 Ustanovení § 1451 NOZ.

14 Ustanovení § 1448 odst. 3 NOZ. Zcela absurdní jsou však úvahy, že by se na uvedenou formu vlastnictví nemusela vztahovat ochrana vlastnictví ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod ČR, resp. že majetek sdružený ve svěřenském fondu představuje *res nullius*, což by bez dalšího umožňovalo jeho apropriaci třetí osobou (viz Houfek, I.: *Trusty v rekonstrukci soukromého práva*, *Bulletin advokacie* 2013, č. 5, str. 70). Zákodárce výslovně operuje s termínem „vlastnictví“, a proto jsou podobné interpretace především v rozporu s jazykovým výkladem právní normy. Vznik odděleného a nezávislého vlastnictví je navíc třeba chápat jako nejvlastnější projev vlastnického práva zakladatele, jenž musí požívat příslušné derivativní ochrany. Zdůrazněme, že institut svěřenského fondu ve své podstatě pouze specifickým způsobem upravuje změnu v osobě vlastníka a v souvislosti s tím lze spíše než o věci nicí hovořit např. o koncepci tranzitivního vlastnictví.

15 Ustanovení § 1456 NOZ.

16 Ustanovení § 1448 odst. 1 NOZ. Důvodem vzniku fondu může být i zákon, viz Důvodová zpráva k NOZ, str. 353.

17 Viz Důvodová zpráva k NOZ, str. 353.

18 Ustanovení § 1453 odst. 1.

19 Subsidiárně se na výkon funkce správce uplatní i ustanovení § 1400 a násl. NOZ o správě cizího majetku.

20 Ustanovení § 1463 NOZ.

myšlení (u fondu zřízeného za soukromým účelem), anebo rozhodne-li tak soud.²¹ Fond však zaniká až převedením majetku na nového vlastníka, resp. poté, co je s ním naloženo podle statutu.²² Maximální doba existence svěřenského fondu stanovena není.²³

1.3 Účel

Obdoby angloamerického institutu *trustu* se do právních řádů zemí kontinentální právní kultury zavádějí zejména z toho důvodu, aby se zabránilo relokaci majetku do zemí, které flexibilní a efektivní správu majetku formou klasického *trustu* umožňují.²⁴ Dalším důvodem je, že se *trustu* často využívá jako zajišťovacího instrumentu,²⁵ a to dokonce i v rámci přeshraničních finančních projektů a globálních bankovních obchodů. Prostřednictvím *trustu* lze též realizovat islámské finanční transakce založené na fiduciárním principu a právu šaría odmítajícím úrok, čímž je v konečném důsledku umožněno i efektivní napojení na islámský bankovní systém jako celek, o nějž západní bankovní systém dlouhodobě usiluje.²⁶ Francouzský zákonodárce za tím účelem dokonce již existující právní úpravu Code Civil v roce 2009 obohatil o 16 dalších paragrafů, avšak tyto změny byly zrušeny Státní radou.²⁷

Institut pomáhá i lidem, kteří z nějakého důvodu (např. pro stáří nebo nemoc) usilují o to, aby se zbavili břemene správy svého majetku. Může ale posloužit i lidem, kteří chtějí mít po své smrti větší vliv na nakládání s jejich majetkem, než by jim umožňovalo dědické právo, anebo lidem, kteří se v době blahobytu chtějí zabezpečit proti finančním těžkostem vzniklým v budoucnosti, včetně potenciálních věřitelů.

2. Specifické problémy

2.1 Typizace svěřenských fondů²⁸

Z pohledu budoucí exploatace všech možností, které s sebou institut svěřenského fondu přináší, je vhodné podrobněji rozvést, jak je tento institut prakticky využíván v oblasti své provenience, tj. v kanadském Québeku. S ohledem na skutečnost, že v CCQ i NOZ je svěřenský fond co do svého možného účelu koncipován tím nejširším možným způsobem, tak lze očekávat, že se tento institut bude v České republice naplňovat obdobným, ne-li totožným obsahem jako v Québeku, kde se rozlišuje:

a) Obchodní svěřenský fond (*fiducie commerciale*): zahrnuje především investiční a penzijní trusty,²⁹ dále umožňuje organizaci a zajištění velkých finančních projektů a může rovněž sloužit jako alternativa k inkorporaci podniku v rámci akvizic (*fiducie entreprise*). V zahraničí je v podobě zajišťovacího svěřenského fondu (*fiducie-sûreté*) využíván rovněž jako prostředek usnadňující restrukturalizaci společnosti³⁰ či zajišťující věřitele při emisi obligací.³¹ Jako zajišťovacího instrumentu ho tak využívají i banky pro účely dalšího zhodnocování svých aktiv.³² V České republice si lze samozřejmě představit i realizaci jiných podnikatelských záměrů, kde by mohly být flexibilita a tvárnost této formy svěřenského fondu vysoce oceňovány. Jako příklad uveďme rozhodnutí dvou podni-

katelských subjektů společně založit svěřenský fond za účelem dosažení specifického podnikatelského záměru, z něhož budou oprávněni jako obmyšlení a za jehož realizaci v souladu s podmínkami precizovanými ve statutu bude zakladatelům odpovídat správce zosobněný pečlivě vybraným profesionálem, jenž nebude svazován kogentními ustanoveními zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, jak by tomu bylo, kdyby totožný podnikatelský záměr sledovali sami zakladatelé coby dvě korporace sdružené v obchodním konsorciu.

b) Rodinný svěřenský fond (*fiducie familiale*): pomáhá řešit problémy související se správou rozsáhlého rodinného majetku a jeho mezigeneračním přechodem, přičemž tato forma svěřenského fondu umožňuje širší následnou kontrolu a intervenci zakladatele, než jakou by nabízelo darování, zřízení poživacích práv či fideikomis; správce fondu může být zakladatelem vybaven širokou mírou uvážení, v jehož rámci se bude moci rozhodovat, zda vůbec a případně v jakém rozsahu či poměru mezi obmyšlené přerozdělí výnosy z rodinného majetku (*fiducie familiale discrétionnaire*). Tímto druhem svěřenského fondu se lze např. postarat o hmotné zajištění současného či bývalého manžela (*fiducie au bénéfice exclusif du conjoint a fiducie en faveur de l'ex-conjoint*), ať již z důvodu plnění zákonné vyživovací povinnosti,³³ nebo za účelem

21 Ustanovení § 1471 NOZ.

22 Ustanovení § 1474 NOZ.

23 To je v souladu s ustanovením čl. 1273 CCQ, jenž výslovně připouští i existenci *trustů* bez časového omezení.

24 Kromě České republiky tak byla nějaká forma *trustu* zavedena též např. ve Francii, Lucembursku, Lichtenštejnsku a San Marinu, absentuje naopak v Polsku a Rakousku, jakož i na Slovensku. V Německu se uplatňuje specifická koncepce tzv. *Treuhand* (§ 903 BGB).

25 Viz pozn. 30 a 31.

26 Barrière, F.: „The French *fiducie*, or the chaotic awakening of a sleeping beauty“, in Smith, L.: Re-imagining the Trust: Trusts in Civil Law, Cambridge University Press, New York 2012, str. 226. Pravděpodobně to byl i jeden z důvodů, proč byl tento institut na základě prezidentského dekretu z roku 1993 přechodně začleněn též do právního řádu Ruska. Dnes již v Rusku existuje pouze svěřenská správa majetku, při níž nedochází ke změněm ve vlastnictví spravovaného majetku. K tomu viz Becker, R.: *Die fiducie von Québec und der trust*, Mohr Siebeck, Tübingen 2007, str. 136, pozn. 541.

27 Zejména se jednalo o čl. 2014 Code Civil, podle něhož by nově mohly být vydávány finanční nástroje představující vlastnictví majetku obsaženého v holdingu *fiducie*, což by umožňovalo správu majetku ve formě islámského *sukuk*, která je již několik let umožňována ve Velké Británii. K tomu viz Hassan, K., Mahlkecht, M.: *Islamic Capital Markets: Products and Strategies*, John Wiley & Sons, Chichester 2011, str. 268-269.

28 K jednotlivým typickým formám svěřenského fondu v Québeku viz Becker, R.: *Die fiducie von Québec und der trust*, Mohr Siebeck, Tübingen 2007, str. 268-273.

29 Se svěřenskými fondy zřízenými za účelem investování zákonodárce výslovně počítá v § 1449 odst. 2 NOZ.

30 Konkrétně francouzskými společnostmi Gaz de France nebo Pylsorol, viz k tomu Anselmi, F.: *La fiducie-sûreté pourrait faciliter les restructurations d'entreprises*, článek ze dne 29. října 2009 pro L'AGEFI Hebdo, k dispozici na <http://www.agefi.fr/articles/la-fiducie-surete-pourrait-faciliter-les-restructurations-d-entreprises-1112554.html>.

31 Viz Becker, R.: *Die fiducie von Québec und der trust*, Mohr Siebeck, Tübingen 2007, str. 265.

32 Do *trustu* např. banka vloží svoje hypoteční úvěry či jiná finanční aktiva generující zisk, aby zajistila obligace prodávané investorům. Schwarcz, S. L.: *Commercial Trusts as Business Organizations: Unraveling the Mystery*, 58 Bus. L. 559 (2003).

33 Vyživovací povinnost mezi manžely stanoví § 697 NOZ, podle něhož „manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje zásadně stejnou hmotnou a kulturní úroveň“.

splnění dobrovolného dluhu, přičemž v Québecu je tato forma hmotného zajištění manžela dokonce daňově zvýhodněna.³⁴ Správcem rodinného svěřenského fondu by vždy měla být osoba, která se v poměrech dané rodiny dobře orientuje, a zakladatel by měl ve statutu rovněž určit dostatečně přesný klíč, podle něhož má být eventuálně vybrán správce náhradní. Konkrétní ilustrací možného využití tohoto typu svěřenského fondu v podmínkách České republiky může být např. situace, kdy zakladatel trpí roztroušenou sklerózou a správce pověří tím, aby obmyšlenými určil jen ty rodinné příslušníky, kteří budou o zakladatele nejlépe pečovat v době, kdy se u něj projeví pokročilá distorze osobnosti a fyzického zdraví, přičemž z rozhodnutí zakladatele potenciální obmyšlení o založení svěřenského fondu mohou, ale také nemusí být informováni.

c) Diskreční svěřenský fond (*fiducie discrétionnaire*): svěřenský fond, v němž je správce vybaven širokým diskrečním uvážením, se nemusí nutně omezit jen na úpravu rodinných vztahů popsanou výše, když svého uplatnění může dojít všude tam, kde je v zájmu sledovaného účelu, aby měl správce možnost výběru mezi obmyšlenými z určitého okruhu, resp., aby měl možnost stanovit obmyšleným výši plnění v situaci, kdy jsou tito předem pevně stanoveni (např. i v rámci svěřenských fondů sledujících veřejně prospěšný účel). Správce může rozhodovat o přerozdělení v rámci dané roční kvóty (tzv. horizontální diskrece, *discrétion horizontale*), anebo rozhoduje i o celkové přerozdělované sumě (tzv. vertikální diskrece, *discrétion verticale*). Pokud je správce podle statutu oprávněn vybírat ze skupiny potenciálních obmyšlených (*bénéficiaires potentiels*), tak těmto obmyšleným sice nepřislouží kontrolní a intervenční oprávnění, mohou se však domáhat řádného výkonu povinností správce soudní cestou.³⁵ Plná práva naopak přísluší obmyšleným, kteří jsou pevně stanoveni, včetně ještě nenarozených osob (*bénéficiaires éventuels*), za něž práva vykonává opatrovník (*curateur*).

d) Testamentární svěřenský fond (*fiducie testamentaire*): jedná se o pořízení pro případ smrti svého druhu, které zůstaviteli více než kterýkoliv jiný právní institut i po smrti umožňuje vykonávat vliv na zacházení s majetkem, jenž mu kdysi náležel. Tímto způsobem může být v ČR majetek zakladatele zcela vyloučen z dědického řízení s podstatnými následky např. i pro nepominutelné dědice, aniž by se zakladatel musel vzdát správy svého majetku ještě za svého života. Je totiž zřejmé, že přestává-li majetek vložený do svěřenského fondu být ve vlastnictví svěřitele, nemůže být následně ani předmě-

tem majetkových nároků jeho případných dědiců, včetně dědiců nepominutelných. Hypoteticky by dědicové mohli za určitých okolností vstoupit do práv zakladatele, plynoucích z tzv. reziduálního vlastnictví.³⁶ S účastí právního nástupce zakladatele *expressis verbis* počítá pouze § 1470 NOZ, který stanoví povinnost soudu vyžádat si jeho stanovisko ke změnám svěřenského fondu. Právní nástupce zakladatele však není uveden mezi účastníky řízení ve věcech svěřenského fondu podle § 95 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, a proto se domníváme, že jej ani nelze považovat za osobu mající právní zájem, která může soudu navrhnout (i) jmenování svěřenského správce, (ii) uložení nebo zákaz určitého jednání svěřenskému správci, (iii) odvolání nebo jmenování svěřenského správce, resp. (iv) aby ji pověřil zahájením nebo vedením řízení v zájmu svěřenského fondu místo svěřenského správce.³⁷ Právní nástupce není ani osobou oprávněnou k vydání majetku ze svěřenského fondu při jeho zániku, pokud nebyl jmenován obmyšleným, protože toto právo je zcela zřejmě koncipováno jako osobní právo zakladatele,³⁸ stejně jako jeho právo jmenovat (či nejmenovat) obmyšleného. V opačném případě by tak právo zakladatele jmenovat obmyšleného dle své vůle bylo fakticky zpochybněno.

e) Bezúplatný svěřenský fond mezi živými (*fiducie entre vifs crée titre gratuit*): není jen prostou modalitou darování, ale umožňuje určeným osobám za daných podmínek čerpat benefit z určitého jmění, aniž by se staly jeho vlastníky. Tato forma svěřenského fondu se vyskytuje všude tam, kde je zakladatel zároveň jediným obmyšleným, neboť zde chybí osoba, která by se mohla zavázat k nějakému protiplnění.

f) Ochranný svěřenský fond (*fiducie de protection d'actifs*): zahrnuje dvě formy svěřenského fondu známé z anglosaského práva, totiž (i) **asset protection trusts** a (ii) **protective trusts**. V prvním případě zakladatel vyčlení část svého majetku do svěřenského fondu a vyjme ho tak z dosahu svých potenciálních budoucích věřitelů, pokud nenaplní předpoklady, za nichž by toto právní jednání mohlo být prohlášeno za relativně neúčinné podle NOZ, resp. věřiteli úspěšně odporováno podle insolvenčního práva. Ve druhém případě je statut formulován tak, aby obmyšlený neměl na plnění z fondu automatický právní nárok, na který by mohli nastoupit jeho případní budoucí věřitelé. V Québecu může být obmyšlenému alternativně též uloženo zákaz své právo převádět či zatěžovat a po zanesení tohoto omezení do příslušného registru obmyšlený nemůže své právo ani zastavit. V České republice však nebude existovat rejstřík svěřenských fondů, takže asi v úvahu připadá jen první možnost. NOZ sice upravuje institut tzv. *negative pledge*, tj. závazek vlastníka, že svoji nemovitost nezastaví, který lze zanést do rejstříku zástav, ale obecné vyloučení zcizitelnosti (*stipulation d'inaliénabilité*) na rozdíl od Québecu neznáme.

2.2 Formální předpoklady vzniku

Jak bylo uvedeno výše, každý svěřenský fond musí mít dle NOZ především vlastní statut, a to vydaný zakladatelem ve formě veřejné listiny.³⁹ Zákonodárce však s případnou absencí

34 Český zákonodárce podobné daňové zvýhodnění bohužel nepředvídá a v Québecu se neinspiroval ani daňovými zvýhodněními jiných forem svěřenského fondu, např. testamentárního.

35 Možnost takového podnětu je předvídána i v § 1466 odst. 1 NOZ, když „zakladatel, obmyšlený nebo i jiná osoba, která na tom má právní zájem, může soudu navrhnout, aby svěřenskému správci určité jednání uložil nebo zakázal, anebo aby svěřenského správce odvolal nebo jmenoval nového“.

36 Ke koncepci reziduálního vlastnictví zakladatele jako vlastnictví „spícího“ viz Houfek, I.: Trusty v rekonstrukci soukromého práva, Bulletin advokacie 2013, č. 5, str. 72.

37 Viz § 1455 a § 1466 NOZ.

38 Viz § 1472 NOZ.

39 Viz § 1452 NOZ.

statutu nespojuje žádnou sankci a zejména s jeho existencí nespojuje vznik svěřenského fondu, jenž vzniká již v momentě, kdy správce přijme pověření k jeho správě.⁴⁰ Pro zakládací akt pak zvláštní formu nevyžaduje.⁴¹ Tento značně neformální způsob vzniku svěřenského fondu podle NOZ je ve zjevném kontrastu s praxí uplatňovanou v mnohých zemích kontinentální Evropy.

Ve Francii byl v březnu 2010 po několika letech existence *fiducií*⁴² schválen zákon, jímž byl zřízen celonárodní rejstřík,⁴³ poskytující státní správě informace nezbytné pro provádění auditů a zabraňující antedatování zakládacích právních jednání.⁴⁴ Zakládací právní jednání navíc musí být pod sankcí neplatnosti učiněno v písemné formě a musí splňovat určité obsahové náležitosti.⁴⁵ Písemná forma se vyžaduje i pro tzv. fiduciární smlouvy v Lucembursku.⁴⁶ V Itálii sice zatím žádná z variant *trustu* zavedena nebyla,⁴⁷ ale účelové vázání majetku umožňuje tzv. *vincolo di destinazione*, v jehož rámci lze shromáždit pouze majetek evidovaný ve veřejných rejstřících (tj. např. nemovitost či motocykl), ovšem pod podmínkou, že je tento úkon úředně osvědčen (tj. je učiněn formou notářského zápisu nebo jiného úředního záznamu).⁴⁸ Italská náhražka *trustu* je tedy značně omezena jak materiálně, tj. rozsahem aktiv, jež mohou být do fondu vkládána, tak formálně, kdy se již pro samotný zakládací akt vyžaduje kvalifikovaná právní forma.

Je politováníhodné, že se otázkami vzniku svěřenského fondu nezabývá český zákonodárce podrobněji. Je tak zcela relevantní i interpretace současné právní úpravy, podle níž bude možné vznik svěřenského fondu antedatovat, což bude mít zcela jistě negativní vliv na právní jistotu účastníků právních vztahů. Tuto obavu ještě umocňuje skutečnost, že na rozdíl od Francie může být správcem svěřenského fondu kromě právnických osob určených zákonem též jakákoliv svéprávná fyzická osoba.⁴⁹ Některé nedostatky pravděpodobně odstraní judikatura (snad zejména dovodí, že bez existence statutu ve formě veřejné listiny svěřenský fond nebude založen platně), jiné otázky však nebudou řešitelné bez přímé novelizace zákona (např. povinná registrace fondů pro daňové účely).

2.3 Relativní neúčinnost

Účinnou záruku ochrany před zneužitím svěřenského fondu může skýtat institut relativní neúčinnosti právních jednání, tedy dřívější odporovatelnost. Québecký občanský zákoník v této souvislosti pro uplatnění pauliánské žaloby stanoví subjektivní lhůtu v trvání jednoho roku od doby, kdy se věřitel o předmětném zkracujícím úkonu dozví.⁵⁰ Vzhledem k faktu, že doprovodná legislativa k NOZ nepředpokládá, že by svěřenské fondy podléhaly registraci ve veřejných rejstřících,⁵¹ odpovídá by model odporovatelnosti založený na běhu subjektivní lhůty funkcionálně i potřebě chránit věřitele před negativními externalitami jejich zakládání. Dle NOZ je ovšem promlčecí lhůta naopak objektivní a činí pět let u úmyslného jednání dlužníka zkrátit věřitele a pouhé dva roky, pokud jeho úmysl musel být druhé straně znám nebo jedná-li se o bezúplatné jednání.⁵²

Volba objektivní lhůty je v celkovém legislativním a sociokulturním kontextu naší země nevhodná a otevírá široké pole pro zneužívání institutu svěřenského fondu pro účely poškozování věřitelů a praní špinavých peněz. Pokud se zákonodárce roz-

hodl tento institut *de facto* bez výraznějších odchylek převzít z CCQ, měl jej do českého právního řádu implantovat s přihlédnutím ke všem organickým vazbám, jež jeho úspěšnou existenci v Québeku umožňují a podmiňují, tj. včetně modelu odporovatelnosti. Na tom nic nemění ani fakt, že zákonodárce z CCQ převzal společnou a nerozdílnou odpovědnost správce, zakladatele a obmyšleného v případě, že se tyto osoby dopustí úmyslného poškození práv zakladatelova věřitele nebo poškození svěřenského fondu,⁵³ protože toto ustanovení NOZ samo o sobě dostatečné garance neposkytuje.

2.4 Daňový režim a money laundering

Svěrenský fond bude v ČR daněn stejnou sazbou jako právnická osoba. Bezúplatný příjem obmyšleného z majetku, který byl do svěřenského fondu vyčleněn porizením pro případ smrti, resp. z majetku, o němž byl majetek svěřenského fondu tímto způsobem zvýšen, bude osvobozen od daně z příjmů fyzických osob. Od daně z příjmů jsou dále osvobozena plnění poskytovaná obmyšlenému z majetku svěřenského fondu, který do něj vložil jeho příbuzný v linii přímé či vedlejší, přičemž okruh příbuzných ve vedlejší linii je omezen jejich taxativním výčtem (jedná se o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů).⁵⁴ Doprovodná legislativa k NOZ tedy předpokládá zvláštní daňové výhody u testamentárních a rodinných svěřenských fondů, což je zcela v souladu s praxí uplatňovanou

40 Viz § 1451 NOZ.

41 To neplatí toliko pro investiční svěřenské fondy, u nichž se pro zřizovací akt (zde výhradně jen smlouvu) vyžaduje písemná forma. Viz § 148 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech.

42 Institut *fiducie* byl do Code Civil vtělen zákonem č. 2007 – 2011 z 19. února 2007.

43 K rejstříku viz čl. 2019 Code Civil.

44 Viz Barrière v pozn. 26, str. 228.

45 Viz čl. 2018 Code Civil. Ve srovnání s NOZ však musejí být podstatně přísnější formální náležitosti splněny např. i v Lichtenštejnsku, Rumunsku či na karibském ostrově Curaçao.

46 Viz § 9 odst. 1 zákona ze dne 27. července 2013 o ratifikaci Haagské konvence o právu uplatnitelném na trusty a jejich uznávání a jejich zakládání z roku 1985.

47 To by se však mohlo v blízké budoucnosti změnit, protože Itálie přistoupila k Haagské konvenci o právu uplatnitelném na trusty a jejich uznávání a jejich zakládání z roku 1985 toleruje s tím, že si v souladu s konvencí zakladatel může vybrat, jakým právním řádem se bude *trust* řídit. K tomu bližší např. Smith, L.: „Stateless trusts“, in Smith, L. (ed.): *The Worlds of the Trust*, Cambridge University Press, New York 2013, str. 93-94.

48 Viz čl. 2645 Codice Civile. Podrobněji Graziadei, M.: „Recognition of common law trusts in civil law jurisdictions under the Hague Trusts Convention with particular regard to the Italian experience“, in Smith, L.: *Re-imagining the Trust: Trusts in Civil Law*, Cambridge University Press, New York 2012, str. 79-80.

49 Viz § 1453 NOZ. Ve Francii je z důvodu obav před zneužitím *fiducií* k praní špinavých peněz okruh těchto osob omezen na subjekty požívající zvláštní důvěry, tj. na banky, pojišťovny a advokáty. Viz Mallet-Bricout, B.: „The trustee: mainspring, or only a cog, in the French *fiducie*?“, in Smith, L. (ed.): *The Worlds of the Trust*, Cambridge University Press, New York 2013, str. 142.

50 Viz čl. 1635 CCQ.

51 Viz zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

52 Viz § 589 a násl. NOZ.

53 Viz § 1467 NOZ zrcadlící čl. 1292 CCQ.

54 K tomu viz zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů ze dne 10. října 2013.

v Québecu (viz výše). Je však třeba zdůraznit, že od daně nejsou osvobozena taková plnění, která jsou obmyšlenému poskytována ze zisku těchto typů svěrenského fondu, ale pouze plnění poskytovaná mu z majetku „kmenového“.

Jiným problémem pak je samotná vymahatelnost daňových odvodů v situaci, kdy svěrenské fondy nebudou podrobeny žádné registraci. Inspirací pro jeho řešení by mohl být přístup uplatňovaný ve Francii, kde se pro daňové účely i po založení *fiducie* vychází z domněnky, že zakladatel je stále vlastníkem majetku, který do *fiducie* vložil. Navíc do jednoho měsíce musí být o smlouvě zakládající *fiducii* informován příslušný finanční úřad, a to pod sankcí její neplatnosti.⁵⁵ V neposlední řadě by měla být převzata i francouzská úprava, podle níž nemůže být zakladatelem *fiducie* osoba s domicilem v zemi, která s Francií nemá dohodu o potírání daňových podvodů a úniků,⁵⁶ a v našem kontextu by navíc měl být omezen i okruh všech ostatních svěřitelů (tj. osob, které mohou zvyšovat jeho majetek⁵⁷). V opačném případě totiž bude institut svěrenského fondu nevyhnutelně zneužíván též k pohodlné legalizační výnosů z trestné činnosti ukrytých doposud v zahraničí.⁵⁸

Lze uzavřít, že pokud český zákonodárce neustoupí ze svých aktuálních pozic a nepřijme vhodná opatření k nápravě popsaneho stavu, budou jedinou daňovou motivací pro zakládání svěrenských fondů představovat daňové úniky. Reálná vymahatelnost daňové legislativy na svěrenských fondech zůstane naivním přáním a realitou se navíc stane i masové praní špinavých peněz.

2.5 Narušení transparentnosti

V České republice byl nedávno přijat zákon, jímž byly zrušeny akcie na majitele a jehož cílem bylo zprůhlednění vlastnických struktur akciových společností.⁵⁹ Zavedením institutu svěrenského fondu do českého právního řádu v navrhované podobě bude toto úsilí zmařeno, protože do něj zakladatel bude moci svěřit právě i akcie, ať již v zaknihované či imobilizované podobě. Zakladatel se tedy např. bude moci ve statutu označit za obmyšleného a čerpat tak akciové výnosy v anonymitě, neboť jako vlastník akcií bude formálně veden svěrenským správcem.

Za vzor přitom českému zákonodárci znovu mohla sloužit především Francie, kde se uplatňuje domněnka, že správce, zakladatel a obmyšlený jednají ve vzájemném souladu, aby byla zajištěna úplná transparentnost na finančních trzích a nebylo tak možné uzavírat pozice na finančních trzích v utajení.⁶⁰ Alespoň na finančních trzích by tak v ČR byla garantována určitá míra transparentnosti.

55 Barrière, F.: „The security *fiducie* in French law“, in Smith, L. (ed.): *The Worlds of the Trust*, Cambridge University Press, New York 2013, str. 126.

56 Tamtéž, str. 124.

57 Viz § 1468 NOZ.

58 Například společnost se sídlem na Seychelských ostrovech tak bude moci založit v ČR svěrenský fond a za obmyšleného ve statutu určit svého skutečného vlastníka, jenž tuto společnost ovládá prostřednictvím akcií na majitele.

59 Zákon č. 134/2013 Sb., o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů.

60 Viz čl. L. 233 – 10,5° Code Commercial.

61 Viz čl. 1263 CCQ.

62 Viz Becker, R.: *Die fiducie von Québec und der trust*, Mohr Siebeck, Tübingen 2007, str. 265.

2.6 Zajišťovací funkce

Zajišťovací svěrenský fond (*fiducie-sûreté*, *security device*) má velké výhody, protože na rozdíl od hypotéky nemá akcesorický charakter, tzn. není vázán na jiný právní vztah. Při zajišťovacím svěrenském fondu se má po novelizaci CCQ z roku 1999 přiměřeně postupovat podle ustanovení o zpeněžení hypotéky⁶¹ a není již tedy sporu o tom, že takový svěrenský fond musí být zanesen do odpovídajícího rejstříku, jinak je vůči třetím osobám neúčinný.⁶²

Nový občanský zákoník nicméně na rozdíl od CCQ podobný odkaz neobsahuje a je tedy sporné, zda se uplatní úprava § 1316 NOZ, podle níž zástavní právo k věci vedené ve veřejném seznamu vznikne až zapsáním do tohoto seznamu, či nikoliv. I tato otázka tak bude muset být vyřešena až judikatorně.

3. Závěr

Institut svěrenského fondu je zajímavou právní figurou, jež by za předpokladu vhodné implementace do českého právního řádu mohla představovat jeho značné obohacení. Zákonodárce však selhal v přijetí opatření vhodných k tomu, aby se na jedné straně účinným způsobem zabránilo jeho zneužívání a na straně druhé mohl být plně využit jeho pozitivní potenciál.

De lege ferenda je proto žádoucí, aby zákonodárce ve vztahu k svěrenskému fondu zavedl (i) kvalifikovanou právní formu veřejné listiny nejen pro statut, ale bezvýjimečně i pro samotný zakládací akt, přičemž by měl její nedodržení v obou případech spojit se sankcí neplatnosti, (ii) změnil koncepci relativní neúčinnosti, aby se jí věřitelé mohli dovolávat v subjektivní lhůtě, (iii) daňově zvýhodnil jeho vybrané formy, (iv) pro účely finančních úřadů zavedl veřejný rejstřík, do nichž by svěrenské fondy pod sankcí neplatnosti musely být v určité lhůtě zaneseny, (v) omezil okruh možných zakladatelů a ostatních svěřitelů na osoby s transparentní vlastnickou strukturou, (vi) pro účely transparentnosti obchodování na finančních trzích zavedl domněnku o jednotě zakladatele (jiného svěřitele), správce a obmyšleného, a konečně (vii) vyjasnil podmínky jeho využití jako zajišťovacího instrumentu.

❖ Autor, advokátní koncipient, je odborným pracovníkem Centra právní komparatistiky PF UK v Praze.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
MARTINEK & partner

**Hledá ke spolupráci
začínajícího kolegu / kolegyni**

*Nabízím: perspektivní spolupráci
a zázemí rostoucí kanceláře
Požadují: profesionální a invenční přístup*

Advokátní kancelář Martinek & partner
Bryksova 818/48, 198 00 Praha 9
Bc. et Mgr. J. V. Martinek, advokát,
602 414 492, 281 868 141

Důsledky prodlení dlužníka před 1. 7. 2013, od 1. 7. 2013 a ode dne nabytí účinnosti NOZ

JUDr. VERONIKA PETROVÁ

Úvod

Dne 16. 2. 2011 byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU, o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (dále jen „Směrnice“), která nahradila předchozí směrnici 2000/35/ES. V souladu se Směrnicí byly členské státy povinny uvést v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s jejími čl. 1 až 8 a 10 do 16. března 2013.

Česká republika jako jeden z členských států Evropské unie implementovala Směrnici do českého právního řádu tak, že přistoupila k novelizaci zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObchZ“ nebo „obchodní zákoník“)¹ a rovněž k nezbytné související novelizaci nařízení č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků a poplatku z prodlení (dále také jen „Nařízení“).² Účinnost obou novelizovaných předpisů byla stanovena ke dni 1. července 2013, přičemž však zároveň nedošlo k žádné úpravě zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), jehož účinnost je stanovena k 1. 1. 2014. Z uvedeného je zřejmé, že v období od 1. 7. 2013 do 31. 12. 2013 se v oblasti prodlení dlužníka v obchodních transakcích uplatnila odlišná pravidla, než která platila do 1. 7. 2013 a než která platí ode dne účinnosti NOZ. Nabízí se tak otázka, zda zákonodárce cosi neopomněl a zda novelizovaný ObchZ spolu s novelizovaným Nařízením nebudou úpravou pouze dočasnou a účinnou toli po dobu šesti měsíců.

Novela nařízení č. 142/1994 Sb.

Nařízení je účinné ode dne 15. 7. 1994 a tedy již téměř dvacet let upravuje problematiku výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení. Od doby nabytí účinnosti Nařízení došlo k jeho několika novelizacím s tím, že jednou z posledních zásadních novel bylo nařízení vlády č. 33/2010 Sb., účinné od 1. 7. 2010, dle kterého platí, že nastalo-li prodlení s plněním peněžitého dluhu ode dne 1. 7. 2010, **nedochází ke změně výše procentní sazby úroků z prodlení a tato zůstává stejná po celou dobu začatého a trvajících prodlení.** Výše úroku z prodlení v tomto případě odpovídá ročně vyšší repo sazby stanovené Českou národní bankou pro poslední den kalendářního pololetí, kte-

ré předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o sedm procentních bodů.³ Určující pro výběr správného mechanismu počítání úroků z prodlení je vždy první den prodlení, nikoliv období trvání prodlení.⁴

Poslední novela Nařízení již reflektuje text Směrnice a opět mění úpravu úroků z prodlení, nicméně pouze pro dočasné období, když NOZ celé Nařízení ruší a nahrazuje ho novou úpravou, o které bude pojednáno níže v tomto článku. Podle přechodných ustanovení nařízení (novely) č. 180/2013 Sb. ze dne 26. 6. 2013 platí, že výše úroků z prodlení, k němuž došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto Nařízení, se řídí dosavadními právními předpisy. Z uvedeného plyne, že **novela se aplikuje pouze na taková prodlení, která nastanou od 1. 7. 2013 bez ohledu na to, kdy došlo ke vzniku vztahu, ke kterému se prodlení vztahuje.** Nařízení dále mění výši úroků z prodlení tak, že nově odpovídá ročně vyšší repo sazby stanovené Českou národní bankou pro poslední den kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o **osm** procentních bodů. Nadále však platí shodný princip jako do 30. 6. 2013, tj. výše úroků z prodlení zůstává po celou dobu prodlení dlužníka neměnná, dochází pouze k jednorázovému navýšení výše úroku z prodlení.

Snad nejzásadnější změnou, kterou novela Nařízení přinesla, je ale **stanovení minimální výše nákladů spojených s uplatňováním pohledávky v obchodních vztazích.** Podle ustanovení § 2a novelizovaného Nařízení totiž ode dne 1. 7. 2013 platí, že: *„Jde-li o závazkový vztah mezi podnikateli nebo je-li obsahem vzájemného závazku mezi podnikatelem a veřejným zadavatelem dodat zboží nebo poskytnout službu za úplatu veřejnému zadavateli,*

- 1 Změny upravuje zákon č. 179/2013 Sb. ze dne 11. 6. 2013, kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 2 Změny upravuje nařízení vlády č. 180/2013 Sb. ze dne 26. 6. 2013, kterým se mění nařízení vlády č. 42/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.
- 3 Význam této novely lze především spatřovat v tom, že na rozdíl od předchozího období nedochází ke změně výše úroku z prodlení v jednotlivých obdobích prodlení. Předchozí novela Nařízení, provedená nařízením č. 163/2005 Sb., totiž upravovala výši úroků z prodlení tak, že nastalo-li prodlení s plněním peněžitého dluhu ode dne 28. 4. 2005 do 30. 6. 2010, odpovídala výše úroků z prodlení ročně vyšší repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o sedm procentních bodů s tím, že v každém kalendářním pololetí, v němž trvá prodlení dlužníka, byla (až do 30. 6. 2010 včetně) výše úroků z prodlení závislá na vyšší repo sazby stanovené Českou národní bankou a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Úroková sazba za prodlení se tedy v tomto případě měnila vždy k 1. 1. a 1. 7. kalendářního roku a výše úroku z prodlení se neodvíjela od repo sazby platné v první den prodlení, ale od repo sazby, která platila pro první den toho kalendářního pololetí, v němž prodlení nastalo.
- 4 Srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČR, kterým ve svém rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 213/2000 ze dne 5. 4. 2000 uzavřel: „Pro stanovení výše úroků z prodlení podle nařízení vlády č. 142/1994 Sb. není rozhodující, od kterého data věřitel úroky požaduje, nýbrž den, kdy se dlužník dostal do prodlení.“

činí minimální výše nákladů spojených s uplatněním každé pohledávky 1200 Kč.“ Tato paušální náhrada nákladů nebyla do dne nabytí účinnosti poslední zmíněné novely Nařízení v rámci českého právního řádu zakotvena a je přímým důsledkem implementace Směrnice, která náhradu nákladů spojených s vymáháním upravuje ve svém čl. 6 odst. 1, ve kterém členské státy vyzývají, aby zajistily, že v případech, kdy má být v obchodních transakcích podle čl. 3 a 4 Směrnice zaplacen úrok z prodlení, má věřitel nárok obdržet od dlužníka alespoň pevnou částku ve výši 40 eur.⁵ Institut paušální náhrady nákladů je zakotven rovněž v níže blíže analyzované novele obchodního zákoníku, když do jeho ustanovení § 369 odst. 1 byla doplněna věta, že věřitel má vedle úroků z prodlení nárok na úhradu minimální výše nákladů spojených s uplatněním své pohledávky v rozsahu a za podmínek stanovených nařízením vlády.

Novela obchodního zákoníku

Kromě novelizace Nařízení bylo nutno v souvislosti s implementací Směrnice přistoupit rovněž k novelizaci obchodního zákoníku, a to v zásadě ve dvou směrech – jednak bylo potřeba jednoznačně stanovit okamžik, kdy lze požadovat po dlužníkovi úrok z prodlení, a dále bylo nutné obecně upravit délku splatnosti jako takovou.

Co se týče možnosti požadovat po dlužníkovi úrok z prodlení, užívalo se před 1. 7. 2013 ustanovení § 369a ObchZ,⁶ přičemž podle odstavce 1 tohoto ustanovení platilo, že: „*Ve vztahu mezi podnikateli nebo ve vztahu mezi podnikateli a veřejnoprávními korporacemi nebo podnikateli a státními příspěvkovými organizacemi, jehož předmětem je úplatná dodávka zboží nebo služeb, vzniká věřiteli právo na úrok z prodlení stanovený předpisy práva občanského (§ 369) dnem následujícím po dni splatnosti nebo po uplynutí lhůty k placení ceny dodávky stanovenými smlouvou, jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavci 3.*“ Odstavec 2 citovaného ustanovení potom detailněji vymezoval, kdy vzniká věřiteli právo na úrok z prodlení, aniž by bylo zapotřebí výzvy k plnění, přičemž tato lhůta činila 30 dnů ode dne doručení faktury nebo obdobné žádosti o zaplacení, popř. ode dne obdržení zboží nebo služby.

5 Kromě uvedeného mají členské státy v souladu se Směrnicí zajistit, že pevná částka je splatná bez nutnosti upomínky a představuje náhradu vlastních nákladů věřitele spojených s vymáháním. Věřitel má dále nárok obdržet od dlužníka kromě pevné částky uvedené v odstavci 1 přiměřenou náhradu za veškeré náklady spojené s vymáháním, které tuto pevnou částku přesahují a které mu vznikly v souvislosti s opožděnou platbou dlužníka. Mezi tyto náklady by mohly patřit mimo jiné výdaje za pověření advokáta či za využití služeb společnosti vymáhající pohledávky. Srov. čl. 6 odst. 2 a 3 Směrnice.

6 Toto ustanovení bylo účinné v období od 1. 1. 2005 do 30. 6. 2013 a bylo přímo reflexí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/35/ES, jejímž cílem bylo zabezpečit dobrou platební morálku při úhradách za poskytnuté zboží nebo služby.

7 Srov. např. ustanovení § 369a odst. 1: „*Ve vztahu mezi podnikateli nebo ve vztahu mezi podnikateli a veřejnoprávními korporacemi nebo podnikateli a státními příspěvkovými organizacemi, jehož předmětem je úplatná dodávka zboží nebo služeb, vzniká věřiteli právo na úrok z prodlení stanovený předpisy práva občanského (§ 369) dnem následujícím po dni splatnosti nebo po uplynutí lhůty k placení ceny dodávky stanovenými smlouvou, jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavci 3.*“

8 Srov. ustanovení § 340 odst. 6, věta druhá ObchZ: „*Ustanovení věty první se použije i na vztahy mezi věřitelem a subdodavatelem, plní-li věřitel závazek veřejnému zadavateli prostřednictvím subdodavatele.*“ V tomto případě je česká úprava přísnější, než stanoví Směrnice, která nepožaduje aplikaci tohoto pravidla na subdodávky.

9 Srov. ustanovení § 343a ObchZ.

V důsledku novely bylo ustanovení § 340 ObchZ nově doplněno o odstavce 3-6. Na toto místo se ve své podstatě přesouvá novelou zrušený § 369a ObchZ, přičemž je nutno podotknout, že doplněný odst. 3 ustanovení § 340 ObchZ zcela jasně stanovuje, kdy je dlužník povinen uhradit cenu za dodávku zboží nebo poskytnutí služeb ve vztazích podle ustanovení § 261 odst. 1 ObchZ nebo závazku dodat zboží nebo poskytnout službu za úplatu, tedy dochází v zásadě ke **stanovení splatnosti v obchodních závazkových vztazích, jež činí 30 dnů ode dne doručení faktury nebo obdobné žádosti o zaplacení**, popř. ode dne obdržení zboží nebo služby. Z předchozí úpravy nebylo zcela zřejmé, zda se jedná o úpravu splatnosti nebo toliko o stanovení okamžiku vzniku práva na úrok z prodlení.⁷

Délky splatnosti se rovněž týká odstavec 4 ustanovení § 340 ObchZ, podle kterého platí, že **smluvní strany si mohou sjednat dobu splatnosti delší než 60 dnů jen tehdy, pokud to není vůči věřiteli hrubě nespravedlivé**. Zvláštní pravidlo v tomto směru platí ještě pro dlužníky – veřejné zadavatele, když dle ustanovení § 340 odst. 6 v těchto případech platí, že: „*dobu splatnosti delší než 30 dní lze ujednat jen tehdy, pokud je to odůvodněno povahou závazku a doba splatnosti nepřesahuje 60 dnů, přičemž den doručení faktury nebo jiné výzvy obdobné povahy nesmí být předmětem smluvního ujednání; ustanovení odstavce 4 se nepoužije.*“ Shodné pravidlo platí podle druhé věty téhož ustanovení i v případech, kdy věřitel plní závazek veřejnému zadavateli prostřednictvím subdodavatele.⁸

Z novely obchodního zákoníku je evidentní snaha zákonodárce upravit splatnost tak, aby zbytečně nedocházelo k znevýhodňování věřitele a splatnost nebyla smluvně neúměrně prodlužována. Je pravda, že již ustanovení § 369a odst. 4 ObchZ stanovovalo, že dohoda stran odchýlná od odstavců 2 a 3 ustanovení § 369a ObchZ a dohoda o výši úroku odchýlná od výše stanovené předpisy práva občanského, která je i s ohledem na konkrétní okolnosti případu, praxi zavedenou mezi stranami a na obchodní zvyklosti **zřejmě zneužívající ve vztahu k věřiteli, je neplatná**. Podle úpravy účinné od 1. 7. 2013 platí, jak bylo uvedeno výše, že smluvní strany si mohou sjednat dobu splatnosti delší než 60 dnů jen tehdy, pokud to není vůči věřiteli **hrubě nespravedlivé**. Současně platí, že **v souladu s ustanovením § 263 odst. 1 ObchZ jsou ustanovení § 340 odst. 4-6 ObchZ kogentního charakteru a smluvní strany se tak od nich nemohou odchýlit**.

Novela obchodního zákoníku rovněž prohlašuje za **neplatnou dohodu o výši úroku z prodlení, která je vůči věřiteli hrubě nespravedlivá**⁹ s tím, že podle ustanovení § 343b odst. 1 ObchZ platí, že hrubě nespravedlivou je dohoda vylučující úrok z prodlení (zde se jedná o nevyvratitelnou právní domněnku) a odst. 2 téhož ustanovení potom doplňuje, že se má za to, že rovněž dohoda, která vylučuje náhradu nákladů spojených s uplatněním pohledávky, je hrubě nespravedlivá (v tomto případě se jedná o vyvratitelnou právní domněnku).

K novele obchodního zákoníku považují na závěr za nezbytné uvést, že kromě úpravy splatnosti ceny byl do ustanovení § 340 ObchZ vtělen i nový odstavec 5, který **limituje i délku převzetí zboží nebo služby**. Podle tohoto ustanovení tedy platí, že v případě, kdy je ujednáno převzetí zboží nebo služby, popřípadě ověření, zda bylo řádně splněno, **nesmí být sjedna-**

ná doba takového převzetí nebo ověření delší 30 dnů. Ujednat dobu převzetí delší než 30 dnů lze jen tehdy, není-li to vůči věřiteli hrubě nespravedlivé. Rovněž v tomto případě se jedná o jeden z požadavků vyplývajících ze Směrnice, a to konkrétně z jejího čl. 3 odst. 4.

Úprava prodlení v NOZ – od 1. 1. 2014 opět jinak

Jak jsem již uvedla v předchozím textu, ustanovení obou novel se použijí v případech, kdy k prodlení dlužníka došlo od 1. 7. 2013. Podle přechodných ustanovení k oběma novelám platí, že v případě, že k prodlení s plněním závazku došlo přede dnem nabytí účinnosti zákona, posoudí se účinky prodlení podle dosavadních předpisů.

S novou (a odlišnou) úpravou je však třeba počítat poté, co účinnosti nabude NOZ, který zcela nepřejímá požadavky kladené na členské státy EU Směrnicí, a to i přesto, že zákonodárce měl časový prostor na to, aby požadavky Směrnice do NOZ zanesl. Bohužel se tak nestalo a pravidla, která přinesly obě novely, NOZ zcela nezohledňuje. Pravidla zakotvená v NOZ se podle přechodných a závěrečných ustanovení¹⁰ tohoto předpisu aplikují na právní poměry, které vzniknou po jeho účinnosti, s výjimkou smlouvy o nájmu a účtu, na které se podle ustanovení § 3074 odst. 1 a § 3077 odst. 1 NOZ použijí ustanovení NOZ již ode dne nabytí jeho účinnosti bez ohledu na to, kdy došlo ke vzniku nájmu, potažmo k uzavření smlouvy o účtu. Možností, jak docílit aplikace NOZ ihned od dne nabytí jeho účinnosti je také varianta dobrovolné dohody dlužníka a věřitele.¹¹

NOZ předně zcela ruší Nařízení vlády č. 142/1994 Sb., které je nahrazeno rekonfigurovaným předpisem tak, jak předpokládá ustanovení § 1970 NOZ. Ohledně úroků z prodlení je třeba také dodat, že NOZ nepřejímá ani úpravu domněnek, tak, jak byly upraveny novelou obchodního zákoníku a jsou obsaženy v jeho ustanoveních § 343b odst. 1 a 2, a to přesto, že se jedná o požadavek přímo vyplývající ze Směrnice.¹² Podle úpravy NOZ má věřitel pouze možnost dovolat se neúčinnosti ujednání o úroku z prodlení, které se odchyluje od zákona tak, že se zřetelem ke všem okolnostem a podmínkám případu zhoršuje jeho postavení, aniž je pro takovou odchylku spravedlivý důvod. Prohlásí-li soud ujednání za neúčinné, použijí se namísto něho ustanovení zákona, ledaže soud rozhodne v zájmu spravedlivého řešení jinak.¹³

Co se týče splatnosti a její délky, rovněž v tomto směru je úprava v NOZ méně obsáhlá, když se jednak vůbec nepoužije úprava splatnosti zanesená do obchodního zákoníku výše uvedenou novelou a obsažená v ustanovení § 340 odst. 6 ObchZ, podle kterého se aplikuje přísnější úprava splatnosti i na subdodávky tak, jak je uvedeno výše. Toto pravidlo však NOZ již nepřejímá, v důsledku čehož se přísnější úprava splatnosti vůči subdodavatelům veřejných zadavatelů po 1. 1. 2014 nepoužije a bude účinná toliko po dobu šesti měsíců.¹⁴

NOZ naopak v ustanovení § 1963 odst. 1 přejímá pravidlo, že cena je splatná, aniž je zapotřebí výzvy k placení, do třiceti dnů ode dne, kdy byla dlužníku doručena faktura nebo jiná výzva podobné povahy, anebo ode dne obdržení zboží nebo služby, podle toho, který z těchto dnů nastal později. Podle ustanovení § 1963 odst. 2 NOZ potom platí, že smluvní strany si

mohou ujednat dobu splatnosti delší šedesáti dnů jen tehdy, pokud to není vůči věřiteli hrubě nespravedlivé.

Konečně je také nezbytné vyjádřit se k osudu výše zmíněné **pausační náhrady nákladů** poté, co nabude účinnosti NOZ. V tuto chvíli je totiž stále nezodpovězenou otázkou, jaká bude situace po 1. 1. 2014, a to z toho důvodu, že **NOZ institut pausační náhrady nákladů neupravuje vůbec a zbývá tedy doufat, že bude upraven v rámci nařízení, které by mělo nahradit nařízení č. 142/1994 Sb.** I v případě, že bude nové nařízení právo na pausační náhradu nákladů přiznávat, nabízí se otázka, zda úprava v rámci podzákoného předpisu bude dostatečným podkladem pro vymáhání pausační náhrady nákladů na dlužnících, když sám NOZ požadavky Směrnice nezohledňuje.

Závěr

Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že důsledky prodlení dlužníka doznaly v posledních několika letech řady změn, z nichž ty poslední jsou (bohužel opět) pouze charakteru dočasného. V důsledku novel obchodního zákoníku a nařízení č. 142/1994 Sb. účinných od 1. 7. 2013, došlo dle mého názoru k poměrně zásadnímu posílení pozice věřitelů a je škoda, že nový občanský zákoník tuto úpravu po pouhých šesti měsících poznamená a výše naznačeným způsobem pozmění.

✿ Autorka je advokátní koncipientkou
v Novém Městě nad Metují.

¹⁰ Srov. zejm. ustanovení § 3028 odst. 3 NOZ.

¹¹ Srov. ustanovení § 3028 odst. 3, poslední věta NOZ.

¹² Srov. čl. 7 Směrnice – „Nespravedlivé smluvní podmínky a praxe“.

¹³ Srov. ustanovení § 1972 odst. 1 NOZ.

¹⁴ NOZ v tomto směru upravuje pouze vztah mezi podnikatelem a veřejnoprávní korporací, když podle ustanovení § 1962 odst. 2, věta druhá NOZ platí: „Je-li však obsahem závazku podnikatele povinnost dodat zboží nebo službu veřejnoprávní korporaci, smluvní strany si mohou ujednat delší dobu splatnosti jen tehdy, pokud je to odůvodněno povahou závazku, a doba splatnosti nesmí přesáhnout šedesát dnů.“

Právní služby v Německu

Česky hovořící německý advokát nabízí právní poradenství a pomoc v oblasti německého a mezinárodního práva soukromého včetně zastoupení před německými soudy.

Rechtsanwalt Christian Bibelriether

Luragogasse 5
94032 Passau/SRN

Politických vězňů 98
280 00 Kolín 3

tel.: 0049 851 33403
fax: 0049 851 9666990

tel.: 910 259 869
fax: 315 550 115

ID datové schránky: g3jhyj

www.advokanc.de

advokat@advokanc.de

Nový občanský zákoník a vznik pracovního poměru

JUDr. LADISLAV JOUZA

Nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb. (dále „NOZ“) v § 2401 stanoví, že pracovní poměr a práva a povinnosti, které z toho pro zaměstnance a zaměstnavatele vyplývají, upravuje

jiný zákon. To platí v rozsahu stanoveném jiným zákonem i o dohodách o pracovní činnosti a dohodách o provedení práce.

NOZ tím „pověřuje“ zákoník práce (dále „ZP“), aby tyto otázky upravil ve své působnosti. To znamená, že ZP stanoví legislativní pravidla i pro vznik pracovního poměru na základě pracovní smlouvy, tedy podle vzájemného ujednání mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Význam NOZ pro vznik pracovního poměru tak spočívá zejména ve stanovení přístupu k obsahu a posouzení formy právního jednání, jakož i důsledků, které směřují k uzavření pracovní smlouvy, a tím i pracovního poměru. Ve smyslu tohoto legislativního postupu novelizoval ZP zákon č. 303/2013 Sb., kterým se v souvislosti s rekodifikací soukromého práva mění některé zákony (dále „změnový zákon“).

Právní jednání

NOZ přináší na tomto úseku zásadní změny, neboť právní úkony již nedefinuje.

Právní úkony jsou legislativně nahrazeny pojmem „právní jednání“, která NOZ řadí mezi právní skutečnosti. Podle § 545 NOZ právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.

Právní jednání podle NOZ má širší následky. Zejména ty, které jsou v něm vyjádřeny a též ty, které plynou ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran. Jedná se např. o následek tohoto jednání, který vyplývá ze zvyklostí a může být druhou smluvní stranou vynucen. A to i tehdy, nebyla-li určitá povinnost v právním jednání (např. ve smlouvě nebo dohodě) sjednána.

Zvyklostí, na níž odkazuje § 545 NOZ, se rozumí určitá skutečnost, která je natolik dlouhodobě a pravidelně zachovávána v právním styku, že je spravedlivé očekávat její dodržení obecně i v případech, kdy se na ni smluvní strany výslovně neodvolávají, případně ji neznají.

• Např. v dohodě o pracovní činnosti souhlasí zaměstnanec s vysláním na pracovní cesty. V obsahu dohody (právní jed-

nání) však není uveden nárok zaměstnance na poskytování cestovních náhrad. I když ZP v § 155 stanoví, že cestovní náhrady je možné tomuto zaměstnanci poskytnout pouze v případě, že bylo sjednáno toto právo a místo pravidelného pracoviště, nelze říci, že takový nárok není právním následkem vyplývajícím ze ZP nebo ze zvyklostí. V § 152 ZP je totiž uvedeno, že cestovní náhrady zaměstnanci vzniknou při pracovní cestě. Jinak by se mohlo jednat o bezdůvodné obohacení na straně zaměstnavatele.

• Zaměstnanec bude pracovat podle dohody se zaměstnavatelem doma. Ze zavedené praxe stran nebo zvyklostí může vyplývat, že k této práci, např. mzdové účetní, bude používat svoje pracovní prostředky, např. počítač, bez jejichž použití se specifická práce neobejde, i když to nebude v pracovní smlouvě nebo v dohodě sjednáno. V tomto případě by se uplatnilo právo „zvyklostí“ nebo „zavedené praxe“, že zaměstnavatel poskytne určité náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce. V zájmu nekonfliktosti by bylo rozumné, aby si smluvní strany náhradu sjednaly přímo v konkrétní dohodě.

Rozumová vyspělost

Vzniku pracovního poměru předchází jednání mezi budoucím zaměstnancem a zaměstnavatelem. NOZ v § 4 a 5 vychází z určité rozumové vyspělosti jednajících osob. Každý může ve styku s jinou svéprávnou osobou důvodně předpokládat, že se jedná o osobu průměrné inteligence, která jedná s běžnou pečlivostí a opatrností.

Pro jednání např. o uzavření pracovní smlouvy NOZ stanoví další požadavky na uchazeče o zaměstnání. Kdo se ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Bude-li se ucházet o zaměstnání příslušník určitého stavu (povolání), může budoucí zaměstnavatel důvodně předpokládat, že má určité schopnosti a dovednosti, jak vyžaduje příslušná profese nebo stav.

Příslib zaměstnání

Vzniku pracovní smlouvy může předcházet shodný projev vůle účastníků pracovního poměru pracovní smlouvu uzavřít. Pracovní smlouva může být sjednána jedině na základě právního jednání, které bylo učiněno svobodně, srozumitelně, vážně a určitě. Je-li dohoda o přijetí do zaměstnání uzavřena, pak z ní pro zaměstnavatele plynou i dohodnuté závazky. Ve většině případů je to povinnost, že zaměstnavatel uzavře s občanem pracovní smlouvu, a tím mu poskytne zaměstnání.

NOZ smlouvu o smlouvě budoucí (v personálních vztazích „příslib zaměstnání“) výslovně upravuje v § 1785. **Podle ní se jedna ze smluvních stran zavazuje, že po vyzvání v sjednané lhůtě (jinak do jednoho roku) uzavře budoucí smlouvu.** Nesplní-li zavázaná strana povinnost uzavřít smlouvu, může oprávněná strana požadovat, aby obsah budoucí smlouvy určil soud. Povinnost k uzavření smlouvy nevzniká, jestliže se změnila okolnost, z nichž obě strany vycházely, a na zavázané straně nelze rozumně požadovat splnění povinnosti k uzavření smlouvy.

Nepoctivé jednání

Dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod (§ 1729 odstavec 2 NOZ). *Např. zaměstnanec ukončí jednání o uzavření budoucí pracovní smlouvy proto, že dostal výhodnější finanční nabídku od jiného zaměstnavatele. V tomto případě může zaměstnavatel požadovat náhradu škody, která odpovídá ztrátě z neuzavřené smlouvy v obdobných případech. Jedná se např. o úhradu mzdových nákladů na přecházení, jejichž výkon si musí zaměstnavatel zajistit.*

Pracovní smlouva

Základem zaměstnaneckého (pracovněprávního) vztahu je pracovní smlouva. Jedná se o nejdůležitější dohodu (smlouvu) v personálních vztazích.

V ní si zaměstnavatel musí sjednat se zaměstnancem všechny podmínky, za kterých bude práce vykonávána. Na tomto úseku pracovních vztahů dochází však k nejčastějšímu porušování ZP i s ohledem na nové prvky v pracovněprávních vztazích: rozvoj soukromopodnikatelské sféry, příliv zahraničního kapitálu, obměna zaměstnanců, kteří se zabývají personální a mzdověprávní agendou apod.

Podle § 34 odstavec 2 ZP je zaměstnavatel povinen ji uzavřít písemně. To i v případech, kdy dřívější právní úprava umožňovala ústní pracovní smlouvu, např. sjednání pracovního poměru na dobu kratší než jeden měsíc. Není-li pracovní smlouva písemná, zaměstnavatel sice poruší své povinnosti vyplývající ze ZP, ale tato smlouva není neplatná.

V pracovní smlouvě je zaměstnavatel povinen se zaměstnancem dohodnout:

- druh práce, kterou má zaměstnanec vykonávat,
- místo nebo místa výkonu práce, ve kterých má být práce vykonávána,
- den nástupu do práce. Tímto dnem vzniká pracovní poměr.

Vymezení uvedených náležitostí je důležité pro rozsah dispoziční pravomoci zaměstnavatele pro převádění a překládání na jinou práci.

Adhezní způsob

NOZ obsahuje zajímavou „novinku“, která se může uplatnit při uzavírání smluv a dohod podle ZP. **Jedná se o způsob uzavírání smlouvy, nikoliv o smlouvu samotnou.** Podstata je v tom, že smlouva podle § 1798 NOZ nevzniká tak, že si strany obsah smlouvy ujednájí, ale tím způsobem, že jedna strana předloží druhé hotový text smlouvy a druhá strana má možnost návrh buď přijmout, anebo odmítnout. Pro velký počet případů i v personální praxi je to postup racionální a z hlediska nákladů ekonomicky účelný. Při tomto způsobu uzavírání smluv nemůže však silnější strana vnutit slabší straně smluvní podmínky výhodné pro sebe a nevýhodné pro druhou stranu.

Nejtypičtější příklady z personální praxe mohou být pracovní smlouvy nebo dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, kdy např. zaměstnavatel předloží zaměstnanci hotový text těchto dohod (zpravidla předtisknutý formulář) a zaměstnanec se k němu vyjadřuje, případně uplatňuje námitky a další připomínky.

Nedodržení písemné formy

Nejčastěji se bude uplatňovat neplatné právní jednání při nedodržení písemné formy podle § 582 NOZ. Z této úpravy vychází i ZP. Smluvní strany budou moci nedostatek písemné formy právního jednání dodatečně odstranit s právními účinky od počátku tohoto jednání. **Neplatností se nebude možné dovolat v případech právních jednání, jimiž vzniká nebo se mění základní pracovněprávní vztah, bylo-li již započato s plněním.** To se týká zejména případů, kdy pracovní smlouva, již se zakládá pracovní poměr, byla dohodnuta jen ústně, stejně jako u dohody o pracovní činnosti nebo u dohody o provedení práce.

Příklad: Zaměstnanec začal pracovat podle ústní dohody o pracovní činnosti. Později si to rozmyslel a s odkazem „jen“ na ústní ujednání dohodu předčasně ukončil. Jedná se o protiprávní jednání, neboť neplatnost dohody pro absenci písemné formy nemohl namítnout z toho důvodu, že již bylo započato s plněním.

Nejpříznivější výklad právního jednání

Důležitá je nová úprava § 18 ZP, kterou provádí změnový zákon (novela ZP od 1. ledna 2014). **Je-li možné právní jednání vyložit různým způsobem, použije se výklad pro zaměstnance nejpříznivější.** *Např. den nástupu do pracovního poměru nebyl sjednán pevným datem, ale např. zněním „po ukončení studia“. Z tohoto právního jednání nevyplývá, zda dnem nástupu je první pracovní den v měsíci nebo první kalendářní den v měsíci. Pro zaměstnance je s ohledem na posouzení nároku na dovolenou (trvání pracovního poměru po celý kalendářní měsíc) nejpříznivější den nástupu do pracovního poměru první den v kalendářním měsíci.*

Neplatnost části pracovní smlouvy

Vztahuje-li se důvod neplatnosti jen na část právního jednání, kterou lze od jeho ostatního obsahu oddělit, je neplatnou jen tato část. Předpokladem ovšem je, že by k právnímu jednání došlo i bez neplatné části, rozpoznala-li by strana neplatnost včas.

O částečnou neplatnost právního jednání se jedná tehdy, když např. v pracovní smlouvě je ujednáno, že zaměstnavatel může za-

městnance v případě své potřeby převést na jakoukoli dobu na jinou práci. Toto ujednání je nezákonné a tedy neplatné, avšak ostatní obsah pracovní smlouvy je platný, pokud neodporuje zákonu.

Stejně se bude posuzovat, jestliže v pracovní smlouvě bude dohoda, která má zaměstnavateli umožnit, aby zaměstnanec kdykoliv převedl na jinou práci, např. slovy „zaměstnanec bere na vědomí, že zaměstnavatel ho v případě potřeby převede na kteroukoliv práci“. Taková doložka je neplatná, ale nečiní neplatnou celou pracovní smlouvu, ale jen tuto část.

Odstoupení od pracovní smlouvy

Forma pracovní smlouvy musí být písemná (nový § 34 odstavec 2 ZP). V tomto ustanovení se již nebude uvádět, že i změna pracovní smlouvy musí být písemná. Tato povinnost vyplývá z § 564 NOZ, že „vyžaduje-li zákon pro právní jednání určitou formu, lze obsah právního jednání změnit projevem vůle v téže nebo přísnější formě.“

Nově se upravuje, že odstoupení od pracovní smlouvy musí být písemné, jinak by takové jednání bylo právně bezvýznamné. Zaměstnavatel může od ní odstoupit, jen nenastoupí-li zaměstnanec ve sjednaný den do práce, aniž mu v tom bránila překážka v práci, nebo se zaměstnavatel do týdne nedozví o této překážce. Podmínkou je, že zaměstnanec nenastoupil do práce.

Zastřený pracovněprávní vztah

NOZ v § 551 a násl. uvádí další podmínky pro platnost právního jednání. O něj nepůjde, jestliže bude chybět vážná vůle jednajících osoby nebo jestliže nelze pro neurčitost nebo nerosrozumitelnost zjistit obsah právního jednání ani výkladem. Co bude vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se podle úmyslu jednajících, jestliže byl takový úmysl druhé straně znám anebo musela-li o něm vědět.

Důležité je ustanovení § 555 odst. 2 NOZ. Má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy. Podle tohoto ustanovení se např. bude posuzovat vztah mezi zaměstnavatelem a osobou, která pro něj vykonává práci v závislé činnosti, a přitom si sjednali smlouvu podle živnostenského zákona. I když „formálně“ nebude uzavřen pracovněprávní vztah, bude se tato činnost posuzovat podle ZP. Jedná se o zastřené právní jednání a ve většině případů o práci na černo.

ZP definuje znaky a podmínky závislé práce (§ 2 a § 3), kterými musí zaměstnanec vykonávat v pracovněprávním vztahu. Sjedná-li např. smlouvu podle živnostenského zákona a bude u zaměstnavatele pracovat se znaky závislé práce, jde o zastřený pracovněprávní vztah (práce na černo).

Bude-li občan vykonávat pro zaměstnavatele činnost s uvedenými znaky podnikání, jedná se o podnikání, a měl by mít sjednanu „podnikatelskou“ (obchodně) právní smlouvu, např. podle živnostenského zákona. Sjedná-li však tuto smlouvu a nebudou znaky podnikání naplněny, ale bude se jednat o závislou činnost ve smyslu § 2 a 3 ZP, jedná se o zastřený pracovněprávní vztah. Ten bude posuzován a jeho důsledky budou řešeny podle § 555 odstavec 2 NOZ. I když bude uzavřena podnikatelská smlouva, budou se práv-

ní důsledky posuzovat v pracovněprávní oblasti. To znamená, že může být i dodatečně vyměřena daň z příjmů, založena povinnost k odvodům na zdravotní a sociální pojištění apod. Zaměstnavateli i zaměstnanci může pak inspektorát práce uložit pokutu.

Legislativní požadavky na právní jednání

Sjednání pracovněprávního vztahu se neobejde bez splnění obecných legislativních požadavků, které stanoví NOZ. Zaměstnavatelé je proto musí vzít v úvahu při právním jednání, které by vedlo ke sjednání pracovní smlouvy nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Právní jednání musí obsahem a účelem odpovídat dobrým mravům. Favorizují se tak dobré mravy, zákon ustupuje do pozadí. Někdy má přednost tato zásada před sjednáním práv a povinností např. v pracovní smlouvě (§ 547 NOZ).

Není-li právní jednání učiněno ve formě ujednané stranami nebo stanovené zákonem, je neplatné, pokud strany vadu dodatečně nezhodí. Např. smluvní strany - zaměstnavatel a zaměstnanec - mohou napravit dodatečným písemným ujednáním dohodu o dočasném přidělení zaměstnance podle § 43a ZP. Nemohou však např. dodatečně napravit a sjednat zkušební dobu písemně, neboť tato doba může být sjednána nejpozději v den nástupu do práce (§ 582 NOZ).

Je-li důvod neplatnosti jen v nezákonném určení množství, časového, územního nebo jiného rozsahu, soud rozsah změní tak, aby odpovídal spravedlivému uspořádání práv a povinností stran. Návrhy stran přitom vázány není, ale uváží, zda by strana k právnímu jednání vůbec přistoupila a rozpoznala-li by neplatnost včas. Například výpovědní doba by podle chybného určení data měla skončit 29. února, kdy únor měl jen 28 dnů. Soud tuto chybu napraví a konec výpovědní doby stanoví na 28. únor (§ 577 NOZ).

Neplatné je právní jednání, které se přiči dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje. Neplatné je např. právní jednání, které je namířeno proti zvláštní ochraně zaměstnance (§ 580 NOZ).

✿ Autor, advokát v Praze, je expertem na pracovní právo a rozhodcem pracovněprávních sporů.

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

Kubelková/Dejlová

Nájem a pacht
v novém právu

Vázané v plátně, 616 stran
cena 890 Kč, obj. číslo BK17

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

inzerce

Nad zákonem o veřejných rejstřících aneb *nihil novi sub sole*

doc. JUDr. PAVEL MATES, CSc., Mgr. KAREL ŠEMÍK

Současně se zrušením obchodního zákoníku vyvstala otázka, jakým způsobem a kde bude třeba upravit jeden z nejdůležitějších informačních systémů pro státní orgány i širokou veřejnost, tedy obchodní rejstřík.

Původní záměr, zařadit jeho regulaci do zákona o obchodních korporacích, byl již v poměrně raném stadiu legislativního procesu zamítnut a zvolena byla varianta zvláštního zákona, který současně upravuje i další informační systémy subjektů vyvíjejících v tom kterém rozsahu podnikatelskou činnost. Třebaže tu bude systémově existovat jeden rejstřík, fakticky, resp. věcně se od sebe budou odlišovat, což logicky vyplývá z různého poslání zapisovaných subjektů. Na druhé straně, právě koncentraci právní úpravy, jak hmotněprávní, tak procesní, je třeba považovat za jednu z hlavních výhod přijatého řešení, které odstraňuje stávající roztržitost, nutně vyvolávající komplikace.

Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (zák. č. 304/2013 Sb.) současně implementuje do českého právního řádu příslušná ustanovení komunitárního práva, dílem nových předpisů, dílem i těch, které zrušením příslušných ustanovení, zejména obchodního zákoníku, by zůstaly neprovedené, což by mohlo přivodit uložení sankcí státu. Významným znakem zákona je rozsáhlé využití prostředků výpočetní techniky, a to jak při vzájemné komunikaci mezi soudy, resp. notáři a účastníky řízení, tak i pokud se týče samotného vedení rejstříku, který je veden v elektronické podobě (§ 1 odst. 4 zákona), od čehož je mimo jiné slibováno i snížení administrativní zátěže při zahájení podnikání.

Zákonodárce, nebo snad přesněji tzv. autora zákona, je třeba v tomto případě pochválit za to, že usiloval o maximální zachování kontinuity právní úpravy zejména obchodního rejstříku, upraveného v dosavadním obchodním zákoníku, včetně obecných zásad, a není tedy třeba se obávat zásadnějších interpretačních problémů. Totéž lze říci o úpravě procesního režimu, který je povětšinou přebírán z občanského soudního řádu.

Pojem veřejného rejstříku právnických a fyzických osob vy-

mezuje zákon rozumně obsahově, nikoli popisně, když v § 1 odst. 1 stanoví, že jimi jsou spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností. Tím navazuje na ustanovení § 120-121 a 126 občanského zákoníku, která obecně hovoří o veřejném rejstříku právnických osob, jeho nezbytném obsahu a vážící vznik právnické osoby na zápis do něj.

Jistým problémem se může jevit to, že veřejné rejstříky jsou označeny jako informační systémy veřejné správy podle zák. č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ačkoli k jejich vedení jsou povolány soudy. Zákonodárce měl ovšem zřejmě na mysli technickou stránku jejich provozování, s níž ovšem mezi jinými souvisí i nutnost jejich atestace.

V návaznosti na současný režim vychází zákon z principu **formální publikace**, což vyjadřuje v § 3 tak, že povinností rejstříkového soudu je uveřejnit údaje o zapsané osobě a listiny, které jsou obsažené ve sbírce listin, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup. Současně umožní úředně ověřený elektronický opis a dále listinný úředně ověřený opis listiny uveřejněné ve sbírce, resp. potvrzení, že určitý údaj v rejstříku není, a konečně ověřený výpis z informačního systému veřejné správy.¹ Konečně platí, že Ministerstvo financí bude uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup o osobách zapsaných v České republice údaje, ve kterém z veřejných rejstříků jsou zapsány v rozsahu stanoveném v § 7 zákona, a umožní o těchto údajích získat elektronický opis.²

Druhým principem, ovládajícím tento zákon, je princip materiální publicity, bez něhož by celý systém nemohl prakticky fungovat. Ustanovení § 8 odst. 1 jej vyjadřuje dikcí, že vůči osobě právně jednající v důvěře k údajím zapsaným do veřejného rejstříku nemůže ten, jehož se zápis týká, namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti. Zákonodárce zde navázal jednak na ustanovení § 121 odst. 1 nového občanského zákoníku, jednak na příslušnou směrnici EU o obchodních korporacích. Namítat údaje a obsah listin lze vždy až po jejich zveřejnění a zapsaná osoba se jich nemůže dovolat u jednání, která byla uskutečněna do 16. dne po zveřejnění, prokáže-li třetí osoba, že o nich nemohla vědět.³

Výkladové problémy může činit ustanovení § 9 zákona, podle něhož, bude-li zápis ve veřejném rejstříku odporovat do-

1 Viz § 9 zákona o informačních systémech veřejné správy.

2 Toto i některá další ustanovení nejsou formulována kategoricky, nutno je však vykládat tak, že je povinností stanoveným způsobem postupovat. Problém může v praxi vyvolat to, že k poskytování těchto výpisů a opisů nejsou stanoveny žádné lhůty a jen složité se budou hledat prostředky k nápravě.

3 Pro náš právní řád netypická lhůta, odchylná se jako lex specialis i od § 121 odst. 2 občanského zákoníku, je dána implementací směrnice pro obchodní korporace. O tom, nakolik bylo zcela nezbytné tuto lhůtu zakotvit, lze diskutovat.

Ilustrační foto

nucujícím ustanovením zákona a nápravu nelze zjednat jinak, vyzve rejstříkový soud zapsanou osobu, aby závadný stav ve stanovené lhůtě napravila. Nestane-li se tak, může soud i bez návrhu rozhodnout o jejím zrušení likvidací za podmínky, že je to v zájmu ochrany třetích osob. Otázkou je, co se rozumí souslovím donucující ustanovení, zdá se, že bude na místě jej chápat nikoli jako sankční, ale spíše ve smyslu povinnosti, kogentní. Jak patrně, zákonodárce dále zkombinoval neurčitý pojem s diskrečí, což bývá „aplikační oříšek“. V každém konkrétním případě bude soud nejprve nucen vyložit, je-li tu dán chráněný zájem a na jaké hodnotě, a následně uvážit, je-li vzhledem k tomu na místě přistoupit ke zrušení právnické osoby. Jakkoli jsou mu nastavovány jisté limity, je tento rámec dosti volný a tak na pořad budou muset přijít obecné principy, jakými jsou legitimní očekávání či kontinuita rozhodování a nepochybně bude třeba nějaký čas vyčkat, než se rozhodovací praxe v této oblasti ustálí.

Součástí materiální publicity je i zásada, že od okamžiku, kdy dojde k publikaci zápisu osoby, která je členem některého z orgánů právnické osoby, se nikdo nemůže vůči třetím osobám dovolávat porušení právních předpisů či zakladatelského právního jednání při volbě/jmenování, ledaže zapsaná osoba prokáže, že o tom třetí osoba věděla.⁴

Obdobně v úpravě obchodního rejstříku platí, že návrh na zápis může podat pouze osoba, která je k tomu oprávněna podle zákona o veřejných rejstřících, ledaže by platila speciální úprava. Návrh musí být podán bez zbytečného odkladu. Aby nedocházelo k průtahům, platí, že nebude-li návrh podán do 15 dnů ode dne, kdy příslušná povinnost vznikla, mů-

že jej podat každý, pokud přiloží listiny, jimiž mají být relevantní skutečnosti osvědčeny. Podmínkou je, že musí doložit právní zájem, a bude tedy na soudech, jak tento neurčitý pojem vyloží, což by s ohledem na stávající režim právní úpravy nemělo činit komplikace.

Na platnou úpravu obchodního rejstříku navazuje zákon ohledně předpokladů zápisu, zejména pak dokladů, které je třeba k návrhu přiložit (§ 13-16 zákona).⁵ Tak jako v předchozí úpravě **návrh na zápis bude možno podat toliko na předepsaném formuláři, jehož náležitosti stanoví vyhláška Ministerstva spravedlnosti**. Stejně jako dosud bude možno návrhy podávat písemně s úředně ověřeným podpisem, elektronicky s uznávaným elektronickým podpisem a navíc se počítá i s komunikací prostřednictvím datové schránky, kde splnění této podmínky není zapotřebí.

Skutečnosti, které jsou zapisované do veřejného rejstříku, se dělí na obecné (§ 25 zákona) a zvláštní (§ 26 a následující zákona). První budou, samozřejmě mutatis mutandis, zapisovány vždy, druhé pak podle povahy toho kterého subjektu. Vesměs se přitom vychází z platné právní úpravy (např. pokud jde o spolkový rejstřík, nadační rejstřík nebo rejstřík společenství vlastníků jednotek), dílem je reagováno na úpravu podnikání podle nového občanského zákoníku.⁶ To platí např. o registru ústavů (§ 35-38 zákona), který navazuje na institut zaváděný § 402 a následujících občanského zákoníku.

Také sbírka listin, platná pro všechny zapisované subjekty, vychází z obchodního zákoníku (§ 38i). Budiž tu jen připomenuto, že zákonodárce ve výčtu položek vyčerpával bez většího členění všechna písmena abecedy a dává tak jen málo přehledný seznam položek.

Také základní procesní postuláty se v principu neliší od dosud platné úpravy občanského soudního řádu, jehož zrušená ustanovení zákon absorbuje. Zásadou je, že k řízení o návrhu a zápisu bude příslušný krajský soud, v jehož obvodu je obec-

4 Srovnej § 30 odst. 1 obchodního zákoníku.

5 Viz § 37 odst. 2 obchodního zákoníku.

6 Viz § 421 občanského zákoníku.

ný soud subjektu, jehož se zápis týká, není-li stanoveno speciální úpravou jinak (§ 75 zákona). Vzniká možnost vstupu státního zastupitelství do zahájeného řízení, čímž se opět posouvá jeho svého času vadně pojatá koncepce, která koncentrovala jeho pravomoci především na oblast žalobní v trestních věcech, a naopak je rozšiřována působnost i na další oblasti.

Řízení bude i nadále povětšinou návrhové (§ 78 zákona) a přejímána je současná úprava občanského soudního řádu. Výjimku z uvedené zásady obsahuje zejména § 78 odst. 1 zákona, podle něhož platí, že má-li být dosažena shoda mezi zápisem a skutečným stavem, je možno řízení zahájit i ex officio, což odpovídá stávající dikci občanského soudního řádu. Obdobně lze konstatovat také, pokud se týče přezkumu návrhu na zápis.⁷ Bude-li podkladem pro zápis rozhodnutí soudu/správního orgánu, rejstříkový soud vůbec rozhodnutí nevydává a příslušný údaj přímo do veřejného rejstříku запиše. Více méně shodné s dosavadní úpravou zůstávají důvody odmítnutí návrhu na zápis (§ 86 zákona) a totéž platí i o přezkumu návrhu na zápis (§ 90 zákona), možnosti provést zápis, mají-li navrhované zapisované skutečnosti podklad v notářském zápisu (§ 92 zákona) či fikci zápisu v případě marného uplynutí lhůty pro provedení zápisu ze strany rejstříkového soudu (§ 98 zákona).⁸ Pravidla pro řízení ve věcech veřejného rejstříku jsou tak upravena mimo nový zákon o zvláštních řízeních soudních.⁹

V návaznosti na zákon o základních registrech (zák. č. 111/2009 Sb.) platí, že dojde-li ke změně údajů ve veřejném registru, která byla vyvolána změnou referenčních údajů v základním registru, především osob, bude takový zápis proveden bez řízení.

Nadále bude lze postihovat pořádkovou pokutou, a to do výše 100 000 Kč toho, kdo neuposlechne výzvy soudu, aby sdělil skutečnosti/předložil listiny potřebné k zahájení řízení bez návrhu, resp. listiny mající být založeny do sbírky listin. Stejná sankce hrozí zapsané osobě, která by neuváděla na svých obchodních listinách údaje stanovené § 435 občanského zákoníku či neplnila povinnosti průběžně uveřejňovat povinné skutečnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup podle zákona o obchodních korporacích.

Snad ještě citelnější sankcí bude možnost zrušení zapsané osoby s likvidací, neplní-li ohlašovací povinnost opakovaně, či pokud by takový postup mohl mít závažné důsledky pro třetí osobu a současně je na tom právní zájem. Řízení může být zahájeno i bez návrhu. Podmínkou je, že rejstříkový soud na tuto možnost upozorní a poskytne dotyčné osobě lhůtu k odstranění nedostatků.¹⁰ (Viz článek JUDr. Tomáše Plíhala na str. 46 – pozn. red.)

Těmito ustanoveními je implementována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES, s tím, že ta se týká pouze akciových společností a společností s ručením omezeným, zatímco v naší úpravě platí příslušné povinnosti na všechny právnické osoby zapisované do veřejného rejstříku, což je diktováno zájmem na transparentnosti jejich činnosti.

Zákon o veřejných rejstřících zavádí dále podstatnou novinku, která by měla urychlit zápisy do veřejných rejstřících a také zčásti ulehčit agendě rejstříkových soudů, a to **zápisy do veřejných rejstřících, prováděné notáři, upravené v § 108 a následujících zákona o veřejných rejstřících.** Tato novinka by

měla usnadnit zejména zápisy do obchodního rejstříku, a to s ohledem na skutečnost, že jsou to právě notáři, kteří pořizují notářské zápisy např. v souvislosti se založením obchodních společností, či v souvislosti se sepisováním notářských zápisů o rozhodnutí orgánu právnické osoby. Notáři budou mít nově možnost dálkového přístupu (tj. přes internetovou síť) do veřejných rejstřících, a to i pro zápisy do těchto rejstřících. Současně byl také novelizován notářský řád.¹¹

Zákon o veřejných rejstřících tedy v § 108 stanoví, že na žádost oprávněné osoby provede notář zápis do veřejného rejstříku, ovšem pouze tehdy, pokud tento zápis vychází z notářského zápisu pro zápis do veřejného rejstříku, resp. notářského zápisu o rozhodnutí orgánu právnické osoby, sepsaného podle notářského řádu. Zákon pak mluví o tzv. podkladovém notářském zápisu. Další podmínkou pro zápis do veřejného rejstříku je to, že podkladový notářský zápis obsahuje dále vyjádření notáře o tom, že obsah právního jednání je v souladu s právními předpisy a byly splněny všechny formalities či nutná právní jednání, ke kterým je příslušná právnická osoba či její orgán, kterých se zápis týká, povinný.¹² Současně však musí být notáři předloženy všechny listiny potřebné pro notářský zápis o právním jednání. Notáři dále mohou zapisovat do veřejných rejstřících skutečnosti na základě jimi sepsaných osvědčení v souvislosti s přemístěním sídla evropské společnosti či u evropské družstevní společnosti, zápis jejich vzniku fúzí a zápisy přeshraničních přeměn (§ 111 zákona).

Zápis do veřejného rejstříku po splnění všech zákonných podmínek však nemůže provést libovolný notář, ale pouze notář, který sepsal podkladový notářský zápis. Je-li k zápisu do veřejného rejstříku potřeba více podkladových zápisů či osvědčení,¹³ platí tato podmínka shodně, tj. zápis může provést opět pouze ten notář, který sepsal všechny tyto zápisy.¹⁴ Pokud tedy bude k provedení zápisu např. do obchodního rejstříku zvolen namísto rejstříkového soudu notář, je tato volba výše uvedeným pravidlem limitována tedy tak, aby veškeré úkony notáře, včetně provedení zápisu do veřejného rejstříku, byly soustředěny k osobě shodného notáře. Pokud tato podmínka nebude splněna, nebrání to samozřejmě zápisu do veřejného rejstříku, zápis ovšem může provést pouze rejstříkový soud na zákla-

7 Viz § 90 a 91 zákona a § 200da občanského soudního řádu.

8 Viz § 200d a § 200da - 200db občanského soudního řádu.

9 Zák. č. 292/2013 Sb., zejména § 85-97 tohoto zákona – řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob.

10 Za neuposlechnutí výzvy se závažnými důsledky považuje zákon zejména nepředložení aktualizovaných listin týkajících se zakladatelského právního jednání, výroční zprávy či posudku znalce na ocenění nepeněžitěho vkladu při založení nadace. Má se přitom za to, že člen statutárního orgánu, právnické osoby, která neplní ohlašovací povinnosti, v jejichž důsledku by mohlo dojít k jejímu zrušení, porušuje péči řádného hospodáře. Protože § 106 zákona obsahuje demonstrativní výčet, nelze vyloučit, že tuto skutkovou podstatu mohou naplnit i další jednání.

11 Zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva (včetně zákona č. 358/1992 Sb.),

12 Viz novelizovaný § 70a notářského řádu č. 358/1992 Sb., který dále stanoví pro případ, že dle notáře nejsou splněny předpoklady pro sepsání notářského zápisu o jednání, které má být podkladem pro zápis do veřejného rejstříku, avšak jeho sepsání je účastníky i přesto požadováno, tento zápis sepsat s poučením a uvedením skutečností, které jsou dle jeho názoru v rozporu s právními předpisy, resp. formalit, jež dle jeho názoru nebyly splněny (§ 70a odst. 3 notářského řádu účinného od 1. 1. 2014).

13 Osvědčení pro zápis do veřejného rejstříku budou upravena v § 80h notářského řádu účinného od 1. 1. 2014.

14 § 110 zákona o veřejných rejstřících.

dě návrhu podaného na formuláři dle výše uvedených zásad.

V případě, že podmínky pro zápis do veřejného rejstříku notářem nejsou dle zákona splněny, je notář povinen odmítnout provedení takového zápisu. Toto oprávnění notáře však rejstříkový soud nijak nezavazuje, neboť oprávněná osoba může dle § 112 zákona nadále podat návrh na zápis a zahájit tak řízení před rejstříkovým soudem v souladu s § 78 zákona.

Notáři, v případě splnění všech podmínek pro zápis, provádějí zápis dálkovým přístupem, a to bez odkladu¹⁵ po podání žádosti¹⁶ o zápis, aniž by formálně probíhalo řízení o zápisu. Zákon také v této souvislosti technicky usnadňuje předávání písemností ze strany notářů do sbírky listin, a to tak, že notář je rejstříkovému soudu doručuje převedené do elektronické podoby s výjimkou těch listin, kde to jejich povaha vylučuje (zejména technicky). Takové listiny pak notář bez odkladu doručí rejstříkovému soudu v jejich fyzické podobě.

Dokladem o zápisu do veřejného rejstříku notářem je tzv. ověřený výstup z informačního systému. Vydává se osobě, která byla notářem do veřejného rejstříku zapsána,¹⁷ včetně osob, které byly zapsány spolu se zápisem takto zapsané osoby. Zákon neupravuje žádnou zvláštní procesní obranu proti zápisům provedených notáři, použijí se zde obecná ustanovení zákona platná pro rejstříkové soudy (§ 117 zákona).

V rámci společných a přechodných ustanovení zákona o veřejných rejstřících je upraven specificky vznik odborových organizací (vznikají dnem následujícím po dni doručení oznámení o založení rejstříkovému soudu), a dále zejména povinnost všech osob zapsaných do veřejného rejstříku přizpůsobit zapsaný stav do souladu s tímto zákonem, a to do šesti měsíců

od účinnosti zákona (u osob zapsaných do spolkového rejstříku dokonce do tří let). V opačném případě, po marném uplynutí lhůty k nápravě na základě výzvy rejstříkového soudu, bude na návrh rejstříkového soudu či osoby s právním zájmem taková zapsaná osoba zrušena a provedena její likvidace.

V neposlední řadě zákon upravuje povinnost předání spisů osob zapsaných v dosavadních dalších rejstřících dle dosavadních předpisů, a to do tří měsíců od účinnosti zákona pro Ministerstvo vnitra (do jednoho měsíce alespoň základní údaje o zapsaných osobách v elektronické formě), resp. do jednoho měsíce pro krajské úřady. V rámci tohoto přechodného období je možné ovšem přepokládat nemalé praktické problémy při zápisech zejména změn, a to i s ohledem na zákonem danou pětidenní maximální lhůtu pro provádění zápisů do nových veřejných rejstřících. I z tohoto důvodu nebude dle zákona možné vydávat po relativně dlouhou dobu tři let od účinnosti zákona ověřené opisy o zápisu právnické osoby do rejstříku, ale pouze tzv. potvrzení o zápisu (§ 128 zákona).

✿ Prvý autor působí na Fakultě sociálně ekonomické UJEP Ústí nad Labem a VŠFS Praha, druhý autor působí na Fakultě sociálně ekonomické UJEP Ústí nad Labem.

15 Maximální lhůta pro provedení zápisu bude analogicky k řízení u rejstříkového soudu pět pracovních dní (srovnej § 96 odst. 1 zákona).

16 Žádost o zápis by měla být součástí klientského spisu notáře, i když nejde o „návrh“.

17 Obdobně je tato osoba vyzkoumána o opravě chyb zápisu v psaní a počtech a jiných zjevných nesprávnostech dle § 116 zákona.

Zákon o obchodních korporacích a jeho návaznost na oceňování a znaleckou praxi

Ing. Jiří ŠIMEK, Ing. KATEŘINA VALENTOVÁ WORSCHOVÁ

Zákon č. 90/2012 Sb. (dále jen „zákon o obchodních korporacích“) přináší velké změny v oblasti obchodního práva. **My vám přinášíme pohled na zákon o obchodních korpora-**

cích z hlediska oceňovací praxe a pokusíme se tedy odpovědět na otázky, kdy, co a jak je třeba ocenit, a to právě v souvislosti s obchodními korporacemi. Hned na úvod v § 10 je zakotven požadavek na **nestrannost a nezávislost znalce**, který říká, že pokud je dle tohoto zákona znalec povinen vypracovat znalecký posudek, vyhotoví ho nestranně a nezávisle na tom, pro koho nebo v čí prospěch je vypracováván.

Pokud se jedná o založení obchodní korporace, je nová právní úprava, obsažená v tomto zákoně, velmi stručná, neboť podrobněji je proces založení právnické osoby upraven v novém zákoně č. 89/2012 Sb. (dále jen „občanský zákoník“). Zákon o obchodních korporacích počítá jako i dříve s nepeněžitým vkladem do základního kapitálu, přičemž ocenění nepeněžitých vkladů se uvede ve společenské smlouvě obchodní korporace. Podobně jako v dosud platném obchodním zákoníku i zde platí, že nepeně-

žitým vkladem nesmí být práce nebo služby (§ 17 odst. 3).

V nové úpravě je pojem „nepeněžitý vklad“ vázán na pojem „penězi ocenitelná věc“, nikoli již na pojem „penězi ocenitelná hodnota“, který vedl k různým výkladům. V této souvislosti je nutné se zmínit o hodnotě věci, která je specifikována v § 492 nového občanského zákoníku, kde je primárně stanoveno, že hodnota je cena věci, pokud ji lze vyjádřit v penězích. A obecně se cena určuje jako cena obvyklá (tj. odkazuje se na zákon o oceňování), pokud není stanoveno jinak.

Ocenění nepeněžitého vkladu i jiné požadavky na znalce jsou upraveny rozdílně pro jednotlivé korporace. Z tohoto důvodu se budeme zabývat jednotlivými korporacemi z pohledu znalecké činnosti samostatně.

Veřejná obchodní společnost

Nová právní úprava v § 100¹ a následně v § 103 připouští vklad do veřejné obchodní společnosti, a to ve formě peněžité i nepeněžitě. Mimo jiné je možné, aby společník splnil svoji vkladovou povinnost provedením práce nebo poskytnutím služby, a to za předpokladu, že společenská smlouva tento vklad umožňuje a všichni společníci s tím souhlasí. V takovém případě obsahuje společenská smlouva i ocenění prováděné práce nebo poskytované služby nebo způsob ocenění. V tomto případě se nevyžaduje ocenění znalcem.

Komanditní společnost

Pokud společenská smlouva nestanoví jinak, komanditisté komanditní společnosti mohou vložit peněžitý vklad či **nepeněžitý vklad**, který není ve formě provedené práce nebo poskytnuté služby (§ 121). V daném případě se použijí standardní ustanovení o vkladu dle § 15 a ocenění nepeněžitého vkladu musí být uvedeno ve společenské smlouvě. Ani v případě komanditní společnosti není třeba ocenit nepeněžitý vklad znalcem.

Společnost s ručením omezeným

V případě společnosti s ručením omezeným již není třeba, aby znalec pro ocenění nepeněžitého vkladu jmenoval soud, ale postačí rozhodnutí a výběr zakladatele nebo jednatele (§ 143). Znalec má být vybrán ze seznamu znalců vedeného podle jiného právního předpisu a jeho odměna se určuje dohodou s tím, že ji hradí společnost, či pokud společnost nevznikne, tak ji hradí zakladatelé.

Navíc zůstává v platnosti ustanovení, které je nově uvedeno v § 469 o možnosti určení hodnoty vkladu **obecně uznávaným nezávislým odborníkem** za využití obecně uznávaných standardů a zásad oceňování, pokud tak rozhodne představenstvo či jednatel. Toto ocenění nesmí být provedeno déle než šest měsíců před vnesením vkladu.

Standardní výjimkou z nutnosti ocenění znalcem je také **vnesení nepeněžitého vkladu ve formě investičního cenného papíru nebo nástroje peněžního trhu (§ 468), kdy se použije pro určení hodnoty průměr cen, za které byly provedeny obchody s těmito cennými papíry či nástroji na evropském regulovaném trhu.** I zde platí, že o dané věci musí rozhodnout představenstvo nebo jednatel.

Další výjimkou z povinnosti ocenit nepeněžitý vklad znalcem je situace, kdy upisovatel nepeněžitého vkladu účtuje o majetku, který tvoří nepeněžitý vklad, v reálných hodnotách dle zvláštního právního předpisu (§ 469 odst. 2). V takovém případě, pokud o tom rozhodne představenstvo nebo jednatel společnosti, se hodnota nepeněžitého vkladu stanoví jako reálná cena vykázaná v účetní závěrce za předchozí účetní období před valnou hromadou rozhodující o tomto vkladu, a to za předpokladu, že tato účetní závěrka byla ověřena auditorem bez výhrad.

Ve všech výše uvedených případech, kdy se určuje hodnota nepeněžitého vkladu jinak než znaleckým posudkem, platí, že společnost má povinnost uložit do sbírky listin do jednoho měsíce ode dne vnesení vkladu prohlášení obsahující následující údaje:

- a) popis nepeněžitého vkladu,
- b) cenu nepeněžitého vkladu, způsob ocenění a případně i použité metody či metodu a odůvodnění, jak znalec k tomu ocenění došel,
- c) vyjádření, zda cena vkladu odpovídá alespoň počtu a emisnímu kurzu akcií (pro a. s.), či počtu podílů a vyšší vkladů jednotlivých podílů dle společenské smlouvy (pro s. r. o.),
- d) sdělení, že nenastaly výjimečné nebo nové okolnosti, které by mohly původní ocenění ovlivnit.

Popis nepeněžitého vkladu, včetně jeho ocenění a částky, která se započítává na emisní kurz, musí být uveden ve společenské smlouvě či v prohlášení o zvýšení vkladu nebo v prohlášení o převzetí vkladové povinnosti. Ve společenské smlouvě musí být uvedena také osoba znalce, který nepeněžitý vklad oceňuje.

Minimální **rozsah posudku znalce** je uveden v § 143, který říká, že v posudku znalec uvede alespoň:

- a) popis nepeněžitého vkladu,
- b) použité metody ocenění nebo metodu ocenění (nyní je možné vycházet pouze z jedné oceňovací metody),
- c) částku, na kterou se nepeněžitý vklad oceňuje,
- d) odůvodnění, jak znalec k danému ocenění došel.

Pokud společnost nabyla **vlastní podíly** a převádí je na třetí osoby, hodnota těchto podílů musí být stanovena znalcem obdobně jako při použití § 143 v případě nepeněžitého vkladu.

Obdobná pravidla pro stanovení ceny platí v případě společnosti s ručením omezeným i pro ocenění nepeněžitého příplatku (§ 163 odst. 2).

V případě **zvýšení základního kapitálu** nepeněžitými vklady jednatel společnosti s r. o. předloží valné hromadě písemnou zprávu, ve které uvede důvody pro zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady a odůvodní částku, která se na emisní kurzy započítává.

Na základě této zprávy je provedeno usnesení valné hromady, které obsahuje mimo jiné:

- a) částku, o kterou se základní kapitál zvyšuje,
- b) popis nepeněžitého vkladu a částku, která se započítává na emisní kurz společníka, určenou na základě znaleckého posudku nebo postupem podle § 468 nebo § 469.

¹ Pokud není uvedeno jinak, všechny odkazy na konkrétní paragrafy se vztahují k zákonu č. 90/2013 Sb.

Ke zvýšení základního kapitálu nepeněžitým vkladem může dojít i před splacením dosavadních peněžitých vkladů, což v případě zvýšení peněžitým vkladem nelze.

Akciová společnost

Stejně jako v případě společnosti s ručením omezeným i v případě akciové společnosti je možné, aby vkladová povinnost byla realizována nepeněžitým vkladem. Při založení společnosti musí stanovy obsahovat mimo jiné i jméno vkladatele, popis nepeněžitých vkladů, jakož i počet, jmenovitou hodnotu a druh akcií, které se za tento nepeněžitý vklad vydají, jejich formu nebo údaj, že budou vydány jako zaknihované cenné papíry, a určení znalce, který provede ocenění nepeněžitého vkladu. Zároveň stanovy obsahují cenu nepeněžitých vkladů při založení.

Obdobně jako v případě společnosti s ručením omezeným oceňování nepeněžitých vkladů při zakládání akciové společnosti již není potřeba, aby znalce pro ocenění nepeněžitého vkladu jmenoval soud, ale postačí rozhodnutí a výběr zakladatele nebo představenstva. Navíc cena nepeněžitého vkladu se určuje na základě znaleckého posudku, nesmí však být vyšší, než kolik činí částka určená znalcem, tj. cena může být i nižší, než určil znalec.

Rozsah posudku znalce je uveden v § 251, který říká, že posudek znalce obsahuje alespoň:

- a) popis nepeněžitého vkladu,
- b) použité způsoby jeho ocenění a údaj o tom, zda cena nepeněžitého vkladu získaná použitými způsoby odpovídá alespoň úhrnnému emisnímu kurzu akcií, které mají být společností vydány jako protiplnění za tento nepeněžitý vklad,
- c) částku, na kterou se nepeněžitý vklad oceňuje.

Posudek znalce musí být následně uložen do sbírky listin. O odměně znalce platí stejná ustanovení jako v případě znaleckého posudku pro nepeněžitý vklad u společnosti s ručením omezeným.

V případě zvýšení kapitálu akciové společnosti nepeněžitým vkladem se postupuje stejně jako v případě nepeněžitého vkladu při založení akciové společnosti.

Pokud valná hromada odsouhlasila snížení základního kapitálu akciové společnosti vzetím akcií z oběhu na základě losování, mají akcionáři vylosovaných akcií dle § 530 právo na úplatu přiměřenou ceně těchto akcií. Společnost doloží přiměřenost úplaty posudkem znalce.

Povinný veřejný návrh smlouvy na odkoupení účastnických cenných papírů se provádí navrhovatelem ke splnění zákonem uložených povinností, viz § 327.

V daném případě musí být výše protiplnění přiměřená hodnotě účastnických cenných papírů a musí být doložena posudkem znalce. Obsah posudku a další postup je upraven obdobně jako v § 251.

Jsou-li předmětem povinného veřejného návrhu smlouvy účastnické cenné papíry, které jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, předloží navrhovatel návrh takového veřejného návrhu smlouvy České národní bance a doloží přiměřenost výše protiplnění nabízeného za každý účastnický cenný papír. Pokud navrhovatel jinak řádně odůvodní

přiměřenost protiplnění, pak se znalecký posudek nevyžaduje.

Hlavní akcionář společnosti má právo předložit valné hromadě návrh na přechod všech ostatních účastnických cenných papírů na tohoto akcionáře, tzv. nucený přechod účastnických cenných papírů. V daném případě mají vlastníci účastnických cenných papírů právo na přiměřené protiplnění v penězích, jehož výši určí valná hromada. Hlavní akcionář doloží přiměřenost protiplnění buď posudkem znalce, nebo (pokud jsou účastnické cenné papíry přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu) hlavní akcionář zdůvodní výši protiplnění a toto zdůvodnění bude odsouhlaseno Českou národní bankou, která posuzuje, zda navrhovatel řádně zdůvodnil navrhovanou výši protiplnění.

Posudek znalce nesmí být starší než tři měsíce ke dni doručení žádosti hlavního akcionáře na svolání valné hromady, která má schválit přechod ostatních účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře, představenstvu.

Vlastníci účastnických cenných papírů se mohou od splatnosti protiplnění domáhat po hlavním akcionáři práva na dorovnání, není-li poskytnuté protiplnění přiměřené hodnotě účastnických cenných papírů ke dni přechodu vlastnického práva na hlavního akcionáře. Toto právo zaniká, není-li žádným vlastníkem účastnických cenných papírů uplatněno u hlavního akcionáře do tří měsíců ode dne zveřejnění zápisu usnesení valné hromady v obchodním rejstříku.

Nově se do zákona dostalo ustanovení obdobné dřívějšímu § 196a obchodního zákoníku, platící nyní pouze pro akciové společnosti (§ 255). Toto ustanovení se vztahuje na nabytí majetku od zakladatele nebo akcionáře v průběhu dvou let po vzniku společnosti, jehož úplata je vyšší než 10 % upsaného základního kapitálu. Obdobně to platí také pro změnu právní formy na akciovou společnost – zde běží dvouletá lhůta ode dne účinnosti přeměny. V daném případě musí být úplata stanovena tak, aby nepřesahovala hodnotu nabývaného majetku stanovenou posudkem znalce, a nabytí včetně výše úplaty musí být schváleno valnou hromadou. Toto ustanovení se nevztahuje na nabytí majetku v rámci běžného obchodního styku, z podnětu nebo pod dozorem nebo dohledem státního orgánu nebo nabytí na evropském regulovaném trhu. Pokud by úplata nebyla takto stanovena, platí, že členové představenstva, kteří pro nabytí majetku hlasovali, nejednali s péčí řádného hospodáře a zakladatel nebo akcionář vrátí společnosti částku převyšující cenu stanovenou posudkem znalce. I v tomto případě mohou být pro ocenění použity metody uvedené v § 468 až § 473 obdobně.

Finanční asistence se upravuje v § 311 a dále a pro její poskytnutí je nutné splnit podmínky uvedené v § 311.

V určitých případech zákon o obchodních korporacích vyžaduje, aby zpráva o finanční asistenci byla přezkoumána obecně uznávaným nezávislým odborníkem, kterého určí dozorčí rada (§ 313). Jedná se o situaci, kdy je finanční asistence poskytnuta členu představenstva, osobě společnost ovládající, členu jejího statutárního orgánu nebo osobě, která jedná se společností nebo s kteroukoli z výše uvedených osob ve shodě, nebo osobě, která jedná vlastním jménem, ale na účet výše uvedených osob. Nezávislý odborník vypracuje písemnou zprávu, ve které zhodnotí správnost písemné zprávy

vy představenstva a výslovně se vyjádří k tomu, zda poskytnutí finanční asistence není v rozporu se zájmy společnosti. Jak zpráva představenstva o poskytnuté finanční asistenci, tak zpráva nezávislého odborníka jsou uloženy do sbírky listin. Přezkoumání zprávy o finanční asistenci se neprovádí, pokud společnost poskytuje finanční asistenci s cílem nabytí vlastních akcií zaměstnanci společnosti nebo akcií pro zaměstnance jí ovládaných společností, přičemž k rozdělení těchto akcií mezi zaměstnance musí dojít ve lhůtě jednoho roku ode dne jejich nabytí.

Družstvo

V případě družstva platí, že nepeněžitým vkladem může být provedení práce nebo poskytnutí služby členem družstva, viz § 574. **Dle § 573 se nepeněžitý vklad ocení znalcem určeným dohodou družstva a vkladatele, nebo pokud družstvo do sud nevzniklo, dohodou zakladatelů. Nepeněžitý vklad schválně před jeho vložením členská schůze nebo ustavující schůze.**

Při zániku členství vzniká nárok na vypořádací podíl, který se určí dle výpočtu obsaženého v § 623.

Spojené osoby

Další možností uplatnění znalce je **přezkoumání zprávy o vztazích**, a to na žádost kvalifikovaného společníka v případě s. r. o., popř. kvalifikovaného akcionáře, ovládané osoby, který požádá soud o jmenování znalce pro přezkoumání zprávy o vztazích, pokud se domnívá, že zpráva nebyla vypracována řádně, a to dle § 85. Toto právo lze uplatnit ve lhůtě jednoho roku, kdy se kvalifikovaný společník, popř. akcionář, o obsahu zprávy o vztazích dozvěděl nebo dozvědět mohl. Povinností ovládané osoby je poskytnout znalci potřebnou součinnost pro vypracování znaleckého posudku. Lhůta pro vypracování znaleckého posudku je uvedena v rozhodnutí soudu o jmenování, a pokud zde uvedena není, pak platí lhůta do jednoho měsíce od jmenování. Neposkytne-li ovládaná osoba znalci potřebné podklady, běží tato lhůta až od jejich poskytnutí. Znalecký posudek přezkoumávající zprávu o vztazích doručí znalec soudu, který ho jmenoval, a osobě, která přezkoumávanou zprávu vyhotovila. Závěry znaleckého posudku doručí také navrhovatel a kvalifikovaným společníkům nebo akcionářům, jsou-li tyto osoby známy. I zde platí, že odměna znalci za zpracování znaleckého posudku se určí dohodou znalce s ovládanou osobou. Jestliže ze znaleckého posudku vyjde najevo, že zpráva o vztazích byla vypracována řádně a návrh byl zjevně zneužívající, může soud na návrh ovládané osoby rozhodnout, že obvyklou odměnu znalce za vypracování znaleckého posudku včetně účelně vynaložených nákladů uhradí navrhovatel.

Pokud je ve zprávě o vztazích uvedeno, že vznikla újma, která nebyla nebo nebude podle § 71 nebo § 72 zákona o korporacích vyrovnána, nebo jsou-li ve stanovisku kontrolního orgánu společnosti uvedeny výhrady ke zprávě o vztazích (s výjimkou výhrad, které mohly být odstraněny a jejichž povaha není z hlediska věrohodnosti a správnosti zprávy o vztazích rozhodná), má právo navrhnout jmenování znal-

ce pro účely přezkoumání zprávy o vztazích každý společník ovládané osoby.

Zákon o korporacích počítá i se situací, kdy je třeba stanovit **přiměřenou cenu podílu**. Na vyplacení přiměřené ceny podílu má nárok společník ovládané osoby, jehož postavení se podstatně zhoršilo, popř. došlo k podstatnému poškození jeho oprávněných zájmů, a to vlivem ovládací osoby (§ 89). Důkazní břemeno ohledně určení podstatného zhoršení postavení je na straně společníka, pokud soud nerozhodne jinak. Omezení převoditelnosti podílů, které jsou upraveny zákonem, popř. společenskou smlouvou, se v tomto případě stávají neúčinnými.

Přiměřená cena podílu se stanoví na základě hodnoty majetku obchodní korporace s přihlédnutím k budoucímu provozu závodu, a to na základě posudku znalce jmenovaného na návrh ovládané osoby soudem. Znalec určí hodnotu závodu ovládané osoby, kterou měl v době, než došlo ke zhoršení postavení společníků nebo jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů. Znalecký posudek se doručuje navrhovateli, ovládací osobě a uveřejní se na internetových stránkách společnosti s upozorněním pro společníky, kde je k nahlednutí. Pokud společnost nemá zřízeny internetové stránky, doručí se znalecký posudek také společníkům, u nichž došlo ke zhoršení jejich postavení nebo k jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů.

- ✿ Prvý autor, certifikovaný znalec a odhadce v oboru ekonomiky – oceňování podniků, statutární auditor zapsaný u Komory auditorů ČR, je vedoucím Znaleckého ústavu společnosti Mazars Consulting, s. r. o.,
- druhá autorka, manažerka znaleckého ústavu společnosti Mazars Consulting, s. r. o., působí jako soudní znalec v oboru ekonomika, ceny a odhady se specializací na oceňování podniků.

Rekodifikace 2014

- o. s. ř., zvláštní řízení soudní
- NOZ, ZOK, zákoník práce
- obchodní právo
- veřejné zakázky
- katastr, insolvence
- živnostenský zákon
- advokáti, notáři, soudy, soudci, daně

www.sagit.cz

inzertce

Porušování povinnosti zakládat řádně listiny do sbírky listin jako důvod pro zrušení právnické osoby s likvidací soudem

JUDr. TOMÁŠ PLÍHAL

1. ledna 2014 nabývá účinnosti zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „rejstříkový zákon“), který namísto obchodního zákoníku a dalších předpisů, které k 31. prosinci 2013 pozbývají platnosti, nově zavádí

jednotnou regulaci veřejných rejstříků právnických a fyzických osob (dále jen „veřejný rejstřík“), rovněž upravuje řízení ve věcech veřejného rejstříku, kdy napříště bude občanský soudní řád pro tato řízení používán jako předpis podpůrný, a nově přináší možnost zápisu do veřejných rejstříků notářem.

Veřejné rejstříky, tedy konkrétně spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností, povedou i nadále rejstříkové soudy,¹ jejichž věcná a místní příslušnost zůstává nadále zachována.²

Součástí veřejného rejstříku bude i nadále sbírka listin.³ Ust. § 66 rejstříkového zákona vyjmenovává listiny, které se do veřejného rejstříku povinně zakládají.

V případě, že zapsaná osoba neuposlechne výzvy rejstříkového soudu, aby předložila k založení do sbírky listin zákonem předepsanou listinu, bude moci rejstříkový soud této osobě uložit za nesplnění povinnosti pořádkovou pokutu až do výše 100 000 Kč.⁴

Nebude-li zapsaná osoba plnit svoji povinnost předkládat listiny do sbírky listin opakovaně nebo bude-li takové neplnění mít závažné důsledky pro třetí osoby a bude na tom právní zájem, bude moci rejstříkový soud i bez návrhu zahájit řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací. Rejstříkový soud bude muset na tuto skutečnost zapsanou osobu upozornit a poskytnout jí přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.⁵

Za neuposlechnutí výzvy k předložení listin zakládáných do sbírky listin se závažnými důsledky pro třetí osoby se bude považovat zejména nepředložení aktualizovaných listin dle ust. § 66 písm. a) až c) a j) rejstříkového zákona,⁶ např. tedy nepředložení zakladatelského právního jednání právnické osoby, stanov družstva, stanov spolku, statutu nadace, jejich platného úplného znění, rozhodnutí o jmenování jednatele, rozhodnutí o volbě člena dozorčí rady, výroční zprávy, řádné, mimořádné a konsolidované účetní závěrky, zprávy auditora o ověření účetní závěrky atd.

Zákonodárce tedy touto úpravou nejenom zpřísnil možnost postihnout zapsanou osobu uložením pořádkové pokuty až do výše 100 000 Kč v případě, že neplní svoji zákonnou povinnost, ale dokonce zašel tak daleko, že opakovaně poru-

šování povinnosti zakládat předepsané dokumenty do sbírky listin může pro takovou osobu mít za následek i její zrušení a nařízení likvidace.

Smysl nové úpravy je z autorova pohledu zřejmý. **V současné době bohužel převážná část v obchodním rejstříku zapsaných osob, zejména pak obchodních společností, porušuje povinnost stanovenou jí v ust. § 38i obchodního zákoníku, kdy nepředkládá rejstříkovému soudu listiny, které se povinně zakládají do sbírky listin, zvláště pak účetní závěrky a výroční zprávy.** Absence těchto dokumentů ve sbírce listin pak znamená mnohdy pro třetí osoby velké komplikace v jejich nejen podnikatelské činnosti a znemožňuje jim zjistit si aktuální stav, v jakém se zapsaná osoba nachází. Rejstříkové soudy dnes mohou totiž toliko zapsanou osobu vyzvat, aby svoji zákonnou povinnost splnila, a v případě, že tak neučiní, mohou jí uložit pořádkovou pokutu do výše 20 000 Kč. V případě opakovaného nesplnění povinnosti připadá v úvahu ze strany rejstříkového soudu opět pouze výzva ke splnění povinnosti a následně opět „pouhé“ uložení pořádkové pokuty, které pro mnohé kapitálové obchodní společnosti představuje přijatelnější alternativu, než například zveřejnit požadovanou účetní závěrku.

Od 1. ledna 2014 tedy v případě, že rejstříkový soud dospěje k závěru, že zapsaná osoba opakovaně neplní svoji povinnost předkládat rejstříkovému soudu zákonem předepsané listiny za účelem založení do sbírky listin, nebo že takovéto neplnění má závažné důsledky pro třetí osoby a je na něm právní zájem, bude moci poté, co ji vyzve k odstranění nedostatků, k čemuž jí poskytne přiměřenou lhůtu a zároveň ji poučí o možných důsledcích při neodstranění nedostatků, podniknout takové kroky, aby bylo soudem i bez návrhu zahájeno řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací.

Autor tohoto článku předpokládá, že **shora popsaný postup vedoucí až ke zrušení zapsané osoby s likvidací, v praxi nejčastěji obchodní společnosti, bude ze strany rejstříkového soudu využíván poměrně často, jelikož v obchodním rejstříku je dnes zapsáno velké množství osob, které svoje povinnosti vyplývající z ust. § 38i obchodního zákoníku neplní.** V současné době neexistuje možnost, jak zapsané osoby přimět k tomu, aby svoje povinnosti splnily, čímž velmi často dochází k ohrožení třetích osob, které hojně rejstříkové soudy na porušování této povinnosti upozorňují.

✿ Autor je vyšším soudním úředníkem obchodního rejstříku Krajského soudu v Plzni.

1 Ust. § 1 odst. 4 rejstříkového zákona.

2 Ust. § 75 rejstříkového zákona a § 83 odst. 3 občanského soudního řádu.

3 Ust. § 2 odst. 1 věta druhá rejstříkového zákona.

4 Ust. § 104 rejstříkového zákona.

5 Ust. § 105 rejstříkového zákona.

6 Ust. § 106 odst. 1 rejstříkového zákona.

Cestovné advokáta jako účelně vynaložený náklad

Prostředky vynaložené účastníkem na přesun advokáta přes celou republiku v situaci, kdy v sídle procesního soudu působí větší počet advokátů, které mohl oslovit, a nejde o věc mimořádně náročnou a komplikovanou, nelze považovat za prostředky potřebné k účelnému bránění jeho práva ve smyslu ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. Tento náklad má proto nést ze svého.

Nález Ústavního soudu ze dne 2. 10. 2013, sp. zn. II. ÚS 736/2012

Odůvodnění:

Stěžovatel se obrátil na Ústavní soud s návrhem na zrušení v záhlaví specifikovaného rozhodnutí s tím, že jím byla porušena jeho základní práva garantovaná Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“), a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Konkrétně jmenuje právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 Úmluvy, jehož porušení spatřuje v nedodržení zásady dvojinstančnosti občanského soudního řízení a absenci řádného odůvodnění, a dále právo na ochranu majetku dle čl. 11 odst. 1 Listiny, a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, dotčené svévolnou interpretací institutu bezdůvodného obohacení.

Napadené rozhodnutí vzešlo ze sporu, v němž stěžovatel žaloval vedlejší účastnici o zaplacení částky 30 888 Kč s příslušenstvím. Stěžovatel a vedlejší účastnice mezi sebou sjednaly provedení blíže vymezených stavebních úprav v bytě vedlejší účastnice a dohodly cenu díla. Po celkovém provedení díla a započtení víceprací vyúčtoval stěžovatel částku, kterou vedlejší účastnice odmítla zaplatit. Namítala nekvalitní provedení prací a neprovedení některých účtovaných víceprací. Od smlouvy odstoupila a předložila vlastní propočty částky, která podle ní zbývala doplatit nad rámec již uhrazené zálohy. Stěžovatel uznal pouze část odpočtu za nedostatky díla a se zbytkem nároku se obrátil na soud. Okresní soud v Ostravě rozhodl nejprve rozsudkem ze dne 31. 1. 2008, č. j. 29 C 72/2006-121; žalobě co do částky 2717 Kč a části příslušenství vyhověl, ve zbytku ji zamítl. Krajský soud v Ostravě následně tento rozsudek k odvolání stěžovatele v zamítavé části zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení. To vyústilo v rozsudek ze dne 2. 6. 2011, č. j. 29 C 72/2006-280. Podle něj měla zaplatit vedlejší účastnice stěžovateli částku 28 171 Kč s příslušenstvím, tedy žalovanou sumu poníženu o částku pravomocně vyřešenou předchozím rozsudkem. Okresní soud po provedeném dokazování vyšel ze závěru, že mezi stěžovatelem a vedlejší účastnicí byla platně uzavřena smlouva o opravě a úpravě věci za ústně dohodnutou cenu. Nebylo sporné, že dílo vykazovalo vady, které také vedlejší účastnice stěžovateli vytkla. Ten odstranit vady odmítl, proto vedlejší účastnice od smlouvy odstoupila a závady nechala odstranit jiným podnikatelem. Dle okresního soudu přesto vedlejší účastnici vznikl neoprávněný majetkový prospěch, neboť je-

jí byt byl stěžovatelem provedenou rekonstrukcí zhodnocen. Soud proto uložil znalkyni stanovit rozdíl mezi hodnotou bytu před adaptací a po ní, což je právě ono bezdůvodné obohacení, kterého se vedlejší účastnici dostalo. Znalkyni stanovený rozdíl věcných hodnot bytu před a po rekonstrukci byl vyšší než součet částek, které vedlejší účastnice stěžovateli poskytla, a částky žalované. Žalobě proto vyhověl.

O odvolání vedlejší účastnice rozhodl krajský soud rozsudkem nyní napadeným, a to tak, že prvoinstanční rozhodnutí změnil a žalobu zamítl. Pro svou potřebu přejal skutková zjištění učiněná v prvním stupni, neboť je považoval za správná a odpovídající provedenému dokazování. Pokud jde o právní hodnocení, okresní soud podle něj správně dovedl uzavření ústní smlouvy o opravě a úpravě věci, kterou stěžovatel neplnil řádně, a vedlejší účastnice od ní proto po právu odstoupila. Taktéž správně dovedl povinnost stran vrátit si vzájemná plnění, respektive v daném případě poskytnout si peněžitou náhradu. Pochybil ovšem při stanovení výše bezdůvodného obohacení získaného na úkor stěžovatele provedením stavebních prací. Krajský soud odkázal na judikaturu, podle níž pro výši bezdůvodného obohacení, k němuž došlo investicemi do cizí nemovitosti, je rozhodující rozdíl mezi cenou nemovitosti před provedením investic a po ní, vyčíslitelný ke dni vzniku bezdůvodného obohacení. Pohledávkou z bezdůvodného obohacení je přitom zhodnocení věci, jež se obohacenému dostalo, tj. rozdíl mezi hodnotou jeho věci (tržní cenou) před investicemi a poté, nikoliv hodnota vynaložených prostředků. Pro posuzovanou věc je tedy určující rozdíl mezi tržní cenou bytu před rekonstrukcí a po ní. Tento rozdíl, zjištěný z posudku v řízení ustanovené znalkyně, je nižší, než úhrn částek, které vedlejší účastnice stěžovateli zaplatila. Další peníze proto dle závěru krajského soudu nežaloval stěžovatel po právu.

Stěžovatel s tím nesouhlasí. Krajský soud podle jeho názoru vyložil a aplikoval závěry vyhotoveného znaleckého posudku ohledně zjištěné ceny rekonstruovaného bytu chybně, a proto stanovil špatně i výši bezdůvodného obohacení vedlejší účastnice. Zaměnil totiž (bez bližšího zdůvodnění) pojmy věcná hodnota nemovitostí a tržní hodnota nemovitostí. Tržní cena je cenou, která byla dosažena při prodeji stejného nebo podobného majetku v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Jde o cenu zjištěnou porovnáním cen stejných nebo obdobných nemovitostí v místě a čase, přičemž tato cena není v zásadě závislá na hodnotě nemovitosti, ale na aktuální nabídce a poptávce, situaci na trhu. Tržní cena nemovitosti není nijak ovlivněna množstvím prostředků vynaložených na její pořízení či zhodnocení. Naproti tomu věcná hodnota nemovitosti je určena podle pravidel stanovených příslušným cenovým předpisem a nepromítá se do ní žádné ovlivnění tržním prostředím. Pro určení výše bezdůvodného obohacení vedlejší účastnice je třeba použít hodnotové ocenění, nikoliv tržní, které se používá pouze pro případy záměru zcizení nemovitostí. Výše tedy musí být určena jako rozdíl věcných hodnot nemovitosti před rekonstrukcí a po ní, tedy jako hodnota, kterou by vedlejší účastnice musela vynaložit na uvedení bytu do takového stavu, do jakého ji svým nákladem uvedl stěžovatel. Tato hodnota nemůže být závislá na tržním prostředí; směnná hodnota nemovitosti v Ostravě bude

nepochybně odlišná od nemovitosti nacházející se v Praze, přitom ale jejich věcná hodnota musí být stejná, neboť je určena zákonem stanoveným postupem prostým tržních vlivů. Krajský soud dle stěžovatele dále své závěry zcela nedostatečně odůvodnil. Taktéž nedodržel zásadu dvojinstančnosti řízení, když pojem tržní ceny použil až v odvolacím řízení při změně prvostupňového rozhodnutí, aniž by jej užil již v předchozím kasačním rozhodnutí. Chtěl-li aplikovat úvahu o tržní ceně, měl i napodruhé rozsudek zrušit, aby stěžovatel mohl na takový názor reagovat.

Krajský soud v Ostravě v rámci vyjádření k obsahu návrhu odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že k porušení žádného ze stěžovatelových práv podle něj nedošlo.

Vedlejší účastnice považuje postup i rozhodnutí krajského soudu za správné. Již v prvním zrušovacím rozhodnutí upozornil prvoinstanční soud na relevantní judikaturu stran rozsahu bezdůvodného obohacení. Okresní soud se však v následném rozsudku závazným pokynem neřídil a výši bezdůvodného obohacení odvíjel opět od nákladového způsobu výpočtu ceny bytu před a po adaptaci určenou znaleckým posudkem. Tu navíc znalec neurčil správně, když opomněl zohlednit koeficient prodejnosti, v případě Ostravy I. činil 0,663; i touto metodou zjištěný rozdíl cen měl tedy vést k zamítnutí žaloby. Krajský soud však pochybení prvoinstančního soudu napravil. Jeho rozhodnutí pak nemohlo být překvapivé, neboť na konkrétní publikovanou judikaturu, jejíž závěry mají být ve věci použity, v kasačním usnesení upozornil.

Stěžovatel na vyjádření reagoval sdělením, že na své původní argumentaci v plném rozsahu setrvává.

V intencích § 72 odst. 3 a 4 ve spojení s § 75 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění účinném v době podání návrhu (dále též „zákon o Ústavním soudu“), se Ústavní soud nejprve zabýval předpoklady věcného přezkumu návrhu, konkrétně jeho přípustností. Stěžovatel v návrhu uvedl, že krajský soud jej v napadeném rozsudku poučil o možnosti napadnout jej dovoláním. Ačkoliv sám toto poučení považuje za nesprávné, dovolání v souladu s tímto poučením z opatrnosti podal. Z téhož důvodu podal současně i ústavní stížnost. Ačkoliv dovolání směřovalo proti rozsudku, kterým bylo ve věci samé rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 50 000 Kč, a jeho přípustnost proto o. s. ř. vylučoval [§ 237 odst. 2 písm. a) ve znění do novely provedené zákonem č. 404/2012 Sb.], musel Ústavní soud zohlednit, že stěžovatel se řídil nesprávným poučením. Návrh proto neodmítl a vyčkal na rozhodnutí dovolacího soudu, jinak by stěžovateli odepřel spravedlnost. Dovolání bylo odmítnuto usnesením ze dne 27. 9. 2012 (č. j. 33 Cdo 2451/2012-345) z důvodu, jak byl výše naznačen. Stěžovatel ovšem o rozhodnutí informoval Ústavní soud až přípisem ze dne 22. 7. 2013, teprve poté se tedy bylo možno zabývat vlastním obsahem návrhu. Ten shledal Ústavní soud po prostudování předložených listin a vyžádaného spisového materiálu z následujících důvodů zjevně neopodstatněným.

Ústavní soud vycházel v prvé řadě z opakovaně zdůrazňované skutečnosti, že není běžnou další instancí v systému všeobecného soudnictví, není soudem nadřízeným soudům obecným a nezkoumá celkovou zákonnost vydaných rozhodnutí. Není soudem skutkovým, tudíž sám skutkový stav nezjišťuje,

ani nepřehodnocuje provedené dokazování. Neposuzuje ani stanoviska a výklady obecných soudů ke konkrétním zákonům ustanovením, jejich právní úvahy, názory a závěry, pokud nejde o otázky základních práv a svobod. Jeho úkolem taktéž není zabývat se eventuálním porušením běžných práv fyzických nebo právnických osob chráněných obyčejným zákonodárstvím, pokud takové porušení současně neznamená porušení základního práva nebo svobody zaručené ústavním zákonem. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy České republiky).

Stěžovatel namítá způsob stanovení výše bezdůvodného obohacení v jeho sporu. Jinak řečeno brojí proti výkladu ustanovení § 458 odst. 1 občanského zákoníku podaného krajským soudem v napadeném rozsudku. Ústavní soud z výše popsaného postavení, které uvnitř moci soudní zaujímá, dovodil, že nesprávná aplikace zákona obecným soudem má za následek porušení základních práv a svobod teprve tehdy, když k takovému porušení zákona dojde v důsledku svévole (např. nerespektováním kogentní normy) anebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. přepjatý formalismus). Stěžovatel je přesvědčen, že částka, o kterou se vedlejší účastnice na jeho úkor obohatila, měla být stanovena jako rozdíl věcných cen jejího bytu před a po provedení rekonstrukce, neboť takto jsou zohledněny investice skutečně do bytu vložené. S tržní cenou lze dle stěžovatele kalkulovat jen v případě prodeje bytu. Tato výchozí úvaha stěžovatele je ovšem chybná. Podle § 458 odst. 1 občanského zákoníku musí být vydáno vše, co bylo nabyto bezdůvodným obohacením. Soudní praxe desítky let vykládá toto ustanovení konstantně tak, že majetkovým vyjádřením bezdůvodného obohacení není částka, která odpovídá částce vynaložené na zhodnocení díla, ale peněžitá náhrada odpovídající skutečnému majetkovému prospěchu obohaceného. Vedle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 1754/2006, či sp. zn. 33 Odo 1184/2005, zmíněných v odůvodnění napadeného rozsudku, a rozhodnutí téhož soudu sp. zn. 33 Odo 477/2003, či sp. zn. 32 Cdo 389/2008, uváděných vedlejší účastnicí, lze uvést celou řadu dalších odkazů: stanovisko sp. zn. Cpj 34/74 (publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 26/1975), stanovisko sp. zn. Cpj 39/88 (Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek č. 12/1989), rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 697/1999, sp. zn. 26 Cdo 1790/2006, 23 Cdo 2856/2009, sp. zn. 43 Cdo 3/2011, sp. zn. 28 Cdo 223/2012, sp. zn. 28 Cdo 3481/2012 atd. Odpovídá to logice, že obohacený má povinnost vydat jen ten majetkový prospěch, jehož se mu obohacením dostalo, a nikoliv nahradit majetkovou ztrátu tomu, na jehož úkor bylo obohacení získáno. V dané věci tak mohl být bezdůvodným obohacením leda rozdíl mezi tržní cenou bytu vedlejší účastnice před provedením stavebních prací stěžovatelem a tržní cenou bytu po jejich provedení. Z toho také napadený rozsudek vychází, interpretace soudu proto nebyla ani svévolná, ani extrémní.

Prisvědčit nelze ani namítanému porušení základního práva na vlastnictví a jeho ochranu. Ochranou vlastnictví se ve smyslu článku 11 odst. 1 Listiny rozumí především ochrana vlastnického práva buď již konstituovaného, a tedy již existujícího, nebo legitimní očekávání (čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod), a nikoli jen tvrzený majetkový nárok. Existence vlastnického

práva předmětem sporu nebyla. Dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva článek 1 odst. 1 Dodatkového protokolu zasahuje nejenom existující majetek, ale také majetkové hodnoty včetně pohledávek, na jejichž základě může stěžovatel tvrdit, že má přinejmenším legitimní očekávání dosáhnout účinného užívání vlastnického práva (např. *Pressos Compania Naviera S. A. a další proti Belgii*, 1995). To však není posuzovaný případ, neboť v něm zůstala žalovaná částka, zejména pokud jde o její výši, pouze tvrzeným nárokem.

Porušení práva na spravedlivý proces stěžovatel – kromě nesprávné interpretace hmotného práva – dovozoval ještě z porušení zásady dvojinstančnosti řízení. S tím Ústavní soud nesouhlasí. Občanský soudní řád dává odvolacímu soudu možnost změnit rozhodnutí prvostupňové též za předpokladu [§ 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], že soud prvního stupně sice správně zjistil skutkový stav, ale věc nesprávně posoudil po právní stránce. V daném případě odvolací soud vytýkal soudu prvostupňovému pouze vadnou interpretaci občanského zákoníku, do skutkových zjištění nezasahoval. Mohl proto jeho rozhodnutí změnit. Závěr krajského soudu o tom, který ze způsobů ocenění investice je pro výpočet bezdůvodného obohaceni relevantní, nebyl (nebo alespoň neměl být) pro stěžovatele ani překvapivý, neboť v prvním svém kasačním rozhodnutí v tomto sporu odvolací soud k otázce určení výše nároku odkázal na stanovisko sp. zn. Cj 34/74, které obsahuje odpovídající výklad.

Z výše popsanych důvodů dospěl Ústavní soud k závěru, že pokud jde o meritum případu, k zásahu do stěžovatelových základních práv nedošlo, a návrh byl proto v této části jako zjevně neopodstatněný odmítnut podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Petit ústavní stížnosti ovšem směřuje – ačkoliv se stížnostní argumentace týká pouze merita kauzy – proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě jako celku, tedy všem jeho čtyřem výrokům. Výrokem č. II. rozsudku soud uložil stěžovateli zaplatit vedlejší účastníci na nákladech řízení částku 130 408,80 Kč k rukám jejího zástupce, výrokem č. III. jej zavázal nahradit náklady vzniklé státu ve výši 4742 Kč, a výrokem č. IV. mu uložil zaplatit vedlejší účastníci k rukám jejího zástupce částku 26 407 Kč jakožto náklady odvolacího řízení.

Ústavní soud je vázán petitem návrhu vymezujícím předmět řízení a jeho rozsah, nikoliv jeho odůvodněním (nález sp. zn. Pl. ÚS 16/93; Č. 131/1994 Sb.; N 21/1 SbNU 189). Musí jej proto hodnotit i z jiných aspektů nežli jen těch, které byly v návrhu předestřeny. V daném případě stěžovatel brojí proti rozsudku krajského soudu jako takovému a všechny jeho výrokové části bez rozlišení považuje za odporující právu na spravedlivý proces. Tyto skutečnosti jsou podle Ústavního soudu dostačující k tomu, aby přezkoumal věcně i nákladové výroky, ačkoliv stěžovatel detailně nepopsal, v čem přesně jejich protiústavnost spatřuje.

K problematice nákladů civilního řízení již existuje bohatá judikatura. Základním koncepčním východiskem Ústavního soudu je zdrženlivý přístup odůvodněný tím, že samotná pře o náhradu nákladů řízení, i když se může citelně dotknout některého z účastníků řízení, obvykle nedosahuje intenzity zakládající porušení jejich základních práv a svobod (srov. např. usnesení sp. zn. IV. ÚS 10/98, II. ÚS 130/98, I. ÚS 30/02,

IV. ÚS 303/02, III. ÚS 255/05 a řadu dalších, dostupných na <http://nalus.usoud.cz>). K rušení rozhodnutí vypořádávacího nákladů řízení se proto uchyluje pouze výjimečně. Na stranu druhou i rozhodování o nákladech řízení je integrální součástí soudního řízení jako celku, a proto i na tuto část řízení dopadají postuláty spravedlivého procesu. Z hlediska kritérií spravedlivého procesu otázka náhrady nákladů řízení tak může nabýt ústavněprávní dimenze například tehdy, pokud by v procesu interpretace a aplikace příslušných ustanovení obecně závazného předpisu ze strany obecného soudu byl obsažen prvek libovůle, svévole nebo extrémní rozpor s principy spravedlnosti (viz např. nález sp. zn. III. ÚS 624/06; N 27/44 SbNU 319).

V posuzované věci je z pohledu Ústavního soudu závažící struktura přisouzených nákladů. Náklady první i druhé fáze řízení před prvoinstančním soudem a náklady prvního odvolacího řízení, jak bylo uvedeno, byly vyčísleny částkou 130 408,80 Kč. Náklady se v každé fázi řízení skládaly z odměny advokáta podle vyhlášky č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení a kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, v příslušném znění (dále jen „vyhláška č. 484/2000 Sb.“), uznaného počtu režijních paušálů, náhrady za ztrátu času za čas strávený advokátem cestou k jednání a u soudu, a konečně náhrad cestovného. Z uvedené celkové sumy (výroku ad II. rozsudku) přitom náhrada spojená s cestami advokáta činila celkem 66 544 Kč (v první fázi řízení před okresním soudem 33 404 Kč za cestu ke čtyřem jednáním, tj. 4x24 půlhodin strávených cestou po 100 Kč a 5958 Kč, 5782 Kč, 5782 Kč a 6282 Kč na náhradách cestovného, v prvním odvolacím řízení 8682 Kč za cestu k odvolacímu jednání, tj. 2400 Kč za ztrátu času a 6282 Kč na náhradě cestovného, a ve druhé fázi řízení před okresním soudem 24 458 Kč za tři cesty k jednání, tj. 3x2400 Kč za ztrátu času a 5792 Kč, 5792 Kč a 5674 Kč na náhradě cestovného). K tomu soud připočetl 20% DPH, což u specifikované části náhrady spojené s cestami advokáta představuje 13 308,80 Kč. Za druhé odvolací řízení byl vedlejší účastníci přiznan vůči stěžovateli nárok na 26 407 Kč, tvořený opět odměnou dle vyhlášky č. 484/2000 Sb., režijních paušálů, náhrady jízdného, náhrady za ztrátu času a DPH. Jízdné bylo vyčísleno částkou 5674 Kč, náhrada za ztrátu času 2400 Kč, dohromady 8074 Kč; 20% DPH z této sumy činí 1614 Kč. Náhrada spojená s cestou advokáta k odvolacímu jednání tak představuje 9688 Kč. Celková suma, kterou musel stěžovatel zaplatit za cesty advokáta vedlejší účastnice k jednáním, tak činí 89 541,60 Kč.

Podle § 142 odst. 1 o. s. ř. přiznává soud účastníku, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Konkrétní postup při rozhodování o výši náhrady je stanoven v § 151 odst. 2 o. s. ř.; mimo jiné platí, že soud určí výši odměny za zastupování advokátem s dále uvedenými výjimkami podle sazeb stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni zvláštním právním předpisem. Náhradu

za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny za zastupování a z náhrad podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem. Další náhrady advokáta (§ 22 odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů) stanoví soud podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Dle advokátního tarifu tak advokátu náleží náhrada hotových výdajů a náhrada za promeškaný čas určené postupem ve vyhlášce stanoveným a náhrada cestovních výdajů, jejichž výše se řídí předpisy o cestovních náhradách.

Stran formálního vymezení a výpočtu jednotlivých položek nákladů zastoupení nelze Krajskému soudu v Ostravě nic vytýkat, ty určil správně. Opomněl ale, že pro všechny složky tvořící náklady řízení platí korektiv výše citovaného ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř., tedy musí jít za všech okolností o náklady potřebné k účelnému uplatňování, resp. v souzené věci k bránění práva. Kritérium účelnosti je třeba posuzovat u každé položky zvlášť, jinými slovy přiznání nároku na náhradu odměny za služby poskytnuté advokátem neznamena automatickou povinnost přiznat i náhradu všech dalších výdajů s přibráním advokáta spojených bez ohledu na jejich potřebnost. Otázkou účelnosti se v nedávné době Ústavní soud zabýval v nálezu sp. zn. I. ÚS 988/12 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), kde konstatoval: „Základní zásadou, jež ovládá rozhodování o náhradě nákladů civilního sporného řízení, je zásada úspěchu ve věci. Ta je v platném právu vyjádřena v § 142 odst. 1 o. s. ř. Toto ustanovení ukládá soudu, aby přiznal tomu účastníku, který měl ve věci plný úspěch, proti účastníku, který úspěch neměl, „náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva.“ Strana, která ve sporu podlehlá, tedy nehradí úspěšné procesní straně veškeré její náklady, ale jediné takové náklady, jež lze považovat za potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva. Důraz na účelnost nákladů, které se mají hradit, je zcela opodstatněný a pro procesní právo typický; viz např. § 129 odst. 1 o. s. ř. z roku 1950, § 41 odst. 1 civilního řádu soudního, či § 91 odst. 1 německého ZPO. Pravidlo, dle něž lze úspěšné procesní straně přiznat náhradu toliko účelně vynaložených nákladů, se vztahuje na jakékoliv náklady řízení, tedy i na náklady spojené se zastupováním advokátem (na odměnu za zastupování, paušální náhradu hotových výdajů a náhradu za daň z přidané hodnoty). Ústavní soud nesdílí stěžovatelčin právní názor upírající soudu oprávnění posuzovat účelnost těchto nákladů; naopak povinnost k posouzení jejich účelnosti při rozhodování o náhradě nákladů řízení výslovně vyplývá z § 142 odst. 1 o. s. ř. Tento závěr se opírá nejen o jazykový výklad zmíněného ustanovení; ani pomocí jiných interpretačních metod totiž nelze korektně snést přesvědčivé argumenty pro právní názor vyjímající náklady spojené se zastupováním advokátem z posouzení toho, zda byly potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva, či nikoli.“

Extrémní výše náhrad spojených s cestami advokáta vedlejší účastnice k soudním jednáním, a to jak relativně, v porovnání k celkové výši nákladů vzniklých přibráním advokáta, tak i absolutně, byla způsobena především vzdáleností sídla advokáta od sídla příslušného okresního a krajského soudu, tj. Chomutova, resp. Jirkova od Ostravy. Podle čl. 37 odst. 2 Listiny

má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. Svobodu volby advokáta, plynoucí z takto vymezeného základního práva na právní pomoc, ovšem nelze vnímat jako zcela bezbřehou. V tomto řízení měli oba účastníci bydliště v Ostravě a spor se týkal rekonstrukce bytu nacházejícího se v Ostravě. Všechna jednání prvostupňová i odvolací se konala v Ostravě, přičemž o místní příslušnosti nebylo od samého počátku řízení nejmenších pochyb. Volba advokáta z úplně opačného konce republiky je proto nepřiměřená. Jelikož nešlo ani o spor nějakým způsobem mimořádně náročný či komplikovaný, což by mohlo takto zvláštní volbu advokáta stavět do jiného světla. V takovém případě měl soud aplikovat výkladové ustanovení § 2 o. s. ř., podle něhož soudy dbají mimo jiné na to, aby práv nebylo zneužíváno na úkor fyzických a právnických osob. Každopádně prostředky vynaložené vedlejší účastnicí na přesun advokáta přes celou republiku v situaci, kdy jen v Ostravě působí desítky advokátů, které mohla oslovit, nebyly potřebnými k účelnému bránění jejich práv, jak to má na mysli § 142 odst. 1 o. s. ř. Měla proto tento náklad nést ze svého.

Proto Ústavní soud dospěl k závěru, že uvedeným postupem odvolacího soudu bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny a rozhodl podle § 82 odst. 1 a 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu tak, jak je ve výroku uvedeno.

✿ Právní věta redakce.

PRAGUE SAFE DEPOSIT®
S.L.O.

Přístup 24h denně / Otevřeno 7 dní v týdnu

**PRÉMIOVÉ BEZPEČNOSTNÍ
SCHRÁNKY V PRAZE**

**ZABEZPEČTE SVÉ
DOKUMENTY A CENINY**

**15% SLEVA s
kódem LAWYER08**

Kolowratský Palác,
Na Příkopě 17, Prague 1 – Stare Mesto,
110 00 Czech Republic

TEL: +420 224 224 664

www.praguesafedeposit.cz | info@praguesafedeposit.cz

Právní pomoc advokáta při podání vysvětlení

Při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta. Jeho účast se zde omezuje pouze na právní pomoc, a proto jen v tomto rozsahu může advokát při podávání vysvětlení vystupovat. Nejde o činnost, která by byla srovnatelná s účastí obhájce obviněného, a proto advokát nemůže postupovat ani analogicky podle § 41 tr. ř., protože zákon výslovně omezuje jeho činnost jen na právní pomoc. Advokát tedy nemůže do průběhu podávání vysvětlení zasahovat, např. kladením otázek osobě, která vysvětlení podává, ani nemůže požadovat účast na jiných úkonech ve věci, kterých se osoba podávající vysvětlení nezúčastní apod.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 5 Tdo 413/2012

Odůvodnění:

Usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 3 T 207/2011, bylo podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. za použití § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. a § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněného V. Č. pro skutek, ve kterém je spatřován přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku (zák. č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tr. zákoník“), spáchaný v jednočinném souběhu s přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku, spočívající v tom, že dne 6. 3. 2011 kolem 03:00 hod. v H. K., na P. náměstí před barem R. poté, co jako člen pořádkové služby vyvedl před bar poškozeného V. P. a ten se pokusil vrátit zpět do baru, udeřil jmenovaného pěstí do levé části obličeje tak silně, že poškozený v důsledku tohoto úderu upadl na zem a způsobil mu tak zhmoždění měkkých tkání hlavy a obličeje, podvrtnutí krční páteře a uzavřenou zlomeninu vzdáleného konce vřetenní kosti vpravo bez posunu úlomků s dobou léčení v trvání nejméně tří měsíců.

Toto usnesení napadla státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Hradci Králové stížností, o níž Krajský soud v Hradci Králové rozhodl usnesením ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 10 To 2/2012, tak, že jí podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. jako nedůvodnou zamítl.

Proti uvedenému usnesení stížnostního soudu ve spojení s usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 3 T 207/2011, podal nejvyšší státní zástupce v nejspěchu obviněného dovolání z důvodů uvedených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. f) a l) tr. ř. Nejvyšší státní zástupce ve svém mimořádném opravném prostředku nejprve shrnul dosavadní průběh trestního řízení. V návaznosti na odůvodnění rozhodnutí soudů nižších stupňů nejvyšší státní zástupce konstatoval, že soudy obou stupňů bez dalšího vycházely ze skutečnosti, že fotorekognice provedená dne 3. 5. 2011 nepochybně ovlivnila průběh rekognice „in natura“, která proběhla dne 27. 9. 2011, avšak uvedený názor je zřejmě nesprávný, jak vyplývá i ze zákonného znění ustanovení § 104b odst. 4 věta druhá tr. ř., který jednoznačně za splnění přesně defino-

vaných podmínek připouští, aby po fotorekognici byla provedena rekognice ukázáním osoby. Skutečnost, že je naopak žádoucí, aby po rekognici podle fotografií následovala rekognice „in natura“, je pregnantně vyjádřena v komentáři trestního řádu (srov. Šámal, P. a kol., Trestní řád, komentář, I. díl, 5. vydání, Praha: C. H. Beck, 2005, s. 863). Soudy ve věci činné se přitom omezily na pouhé konstatování, že poškozený byl při rekognici „in natura“ nepochybně ovlivněn průběhem rekognice podle fotografií, přičemž neuvedly žádný argument na podporu takového tvrzení. Z rozhodnutí není zřejmé, z jakého konkrétního důvodu se soudy domnívají, že rekognice „in natura“, která proběhla s téměř pětíměsíčním časovým odstupem, mohla být nepříznivě ovlivněna rekognicí podle fotografií, tím spíše, byly-li poškozenému předkládány několik let staré fotografie tehdejšího podezřelého.

Současně je třeba odmítnout tvrzení soudů o tom, že obě provedené rekognice byly nezákonné. V soudních rozhodnutích je přitom argumentováno tím, že poškozený V. P. ve své výpovědi popsal oba muže zúčastněné na incidentu, z nichž však pouze jeden jej udeřil, přesto orgány přípravného řízení vůbec nevěnovaly pozornost důkaznímu dokumentování vzhledu obou podezřelých. Poškozený V. P. přitom popsal oba členy ochranky baru, kteří jej z baru vyváděli. Policie skutečně následně nedokumentovala formou měření vzhled popsaných osob (obviněného V. Č. a svědka J. P.), nicméně který popis odpovídá kterému ze jmenovaných je více než zřejmé z fotodokumentace provedené rekognice „in natura“, na níž jsou zachyceni oba podezřelí.

Ustanovení § 104b tr. ř. nehovoří o tom, že mezi ukázanými osobami musí být obligatorně pouze jedna poznávaná osoba. Takový postup je pouze pravidlem, které vychází z praxe. Tato praxe však zcela nezpochybnitelně v mnohých případech akceptuje i opačný postup, tedy zařazení více poznávaných osob mezi osoby ukazované. Je třeba též vzít v potaz, že účelem sporné rekognice bylo poznání jediné osoby, a to té, která poškozeného v průběhu incidentu napadla. Poškozený v průběhu rekognice uvedl, že poznává osobu pachatele. Z kontextu jednotlivých úkonů provedených v rámci přípravného řízení je přitom zřejmé, že pachatelem je myšlena osoba, která mu úderem pěstí způsobila pád na zem a s ním související zranění.

Následně se nejvyšší státní zástupce zabýval výtkou soudu, podle níž se měl policejní orgán dopustit procesního pochybení, když neumožnil obhájci obviněného účast u svědecké výpovědi poškozeného V. P., která předcházela rekognici „in natura“. Rekognice totiž byla realizována jako neodkladný úkon před zahájením trestního stíhání a v takovém případě nelze hovořit ani o obviněném, ani o obhájci. Obviněný V. Č. se v dané fázi řízení nacházel v postavení podezřelého a jako takovému mu nenáleželo právo zvolit si obhájce, nýbrž pouze právo na právní pomoc advokáta podle § 158 odst. 4 tr. ř. v tehdejší znění. Právo na právní pomoc advokáta má přitom podle citovaného ustanovení ten, kdo podává vysvětlení a i toto právo má podle konstantní judikatury (viz např. náleze Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 386/04) své hranice. Umožnil-li následně vyšetřovatel advokátovi účastnit se rekognice „in natura“, učinil tak zcela v souladu se zákonem, neboť na této rekognici se již V. Č. účastnil jako osoba, která má

být poznána, a jako taková např. musí být vyzvána, aby se řadila na libovolné místo mezi ukazované osoby, a logicky jí proto náleží per analogiam právo na právní pomoc advokáta ve smyslu § 158 odst. 5 tr. ř. (dříve podle § 158 odst. 4 tr. ř.).

K námitce soudu o neprovedení konfrontace mezi obviněným V. Č. a svědkem J. P. nejvyšší státní zástupce uvedl, že orgány činnými v přípravném řízení nebyla shledána nezbytnost provedení tohoto úkonu.

Nalézací soud vytkl rovněž státnímu zástupci, že v přípravném řízení nedostal svým povinností, které mu vyplývají z trestního řádu, konkrétně z ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. s tím, že nedokázal vinu obviněného. Podle nejvyššího státního zástupce je však třeba dodat, že zákon tuto povinnost váže výslovně na řízení před soudem. Oproti tomu v přípravném řízení je plně zachována zásada vyhledávací, která spočívá v povinnosti zjišťovat rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V projednávané věci však státnímu zástupci tato možnost dána nebyla, neboť bylo meritorně rozhodnuto již v rámci přezkoumání obžaloby podle § 314c odst. 1 tr. ř. Shledal-li v uvedeném stadiu řízení soud dokazování za neúplné, neopravňovala jej tato skutečnost k zastavení trestního stíhání. V takové situaci měl soud nařídít hlavní líčení, v němž mohlo být dokazování v souladu s názorem a potřebami soudu doplněno, případně mohl soud vrátit věc k došetření státnímu zástupci.

Závěrem nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 10 To 2/2012, jakož i jemu předcházející usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 3 T 207/2011, z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. f) a l) tr. ř., jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí navazující, pokud vzhledem ke změně pozbyla podkladu, podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal Okresnímu soudu v Hradci Králové k novému projednání a rozhodnutí, a v souladu s § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. rozhodl v neveřejném zasedání. S projednáním věci v neveřejném zasedání souhlasil i pro případ jiného rozhodnutí Nejvyššího soudu [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.].

Obviněný V. Č., jemuž bylo dovolání nejvyššího státního zástupce doručeno ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř., se k němu prostřednictvím svého obhájce JUDr. P. G. zastoupeným Mgr. T. P. vyjádřil tak, že jednou z vad řízení je skutečnost, že policejní orgán na výslovnou žádost jeho obhájce o účast zabránil jeho přítomnosti a tím došlo k porušení práva na obhajobu s následkem nepoužitelnosti provedeného úkonu jako důkazu v trestním řízení. Další vadou byl absolutní nedostatek výsledku před samotným ukázaním poznávaných osob. Z protokolu o rekognici lze v čl. II seznat, že svědek zcela odkazuje do jiného protokolu, který byl učiněn při nezákonné rekognici dne 3. 5. 2011. Jelikož původní rekognice byla nezákonná, potom jsou všechny úkony s ní spojené a na ni navazující rovněž nezákonné a nelze je použít ani v odkazu na jejich obsah. Následně obviněný namítal, že paní K., pracovníci Policie České republiky, nelze považovat za nezúčastněnou osobu. Při znovupoznání pachatelů byly v místnosti tři osoby, které mohly spáchat předmětný skutek. Navíc tři

podezřelé osoby měly být svědkovi ukázány spolu s minimálně dalšími devíti osobami. V místnosti však byly tři ztotožňované osoby a pouze tři osoby další, čímž byl porušen zákon a tím i zmařena rekognice. Další vadou byla podle obviněného nesourodost ztotožňovaných osob. Dalším dvěma prověřovaným, tj. F. P. a J. P. nebylo poskytnuto příslušné poučení a nebyla jim dána možnost zvolit si pořadí/číslo mezi ztotožňovanými osobami. Podle dovolatele také absentuje výslech svědka po provedení rekognice, ačkoliv nebyl proveden jeho výslech ani před rekognicí.

K námitkám nejvyššího státního zástupce obviněný podotkl, že pokud nejvyšší státní zástupce tvrdí, že lze provést rekognici „in natura“ i s více poznávanými osobami zároveň, obviněný naopak poukazuje na své tvrzení, že zákon (§ 140b odst. 3, 4, 5 tr. ř.) vždy hovoří o jedné ztotožňované osobě. Obviněný dále rozporoval nejvyššího státního zástupce uvedením, že jelikož podle § 104b tr. ř. s odkazem na § 158a tr. ř. je rekognice i ve fázi prošetřování úkonem, který lze použít za důkaz v hlavním líčení, je přítomnost advokáta nutná, tím spíše, pokud o to dokonce výslovně požádá a k úkonu se včas dostaví. Poznávající osoba je totiž v pozici svědka. Navíc § 104b odst. 6 tr. ř. přímo odkazuje mimo jiné i na § 33 odst. 1 tr. ř., které hovoří o právu na obhájce.

S ohledem na výše uvedené obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání nejvyššího státního zástupce v neprospěch obviněného pro jeho nedůvodnost v plném rozsahu zamítl, když obviněný souhlasí s tím, aby tak učinil v neveřejném zasedání ve smyslu § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda je podala osoba oprávněná. Shledal přitom, že dovolání nejvyššího státního zástupce je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vyjádřených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda nejvyšším státním zástupcem vznesené námitky naplňují jím uplatněné dovolací důvody, a shledal, že dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. f) a l) tr. ř., byly uplatněny v souladu se zákonem vymezenými podmínkami.

Dříve než se Nejvyšší soud v souladu s ustanovením § 265i odst. 3 tr. ř. mohl zabývat přezkoumáním zákonnosti a odůvodněnosti těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů, uvedených v dovolání, jakož i řízením napadené části rozhodnutí předcházejícím, zkoumal, zda nejde o dovolání zjevně neopodstatněné, což je důvodem odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., přičemž tento důvod pro odmítnutí dovolání neshledal. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud neshledal ani jiné důvody pro odmítnutí dovolání nejvyššího státního zástupce podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků napadených rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání nejvyššího státního zástupce podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadeným částem rozhodnutí předcházející.

Soud prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí, kterým podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. za použití § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. a § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněného V. Č. pro shora uvedený skutek, konstatoval, že jako jediný usvědčující důkaz k prokázání viny obviněného V. Č. může být posuzována jediné skutečnost, že poškozený při rekognici provedené dne 27. 10. 2011 označil jako pachatele právě V. Č. Tato rekognice ze dne 27. 10. 2011 (rekognice „in natura“), stejně jako rekognice ze dne 3. 5. 2011 (podle fotografií), však byla provedena nezákonným způsobem. Podle soudu prvního stupně byl poškozený při rekognici „in natura“ ovlivněn průběhem rekognice podle fotografií (srov. str. 2 až 3 usnesení soudu prvního stupně). Pro rekognici podle fotografií nebyly splněny podmínky, neboť již od podání trestního oznámení poškozeným bylo zřejmé, že pachatelem napadení poškozeného byl někdo ze tří pracovníků ostrahy přítomných v té době v dané restauraci. Z tohoto důvodu měla být ihned provedena rekognice „in natura“ s těmito osobami.

Podle soudu prvního stupně mezi ukázanými fotografiemi smí být zásadně fotografie jen jedné poznávané osoby, ve skutečnosti v daném případě byla fotoalba použita při rekognicích sestavena tak, že do nich byly zařazeny fotografie F. P. a J. P., tedy osob, které by rovněž mohly být podezřelé z napadení poškozeného. Z protokolu není navíc zcela zřejmé, jaká osoba byla zařazena v kterém albu (č. l. 93 p. v.), kde jsou jména osob na fotografiích značně zpřeházena. Výsledek rekognic podle fotografií s poškozeným nebyl zcela jednoznačný – poškozený určil obviněného Č. pouze na 80 %. S poškozeným byla nejprve provedena rekognice podle fotografií, použitý postup byl však v rozporu s pravidly pro provádění tohoto úkonu i s platnou judikaturou (rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 37/2001).

Tento postup pak natolik zásadně ovlivnil průběh pozdější rekognice „in natura“, že podle přesvědčení soudu nelze k jejímu výsledku přihlížet, což znamená, že ve věci nebyl opatřen jediný důkaz prokazující viny obviněného, případně že vznikly natolik závažné pochybnosti, že nezbylo než postupovat podle zásady v pochybnostech ve prospěch obviněného (srov. str. 3 až 4 usnesení soudu prvního stupně). V závěru soud prvního stupně uvedl, že ve věci nepřichází v úvahu nařízení hlavního líčení, ve kterém by bylo zjišťováno, zda se daného jednání dopustil obviněný V. Č., nebo zda se tohoto jednání dopustil J. P., neboť úkolem soudu není napravovat nedostatky v činnosti Policie České republiky, navíc je nutno vycházet i z jedné ze základních zásad trestního řízení, podle které je státní zástupce povinen dokazovat viny obžalovaného – § 2 odst. 5 tr. ř. (srov. str. 4 usnesení soudu prvního stupně).

Stížnostní soud, který napadeným usnesením zamítl jako nedůvodnou stížnost státního zástupce, v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že orgány přípravného řízení vůbec nevěnovaly pozornost důkaznímu dokumentování vzhledu obou podezřelých (Č. a P.), vycházely z nezákonně provedené rekognice podle naprosto neodpovídajících a tedy nepoužitelných fotografií. Za zcela profesionálně nekompetentní je třeba označit zařazení obou podezřelých při rekognici „in natura“ současně do stejné skupiny osob, poznávaných poškozeným, proti čemuž nezasáhl ani přítomný soudce. Poškozený uvedl obecně, že poznává osobu pachatele (neuveď čeho). Nekon-

kretizoval totiž vůbec jakého chování (formy napadení) se vůči němu označená osoba pachatele měla dopustit (na č. l. 60 vzadu uvedl: „muže č. 2 bych myslím poznal“), když před tím popsal, že menší muž označovaný č. 2 ho pouze prudce vystrčil přede dveře. Popsal totiž ve své předchozí výpovědi, že byl vyváděn a fyzicky napaden postupně dvěma muži. K tomuto rozporu měl být vyslechnut. Výslech poškozeného před rekognicí byl sice dne 27. 9. 2011 proveden, ovšem v protokole o rekognici samé je pouze odkaz na tento předchozí výslech, kterému však obhájce obviněného nebyl přítomen. I v tomto případě jde o procesní pochybení. Podle stížnostního soudu je problematické i přibrání pracovníce Policie České republiky. Svědek, který má poznat osobu, se před rekognicí vyslechne o okolnostech, za nichž osobu vnímal (zcela chybí popis vzájemného postavení, světelných podmínek v místě, délka zrakové expozice atp.) a o znacích a zvlátnostech, podle nichž by bylo možno osobu poznat. Následně stížnostní soud poznamenal, že důsledky předchozí rekognice provedené podle fotografie, byť v delším časovém předstihu, nelze ani poté považovat za zanedbatelné. V projednávané věci není jiný podklad pro závěr, že jediným pachatelem zranění poškozeného je právě a pouze obviněný Č., neboť pro procesní nedostatky nelze rekognici ze dne 27. 9. 2011 jako důkaz použít. Za takto zjištěné procesní situace, jestliže by jiný procesní postup zásadně nemohl nic změnit na závěru, že předmětný skutek spáchal obviněný, se důvodně soudu jeví jako zcela nadbytečné a neúčelné provádět dokazování v hlavním líčení. Ve věci nejsou pouze závažné pochybnosti skutkové, ale již obžalobě předcházející přípravné řízení nebylo provedeno zákonným způsobem a jeho výsledky dostatečně neodůvodňují postavení obviněného před soud (srov. str. 2 až 3 usnesení stížnostního soudu).

Nejvyšší soud na základě přezkoumání rozhodnutí soudů obou nižších stupňů dospěl k závěru, že úvahy zejména nalézacího soudu, ale i odvolacího soudu v napadeném usnesení, neodpovídají obsahu spisového materiálu a jsou v některých směrech v rozporu s ustanovením § 104b tr. ř., které upravuje podmínky a vlastní provedení rekognice.

S ohledem na obsah obou napadených usnesení je třeba především konstatovat, že ve věci byly vykonány dvě rekognice spočívající ve znovupoznání osoby pachatele, a to první dne 3. 5. 2011 podle fotografií (dále jen „rekognice podle fotografií“) a druhá dne 27. září 2011 ukázaním znovu poznávané osoby mezi jinými osobami (dále jen „rekognice in natura“).

Nejprve je třeba se zabývat rekognicí podle fotografií, kterou oba soudy shledaly jako nezákonnou a zásadně ovlivňující i rekognici in natura. Z protokolu o průběhu rekognice podle fotografií se podává, že tato rekognice byla provedena podle fotografií proto, že poškozenému nebylo možno ukázat osobu, která má být poznána, neboť se policejnímu orgánu nepodařilo zajistit účast podezřelých osob na úkonu. Rekognice byla provedena jako neopakovatelný úkon, když dosavadní prověřování nevedlo ke zjištění pachatele (srov. č. l. 92 spisu). Z obsahu spisu je ovšem zřejmé, že orgány činné v přípravném řízení trestním věděly, že potenciálním pachatelem je jeden ze tří pracovníků pořádkové služby, kteří v inkriminovaný den pracovali v předmětném baru R., a za této situace je možno souhlasit s oběma nižšími soudy, že měli provést re-

kognici „in natura“ s podezřelým V. Č. a příp. i s J. P. a F. P., a to ihned, jakmile to bylo možné, a proto je možno považovat rekognici podle fotografií za nezákonnou, k čemuž dospěla, byť částečně i z jiných důvodů, státní zástupkyně v usnesení ze dne 18. 8. 2011, sp. zn. 1 ZT 364/2011-7.

Podle ustálené judikatury lze totiž rekognici osoby pouze na základě fotografie použít jen v případě, není-li rekognice „in natura“ možná, např. když podezřelá osoba není zjištěna (srov. č. 28/1986 Sb. rozh. tr.). Takový závěr je třeba učinit i přesto, že zřejmým záměrem policejního orgánu při rekognici ze dne 3. 5. 2011 bylo nejprve provést rekognici podle fotografií a tím vyloučit možnost, že by pachatelem byl někdo jiný než podezřelý V. Č., kterého již navíc policie vyslechla v rámci podaného vysvětlení dne 29. 3. 2011 (č. l. 54 spisu), neboť podle ustálené judikatury je rekognice rovněž prostředkem k vyloučení nevinných osob z podezření, a tudíž plní účel ochrany individuálních práv osob před neodůvodněným stíháním a odsouzením (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2002, sp. zn. III. ÚS 256/01, uveřejněn pod č. 37, ve sv. 25 Sb. nález. a usn. ÚS ČR), což by mohlo odůvodňovat za určitých okolností takový postup, např. jestliže je prováděno pátrání v širokém okruhu osob, kdy je v podstatě osoba podezřelého tímto postupem z mnoha osob přicházejících v úvahu teprve zjišťována a provádění opakovaných rekognic „in natura“ postupně s mnoha osobami by bránilo řádnému postupu při prověřování oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, popř. jiných podnětů k trestnímu stíhání, ve smyslu účelu trestního řízení (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 1997, sp. zn. 2 Tzn 90/97, uveřejněné v časopise Právní rozhledy č. 5/1998, s. 245; srov. i náleží Ústavního soudu ze dne 22. října 2001, sp. zn. IV. ÚS 37/01, uveřejněn pod č. 154, ve sv. 24 Sb. nález. a usn. ÚS ČR).

Nalézací soud k tomu ještě uvedl, že mezi ukázanými fotografiemi smí být zásadně fotografie jen jedné poznávané osoby, v daném případě byla fotoalba použita při rekognicích sestavena tak, že do nich byly zařazeny fotografie F. P. a J. P., tedy osob, které by rovněž mohly být podezřelé z napadení poškozeného. Podle názoru nalézacího soudu z protokolu není navíc zcela zřejmé, jaká osoba byla zařazena v kterém albu (č. l. 93 p. v.), kde jsou jména osob na fotografiích značně zpřeházena.

K tomu Nejvyšší soud považuje za nutné uvést, že obviněnému V. Č. bylo předloženo celkem 6 fotoalb (č. l. 95 až 100 spisu). Podle příložené legendy (č. l. 101 až 103 spisu) je zřejmé, že fotografie J. P. byla zařazena ve fotoalbu č. 1 a 2, fotografie F. P. byla zařazena ve fotoalbu č. 3 a 4 a konečně fotografie V. Č. byla zařazena ve fotoalbu č. 5 a 6. Z toho vyplývá, že V. Č., J. P. a F. P. ve skutečnosti nebyli ani v jednom případě zařazeni ve stejném fotoalbu. Policie navíc nepochybně, pokud k fotografii V. Č. ve fotoalbech č. 5 a 6, na níž má vlasy, byť kratšího sestřihu, a má zde velmi mladistvý vzhled, přiřadila fotografie osob, které také vypadají velmi mladá a nemájí „holou hlavu“, jak měl mít podezřelý v době spáchání činu podle popisu poškozeného. Pokud by totiž takováto fotografie byla jinak mezi osobami s „vyholenou“ hlavou, měl by poznávající poškozený ulehčenou situaci s poznáváním pachatele a bylo by to v rozporu s ustanovením § 104b odst. 4 tr. ř. S ohledem na tyto uvedené okolnosti měl naopak svědek V. P.,

který měl poznat obviněného V. Č. na fotografii, ztíženou situací při znovupoznání, neboť na uvedenou fotografii (č. l. 99 a 100 spisu), měl obviněný podstatně mladší vzhled než v době činu a navíc s narostlými vlasy. I přes tuto ztíženou situaci však poškozený do protokolu uvedl, že poznal osobu, která jej udeřila pěstí do obličeje, kdy tuto osobu poznal na 80 %, a to podle rysů její tváře, neboť je podobná jeho známému a její tvář si zapamatoval (srov. č. l. 94 spisu). Proto pokud odvolací soud uvedl, že rekognice byla provedena za použití naprosto neodpovídajících a tedy nepoužitelných fotografií, nelze s tím zcela souhlasit a navíc jistě to nelze vykládat v neprospěch poškozeného z hlediska zpochybňování věrohodnosti jeho znovupoznání V. Č. jako osoby, která ho udeřila a způsobila mu shora uvedené zranění. Poškozený totiž v obou fotoalbech označených čísly 5 a 6 shodně určil jako pachatele, byť „jen“ na 80 %, později obviněného V. Č. K tvrzení nalézacího soudu, že na č. l. 93 p. v. jsou jména osob na fotografiích značně zpřeházena, Nejvyšší soud dodává, že toto je sice pravda, pokud jde o druhou stranu č. l. 93 spisu, avšak tato nepřesnost je odstraněna na č. l. 101 až 103 uvedenou a pochybnosti nevzbuzující legendou k fotoalbům, kde jsou pod jednotlivými fotografiemi osob uvedena také jejich jména. Není proto ani toto tvrzení nalézacího soudu relevantní.

Pokud jde o rekognici in natura a její provedení ze dne 27. 9. 2011, nalézací soud se jejím hodnocením z hlediska zákonnosti blíže nezabýval, když pouze uvedl, že byla sama o sobě provedena nezákonným způsobem, ale navíc ji předcházela i rekognice podle fotografií, která byla rovněž provedena nezákonným způsobem, neboť poškozený byl nepochybně ovlivněn průběhem rekognice podle fotografií ze dne 3. 5. 2011 (srov. str. 2 až 3 rozsudku nalézacího soudu). Poněkud zevrubněji se rekognicí in natura zabýval stížnostní soud, který ohledně ní především zdůraznil, že za zcela profesionálně nekompetentní je třeba označit zařazení obou podezřelých při rekognici „in natura“ současně do stejné skupiny osob, poznávaných poškozeným, proti čemuž nezasáhl ani přítomný soudce. Poškozený uvedl obecně, že poznává osobu pachatele (nevedl čeho). Nekonkretizoval totiž vůbec jakého chování (formy napadení) se vůči němu označená osoba pachatele měla dopustit (na č. l. 60 vztahu uvedl: „muže č. 2 bych myslím poznal“), když před tím popsal, že menší muž označovaný č. 2 ho pouze prudce vystrčil přede dveře. Popsal totiž ve své předchozí výpovědi, že byl vyváděn a fyzicky napaden postupně dvěma muži. K tomuto rozporu měl být podle stížnostního soudu vyslechnut. Výslech poškozeného před rekognicí byl sice dne 27. 9. 2011 proveden, ovšem v protokole o rekognici samé je pouze odkaz na tento předchozí výslech, kterému však obhájce obviněného nebyl přítomen. I v tomto případě jde o procesní pochybení. Podle stížnostního soudu je problematické i přibrání pracovnice Policie České republiky.

Jak vyplývá ze spisu, poškozený V. P. před rekognicí „in natura“ dne 27. 9. 2011 vypověděl do protokolu o výslechu svědka ze dne 27. 9. 2011 prováděného v době od 09:13 do 10:02 hod. (vlastní rekognice započala v 10:15 hod.), že nejprve za ním přišel člen ochranky, kterého pro účely této výpovědi označil jako muže č. 1, a dále jej popsal tak, že byl vysoký cca 180 cm, sportovní postavy, štíhlý, byl holohlavý, neměl žádný knír, vousy apod., přičemž dále uvedl, že by tohoto muže rozhod-

ně poznal. Když k poškozenému tento muž č. 1 přišel v baru již potřetí, přišel s mužem č. 2. Podle popisu poškozeného byl muž č. 2 vysoký cca 175 cm, kulatější postavy. Poškozený také k muži č. 2 uvedl, že si myslí, že by jej poznal. Když se poškozený pokusil vstoupit do baru, muž č. 2 jej z něj vystrčil. Téměř okamžitě se muž č. 1 napřáhl a pravou rukou sevřenou v pěst udeřil poškozeného do levé části obličeje, načež poškozený upadl (srov. druhou stranu č. 1. 60 spisu). V rámci výslechu před rekognicí podle fotografií poškozený V. P. k tomu rovněž shodně uváděl, že vyšší a štíhlejší muž jej udeřil pěstí do obličeje (srov. č. 1. 93 spisu).

Nejvyšší soud tedy nepovažuje za správné a spisovému materiálu odpovídající závěry stížnostního soudu, který na str. 2 svého rozhodnutí uvedl, že poškozený ve své předchozí výpovědi popsal, že byl vyváděn a postupně napaden dvěma muži, kdy k tomuto rozporu by měl být podle stížnostního soudu vyslechnut. V rozporu se závěrem stížnostního soudu je také výpověď poškozeného do protokolu o trestním oznámení na č. 1. 71 spisu. Poškozený totiž od počátku a v podstatě bez změny uváděl, že ho sice vyváděli dva muži, ale muž č. 2 ho jen vystrčil z baru, kdy to ustál a neupadl, zatímco muž č. 1 ho pěstí udeřil do levé části obličeje, do tváře a částečně i do zubů, přičemž úder byl silný, neustál ho, a proto začal padat na záda, instinktivně za sebe položil pravou ruku, na níž pak upadl a zlomil si ji v oblasti vřetenní kosti. Z toho jednoznačně zatím vyplývá, že útočníkem z hlediska popisované shora uvedené trestné činnosti byl pouze muž č. 1, který poškozenému úderem pěstí na jeho hlavu způsobil popsaná zranění, a proto poznával poškozený pouze tohoto jediného muže č. 1, jako pachatele předmětného trestného činu, neboť muž č. 2 ho jen vystrčil bez jakýchkoli následků z baru. Není zde tedy žádný objektivní rozpor, ke kterému by měl být poškozený V. P. opětovně vyslýchán. Není proto také ani žádný důvod, aby poškozený poznával jako pachatele tohoto činu někoho dalšího, příp. dvě osoby apod., jak je zcela bez důvodu požadováno oběma soudy. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že při rekognici in natura poškozený neoznačil, resp. nepoznal J. P. jako muže č. 2, který ho měl vystrčit z baru (srov. č. 1. 63 p. v. spisu), a to přesto, že při předchozím výslechu uvedl, že si myslí, že by muže č. 2 poznal (č. 1. 60 p. v.).

Proto není ani důvodná další výtka stížnostního soudu, že „... za zcela profesionálně nekompetentní je třeba označit zařazení obou podezřelých při rekognici ‚in natura‘ současně do stejné skupiny osob, poznávaných poškozeným, proti čemuž nezasáhl ani přítomný soudce,“ zvláště, když kromě obviněného V. Č. a J. P. byly při znovupoznání ukázány tyto osoby mezi ještě dalšími čtyřmi osobami, které se výrazně neodlišovaly (srov. č. 1. 63 p. v. a 67 spisu).

V protokole o rekognici osoby je zaznamenáno, že poškozený uvedl, že celou situaci již řádně popsal v dnešní svědecké výpovědi (tj. výpovědi ze dne 27. 9. 2011 na č. 1. 59 až 61 spisu), a na tuto výpověď plně odkázal (srov. č. 1. 63 spisu). Následně V. P. při poznávání v obou případech určil jako pachatele V. Č., a to s bezpečnou jistotou. V prvním případě určil pachatele podle postavy (srov. č. 1. 63 spisu z druhé strany). Ve druhém případě poznal pachatele podle jeho postavy a vzezření (srov. č. 1. 64 spisu). Podle fotografické dokumen-

tace stál ve druhém případě obviněný V. Č. hned vedle J. P., kdy z porovnání těchto dvou osob na fotografiích je zřejmé, jak uváděl poškozený P., že V. Č. je nepatrně vyšší a štíhlejší či méně „kulatější“ nebo „zavalitější“ postavy než J. P., který byl slovy poškozeného „kulatější – při těle“ (č. 1. 60 p. v. spisu), oba dva měli „vyholenou hlavu“. S ohledem na to a s přihlédnutím k dokumentaci postavy V. Č. včetně výšky a váhy na č. 1. 56 spisu nejsou ani výtky stížnostního soudu o nedostatečné dokumentaci postav obou uvedených osob důvodné.

K tomu považuje Nejvyšší soud za potřebné dále uvést, že i v případě, pokud by měly být znovu poznávány dvě osoby, nelze z ustanovení § 104b tr. ř. dovodit, že by mezi ukázanými osobami musela být obligatorně pouze jedna poznávaná osoba, byť v praxi se často takto postupuje. Praxe však zcela nepochybnitelně v mnohých jiných případech akceptuje i opačný postup, jak na to poukázal správně i nejvyšší státní zástupce v podaném dovolání, tedy zařazení více poznávaných osob mezi osoby ukazované, neboť tím je nepochybně znovupoznávání proces pro poznávající osobu ztížen, zvláště když měla vidět takové osoby při jednom činu a současně, poněvadž při takovém provádění rekognice může dojít snadněji k záměně takto znovupoznávaných osob. Současně však Nejvyšší soud opětovně zdůrazňuje, že v daném případě bylo účelem předmětné rekognice poznání jediné osoby, a to té, která poškozeného v průběhu incidentu napadla a kterou poškozený označil při své výpovědi jako muže č. 1. Přitom, jak vyplývá z citovaného protokolu o rekognici in natura, poškozený v průběhu rekognice uvedl, že „poznává osobu pachatele“. Z kontextu jednotlivých úkonů provedených v rámci přípravného řízení je přitom zřejmé, že pachatelem je myšlena osoba, která mu úderem pěstí vedeným na jeho hlavu způsobila pád na zem a s ním související zranění, tedy poškozeným uváděný muž č. 1.

Dále se Nejvyšší soud zabýval shodným tvrzením obou nižších soudů, že rekognici podle fotografií, kterou oba soudy shledaly jako nezákonnou, byla zásadně ovlivněna i rekognice in natura. Nálezací soud tento svůj závěr v podstatě vůbec bližší neodůvodnil. Stížnostní soud k tomu uvedl, že „... smyslové i psychologické důsledky předchozí rekognice provedené podle fotografie, byť v delším časovém odstupu, nelze ani poté považovat za zanedbatelné.“ K tomu Nejvyšší soud považuje především za nutné zdůraznit, že v ustanovení § 104b odst. 4 tr. ř., který jinak upravuje provedení rekognice podle fotografií, se výslovně uvádí, že rekognice podle fotografií „nesmí bezprostředně předcházet rekognici ukázáním osoby“. Z toho vyplývá, že zákon připouští možnost provést po rekognici podle fotografií rekognici „in natura“, čímž se soudy obou nižších stupňů v odůvodnění svých rozhodnutí dostatečně nezabývaly. Není totiž vyloučeno, aby poznávající osoba poté, co poznávanou osobu popsala a označila ji ve fotoalb, následně nikoli s bezprostředním odstupem tutéž osobu ztotožnila mezi více ukázanými osobami in natura. K tomu, že takové rekognici předcházelo označení oné osoby podle fotografií, je pak nutno přihlídnout při hodnocení jejího významu (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 1. 2001, sp. zn. 7 To 141/2000, publikované pod č. 55/2001 v časopise Soudní rozhledy).

Nejvyšší soud k tomu dále poznamenává, že ani stížnostní

soud se dostatečně konkrétně nezabýval tím, v jakém směru a čím měl být poškozený V. P. ovlivněn předchozí rekognicí prostřednictvím fotografie, na níž byl V. Č. podstatně mladšího vzhledu a s „neoholenou“ hlavou. Oba nižší soudy bez náležité konkretizace pouze zkonstatovaly, že poškozený byl rekognicí podle fotografií ovlivněn, aniž by se však současně detailně zabývaly oběma provedenými rekognicemi, kvalitou fotografií, jejich shodností se skutečným vzhledem znovu poznávané osoby v době činu a v době rekognice in natura apod., a v návaznosti na to uvedly, v čem mělo ono ovlivnění spočívat. Pouze pro úplnost je nutné rovněž zmínit, že mezi rekognicemi byl časový odstup přesahující čtyři měsíce. Nejvyšší soud tento odstup považuje za dostatečný z hlediska bezprostřední návaznosti zdůrazňované v § 104b odst. 4 věta druhá tr. ř. Z těchto důvodů nepovažuje Nejvyšší soud s ohledem na pouhou návaznost na předchozí rekognici podle fotografií provedení rekognice in natura ze dne 27. 9. 2011 za nezákonné. To na druhé straně neznamená, jak již bylo shora uvedeno, že by se v dalším řízení neměl nalézací a potažmo příp. i soud druhého stupně zabývat tím, zda předchozí rekognice podle fotografií mohla a příp. i ovlivnila pozdější rekognici in natura. Takové hodnocení však musí být konkrétní a náležitě odůvodněné, kdy je třeba zhodnotit podmínky provedení rekognice podle fotografií a možnost ovlivnění znovupoznání obviněného poškozeným při rekognici in natura, a to s ohledem na již zmíněné okolnosti a časový odstup obou rekognic.

Nejvyšší státní zástupce ve svém mimořádném opravném prostředku mimo jiné také poznamenal, že k námitce soudu o neprovedení konfrontace mezi obviněným V. Č. a svědkem J. P. je třeba uvést, že orgány činnými v přípravném řízení nebyla shledána nezbytnost provedení tohoto úkonu. K tomu Nejvyšší soud zdůrazňuje, že podle ustanovení § 104a odst. 7 tr. ř. se konfrontace zásadně provádí jen v řízení před soudem; před podáním obžaloby lze konfrontaci provést jen výjimečně, pokud lze očekávat, že její provedení výrazněji přispěje k objasnění věci a stejného cíle nelze dosáhnout jinými prostředky. Obsah citovaného ustanovení tak rovněž přispívá k závěru, že v pochybnostech měl soud prvního stupně nařídít hlavní líčení a teprve v něm po provedení potřebného dokazování se zabývat jednotlivými důkazy, jež měl zhodnotit ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř.

Současně lze také souhlasit s výhradou nejvyššího státního zástupce ohledně výtky týkající se údajného procesního pochybení, jež mělo podle obou soudů spočívat ve zkrácení obhajovacích práv, kterého se měl policejní orgán dopustit tím, že neumožnil „obhájci“ obviněného účast u svědecké výpovědi poškozeného V. P., která předcházela samotné rekognici „in natura“. Jak uvedl již nejvyšší státní zástupce, rekognice byla realizována jako neodkladný úkon (srov. č. I. 62 spisu), neboť jejím provedením, a to i vzhledem k nezákonnosti předchozí rekognice podle fotografií (srov. č. I. 17 až 19 spisu), měla být zjištěna osoba, která se měla dopustit jednání, pro které je vedeno předmětné trestní řízení, a to ještě před zahájením trestního stíhání, kdy nelze hovořit ani o obviněném, ale ani o jeho obhájci.

V době provádění rekognice „in natura“ byl V. Č. v postavení podezřelého, kdy mu náleželo pouze právo na pomoc advokáta podle § 158 odst. 4 věta první tr. ř. v tehdejší znění

(srov. dikci „Při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta“). Účast advokáta se zde omezuje pouze na právní pomoc, a proto jen v tomto rozsahu může advokát při podávání vysvětlení vystupovat. Nejde o činnost, která by byla srovnatelná s účastí obhájce obviněného, a proto advokát nemůže postupovat ani analogicky podle § 41 tr. ř., protože zákon výslovně omezuje jeho činnost jen na právní pomoc. Advokát tedy nemůže do průběhu podávání vysvětlení zasahovat, např. kladením otázek osobě, která vysvětlení podává, ale nemůže ani požadovat účast na jiných úkonech ve věci, kterých se osoba podávající vysvětlení neúčastní apod. Umožnil-li následně vyšetřovatel advokátovi účastnit se rekognice „in natura“, učinil tak zcela v souladu se zákonem, neboť na této rekognici se již V. Č. účastnil jako osoba, která má být poznána a jako taková např. musí být vyzvána, aby se zařadila na libovolné místo mezi ukazované osoby, a logicky jí proto s přihlédnutím k § 104b odst. 6 tr. ř. náleží per analogiam právo na právní pomoc advokáta ve smyslu § 158 odst. 5 tr. ř. (dříve podle § 158 odst. 4 tr. ř.).

Z tohoto právního výkladu je třeba dovodit, že tím, že byl proveden rekognicí předcházející výslech svědka V. P. bez přítomnosti advokáta, byť v krátké časové návaznosti (viz shora), nedošlo k takovému procesnímu pochybení, jež by jen z tohoto důvodu mělo za následek nezákonnost či procesní neúčinnost rekognice in natura ze dne 27. 9. 2011, které se navíc obhájce obviněného zúčastnil. Vzhledem k tomu, jakož i s přihlédnutím k tomu, že této rekognice se zúčastnil i soudce JUDr. P. T. (srov. č. I. 64 spisu), není skutečností, která by mohla zpochybnit její procesní použitelnost v rámci trestního řízení, ani účast L. K., která je pracovnící Policie České republiky.

Konečně je také potřeba dát nejvyššímu státnímu zástupci za pravdu rovněž v tom, že zákon v § 2 odst. 5 věta čtvrtá a pátá tr. ř. váže povinnost dokazovat vinu obžalovaného na řízení před soudem, zatímco v přípravném řízení je plně zachována zásada vyhledávací, která spočívá v povinnosti zjišťovat rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede (srov. § 2 odst. 5 věta třetí tr. ř.). V trestní věci vedené proti obviněnému V. Č. tato možnost státnímu zástupci dána nebyla, když bylo s ohledem na to, co bylo uvedeno shora, v zásadě v rozporu se zákonem meritorně rozhodnuto již v rámci přezkoumání obžaloby podle § 314c odst. 1 tr. ř. Soud měl správně nařídít hlavní líčení, v němž mělo být provedeno dokazování v rozsahu navrženém v obžalobě a v návaznosti na ni i v případně učiněných návrzích obhajoby (srov. § 196 odst. 2 tr. ř.), resp. mohlo být dokazování doplněno v souladu s názorem a potřebami soudu.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud po přezkoumání věci shledal, že jsou naplněny dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. l) a f) tr. ř., neboť bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. c) tr. ř., kdy napadeným usnesením soudu prvního stupně bylo rozhodnuto o zastavení trestního stíhání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí. Proto Nejvyšší soud k důvodně podanému dovolání podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 10 To 2/2012, a usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn.

3 T 207/2011, v návaznosti na to podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Hradci Králové přikázal, aby věc obviněného V. Č. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, neboť vzhledem k charakteru vytknutých vad je zřejmé, že je nelze odstranit ve veřejném zasedání.

V novém řízení Okresní soud v Hradci Králové, jemuž byla věc přikázána, nařídí ve věci hlavní líčení a v něm provede dokazování v potřebném rozsahu z hlediska ustanovení § 2 odst. 5, 6, § 89 a násl. a § 207 a násl. tr. ř. (ve spojení s § 290 tr. ř.), přičemž se bude zabývat znovu provedenou rekognicí in natura ze dne 27. 9. 2011 ve smyslu shora uvedených právních názorů Nejvyššího soudu a při respektování ustálené judikatury znovu rozhodne o vině obviněného V. Č. a příp. i o trestu či o náhradě škody. Nejvyšší soud k tomu již jen připomíná, že podle § 265s odst. 1 tr. ř. je nalézací soud vázán shora uvedenými právními názory, které vyslovil v tomto rozhodnutí Nejvyšší soud, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil.

V neposlední řadě je nutno také zdůraznit, že při odůvodňování nového rozhodnutí je třeba v případě vynesení rozsudku postupovat důsledně v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 tr. ř., které stanoví, že v odůvodnění rozsudku soud stručně

vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. V případě rozhodnutí usnesením je třeba ve smyslu § 134 odst. 2 tr. ř. v odůvodnění zejména uvést, jestliže to přichází podle povahy věci v úvahu, skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž se skutková zjištění opírají, úvahy, jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona. Podobně také z rozhodnutí odvolacího nebo stížnostního soudu musí být zřejmé, jak se v případě podání odvolání nebo stížnosti soud druhého stupně vypořádal s námitkami uplatněnými obviněným, popř. i dalšími odvolateli nebo stěžovateli v odůvodnění odvolání nebo stížnosti, a jaké závěry z toho vyvodil ve vztahu k napadeným výrokům rozsudku nebo usnesení soudu prvního stupně.

❖ Sbírká rozhodnutí a stanovisek NS, sešit 7/2013, rozhodnutí č. 50.

❖ Právní věta redakce.

Zánik funkce statutárního orgánu společnosti dohodou

Není vyloučeno, že by funkce statutárního orgánu společnosti (v daném případě jednatele společnosti) mohla zaniknout dohodou, pouze však tehdy, pokud by návrh takové dohody přijal orgán, do jehož působnosti zákon (kogentně) rozhodování o této otázce svěřuje, v dané věci valná hromada společnosti [§ 125 odst. 1 písm. f) obch. zák.].

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. Cmo 160/2011

Odůvodnění:

Shora označeným usnesením krajský soud zamítl návrh na zápis změn do obchodního rejstříku v části, již byl navrhován výmaz jednatele společnosti O. S. V odůvodnění usnesení krajský soud konstatoval, že k návrhu na zápis této změny byla doložena „Dohoda o zániku funkce jednatele“ uzavřená mezi obchodní společností (dále jen „společnost“) a O. S. Po citaci zákonných ustanovení, zejména § 6 odst. 1 a § 125 odst. 1 ObchZ soud prvního stupně uzavřel, že vzhledem k tomu, že daném případě nedošlo k ukončení funkce jednatele zákonem předpokládaným způsobem (když jednatel nezemřel, ze své funkce neodstoupil, nebyl valnou hromadou odvolán, ani je-

ho funkční období jinak neskončilo – např. dle ust. § 381 odst. 6 ObchZ), funkce jednatele nezankla. Dle ust. § 125 odst. 1 písm. f) ObchZ je svěřeno rozhodování o vzniku, jakož i o zániku funkce jednatele výhradně do působnosti valné hromady. Tuto působnost nejvyššího orgánu společnosti nelze obcházet jakoukoliv dohodou s odvoláním se na principy smluvního vztahu mezi společností a jejím statutárním orgánem zakotvené v ust. § 66 odst. 2 ObchZ, které odkazuje pro vztah mezi společností a osobou, která je statutárním orgánem nebo členem statutárního či jiného orgánu společnosti anebo společníkem, při zařizování záležitostí společnosti na přiměřené použití ustanovení o mandátní smlouvě.

Protože nebyly splněny předpoklady provedení zápisu navrhované změny do obchodního rejstříku vyžadované právními předpisy, byl návrh v části výmazu jednatele O. S. zamítnut.

Proti tomuto usnesení podala společnost prostřednictvím svého advokáta včas odvolání. S rozhodnutím krajského soudu nesouhlasila a namítala, že ukončení vztahu mezi jednatel a společností dohodou stran možné je, přičemž naopak dohoda je nejběžnějším a zcela legitimním způsobem zániku závazkového vztahu (§ 572 odst. 2 ObčZ). Ani v tomto případě zrušení vztahu jednatele společnosti dohodou stran nic nebránilo.

Společnost v odvolání dále uvedla, že u pana O. S. byla funkce jednatele společnosti ukončena na základě jiné skutečnosti, a to písemné dohody o zániku funkce jednatele uzavřené mezi O. S. a společností dne 12. 12. 2012. Z této

dohody se podává, že se smluvní strany dohodly po vzájemném jednání na tom, že v souvislosti s odchodem O. S. do důchodu zaniká funkce jednatele O. S. ke společnosti, a to v celém rozsahu této funkce, a že bude proveden výmaz O. S. z obchodního rejstříku. Společnost v odvolání vysvětlila, že zúčastněné strany měly zájem vzájemnou spolupráci trvající přes dvě desetky let ukončit v souvislosti s odchodem O. S. do důchodu dohodou, což je obecný princip vnitrokoncernové politiky celosvětového koncernu působícího v oboru automobilového průmyslu. Pod vedením O. S. se společnost působící v ČR staly za tato léta prestižními a úspěšnými firmami s celou řadou tuzemských i zahraničních ocenění. Za této situace ukončení desítek let trvající vzájemné a velmi úspěšné spolupráce nějakým jednostranným aktem, kterým je odstoupení z funkce nebo odvolání z funkce, by bylo aktem ne zcela vhodným, resp. aktem evokujícím indicie o možné nespokojenosti jedné či druhé strany se vzájemnou spoluprací, což zde nikdy nebylo a není. Společnost dále v odvolání odůvodnila závěr, že právním důvodem vzniku závazkového vztahu mezi konkrétní fyzickou osobou, která má jednatelskou funkci vykonávat, a společností, jejímž jednatelem se tato osoba má stát, je smlouva. Protože závazkový vztah mezi jednatelem a s. r. o. vzniká konsenzuálně, platí, že konsenzuálně také zaniká. Může zaniknout ze speciálních důvodů, jimiž jsou odstoupení a odvolání, ale rovněž také z obecných důvodů zániku závazků, tedy dohodou, jak se v tomto případě stalo.

Z těchto důvodů společnost v odvolání navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně změnil a výmaz O. S. jako jednatele společnosti z obchodního rejstříku povolil.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 206, § 212, § 212a o. s. ř.), bez nařízení jednání dle ust. § 214 odst. 3 o. s. ř., a poté dospěl k závěru, že odvolání nelze vyhovět.

Z obsahu předloženého spisu ve vztahu k podanému odvolání a napadenému usnesení soudu prvního stupně vyplývá, že návrhem na zápis změn do obchodního rejstříku, doručeným krajskému soudu dne 14. 12. 2012, navrhla společnost (mimo jiné), aby z obchodního rejstříku byl vymazán jednatel společnosti O. S., a to se dnem zániku funkce 31. 12. 2012. K doložení této skutečnosti předložila v příloze návrhu listinu označenou „Dohoda o zániku funkce jednatele“ ze dne 12. 12. 2012, jejímž obsahem je dohoda mezi společností jednajícím druhým jednatelem a O. S. o ukončení (zániku) funkce jednatele O. S. dnem 31. 12. 2012, a to v souvislosti s odchodem O. S. k tomuto datu do důchodu.

Soud prvního stupně po posouzení návrhu a uvedené listiny dospěl k závěru, že tímto způsobem k zániku funkce jednatele O. S. ve společnosti dojít nemohlo, a proto napadeným usnesením návrh zamítl.

Úkolem odvolacího soudu tedy bylo posouzení správnosti výše uvedeného závěru soudu prvního stupně, když odvolání společnosti bylo podáno právě pouze z důvodu uvedeného v ust. § 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř., to je, že soud prvního stupně věc nesprávně právně posoudil.

Společnosti je třeba dát za pravdu, že vztah mezi společností a členy statutárních (a jiných) orgánů společnosti je vztahem obchodněprávním [§ 261 odst. 2 písm. f) ObchZ]. Z hlediska obchodněprávní úpravy je vztah člena orgánu a společnosti založen na jejich shodném projevu vůle, když člen orgánu musí vyslovit souhlas se svým jmenováním a společnost projevuje svou vůli rozhodnutím valné hromady o jmenování dané osoby členem orgánu.

Výkon funkce statutárního orgánu může být ukončen různými způsoby z různých právních důvodů. Ve vztahu ke všem právním formám obchodních společností platí vedle speciální zákonné úpravy i obecné právní principy, podle kterých výkon této funkce konkrétní osobou končí např. její smrtí anebo prohlášením této osoby za mrtvou. Je-li fyzická osoba zbavena způsobilosti k právním úkonům, její funkce statutárního orgánu rovněž zaniká (§ 7 odst. 2, § 10 odst. 1 ObčZ). Krom toho může být výkon této funkce ukončen také odvoláním z funkce, uplynutím funkčního období a dohodou.

Odvolací soud tedy nevyklučuje, že by funkce statutárního orgánu společnosti (v tomto konkrétním případě jednatele) mohla zaniknout dohodou, pouze však tehdy, pokud by návrh takové dohody přijal orgán, do jehož působnosti zákon (kogentně) rozhodování o této otázce svěřuje; zde valná hromada společnosti [§ 125 odst. 1 písm. f) ObchZ].

V tomto posuzovaném případě však společnost opírala svůj návrh o dohodu o zániku funkce jednatele, uzavřenou mezi dosavadním jednatelem O. S. a společností, jednajícím druhým jednatelem M. R. Protože na základě této dohody funkce jednatele zaniknout nemohla, odvolací soud napadené rozhodnutí soudu prvního stupně dle ust. § 219 potvrdil.

❖ Rozhodnutí zaslal a právní větou opatřil JUDr. ONDŘEJ MICHNA, MBA, LL.A., advokát v Novém Jičíně.

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

J. Štandera

Praktický komentář
smlouvy o dílo

Vázané v plátně, 208 stran
cena 590 Kč, obj. číslo BK20

Objednávejte se slevou
v eShopu na www.beck.cz

inzerce

MEMORIES

VILLA

LUXURY ACCOMMODATION
RELAX & ADVENTURE

／ Světová úroveň ubytování, designu a servisu na Moravě.
Nevěříte? Přijďte se přesvědčit...

Romantický víkend Firemní večírky Team-building Obchodní jednání
Svatby a narozeniny Rodinná dovolená Wellness pobyt Soukromé oslavy
Pronájem celé vily Masáže nejen pro hosty

Vylanta 219, 763 16 Fryšták
tel.: +420 577 158 667 • mobil: +420 702 071 904
e-mail: recepc@villamemories.cz • www.villamemories.cz

**K. Svoboda, P. Smolík,
J. Levý, R. Sínová a kol.:**

Občanský soudní řád. Komentář

C. H. Beck, Praha 2013, 1398 stran,
1890 Kč.

Renomované vydavatelství C. H. Beck v rámci tradiční Beckovy edice komentované zákony představuje první komentář základního kodexu soukromého procesního práva, který reaguje především na zásadní změnu, k níž došlo v souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku. Význam tohoto komentáře ale nespočívá jen v pohotovosti, s níž se autorskému kolektivu podařilo vydání komentáře načasovat, a s níž nabízí první výklad novely občanského soudního řádu provedené zákonem č. 293/2013 Sb., avšak i v tom, že se vyjadřuje i k dalším významným novelám tohoto předpisu, které samotné rekodifikaci soukromého práva předcházely.

Přínos recenzovaného komentáře spočívá především v tom, že seznamuje čtenáře s novou podobou občanského soudního řádu v podobě kodexu civilního sporného řízení, neboť po 1. 1. 2014 jsou nesporná řízení včetně některých dalších řízení v rámci úpravy tzv. zvláštních řízení z občanského soudního řádu vyňata a přenesena do samostatného nového zákona o zvláštních řízeních soudních (zákon č. 292/2013 Sb.), případně do zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (zá-

kon č. 304/2013 Sb. – řízení ve věcech veřejného rejstříku). Vedle toho se ale komentář zaměřuje i na novely přijaté v nedávné době, ať se jedná o změny v oblasti opravných prostředků (dovolení) či výkonu rozhodnutí.

Dalším nesporným pozitivem předkládaného komentáře je fakt, že v daném rozsahu jde o výklad občanského soudního řádu, který přichází po poměrně dlouhé pauze, jež uplynula od vydání posledních podobných děl – v rámci komentáře je tak překlenováno období od července 2009, jež zahrnuje přibližně 30 novel, včetně několika novel významnějších.

Uvedené dílo je předkládáno jako výsledek práce širšího autorského kolektivu reprezentativního složení. V jeho rámci jsou zastoupeni erudovaní soudci, akademici i advokáti, jejichž profesním zaměřením je občanské právo procesní. Tato skladba autorského týmu a nabízená různost v jednotném přístupu umožňuje předložit čtenářům dílo, které se zároveň výrazně odlišuje od dosavadních obdobných prací. Komentář se snaží podávat uživateli komplexní výklad, aniž by jej vyčerpával či zahltil, čtenáři se dostává především praktický výklad, nepostrádající ovšem ani základy teorie civilního procesu, ani relevantní judikaturu. Snahou autorů bylo na jednom místě poskytnout čtenáři všechny relevantní informace způsobem, který umožňuje uživatelsky příznivě pracovat jak se souvisejícími ustanoveními samotného občanského soudního řádu, tak se související právní úpravou. Uživateli komentáře se tak dostává text umožňující jak základní orientaci, tak seznámení s běžnou aplikační praxí; snazší orientaci napomáhá přehledně členěná struktura výkladu jednotlivých zákonných ustanovení, včetně nadpisů a zvýraznění základních institutů. Oproti předchozím komentářům jsou právní věty judikátů zapracovány přímo do výkladu, což čtenáři šetří nejen čas, ale i zrak; pro větší přehlednost se při zapracování judikatury dbá na význam příslušných soudních rozhodnutí, a to zejména s ohledem na jejich praktické použití.

Novost komentáře přirozeně nespočívá pouze v novém, uživatelsky příznivějším způsobu zpracování, ale především v novém výkladu zákona, který

přináší. Významné změny, na něž komentář reaguje, totiž umožňují nově postihnout i tradiční základní instituty, u nichž s ohledem na rekodifikaci soukromého práva, resp. rozdělení formální úpravy nalézacího soudního řízení, dochází. Změny přitom lze rozdělit do více skupin – změny vyvolané novým přístupem k občanskému právu, věcné změny vyvolané rekodifikací hmotného práva, terminologické změny a změny vyvolané vydělením zvláštních řízení z obecného sporného řízení.

V rámci jednotlivých změn lze pak zdůraznit především následující – změny týkající se věcné příslušnosti (§ 9), zavedení nového institutu ochrany rušené držby v rámci nové kategorie posesorních žalob (§ 176 a násl.), reakce na nový institut nápomoci, v rámci výkonu rozhodnutí se významně projevuje nová úprava pojmu věci v rámci jejich dražebního prodeje, ať jde o věci movité či nemovité, zavedení (staro)nového institutu pachtu a práva stavby v rámci prodeje nemovitých věcí a pořízení závodu, potřeba úpravy rodinného závodu pro případ jeho pořízení. Nelze opominout ani změny ryze formální, vyplývající ze změny právní terminologie, byť v některých případech o pouhé formálnosti změn pojmů nebude možno hovořit – i v občanském soudním řádu se projeví nové instituty právní osobnosti, svéprávnosti a obchodního závodu, případně podílu. V rámci praktické aplikace je třeba zmínit i opuštění pojmu „obchodních věcí“ a jeho nahrazení pojmem „věcí týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti“. Snaha zákonodárce o čisté oddělení sporného nalézacího řízení, jež se nově stává doménou právě jen a pouze občanského soudního řádu, nalézá výraz mj. v úpravě místní příslušnosti (§ 88) a zrušení ustanovení dosavadní zvláštní hlavy (§ 175a až 200za). V občanském soudním řádu tak nově nalezneme jedinou možnost zahájení řízení, a to žalobu, jedinou definici účastníků (tzv. první definici) a pouze projednací zásadu ovládající dokazování v řízení sporném. V oblasti rodinného práva zůstává v občanském soudním řádu ponechána procesní úprava pouze pro případy manželského práva majetkového a sporů o výživné mezi zletilci, kte-

rá je v obou případech podřízena režimu sporného řízení. Za zmínku stojí v rámci dopadu na tuto problematiku i ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí – konkrétně výklad k § 262a, jenž předkládá rozbor nových možností a limitů postižení majetku patřícího do společného jmění manželů.

Významným pozitivem komentáře je výklad ke zcela novým institutům v rámci výkonu rozhodnutí, jež představují jednak správa nemovitých věcí (§ 320b a násl.), jednak postižení závodu (§ 338f a násl.) – byť v druhém případě jde o dopad dřívější novelizace, ucelený výklad je zde čtenáři předkládán rovněž poprvé. Novost komentáře spočívá i v novém pohledu na tradiční procesní instituty, ať jde o stále svým významem a praktickým dopadem výraznější zásadu koncentrace řízení a s ní úzce související poučovací povinnost soudu (zejména § 118b a 118a). Specifikem komentáře je i jakási pružnost výkladu, který se podrobněji soustřeďuje na „základní“, „každodenní“ ustanovení, nenabízí suchopárný, ryze teoretický výklad – typicky jde o ustanovení týkající se poučovací povinnosti (§ 5 a 118a), náležitosti žaloby či odvolání (§ 79 a 205).

Komentář se snaží vyvrátit starou pověst o tom, že kde začíná problém, komentář končí, a věnuje se i problematickým otázkám – např. již rok nově zavedené tzv. předžalobní výzvě v souvislosti s úpravou náhrady nákladů řízení (§ 142a) anebo diskutovanému institutu tzv. předražku (§ 336ja). Autoři se rovněž podrobněji věnují dopadu tzv. dovolací novely ve vazbě na změny v přípustnosti dovolání, byť v tomto směru lze názory dovolacího soudu pouze předjímat.

Praktičnost komentáře lze ilustrovat na jistých technických pomůckách, které autoři při výkladu čtenáři nabízejí – ať jde např. o oblíbené způsoby výpočtu náhrady nákladů řízení nebo určení výše srážek ze mzdy, kde je výklad skutečně velmi ilustrativní.

Komentář má nejen dát odpověď na otázky, s nimiž jej čtenář otevírá v naději, že se mu na ně dostane jasných a jednoznačných odpovědí, ale rovněž je – nejen ve výše uvedených bodech – zdrojem nových pohledů a dalších otázek, které pro něj budou – jak lze dou-

fat – podnětem a inspirací nad textem zákona při jeho použití v každodenním životě. Předkládané dílo tyto oba cíle naplňuje a zaručuje čtenáři, že se v ustanoveních občanského soudního řádu neztratí.

Souhrnně mohu konstatovat, že nový komentář si své laskavé čtenáře jistě naleznou – pro svou aktuálnost, komplexnost a přehlednost je velmi vhodný pro každého, kdo hledá řešení právních problémů z oblasti civilního procesního práva. Ze všech těchto důvodů mohu tento komentář občanského soudního řádu široké právnické veřejnosti vřele doporučit.

prof. JUDr. JAN DVOŘÁK, CSc.,
vedoucí katedry občanského práva

Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Vladimír Kúrka a Karel Svoboda (eds.):

Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce

Wolters Kluwer, Praha 2013,
2., aktualizované a rozšířené
vydání, 460 stran, 730 Kč.

Publikace z knižní řady „Přehledy judikatury“ je aktualizací a rozšířením původního vydání z roku 2005. Věnuje se oblasti výkonu rozhodnutí a exekuce, v níž dochází k realizaci práv, jež by-

la přiznána v řízeních nalézacích. Proto zde vystupuje do popředí požadavek právní jistoty, umožňující zvolit co nejefektivnější, zákonu odpovídající strategii. Přitom se zároveň jedná o oblast, která nezůstává stranou novelizačních snah zákonodárce. Z tohoto důvodu je významná existence uceleného přehledu judikatury, popisu vývojových tendencí a upozornění na rozporná rozhodnutí.

Přehled judikatury je systematicky členěn do jednotlivých kapitol podle relativně samostatných stadií exekučního řízení. Od popisu charakteru exekučního řízení a jeho zásad vede přes podmínky řízení, vlastnosti exekučního titulu, až k otázkám účastenství. Tam, kde je toho třeba, upozorňují autoři v přípojených komentářích na zásadní rozdíly mezi výkonem rozhodnutí a exekucí. Zvýšená pozornost je věnována z hlediska praxe vysoce významným úsekům, jakými je rozhodování o odkladu a zejména rozhodování o zastavení exekuce. Následují nejvýznamnější rozhodnutí, která se vyjadřují k úskalím jednotlivých způsobů výkonu rozhodnutí. Do zvláštní kapitoly jsou shrnuty žaloby vycházející z vykonávacího řízení, zejména poddlužnické žaloby, žaloby z „lepšího práva“ a excindační žaloby. Publikace neopomíjí ani specifika řízení před soudním exekutorem, ani souvislosti exekučního a insolvenčního řízení. Přehled je završen judikáty vyjadřujícími se k nákladům exekuce a nákladům účastníků exekučního řízení. Jedná se o téma, které dlouhodobě přitahuje pozornost, ve zvýšené míře od doby zahájení činnosti soudních exekutorů. Právě rozhodovací činnost jak soudů obecních, tak Ústavního soudu se významně podílela na definování statutu exekutora a na ukotvení zásad, které lze považovat za výchozí v mnoha situacích rozhodování o nákladech exekuce.

Ačkoliv se dílo snaží o aktuální přehled judikatury, neopomíjí ani ta klíčová rozhodnutí, která v průběhu let osvědčila svoji platnost. Připomenout je v tomto směru možné závěry o procesní způsobilosti nezletilého dítěte v řízení o výkon rozhodnutí k vymožení výživného nebo o postavení dlužníka povinného v řízení o výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky. Stejně tak již v polovině osmdesátých let minulého století byla vyřešena otázka výkonu rozhodnutí ve věci tzv. imisi způsobem, který je dodnes respektován.

Aktuální přínos práce spočívá v tom, že se snaží vysvětlit, jaké dosavadní závěry budou použity i při změně provedené zákonem č. 396/2012 Sb. s účinností od 1. 1. 2013. Uvedeným zákonem došlo k rozdělení pravomocí mezi soud ve výkonu rozhodnutí na straně jedné, a soudního exekutora v exekuci na straně druhé. Dále bylo opuštěno rozhodování o nařízení exekuce ve prospěch pouhého pověřování soudního exekutora. Tím vzrostl význam řízení o zastavení exekuce. Nelze opomenout ani nové způsoby provedení exekuce, např. pozastavením řídičského oprávnění, nebo nový rozsah postižitelného majetku, zejména srážkami ze mzdy manžela povinného nebo příkázáním pohledávky manžela povinného z účtu u peněžního ústavu.

Stejně tak se autoři věnují další aktuální otázce, totiž dopadům tzv. spotřebitelské novely zákona o rozhodčím řízení na vlastnosti rozhodčích nálezů jako exekučních titulů v exekučním řízení. Kde je toho třeba, podávají výklad i nového občanského zákoníku, jako je tomu například u běhu promlčecích lhůt nebo u dopadů smlouvy o zúžení společného jmění manželů.

Vybraná rozhodnutí však nejsou vždy přijímána nekriticky, autoři si mnohdy všimají jejich vzájemných rozporů. Nevyhýbají se ani těm rozhodnutím, která při řešení určité specifické situace překročila dosavadní výklad; příkladem budiž rozhodnutí umožňující přezkum skutkových okolností, na nichž je založen exekuční titul.

Z uvedených důvodů považují „Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce“ za komplexní dílo, které mapuje nejvýznamnější závěry soudní praxe na poli exekucí. Protože se na tyto závěry snaží dívat i z pohledu aktuálních legislativních změn a nevyhýbá se náhledu na otázky nejednoznačně řešené, lze publikaci doporučit všem, kteří se exekucemi prakticky zabývají.

✿ Mgr. MIROSLAV HROMADA, Ph.D.,
soudce Krajského soudu v Plzni, odborný
asistent Fakulty právnické ZČU v Plzni

Petr Prchal:

Zakázková autorská díla z pohledu práva závazkového a autorského

Linde Praha, a. s., Praha 2013,
152 stran, 235 Kč.

V poslední době se můžeme v české autorskoprávní literatuře setkat se jménem Petra Prchala. Naplňuje se tak žádoucí a vítaný stav „omlazování“ tuzemské právní vědy. Stejně tak i její rozšíření o témata dosud plně neuchopená. Ve starší literatuře, zejména ze 60. a 70. let minulého století, můžeme nalézt několik titulů, které se zabývají otázkami práva pracovního a autorského. Jedná se ale o díla, která reagovala na dobové právo a celkové právní poměry. Proto již dnes mají povýtce historický význam. Z toho důvodu je mimořádně vhodné a vskutku aktuální, jestliže se na knižním trhu potkáme s Prchalovou prací o zakázkových autorských dílech.

Publikace je ústrojně členěna na vzájemně se doplňující části. První pohled je věnován stavu českého právního řádu. Další část pojednává o zahraničním přístupu *work made for hire*, aby autor nakonec kriticky dospěl ke shrnující syntéze.

Ke cti autora slouží, že jeho odborný záběr směřuje rovnou k podstatě věci (bez někdy zbytečných obecných popisů). Autor podrobně rozebírá smlouvu o dílo v režimu starého občanského záko-

níku a zákoníku obchodního. Dodávám jen, že nový občanský zákoník, kromě odstranění nežádoucí duplicity soukromých závazků, nic podstatného nemění na zakázkové tvorbě. Za zmínku stojí zejména legislativně technické řešení, které (shodně před i po roce 2014) pracuje s vyvratitelnou zákonnou domněnkou získání licence na straně nabyvatele (objednatel) zakázkového díla k patřičnému účelu, jenž vyplývá ze smlouvy o dílo. V podstatě se tak jedná o smlouvu o dílo smíšenou se smlouvou licenční. Na stejné konstrukci je ostatně vybudován i autorský zákon z roku 2000. Třeba říci, že to byl zrovna obchodní zákoník, který svou tehdejší úpravou byl vzorem i pro autorský zákon. Zvolená řešení se v praxi osvědčila, a proto i nový občanský zákoník na nich nic nemění. Musíme ovšem použít všechna obecně známá interpretační pravidla, protože účel smlouvy o dílo, resp. již účel objednávky musíme nejprve metodicky vyjevit. Obvykle s tím ale v praxi nebývají žádné potíže, protože účel smlouvy zpravidla vystihuje oběma stranám známý úmysl, co se má dít s vytvořeným a odevzdaným dílem. Neboli, jaká je finalita zakázky. Kupříkladu v architektonické tvorbě bývá hned zkraje patrné, zda má být sjednané dílo zbudováno stavbou, anebo nikoli.

Nemalá část recenzované knížky je věnována autorskoprávní doktríně *works made for hire*. Jedná se o zmezinárodně anglický výraz pro zakázková či sjednaná díla. Autor poměrně podrobně odkrývá tuto doktrínu právě na právu USA. Pro běžného českého čtenáře, který do hloubky nestuduje zahraniční právo, ani jeho intelektuální a soudní kontext, se jedná o podnětné a srozumitelné podané pojednání včetně přiblížení cizí judikatury. Dodejme jen, že české zákonodárství je v tomto ohledu rozštěpeno, když na jedné straně upravuje díla zaměstnanecká, a to skutečná nebo jen fiktivně zaměstnanecká (za ně jen zákonem považovaná), zatímco pro jiná sjednaná díla stanoví odlišný závazkový režim.

Problematika zakázkových autorských děl je v praxi velmi živá. Vždyť mnohá autorská díla, typicky umělecká díla architektonická nebo počítačové programy, vesměs vznikají právě na zakázku. V dosavadní české odborné literatuře chybělo ucelené pojednání o otázkách zakázkových

děl z pohledu platného práva. Jistou výjimku tvořily některé právní statě zabývající se architekturou. Musíme rovněž poznamenat, že autor správně odlišuje pohled závazkový (relativní) a autorský, rozuměno absolutně právní. Ostatně, na tomto nutném dělení je valnou měrou vybudován i nový občanský zákoník. Jedná se sice o právní (a vědeckou) notorietu, nicméně v praxi dochází právě v našem ohledu k řadám nedorozumění.

Příkladem správného postupu je samotná úprava zaměstnaneckých děl v autorském zákonu, kdy stát ctí absolutní práva autorská, která samozřejmě svědčí i zaměstnanému autorovi. Na druhé straně ale stát řeší výkon těchto zachovaných práv, a to zásadně (dispozitivně) ve prospěch zaměstnavatele. Stát se zde musel právně politicky (a nakonec i hospodářsky) rozhodnout, komu nebo čemu dát za dané kolizní situace přednost. Jednoznačně zvítězila ochrana zaměstnavatelovy investice, neboť je nutno si přiznat, že zaměstnaný autor jen vykonává závislou práci tím, že druhé straně přenechává svou pracovní sílu včetně výsledků. (Srov. též povahově správné systematické zařazení pracovního závazku v novém občanském zákoníku.) Nic na tom nemění, že se jedná zrovna (nebo i) o tvůrčí práci.

Někdejší československý autorský zákon z roku 1965, zrušený u nás až v roce 2000, byl původně plně vystaven na odlišném pojetí. Obě strany, zaměstnavatel i zaměstnanec, měli vůči sobě vzájemné nároky, čímž se ale nakonec mohli blokovat. Soudní řešení sice bylo systematicky na místě, ale vesměs se nedařilo dosáhnout soudního vyřešení v přiměřené době. Tato stará závazková úprava má ovšem dodnes u nás právní odezvu, a to u školních děl, kde je poněkud odlišná situace na straně tvůrce. Student ani žák totiž není námezdní silou, která by pobírala za svou práci mzdu. Jeho právní postavení je proto v tomto smyslu odlišné.

Do budoucna by bylo vhodné pojmut uvedenou právní problematiku širěji. To znamená zahrnout do ní nejen autorská díla, resp. uměleckou a vědeckou tvorbu, ale též podnikové (zaměstnanecké) tvůrčí technické či průmyslově-estetické. I zde totiž platí zvláštní relativní režim, ovšem i včetně některých odlišností. Jednotný pohled, který by měl převažovat,

má totiž praktický význam například ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Na závěr můžeme knihu Petra Prchala doporučit čtenářům včetně advokátů a jiných praktikujících právníků. Jedná se o odborné dílo, které si jistě nalezne své čtenáře. Látka, jíž se zaobírá, je totiž velmi živá a pro některé právníky může být součástí každodenní praxe.

Ještě jednu poznámku můžeme učinit na závěr. Stejně nakladatelství, Linde Praha, vydalo koncem roku 2013 další autorskoprávní knihu Petra Prchala. Tentokrát na téma *Osiřelá díla*, jak zní její název. I v tomto případě se jedná o nepřehlédnutelný tvůrčí příspěvek k některým novým světovým i evropským otázkám, a to z pohledu české právní vědy.

✦ prof. JUDr. IVO TELEČ, CSc.,
vedoucí katedry občanského práva Právnícké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci
a advokát v Brně

Štěpán Výborný:

Nenávistný internet versus právo

Wolters Kluwer ČR, Praha 2013,
164 stran, 400 Kč.

V Evropě jsme zřejmě v posledních letech svědky nárůstu vlivu extremistických a populistických stran a jejich zástupců. V Rakousku v roce 2010 skončila kandidátka FPÖ (Freedom Party

of Austria) Barbara Rosenkranz v prezidentských volbách druhá. Ve stejném roce maďarská strana Jobbik (The Movement for a Better Hungary) získala v parlamentních volbách téměř 17 % hlasů, což ji vyneslo na třetí místo. V únoru 2010 rozhodl český Nejvyšší správní soud (NSS) napodruhé o zákazu Dělnické strany.

V tomto kontextu je mimořádně aktuální téma svobody projevu a mezi svobodné diskuse. Svoboda projevu je esenciálním předpokladem demokratické společnosti. Jak ale zároveň upozorňuje bývalý československý a pak slovenský soudce Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) Bohumil Repík, evropská zkušenost s totalitními režimy a zejména pak zkušenost s 2. světovou válkou ukázaly, že víra v silu neomezené svobody projevu je iluzorní.¹ Také proto není svoboda projevu řazena mezi neomezitelná práva a také článek 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod počítá s možností jejího omezení.

Příspěvkem do takové diskuse je práce právníka a politologa Štěpána Výborného, který se navíc zaměřuje na prostředí internetu. Prostředí, které je samo o sobě výrazem svobody informace sdělovat i přijímat, jež ale zároveň může být využito pro hlásání myšlenek, které jsou v rozporu s demokratickými zásadami.

Autor se ve svém přístupu k zadržování nenávistných projevů hlásí ke konceptu bránící se demokracie. Vymezení tohoto konceptu, jehož kořeny můžeme najít již v pracích Akvinského, Locka či Milla, který ale v moderním pojetí zformuloval v meziválečném období Karl Loewenstein, se autor poměrně podrobně věnuje, včetně poukazu na konkrétní odkazy, na pojem bránící se demokracie v rozhodnutích Nejvyššího soudu či soudu Ústavního.

Prostředí internetu autor vidí jako živnou půdu pro masové šíření nenávistných projevů a prostor, který mnohdy znesnadňuje jakýkoli postih osob, které spravují či přispívají na stránky šířící nenávist. Jak autor podotýká, dosud zřejmě nebyl postižen žádný z tvůrců webového portálu Národní odpor,

¹ Repík, B.: Svoboda projevu versus rasismus ve štrasburské judikatuře, *Trestněprávní revue* roč. 2004, č. 2.

což byl ve své době neaktivnější český neonacistický subjekt. Svou roli zde sehrává skutečnost, že takové stránky bývají registrovány v zahraničí (typicky v USA, kde svoboda projevu podléhá širší ochraně). Autor velmi zajímavým způsobem analyzuje možnosti postihu nenávistného projevu jak v Evropě, tak v USA.

Přínos pro praxi nepochybně představuje skutečnost, že autor shromáždil a v textu cituje desítky rozhodnutí českých soudů, které se problematiky svobody projevu a šíření nenávisti dotýkají, přičemž mnohé z těchto rozhodnutí nebyly dosud jinak publikovány. Autor rovněž předkládá test proporcionality aplikovaný Ústavním soudem a zmiňuje také řadu rozhodnutí ESLP.

Autor poukazuje i na některá nebezpečí, které s sebou omezení svobody projevu na internetu nese, a zdůrazňuje, že jakékoli takové omezování musí být pečlivě zvažováno, abychom „nevytili vaničku i s dítětem“. Toto je nebezpečí, na které v rozsudku, kterým byla zakázána Dělnická strana, poukázal také NSS, když zdůraznil, že pojmenování palčivých a bolestivých společenských problémů je bytostným právem každého jednotlivce i politické strany. Limitem zde nemůže být ani používání politicky korektního jazyka, které můžeme vnímat pouze jako hranici mezi společensky slušným a společensky neslušným, nikoliv však jako kritérium pro určení nezákonnosti.

Za sebe tak doufám, že se autor ve svých dalších pracích bude podrobněji věnovat také právě otázce dělicí hranice mezi společensky neslušným projevem a projevem nenávistným, včetně rozdílů, který soudy v některých rozhodnutích vidí mezi úmyslem šířit nenávist a úmysly jinými, kam může patřit např. úmysl určitě názory prezentovat veřejnosti, aby mohly být podrobeny kritice veřejné diskuse (viz rozhodnutí ESLP *Jersild proti Dánsku*²) či úmyslem vydělat na publikaci určitých myšlenek peníze (viz rozsudek, kterým Nejvyšší soud zprostil obžaloby Michala Zítka, vydavatele českého překladu knihy *Mein Kampf*³).

Problematika nenávistného projevu, zejména pak v souvislosti s jeho šířením na internetu, je v České republice téma dosud takřka nezpracované. Autor jej navíc popisuje velmi čtivým způsobem: předkládá základní teze, které dokumentuje na řadě příkladů. Kniha je vhodně a logicky strukturovaná. Publikaci tak lze doporučit všem zájemcům, kteří chtějí rozšířit své znalosti o konceptu nenávistného projevu, jeho aplikaci v soudních rozhodnutích a možnostech i výzvách, které nenávistný projev na internetu představuje.

Mgr. DAVID ZAHUMENSKÝ,
advokát v Brně a doktorand na Právnické
fakultě Masarykovy univerzity

Ivan Halász:

Medzinárodná migrácia, krajanía a volebné právo

Ústav státu a práva Akademie věd,
Praha 2012, 330 stran, 350 Kč.

Kniha se věnuje velmi významné otázce, která má souvislosti nejen právní, ale i kulturní, ekonomické atd. Jde o velké sociální téma. Autor se zabývá především situací v zemích Visegrádské čtyřky. Nicméně v práci je v počátku obsažen i pohled evropský (situace v bývalých koloniálních mocnostech),

a to nejen na migraci dnešní, ale i historickou, kdy se kniha zvláště věnuje menšinové politice ve střední Evropě. Pro téma je příznačné, že jej zpracovává vynikající právník žijící v Budapešti, knihu napsal slovensky a vydala ji právnická vědecká instituce v Praze – což vyvolá vzpomínku na habsburskou mnohonárodní monarchii.

Kniha se v dalších částech věnuje historickému vývoji národa, a tedy i případných národních menšin na území Čech, Moravy a Slezska, Slovenska a Maďarska (staré Uhry) a Polska. Pozornost je věnována především klasickým menšinám, ale i novodobým migracím (Řekové v Československu, Číňané a Vietnamci v komunistických státech střední Evropy). Autor si všímá, jak novodobé uprchlictví koncem 80. let 20. st. z Rumunska a Německé demokratické republiky souviselo s rozkladem komunismu ve východní Evropě. Autor velmi dobře poznamenává, že jako reakce na národní problémy při diskusích o budoucnosti a následném rozdělení Československa fakticky vytěsnila Česká republika pojem národ ze své Ústavy a v 90. letech 20. století dokonce bylo toto slovo vytěsňováno, i když ne zcela, z právního řádu Čech, Moravy a Slezska obecně.

Autor se v kapitole druhé **Vývoj chápania národa a politického spoločenstva v stredoeuroskom priestore**, v části věnované Slovensku (str. 52-67) v rámci starých Uher i v další části věnované Maďarsku (str. 82-112, ovšem tyto dvě části jsou odděleny částí polskou – str. 67-82), zabývá samotnými koncepcemi uherskými, kde původně nebylo vůbec automatické vnímání Uher jako dominantně státu maďarského národa a koncept jednotného politického národa po vzoru francouzském umožňoval i rozvoj národních menšin. Národ uherský se původně ztožňoval s plnoprávními obyvateli – tedy jen šlechtou, která byla poměrně početná (asi 5 % veškerého obyvatelstva, jinde méně než 1 %), neboť zde na rozdíl od Moravy a Čech bylo velmi početné zemanstvo, nikoliv však jazykově jen maďarské. Nicméně faktická realizace konceptu jednotného politického národa vedla k nadřazenosti národa maďarského, byť ten byl

2 Rozsudek ESLP ve věci *Jersild proti Dánsku* ze dne 23. září 1994, č. 15890/89.

3 Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2005, sp. zn. 3 Tdo 1174/2004.

početně slabý a teprve ke konci starých Uher překročil 50% podíl na jejich obyvatelstvu.

I v maďarském prostředí byli stoupeni různých politických směrů ve vztahu k Habsburkům, maďarskému národu jako takovému, ale i nemaďarským národům. Ve vztahu k Habsburkům to byli konzervativní zastánci staré uherské stavovské monarchie, zastánci samostatnosti, která byla vyhlášena v revoluci 1848 Lajosem Kossuthem, a nakonec vítězného konceptu dualismu s Rakouskem. Ve vztahu k maďarskému národu se objevují snahy posílit jeho velikost bájným původem, včetně možného příbuzenství s Turky, přestože se křesťanské Uhry sotva vymanily z turecké muslimské okupace. Důvod byl ten, že ugrofinské příbuzenství s Estonci a Finy jako tehdy podmaněnými národy bylo málo elegantní pro hrdou maďarskou šlechtu.

Vztah Maďarů k jiným národům Uher byl ovládnán zemským určením, kdy byli ochotni uznat či alespoň jednat o právech národů, které v historii vytvořily nějaký státoprávní útvar, jako např. Chorvatské království. Slovensko i Podkarpatsko však chápali jako integrální součást vlastních Uher – Horní i Dolní země pro maďarské vůdce 19. století byla nerozdělitelná, byť i jen jako federální subjekty v rámci jednoho státu. Ve slovenském prostředí pak spolupůsobily s rozdílnou dějinnou intenzitou koncepce uherského povědomí, česko-slovenské jazykové jednoty (Kollár), slovenské národní svébytnosti v rámci Uher, panslovanské a rusofilské ideje. Halász zmiňuje i koncepci přijetí maďarského povědomí, které mohlo být v jazykové či jen ideové podobě. Rovněž uvádí i příklad Slovaků jako pokusu o konstituování svébytného národa z obyvatel východního Slovenska.

V části věnované Polsku se autor zabývá vývojem pojmu národ v souvislosti s původní unií polsko-litevskou, víceetnicitou a rozdílnými náboženstvími. Určující byla původně příslušnost k stavovské šlechtické společnosti. Teprve následně se prosadil koncept polského národa jako výhradně polského katolického etnika. Autor poukazuje i na protiruský charakter polského nacionalismu, což se obrazilo i v politice potlačování polského na-

cionalismu ze strany stalinského Sovětského svazu.

Lze říci, že historický úvod do problematiky je velmi obsažný (zminěno je i římské občanství), ale také velmi přínosný pro srovnání historických odlišností jinak územně sousedních státních útvarů. Přitom historický vývoj dovádí až do současnosti, včetně nejnovějšího Základního zákona Maďarska z roku 2011.

Po historických kapitolách následuje rozbor úpravy možností získávání občanství, volebního práva a dalších politických práv ze strany migrantů (např. kapitola 4 **Koncepcia občianstva v platných stredoeurópskych ústavách a zákonoch**). Rovněž je pozornost věnována zapojení migrantů do politických stran. Tato část práce je velmi podrobným a vyčerpávajícím přehledem platného práva ve státech visegrádské čtyřky dnes. Zajímavý je přehled úpravy volebního práva. Z něj plyne, že mezi zeměmi visegrádské skupiny jsou velmi rozdílné úpravy přípuštění migrantů k volebnímu právu. Zde je zajímavé srovnání Maďarska, které je vstřícné migrantům ve srovnání s ostatními státy. Např. Česká republika má jen povinné evropské minimum – tedy přípuštění občanů Evropské unie k volebnímu právu v komunálních volbách. Ovšem vylučuje je z funkcí starostů a rovněž nemají ani právo volit ve volbách krajských.

Kniha obsahuje problematiku, kterou na úrovni takto rozsáhlé monografie zatím v českém či slovenském jazyku nikdo nepublikoval. Práce má vynikající odbornou úroveň a svědčí o dlouhodobém zájmu autora Ivana Halásze o tuto právní i sociální oblast v zemích střední Evropy, zvláště visegrádské čtyřky.

❖ doc. JUDr. ZDENĚK KOUDELKA, Ph.D.,
katedra ústavního práva a politikologie
Právnické fakulty Masarykovy
univerzity v Brně

Karel Schelle, Jaromír Tauchen:

Vývoj konstitucionalismu v českých zemích

Linde Praha, a. s., Praha 2013,
2800 stran, 3990 Kč.

Kniha *Vývoj konstitucionalismu v českých zemích* je bezkonkurenční prací nejen svým rozsahem, ale i obsahem. Kniha má 2800 stran, což ji řadí mezi nejrozsáhlejší publikace právněhistorické literatury. Dvojice autorů z brněnské Právnické fakulty Masarykovy univerzity v sobě snoubí právníky a historiky stejně neoddělitelně, jako jsou neoddělitelné dějiny a vývoj práva na určitém území. Autoři si vybrali období let 1848-2013. Začínají počátky moderní ústavnosti v habsburské monarchii a končí žhavou současností. Publikace samotná je věnována výročí 20 let od účinnosti Ústavy České republiky.

Vlastní rozsah práce plně odůvodňuje bohatý obsah. Sledované období je rozebíráno v rámci jednotlivých časových úseků – devíti kapitol ústavních epoch (Vývoj konstitucionalismu 1848-1918, Boj za české státní právo 1848-1918, Boj za československou státnost 1914-1918, Vývoj konstitucionalismu 1918-1938, Vývoj konstitucionalismu 1938-1945, Vývoj konstitucionalismu 1945-1948, Vývoj konstitucionalismu 1948-1989, Vývoj konsti-

tucionalismu 1989-1992, Vývoj konstitucionalismu 1993-2013). Zastoupen je právní a historický exkurz do daného období s využitím nejnovejších poznatků právněhistorické vědy. Dále je uveden výbor nejvýznamnějších právních pramenů či politických dokumentů. Takový přístup je tradiční. Nicméně autoři doplňují další informace. Zejména reprodukce soudobých novin, dopisů s různými nerealizovanými ústavními návrhy a politických dokumentů. Přínosná je obrazová příloha hlav států, předsedů vlád a fotodokumentace významných politických událostí. Přitom některé věci jsou publikovány poprvé (dopis Zdeňka Pešky k jeho návrhu ústavy z roku 1938, návrh Jana Malypetra z dubna 1939 na ústavní změny Protektorátu Čechy a Morava). Autoři spolupracovali s archivy významných institucí a je vidět, že mravenčí archivní práce jim není cizí. Mezi, v obdobných publikacích neběžné dokumenty, patří například parlamentní legitimace významných politiků (Josef Smrkovský, Anežka Hodinová-Spurná, Alois Indra). Ovšem tyto drobné dokumenty mohou být nejen zajímavé, ale i vypovídající o dané době. K orientaci v obrazových přílohách pomáhá jejich přehledně zpracovaný seznam.

Velmi přínosné je, že autoři vývoj v českých zemích nezplošňují jen na politické dějiny české. V řadě publikací se totiž vývoj českého zemského zřízení a práva vydává za obecný a jediný vývoj u nás. Dokumenty z moravských a slezských právních dějin jsou podstatně hůře dohledatelné. Je tak velmi cenná publikace návrhu Ústavního zřízení Markrabství moravského přijatého Moravským zemským sněmem 20. 9. 1848, schválené Ústavy Markrabství moravského z 30. 12. 1849, návrhu na trojfederaci z roku 1968 i návrh Ústavy Moravskoslezské republiky z března 1991. Při studiu právní historie je publikace dosud nepublikovaných nebo obtížněji dostupných dokumentů nutná a záslužná. Schválené právní dokumenty se jako právní prameny zveřejňovaly v příslušných úředních sbírkách a dnes jsou často snadno dostupné ve sbírkách elektronických (ASPI). To však neplatí pro různé návrhy, které nakonec přijaty nebyly. Ovšem znalost jejich obsahu a souvislostí jejich navržení i konečného nepřijetí je pro pochopení vývoje kon-

stitucionalismu v dané historické době nezbytná. Proto je nutné Schelleovu a Tauchenovu práci ocenit i jako pramenné dílo, které má trvalou hodnotu a k němuž se budou vracet jiní právníci a historici, jimž autoři ušetřili spoustu práce s vyhledáváním těchto pramenů.

Pro ústavní právníky je zajímavé i to, že kromě obvyklého seznamu odborné literatury o ústavněprávní historii některých epoch jsou doplněny i reprodukce některých ústavněprávních spisů. Tím kniha, byť okrajově, se stává nejen knihou o ústavních dějinách, ale i knihou o dějinách ústavního práva a ústavních právníků.

Práce je úchvatným dílem svým rozsahem i obsahem. Má trvalou hodnotu. Patří do knihovny každého právního historika a ústavního právníka. Je významnou studijní pomůckou pro tvorbu studentských, diplomových, rigorózních i doktorských a vědeckých prací z dějin ústavního práva. Publikace je přehledná a dobře graficky zpracovaná. Reprodukce dobových dokumentů a fotografie ji příjemně oživují. Na knižním trhu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku nemá publikace obdobu a brněnská Masarykova univerzita může být hrdá na to, že právě její dva pedagogové tuto mezeru zaplnili. Právem oba patří mezi nejvýznamnější moravské právní historiky.

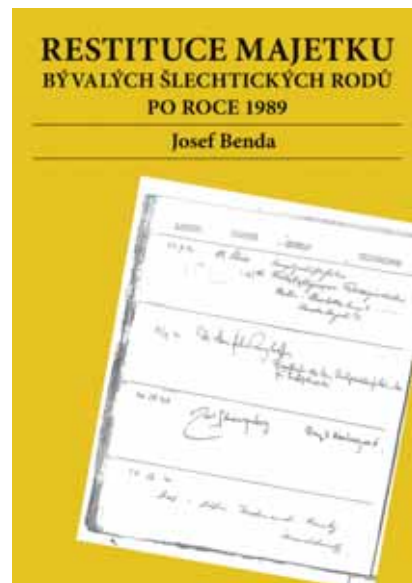
❖ doc. JUDr. ZDENĚK KOUDELKA, Ph.D.,
katedra ústavního práva a politikologie
Právnické fakulty Masarykovy
univerzity v Brně

Josef Benda:

Restituce majetku bývalých šlechtických rodů po roce 1989

Tuláček, Praha 2013, 816 stran, 690 Kč.

Tato kniha je výjimečná tím, že jako jediná nabízí komplexní, objektivní, odborně fundovaný a mimořádně rozsáhlý pohled na problematiku restitucí majetku bývalých šlechtických rodů po roce 1989, jakož i zdůrazňuje

některá méně známá fakta. Její těžiště spočívá jednak v podrobném rozboru hlavních restitučních právních předpisů přijatých po roce 1989 a rámcovém zmínění ostatních, včetně zakotvení v dobových souvislostech, jednak v podrobné analýze osmi významných sporných kauz restitucí majetku bývalých šlechtických rodů (Des Fours-Walderode, Colloredo-Mannsfeld, Salm-Reifferscheidt, Trauttmansdorff-Weinsberg, Kinsky, Harrach, Thun-Hohenstein a Schaumburg-Lippe). Největší část této analýzy je věnována právnímu rozboru příslušných soudních a správních rozhodnutí. V neposlední řadě je v analýze těchto kauz formou shrnujících přehledů poukázáno na jejich mediální obraz v českém periodickém tisku, který je dále kriticky zhodnocen.

Problematika restitucí bývalých šlechtických rodů nepatří mezi často zpracovávaná témata. Přitom však naopak platí, že se jedná o velmi kontroverzní záležitost; toto konstatování pak platí dvojnásob v případě restitucí sporných. Málokdy však bývá na jejich problematiku nahlíženo komplexně a nestranně; tento fakt je dán mimo jiné velkou složitostí skutkové i právní materie. Problémem je také dostupnost historických dokumentů. Veřejnosti často nejsou známy některé důležité skutečnosti týkající se jednotlivých případů, v důsledku čehož zpravidla dochází k subjektivnímu vnímání pouze některých záležitostí; toto subjektivní vnímání často je posilováno osobami,

kteří mají z nejrůznějších důvodů zájem na tom, aby byly sporné restituční majetku bývalých šlechtických rodů ukončeny ve prospěch původních vlastníků, a využívají přitom prostředků, detailně rozebraných v této publikaci. V této snaze jsou jim nezdědkakdy významným pomocníkem média, která vesměs z neznalosti a tedy nevědomě zdůrazňují v některých případech pouze skutečnosti svědčící ve prospěch bývalých vlastníků majetku, což vyúsťuje často ve značně pokřivený pohled veřejnosti na některé kauzy.

V publikaci nechybí obsáhlé přílohy, zahrnující mj. rozsáhlou chronologii nejdůležitějších událostí jednotlivých restitučních kauz, jakož i souvisejících událostí druhé světové války a období bezprostředně navazujících, komplexní přehled restitucí majetku bývalých šlechtických rodů v České republice, jakož i vybrané stránky z návštěvní knihy říšského protektora Konstantina von Neurath.

Práce byla v prvním vydání publikována v ediční řadě Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky jako studie č. 8/2010, a měla velký ohlas. Ačkoli její náklad byl dvojnásobný, než je obvyklé, byl v krátké době zcela rozebrán. Svým tématem i obsahem dílo zasáhlo do dlouhou dobu probíhajících diskusí o hodnotách a významu české státnosti pro českou společnost a o obsahu české státní ideje i vztahů jednotlivých vrstev společnosti k českému státu.

Rada Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky knihu odměnila jako nejlepší práci vydanou v roce 2010 cenou prof. Milana Sojky. Významného ocenění se jí také dostalo při prezentaci v Senátu Parlamentu České republiky v dubnu 2011.

Josef Benda pro toto vydání v nakladatelství Tuláček dílo dále rozšířil a aktualizoval, a to o vývoj až do konce roku 2012. Podal obraz zejména o dalším průběhu soudních sporů v kauzách Colloredo-Mannsfeld, Salm-Reif-erscheidt-Raitz, Kinsky a Harrach, jakož i nejnovějšího vývoje legislativy (zákon o půdě, zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi) a dalších argumentech, které byly ve sporech uplatněny, jakož i o vývoji mediálního obrazu jednotlivých

vých kauz. Ukázalo se tak ještě výrazněji, jak významně zkoumaná problematika zasahuje do základních vztahů a problémů současné české státnosti, a že i směrem do blízké budoucnosti není vůbec vyloučena možnost dalších pokusů o otevírání nových restitučních kauz a prolamování restituční hranice 25. února 1948.

Je třeba poznamenat, že rozebíraná materie je značně složitá, jak po skutkové, tak i právní stránce. Autor precizně čerpá z dobových dokumentů, pracuje s texty zákonů a podzákoných předpisů, objektivně a věcně pracuje se soudními a správními rozhodnutími, jakož i články z médií, zejména periodického tisku. Co se týká historických dokumentů, bylo třeba usilovně pracovat a bádát v nejrůznějších českých archivech a ověřovat i některé skutečnosti, z nichž některé byly zmíněny v jiných monografiích či časopiseckých studiích. Podklady pro sepsání knihy autor shromažďoval více než deset let. Některé důležité dokumenty byly přitom objeveny relativně nedávno; patří mezi ně i Neurathova návštěvní kniha dokládající styky říšského protektora s mnohými pozdějšími žadateli o zkonfiskovaný majetek ze strany příslušníků bývalých šlechtických rodů. Kvalitu práce dokazuje i více než 3700 poznámek pod čarou. Vědecký přístup umožňuje čtenáři hodnotit jednotlivé kauzy s potřebnou nezájatostí.

Dosavadní reflexe Bendovy práce v ediční řadě Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky skýtá předpoklady, že i toto aktualizované a rozšířené vydání určené širší veřejnosti si získá zaslouženou pozornost, neboť odpovídá na mnohé v současnosti diskutované problémy české společnosti.

✦ prof. JUDr. KAREL MAREK, CSc.,
Akademie Sting, Brno-Jundrov

Přečetli jsme za vás

Barbora Smetánková:

Nežádoucí život: Teoretická koncepce nároků na náhradu škody za újmu plynoucí z narození člověka

Jurisprudence č. 5/2013, str. 9-14.

Autorka se ve svém příspěvku zaměřila na vznik nároku na náhradu škody v důsledku újmy, která souvisí s narozením člověka. Jde o velice kontroverzní téma, několik případů se již dostalo i před české soudy. Ačkoliv se jedná pouze o několik málo případů a stanovisko se teprve utváří, je třeba se tímto tématem zabývat. Autorka definuje čtyři základní nároky, popisuje rozdíly mezi nimi, a dále uvádí argumenty pro a proti. V příspěvku užívá terminologii jiných právních řádů, neboť česká se ještě neutvořila.

Nároky lze dělit do čtyř skupin, většina z nich souvisí s určitou formou tělesného nebo mentálního postižení dítěte. První z nároků je (i) *wrongful conception*, který se většinou vztahuje k nesprávně provedenému zákroku, např. sterilizaci, po němž se přesto narodí dítě, které je nechtěné. V tomto případě se může jednat i o zcela zdravé dítě, rodiče argumentují, že jeho narození negativně ovlivnilo jejich život. (ii) *Wrongful birth* zahrnuje případy, kdy při genetických testech nebyla odhalena vrozená genetická vada plodu a v důsledku toho se narodilo postižené dítě. Rodiče tak byli připraveni o možnost volby potratu. (iii) *Wrongful life* je nárokem, jenž vznáší dítě, které může být jak postižené, tak i zdravé (např. z důvodu stigmatu nemanželského dítěte). Náhrada škody je tak kompenzací za jeho narození. Čtvrtým typem nároku je (iv) *wrongful abortion* a zahrnuje případy, kdy je výsledek genetického testu pozitivní a rodiče se na jeho základě rozhodnou pro

potrat dítěte, a také pokud lékař ukončí těhotenství na základě informovaného souhlasu, který byl dán po nedostačném poučení.

Argumenty proti uznávání těchto nároků často vychází z morálního hlediska. Proto kompenzace za „smrt“ při wrongful abortion je pro společnost přijatelnější než například za nároky při narození zdravého dítěte při uplatňování wrongful life, kdy díky chybě byl dán dar života. Dále může mít vznesení nároku za následek i negativní emoční dopad na dítě, kdy se dozví, že jeho život je pro rodiče újmou. Argumentem proti přípustnosti těchto případů je také obava z jejich rozšíření a také ze stanovení hranic, dle kterých by měly být posuzovány, a jejich následné posouzení. K problémům může dojít také při stanovování kompenzační částky, neboť různé choroby mohou mít různé následky, formu i intenzitu. Soudy většinou přiznávají náklady související s daným postižením, otázkou tak zůstává, jakým způsobem kompenzovat nároky při narození zdravého dítěte, neboť při současné praxi soudy nejsou ochotné žalobci přiznat náklady spojené s každodenním životem. Závažným problémem je pak případné břímě uvalené na žalovaného, které by se odvíjelo od nákladů spojených s léčbou. Následky by tak byly vzhledem k pochybení neúměrně vysoké a mohlo by to vést k negativnímu ovlivnění celého oboru.

Argumenty pro přiznání vycházejí z možnosti volby rodičů i z praktického hlediska zahrnujícího například zvýšené náklady na život postiženého dítěte i změnu situace celé rodiny.

Daná problematika tak otvírá mnohé úvahy a dilemata, nejen právní, ale i etické a morální. Důležitým bodem bude také vypořádání se s určením hodnoty života a hodnoty neživota.

JUDr. Eva Janečková:

Citlivé osobní údaje zpracováváné školami

Právo a rodina č. 11/2013, str. 20-23.

Autorka, specialista na ochranu osobních údajů z Úřadu na ochranu osobních údajů, si vybrala aktuální téma citlivých osobních údajů, neboť důraz na ochranu soukromí stále sílí. Nesprávné nakládání

s osobními údaji může pro školy vyústit i v citelnou finanční sankci.

V první části se autorka zaměřila na rozbor některých citlivých údajů, kdy zdůrazňuje, že na citlivé údaje je třeba nahlížet extenzivně, neboť teprve v jejich širším uchopení můžeme sledovat možné dopady. Některé kategorie osobních údajů jsou si významově blízké, což může nesprávně vést k jejich splývání. Národnostní, rasový či etnický původ se mnohdy rozlišuje pouze podle pohledu konkrétní situace. Údaje o náboženství i o filozofickém přesvědčení jsou údaje citlivé. Uvedení „odsouzení za trestný čin“ je citlivým osobním údajem, tedy fakt, že někdo za trestný čin odsouzen byl. Na druhou stranu „je trestně stíhán“ či „nemá záznam v rejstříku trestů“ jsou prosté informace. Obdobné je to u zdravotního stavu, kdy každá konkrétní informace je citlivým osobním údajem, avšak pouhé „je zdrav/zdráva“ je již prostou informací. Za citlivé osobní údaje jsou považovány informace o sexuálním životě i sexuální orientaci, dále DNA i údaje biometrické. Mezi biometrické údaje patří otisky prstů, hlas, struktura žil a mnoho dalších.

V druhé části se autorka zabývá zpracováváním citlivých informací školou. U zdravotního postižení či u zdravotního znevýhodnění je třeba dbát zejména na údaje o zdravotní způsobilosti, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání. Zároveň školské poradenské zařízení musí vést posudek, ze kterého daný závěr o zdravotním omezení vyplývá, obsahující i údaje o druhu postižení. Z posudku také vyplývá, jakým způsobem je třeba zdravotní postižení či zdravotní znevýhodnění zohlednit při jeho vzdělávání. V případě údajů o sociálním znevýhodnění jde o velmi citlivou záležitost a tak je ponecháno rozhodnutí o sdělení v rukou zákonného zástupce žáka a žáka samotného. Dále do okruhu zpracováváných údajů náleží kniha obsahující záznamy o úrazech v souvislosti se vzděláváním a souvisejících činnostech.

Mezi povinnosti správců a zpracovatelů osobních údajů patří jejich zabezpečení před zneužitím, a to nejen po dobu jejich zpracovávání, ale po celou dobu, kdy je mají k dispozici. Ochrana se vztahuje proti jednání úmyslnému i nedbalostnímu, dále také proti působení přírodních a jiných událostí.

✿ Mgr. JAN MATES

JUDr. Michal Janovec:

Nemovité věci z pohledu daňového

Rekodifikace & Praxe č. 11/2013, str. 13.

Autor článku JUDr. Michal Janovec, advokát v Brně, interní doktorand katedry finančního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, hodnotí v tomto článku daňovou problematiku se zaměřením na předmět daně v souvislosti s přijetím zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále také jen „NOZ“) a zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Tyto předpisy obsahují právní úpravu, která má vliv a dopad na zdanění úplatných nabytí nemovitých věcí. Autor se zaměřil zejména na dva daňové předpisy z pohledu předmětu daně – nový zákon o nabytí nemovitých věcí a novelu zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti (nově o dani z nemovitých věcí – dále také jako „ZDNL“).

Cílem tohoto příspěvku je zhodnocení současného stavu právní úpravy předmětu daně u nemovitých věcí z pohledu nových institutů a nové právní úpravy podle NOZ. Pokud se na problematiku díváme komplexně, je třeba uvést, že nutnost novelizace dvou vybraných daňových předpisů je evidentní a bezpochyby akutní. NOZ je jednoznačně zásadní změnou pro daňové předpisy a předmět daně – nemovité věci. Z příspěvku je jasné, že nejenom změna terminologická, ale také změny obsahové v obou právních předpisech jsou podstatné. Druhou otázkou, kterou si autor tohoto příspěvku položil, je stav nového, resp. navrženého novelizovaného právního předpisu a způsob, jakým se zákonodárce vypořádává s novinkami v právním řádu zaváděnými NOZ.

Pokud jde o novelu ZDNL, autor článku si dovoluje tvrdit, že způsob i forma, jakou zákonodárce volí, jsou logicky, adekvátně a přehledně zakomponovány a zákonodárce se vcelku obratně vypořádal s novými pojmy i inovovaným pojetím předmětu daně. Administrativní zjednodušení stejně tak jako výjimky z předmětu daně jsou nastaveny správně vzhledem ke svému účelu. V čem pak spatřuje zá-

sadni význam, je zejména zjednodušení předmětu daně ve smyslu jednotek v bytových domech ve vztahu k pozemkům, na kterých tyto domy stojí.

Pokud jde o zákonné opatření o dani z nabytí nemovitých věcí z pohledu předmětu daně, pak autor článku konstatuje, že zásadní význam v administrativním ulehčení jak pro poplatníky, tak pro správce daně je viditelný. Zrušení institutu ručitelství nabyvatele a přenesení daňové povinnosti na nabyvatele je v zásadě správným krokem, i když se na první pohled může zdát, že takovýto přesun daňové povinnosti klade zvýšenou finanční zátěž na nabyvatele. Právda je taková, že tato finanční zátěž může být jednoznačně odstraněna trhem, kdy ceny nemovitých věcí tuto skutečnost budou reflektovat a obecně se sníží. Důležitá je evidentní administrativní úleva správce daně a vymahatelnost daňové povinnosti poplatníků, kteří tedy budou vlastníky předmětu daně.

Čím si ale autor opravdu není jist, je novinka v oblasti určení daňové povinnosti z nabyvaných nemovitých věcí, kdy směrodatná bude srovnávací daňová hodnota odvozená od tzv. směrné hodnoty, která bude vycházet z ceny běžně převáděné věci. Tato směrná hodnota bude vymezena správcem daně na základě nasbíraných údajů v registru nemovitých věcí, avšak bude dopadat pouze na typické nemovité věci. Těchto typických nemovitých věcí je při změně majitele určitě většina, ale autor si skutečně není jistý, zda následná administrativní i finanční úleva pro poplatníky, kteří nebudou chtít vypracovávat znalecký posudek a budou se řídit srovnávací daňovou hodnotou, nebude převážena administrativní zátěží správce daně při vypracovávání a aktualizování registru nemovitých věcí. Autor článku si také dovede představit, že ze strany poplatníků bude tento registr předmětem stížností, že zrovna ta jejich nemovitá věc je cenou odlišná od typic-

kých údajů v rámci registru a podle níž bude stanovena srovnávací daňová hodnota. Je otázkou, zda i přes úsilí správce daně si nakonec značná část poplatníků stejně zvolí znalecký posudek pro stanovení ceny zjištěné pro konkrétní nemovitou věc.

Dle autora článku je navrhovaná právní úprava ve vztahu k předmětu daně úpravou pozitivní a vcelku správně nastavenou v kontextu novinek zaváděných NOZ a jedinou otázkou zůstává, kdy a jestli vůbec bude novela zákona o dani z nemovitých věcí přijata a vejde v platnost a následnou účinnost tak, aby časově účinností odpovídala účinnosti NOZ, což se u zákonného opatření o dani z nabytí nemovitých věcí již stalo.

✦ JUDr. HANA RÝDLOVÁ,

šéfredaktorka časopisu Rekodifikace & Praxe

Bulletin slovenskej advokácie prináša...

č. 11/2013

JUDr. Marek Valachovič: Porušenie práva na spravodlivý súdny proces nedoručením procesných vyjadrení účastníkov konania súdom

Príspevek se zabývá dodržováním základních principů spravedlivého soudního procesu v souvislosti s povinností obecných soudů doručovat procesní vyjádření účastníků jednání, týkajících se merita projednávané věci. Na podkladě platné právní úpravy civilního procesu, judikatury Nejvyššího soudu SR, Ústavního soudu SR i judikatury Evropského soudu pro lidská práva autor zkoumá problematiku porušení principů rovnosti zbraní a kontradiktornosti řízení v případě nedoručení konkrétních druhů podání procesních stran. V závěru příspěvku poukazuje autor na to, že povinnost soudů dodržovat uvedené principy ve vztahu k doručování procesních vyjádření stran se aplikuje i v trestním řízení.

JUDr. Lenka Smatanová, Mgr. Ingrid Valachová: Inštitút striedavej osobnej starostlivosti o dieta

Autorky se v článku věnují institutu střídavé osobní péče o dítě, poskytují

pohled na střídavou osobní péči ve Slovenské republice s poukazem na soudní praxi a rozhodnutí soudů. Střídavá osobní péče rodiče o dítě se jeví jako pozitivní z důvodu zachování a uplatňování práva dítěte na péči a výchovu obou rodičů za předpokladu, že je v nejlepšího zájmu dítěte.

Mgr. Marcela Nováková: Trest domáceho väzenia po novele č. 390/2012 Sb. v právnom poriadku Českej republiky

Článek se zaměřuje na problematiku právní úpravy trestu domácího vězení v České republice, specificky na přeměnu trestu odnětí svobody na trest domácího vězení. Autorka se zaměřuje především na právní rozbor změn, které v rámci zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), přinesla novela zákona č. 390/2012 Sb., kterou se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, přičemž se pokusila o načrtnutí konkrétních pozitivních, ale i negativních aspektů, jež s novou úpravou předpisů českého trestního práva souvisí.

UniCredit Bank představuje bankovní i nebankovní výhody pro advokáty

Proč by si měl advokát vybrat právě UniCredit Bank?

Jsme bankou, která se dlouhodobě zajímá o práci a potřeby advokátů. Máme komplexní a výhodnou nabídku bankovních služeb pro podnikání i soukromé potřeby advokátů. Disponujeme širokou pobočkovou sítí, na vybraných pobočkách máme specialisty zaměřené výhradně na klienty z řad svobodných povolání. Neustále se snažíme přinášet advokátům další výhody díky spolupráci s našimi partnery, šetříme jejich čas i peníze.

V čem spočívá komplexní a výhodná nabídka bankovních služeb?

O advokátovy potřeby se dokážeme postarat od A do Z. Například nabízíme správnou a profesionální správu advokátních úschov tak, aby plně vyhovovala stavovským předpisům ČAK. A pokud u nás advokát využívá účty úschov, vedeme mu bezplatně profesní Konto Profese, které v sobě obsahuje řadu předplacených služeb. A to není vše. Zdarma bude mít i vedení konta pro správu osobních financí, které například zahrnuje všechny transakce tuzemského platebního styku pořízené elektronicky, 2 platební karty dle výběru klienta, internetové bankovníctví a všechny výběry z bankomatů skupiny UniCredit v ČR i v zahraničí. Jednoduše řečeno, čím víc služeb u nás advokát využívá, tím víc se mu to vyplatí.

A co v případě kdy advokát úschovy nemá?

Víme, že přibližně 80% advokátů se úschovami v nějaké míře zabývá, ale máme dobré řešení i pro těch zbývajících 20%.

UNICREDIT BANK, SILNÁ A STABILNÍ BANKA NA ČESKÉM I SLOVENSKÉM TRHU A DLOUHOLETÝ PARTNER ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY PŘIPRAVILA PRO ADVOKÁTY ŘADU ZAJÍMAVÝCH PRODUKTŮ A SLUŽEB. DÍKY ÚSPĚŠNÉ SPOLUPRÁCI SE STRATEGICKÝMI PARTNERY NABÍZÍ DALŠÍ VÝHODY. ZEPTALI JSME SE **MANAŽERA KOMPETENČNÍHO CENTRA PRO SVOBODNÁ POVOLÁNÍ UNICREDIT BANK, PAVLA ŠUPÍKA, NA SLUŽBY, KTERÉ POSKYTUJÍ, I NA PODROBNOSTI AKTUÁLNÍ NABÍDKY.**

Stačí, když budou mít průměrný měsíční zůstatek na Kontu Profese 250 000 Kč a více a povedeme mu jej zdarma (v opačném případě je měsíční poplatek 149 Kč). A k tomu opět bezplatně povedeme konto pro osobní finance.

Proč by nechal advokát jen tak ležet 250 000 Kč na běžném účtu, když se tyto účty neúročí?

Pravdou je, že většina běžných účtů na trhu se skutečně neúročí vůbec nebo jen minimální sazbou např. 0,01% p.a.. Naše Konto Profese je však světlou výjimkou. Aktuálně úročíme zůstatek na účtu 0,75% p.a. a díky tomu máme s přehledem nejlépe úročený podnikatelský účet na trhu.

A co když advokát spíše potřebuje jít na účtu do mínusu?

Pro tyto případy máme připravený Kontokorentní úvěr Profesionál, který dokážeme poskytnout stávajícímu i novému klientovi pouze na základě obrátů na jeho běžném účtu. A co víc, kontokorent poskytneme i úplně čerstvému advokátovi, který teprve rozjždí svou praxi, a to za nejlepších podmínek, které jsou na českém bankovním trhu běžné.

Je něco, co UniCredit Bank zcela odlišuje od ostatních bank?

Kromě našich dlouholetých zkušeností s obsluhou advokátů je to zejména profesionalita našich bankéřů a snaha nabídnout advokátům vždy něco navíc. Za tímto účelem hledáme příležitosti, jak advokátům zpříjemnit život a ušetřit jejich peníze.

V současnosti nabízíme novým i stávajícím klientům dokonce 2 BONUSY ve spolupráci s našimi partnery.

O jaké BONUSY se jedná a co advokátům přinesou?

Již dva roky spolupracujeme se společností Wolters Kluwer ČR, u které jsme vy-

jednali pro naše klienty 50% zvýhodnění na nákup nové licence právního informačního systému ASPI včetně 50% slevy z ročního aktualizacího poplatku u této nové licence v roce 2014 nebo získají zřízení služby ASPI zcela zdarma, když si pořídí modul Průvodce rekodifikací NOZ a ZOK. Obě nabídky jsou platné při uzavření smlouvy na 3 roky. Pro současné uživatele ASPI jsme pak vyjednali zvýhodnění 20% z ceny modulu Průvodce rekodifikací NOZ a ZOK na 3 roky nebo zvýhodnění 50% z ceny pořízení iASPI (verze pro tablet) s předplatným na 3 roky. Spočítali jsme, že tento BONUS přinese advokátovi úsporu až 18 000 Kč oproti standardním podmínkám.

A v čem spočívají výhody toho druhého BONUSU?

Ve spolupráci se společností PRAETOR SYSTEMS tvůrcem advokátního systému PRAETOR pro kompletní správu a řízení advokátní kanceláře, jsme vytvořili unikátní modul Advokátní úschova UniCredit, který výrazně zjednoduší, zrychlí a zpřehlední práci s advokátními úschovami. Umožní hlavně nahrávání údajů o pohybech na účtu úschovy přímo do spisu advokáta a dále např. propojení s elektronickou knihou úschov ČAK a generování identifikace vlastníka peněžních prostředků, na základě kterého jsou peněžní prostředky na účtech úschov pojištěné dle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. Advokát si zajistí správnou evidenci dle požadavků ČAK. První rok užívání systému mají noví uživatelé díky nám za 50%.

A čistě z produktového hlediska. Nabízí UniCredit Bank něco, co žádná jiná banka?

Třešničkou na dortu naší nabídky pro advokáty je předschválená prestižní kreditní karta VISA GOLD se zcela bezkonkurenčními podmínkami.

Většinu bankovních služeb může advokát ovládat z pohodlí své kanceláře nebo domova, a pokud je nutná návštěva banky, k dispozici je vždy osobní bankéř nebo specialista z Kompetenčního centra pro svobodná povolání UniCredit Bank.

z advokacie

SLOUPEK KARLA ČERMÁKA

Z ČESKÉ ADVOKACIE 72

Změny v regionech ČAK..... 73

Z praxe výboru ČAK pro odbornou pomoc
a ochranu zájmů advokátů 74

Z kárné praxe..... 76

Z jednání představenstva ČAK..... 77

Úvahy zkušebního komisaře..... 78

Z EVROPY

Trh právních služeb v Německu v roce 2030 80

Výroční zpráva o uplatňování Listiny základních
práv Evropské unie..... 82

Další protokol k Úmluvě o ochraně
lidských práv a základních svobod 84

Hlavní pauza

William Shakespeare zastával názor, že celý svět je velké jeviště a my lidé že jsme pouzí herci. Jan Neruda už zdůrazňoval roli kulísáka, pověřeného obsluhou opony, a domníval se, že ten kulísák se jmenuje Čas. Usvědčen z omylu byl teprve nedávno. Romance o jaře 2013 by dnes musela začínat jinak. „Nečaska oponou trhla - a změněn svět.“

Tohle jsou dětinské legrácky, ale přesto připustíme, že při divadelních představeních na politické scéně se náš pracující lid v čele s panem prezidentem vždycky nejvíc těší na to, až někdo trhne oponou a začne přestávka. O přestávce lze do sebe hodit v divadelním bufetu pár panáků, a teď už možná i tlačenu s cibulí, a pěkně si zanádat na autora hry, dramaturga, režiséra, herce i kulísáky včetně Nečasové. Mnozí se po přestávce do hlediště ani nevracejí a dál nadávají i na kvalitu panáků a obsluhy, a tak si nevěšinou, že na jevišti předvádí další akt staré hry nové obsazení vlků v obnošených převlecích z dávno sežraných beránků. A tak se to opakuje po každém trhnutí oponou. Zisk dnes přináší divadlu převážně bufet a díky panu prezidentovi i tlačinka s cibulí.

My právě teď prožíváme hlavní přestávku. Na jeviště by měla vstoupit už čtvrtá herecká generace a předvést nám své umění. Nechme už té tlačinky a před návratem do hlediště si zopakujme dosavadní obsah hry!

První akt začala hrát hned po druhé světové válce generace nesmiřitelných, zrozená z první světové války. Jejich programem byla pomsta, a oni se mstili každému za všechno a za nic. Mstili se nakonec i jeden druhému a sobě samým. Až se prý dost pomstí, začnou skutečňovat svůj sen. Sen byl surrealistický. Znáte obraz Ztroskotání ve snu od Toyen? Úplně tak to ztroskotání snu vypadalo. Jak to mohla Toyen už dopředu vědět? Obrovské, rozpadlé, kamenné torzo, z něhož zbyly jen neformenné balvany v oceánu zla. Aktéři i oběti dramatického prvního jednání. Proč se ptát na jména a na děj? Zlo.

V přestávce po prvním dějství se psal další děj a sháněl nový ansámbl. Hrát se začalo až zas koncem srpna 1969. Někteří ochotníci zla si ještě chvíli zahráli s novou generací lhotejných. Ta se rodila, když generace nesmiřitelných nastupovala do hry, okolo let padesátých.

Sen sem, sen tam, ale co za to? A vlastně jaký sen? Sen je normalizovaný život. Život docenta, tajemníka, vedoucího, taxikáře, řezníka, veksláka, milicionáře a estébáka.

Dejte sem ten papír, já vám to podepíšu. Chcete pomeranče, ledničku, bony a výjezdni doložku? Všechno je na skladě. Co za to? Že jenom duši? To jsi mě tedy pobavil, čerte! Máš ji mít. Tady je. Že je to tu nějaké bezduché? Hlavně, že je tlačinka, pivo a rekreace pro nás, dolních deset milionů nepoctivě pracu-

jících. Ptát se na jména? A proč? Všichni jsme v brigádě socialistické práce, v SSM a v ROH. Ti nejchytřejší jsou v KSC. Jen aby nám to bez duše dlouho vydrželo!

Druhé dějství skončilo v listopadu 1989. Bylo třeba napsat třetí akt a přestávka byla krátká. Nový ansámbl nebyl k máni. Ti, kdo se rodili v normalizaci, byli ještě děti bez hereckých zkušeností. Děj psali ti, kdo své duše dávno upsali ďáblu. Děj třetího aktu bylo plynulé pokračování aktu druhého. Dejte sem ten papír, já vám to podepíšu, ať se čert jmenuje Lucifer nebo Belzebub. Hlavní je, co za to? Pomeranče a tlačinka? Žertuješ, kámo! Chci ČEZ, Škodovku, Poldi, uhlí, hutě, telefony, banky a tak. Zkrátka privatizaci, nejlíp kupónovou, a bez duše.

Ve třetím aktu hráli většinou titíž normalizační herci jako v aktu druhém. Sem tam nějaký elév, kterému scénář přidělil pár bezvýznamných šteků.

Hospodářská krize trhla oponou a začala hlavní přestávka. Máme psát nejen čtvrté dějství pro nové osoby, ale hledat i nové obsazení. Normalizační herci nové role už nezvládnou. Noví herci se musí zbavit zlovyků, kterým se od těch normalizačních naučili. Jak si může vládnout národ, jehož ministři se vzájemně titulují „vole“? To se vztahuje i na jiné instituce. S hrůzou si představují, že se tak třeba titulují i členové orgánů ČAK nebo účastníci biskupské konference. Odbornost ministrů? Ovšem! Kdysi se ale požadovala i elegantia morum čili vytríbené chování. Co na to prezident? Buranizace v zámku i v podzámčí?

Ve scénáři už nemohou být slova jako konkurenceschopnost, limity, jaderné bloky, průplavy, elektronizace, computerizace, komunikace, nulová tolerance a zisk. Totéž platí o mobilizaci, o níž si teď každý myslí, že jde o stupeň vybavení obyvatelstva mobily. Politické strany už se nemohou jmenovat ODS, TOP, ANO, Suverenita či dokonce věčkaři, úsvitáci nebo zemákovci. Musí se vědět, zda jde o konzervativce, liberály či stranu pracujících. Víc jich ani nepotřebujeme. Strany by se měly spíš slučovat, než rozpadat. Role komické staré se taky už můžeme zbavit. Naposled v ní stáovala Martička Gottwaldová, a ta žádné nástupkyně nepotřebuje. Tak, dámy v letech, brzdit!

Nu, a každého herce bude třeba se ptát jako při křtu:

Odříkáš se zlého ducha nacismu a komunismu? I všech skutků jeho? I vši pýchy jeho?

Zaznít by mělo hlasitě a jasně:

Odříkám.

Další a poslední přestávka vás čeká až koncem třicátých let našeho století. Proto je to teď tak důležité. V pátém dějství zahraje generace, která se rodila po roce 2000.

Tak hodně statečnosti v novém roce 2014.

Prosinec 2013

♣ KAREL ČERMÁK

Změny v regionech ČAK

Dne 10. prosince 2013 byli na schůzi představenstva ČAK v souladu se stavovskými předpisy jmenováni regionální představitelé ČAK a jejich zástupci. V rámci rozdělení kompetencí v představenstvu ČAK byl předsedou výboru regionálních představitelů ČAK opětovně jmenován JUDr. Petr Mrázek.

Jak je zřejmé z připojeného přehledu, na pozicích regionálních představitelů došlo k významným změnám v regionu Praha, kde namísto JUDr. Jana Brože se stal regionálním představitelem jeho dosavadní zástupce JUDr. Petr Meduna, a v regionu Severní Čechy, ve kterém ukončil svoji činnost regionální představitel JUDr. Jiří Císař i jeho zástupkyně JUDr. Zdenka Juráková a novým regionálním představitelem se stal JUDr. Zdeněk Grus. Větší změny nastaly v osobách zástupců regionálních představitelů, kde v regionu Jižní Čechy byli nově jmenováni Mgr. Petr Smejkal a Mgr. David Pohořal, v regionu Jižní Morava JUDr. Martin Burián, v regionu Severní Čechy JUDr. Lubomír Pánik a JUDr. Michal Vejlupek, v regionu Východní Čechy JUDr. Jiří Janeba a Mgr. Lukáš Slanina a v regionu Střední Morava Mgr. Michal Zahnáš.

Na prvním místě bych chtěl tímto poděkovat zejména kolegům, kteří ukončili svoji činnost, JUDr. Janu Brožovi, JUDr. Jiřímu Císařovi, JUDr. Zdence Jurákové a JUDr. Václavu Náměstkovi za jejich práci, úsilí, přínos, ale i za milou a příjemnou spolupráci. Ve stejném okamžiku bych ale rád vyjádřil přesvědčení, že výbor regionálních představitelů v obměněné sestavě, posílený novými členy, bude fungovat přinejmenším stejně dobře jako dosud a bude schopen plnit úkoly, které mu ukládají stavovské předpisy a představenstvo České advokátní komory.

Výbor tak může ihned navázat na předchozí činnost, která byla formálně ukončena s koncem funkčního období předchozího představenstva. Mezi tradiční činnosti patří zejména organizace vzdělávacích akcí pro advokáty, organizace bezplatných právních poraden, zprostředkovávání informací mezi advokáty a ČAK, zprostředkovávání kontaktů a informací mezi ČAK a ostatními složkami justice, organizace sportovně-společenských akcí pro advokáty a další činnosti.

V tomto kontextu je vhodné zmínit, že v uplynulém funkčním období, od října 2009 do července 2013, bylo uskutečněno ve všech regionech 75 seminářů pro advokáty. V průměru se každého semináře zúčastňuje nejméně 100 advokátů. V roce 2013 se zájem o regionální vzdělávací akce zvýšil v souvislosti s přípravou na rekodifikaci soukromého práva, přičemž tento trend lze předpokládat i v nejbližší budoucnosti. Aktuální je i problematika tzv. domovních prohlídek u advokátů (kontroly nebytových či jiných prostor, v nichž se nacházejí informace, listiny či nosiče dat obsahující skutečnosti podléhající mlčenlivosti u advokátů), kterou se regionální představitelé aktivně zabývají. Přitom se podílejí zejména na výběru advokátů, vhodných k ustanovování jako zástupci Komory k domovním prohlídkám u advokátů dle § 85b trestního řádu.

Rostoucí význam regionální činnosti je zřejmý i z programového prohlášení společně kandidující skupiny, která ve svých programových prioritách uvedla myšlenku dalšího posílení regionálních středisek reprezentujících zájmy místní advokacie. Předpokladem samozřejmě je dobré personální obsazení výboru advokáty, kteří mají důvěru a respekt ostatních advokátů v regionu a zároveň i chuť a schopnost v této oblasti pracovat.

✦ JUDr. PETR MRÁZEK, předseda výboru regionálních představitelů ČAK

Fotografie ze zasedání výboru regionálních představitelů v Rychnově nad Kněžnou v září 2013, kde hlavním tématem bylo hodnocení práce za uplynulé funkční období, problematika tzv. „domovních prohlídek“ a příprava na advokátní sněm. Zasedání se účastnili regionální představitelé i členové orgánů ČAK.

Zleva doprava – JUDr. Petr Meduna, JUDr. Roman Premus, JUDr. Petr Čáp (předseda kárné komise), JUDr. Petr Mrázek (předseda výboru RP), JUDr. Bohuslav Sedlatý (předseda odvolací kárné komise), JUDr. Martin Vychopeň (předseda ČAK), JUDr. Irena Schejbalová, JUDr. Jan Brož, JUDr. Aleš Videnský, Mgr. Pavel Otipka, JUDr. Julie Šindelářová, JUDr. František Smejkal, Mgr. Sylva Pahutová, JUDr. Jiří Janeba, JUDr. Milan Jelínek, JUDr. Ladislav Papež (místopředseda ČAK).

Region	Představitel	Zástupce
Jižní Čechy	JUDr. František Smejkal	Mgr. Petr Smejkal Mgr. David Pohořal
Jižní Morava	JUDr. Irena Schejbalová	JUDr. Martin Burián JUDr. Vladimír Focko
Praha	JUDr. Petr Meduna	JUDr. Prokop Beneš
Severní Čechy	JUDr. Zdeněk Grus	JUDr. Lubomír Pánik JUDr. Michal Vejlupek
Severní Morava	JUDr. Aleš Videnský	Mgr. Pavel Otipka Mgr. Sylva Pahutová
Střední Čechy	JUDr. Roman Premus	JUDr. Jaroslav Zeman Mgr. Ondřej Malovec
Střední Morava	JUDr. Lenka Vidovičová	Mgr. Michal Zahnáš JUDr. Aloisie Jurkovičová
Východní Čechy	JUDr. Milan Jelínek	JUDr. Jiří Janeba Mgr. Lukáš Slanina
Západní Čechy	JUDr. Julie Šindelářová	JUDr. Jaroslav Liška JUDr. Ladislav Vávra

Z praxe výboru ČAK pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů

JDE O ZCELA JASNOU PRÁVNÍ ZÁLEŽITOST, U NÍŽ LZE POCHYBENÍ A JEDNÁNÍ BONA FIDE VYLOUČIT S PRAVDĚPODOBNOSTÍ, KTERÁ HRANIČÍ S JISTOTOU, A NAOPAK, LZE NA ZÁKLADĚ DOSTUPNÝCH INFORMACÍ VYSLOVIT DŮVODNÉ PODEZŘENÍ, ŽE JDE O ÚMYSLNÉ ZNEUŽITÍ PRÁVA V NEPROSPĚCH ADVOKÁTA, POKUD PŘI DOMOVNÍ PROHLÍDCE NENÍ PŘÍTOMEN ZÁSTUPCE ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY V CELÉM JEJÍM PRŮBĚHU, AČKOLI JE JEHO PRÁVEM BÝT TAKOVÉMU ÚKONU PŘÍTOMEN, S TÍM, ŽE JE MU ODEBRÁNA MOŽNOST CHRÁNIT ZÁJMY ADVOKÁTA, A TÍM PŘÍMO ZÁJMY KLIENTŮ DOTČENÉHO ADVOKÁTA, NEBOŤ PROHLÍDCE BY MĚL PŘEDCHÁZET PŘIMĚŘENÝ ČASOVÝ PROSTOR, KTERÝ BY UMOŽNIL ŘÁDNOU (TJ. OD ZAHÁJENÍ DOMOVNÍ PROHLÍDKY AŽ DO JEJÍHO SKONČENÍ) ÚČAST ZÁSTUPCE ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY.

Stanovisko výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů ze dne 30. 12. 2013, sp. zn. 440/VOPOZA/13/55

Dne 3. 12. 2011 nařídil, dle ustanovení § 83 odst. 1 trestního řádu, Obvodní soud pro Prahu 2, příkaz k domovní prohlídce, sp. zn. 1 Nt 871/2011, v bytě č. 10, Praha 5, – jako vlastník (spoluvlastník) uveden MUDr. V. S., a v prostorách k bytu příslušejících (dále jen „příkaz Obvodního soudu pro Prahu 2“).

Dne 6. 12. 2011 byla orgánem činným v trestním řízení, Policií České republiky, Krajské ředitelství Policie hl. města Prahy, Služba kriminální policie a vyšetřování, Odbor obecné kriminality, 2. oddělení, Kongresová 1666/2, 140 21, Praha (dále jen „OČTR“), provedena domovní prohlídka na základě příkazu Obvodního soudu pro Prahu 2, tj. v bytě č. 10, Praha 5, – jako vlastník (spoluvlastník) uveden MUDr. V. S., a v prostorách k bytu příslušejících. JUDr. M. S., proti které bylo téhož dne zahájeno trestní stíhání, je trvale hlášena bytem Praha 2, fakticky však bydlí na adrese Praha 5, a na adrese trvalého bydliště má zřízenou kancelář, kterou užívá k výkonu advokacie.

Dne 3. 12. 2011 nařídil, dle ustanovení § 83 odst. 1 trestního řádu, Obvodní soud pro Prahu 2, příkaz k domovní prohlídce, sp. zn. 1 Nt 872/2011, v bytě č. 2, Praha 2, – jako vlastník (spoluvlastník) uvedena JUDr. M. S., v němž je provozována advokátní kancelář, a v prostorách k bytu příslušejících.

Dne 6. 12. 2011 byla OČTR provedena domovní prohlídka na základě příkazu Obvodního soudu pro Prahu 2, tj. v bytě č. 2, Praha 2, – jako vlastník (spoluvlastník) uvedena JUDr. M. S., v němž je provozována advokátní kancelář, a v prostorách k bytu příslušejících. JUDr. M. S. je na tomto místě trvale hlášena, avšak fakticky bydlí na adrese Praha 5, jak uvedeno shora, a na adrese trvalého bydliště má zřízenou kancelář, kterou užívá k výkonu advokacie.

Usnesením ze dne 6. 12. 2011, č. j. KRPA-90-395/TČ-2011000072, bylo proti JUDr. M. S. zahájeno trestní stíhání pro pokus zvláště závažného zločinu podvodu podle ustanovení § 209 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, ve spojení s ustanovením § 21 tr. zákoníku, jehož se měla dopustit ve formě organizátorství podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, pro pokus zvláště závažné-

ho zločinu podvodu podle ustanovení § 209 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku ve spojení s ustanovením § 21 tr. zákoníku, jehož se měla dopustit ve formě organizátorství podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, zločinu vydírání podle ustanovení § 175 odst. 1, písm. a), odst. 2 písm. d) tr. zákoníku, jehož se měla dopustit ve spolupachatelství, a zvláště závažného zločinu podvodu podle ustanovení § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, jehož se měla dopustit ve formě organizátorství podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Usnesením ze dne 22. 11. 2012, č. j. KRPA-90-687/TČ-2011000072, pak bylo vůči JUDr. M. S. dále zahájeno trestní stíhání pro přečin podvodu podle ustanovení § 209 odst. 1, 3, tr. zákoníku, jehož se měla dopustit ve formě spolupachatelství.

Při domovní prohlídce konané dne 6. 12. 2011 (započaté v 15.50, skončené v 18.05 hod.) v bytě č. 10, Praha 5, byly JUDr. M. S. odebrány následující věci: flash disk, výpisy z účtu, smlouvy, razítka, stolní počítač, kopie z ověřovací knihy, notebook, zápisník z roku 2010 (respektive diář advokáta od Becka¹), externí harddisky a tiskárna. Při domovní prohlídce, dle protokolu o provedení domovní prohlídky ze dne 6. 12. 2011, č. j.: KRPAS-90-363/TČ-2011-000072, byl přítomen zástupce České advokátní komory (dále jen „zástupce ČAK“), Mgr. P. Š., ustanovený Českou advokátní komorou dne 2. 12. 2011, jako zástupce při provádění domovní prohlídky nebo jiných prostor policejním orgánem podle ustanovení § 85b odst. 1 tr. řádu. Z vyjádření JUDr. M. S. však vyplývá, že zástupce ČAK nebyl přítomen celé domovní prohlídce. Nadto z protokolu o provedení domovní prohlídky ze dne 6. 12. 2011, č. j.: KRPAS-90-363/TČ-2011-000072, není ani patrné, zda zástupce ČAK udělal souhlas k seznámení OČTR s obsahem listin.

Úředním záznamem OČTR ze dne 6. 12. 2011, č. j. KRPA-90-447/TČ-2011-000072, prohlašuje JUDr. M. S., a to i před zástupcem ČAK, že byla před započítím domovní prohlídky bytu č. 10, Praha 5, dotazována OČTR, zda se v bytě nacházejí listiny, nosiče, popř. jiné materiály obsahující informace, na které se vztahuje mlčenlivost advokáta, přičemž ta-

¹ Pozn.: Beckův diář pro právníky 2010 (C. H. Beck).

to uvedla, že se v předmětném bytě nic takového nenachází.

Při domovní prohlídce konané dne 6. 12. 2011 (započaté v 19.00 a skončené ve 20.00 hodin) JUDr. M. S. dobrovolně vydala (ve smyslu ustanovení § 78 tr. řádu), dle protokolu o provedení domovní prohlídky ze dne 6. 12. 2011, č. j.: KRPAS-90-363/TČ-2011, stolní počítač. Při domovní prohlídce, dle protokolu o provedení domovní prohlídky ze dne 6. 12. 2011, č. j.: KRPAS-90-363/TČ-2011, byl přítomen zástupce ČAK, Mgr. P. Š., ustanovený Českou advokátní komorou dne 2. 12. 2011 jako zástupce při provádění domovní prohlídky nebo jiných prostor policejním orgánem podle ustanovení § 85b odst. 1 tr. řádu. V průběhu úkonu vznášela JUDr. M. S. námitky proti postupům OČTŘ, když tyto byly v rozporu s tr. řádem, především namítala neúčinnost příkazu k domovní prohlídce s námitkou faktického užívání nemovitosti jako kanceláře určené k výkonu advokacie. V průběhu domovní prohlídky proto JUDr. M. S. žádala, spolu se svým kolegou Mgr. J. S., aby OČTŘ opustily prostor a zanechaly zajištěné věci v prostorách advokátní kanceláře. K tomuto požadavku se připojil i zástupce ČAK. Výsledkem bylo ponechání předmětných věcí (stolního počítače) v advokátní kanceláři JUDr. M. S. a zapečetění této advokátní kanceláře OČTŘ.

Při domovní prohlídce konané dne 7. 12. 2011 (započaté ve 12.45 a skončené v 15.00 hodin) dle protokolu o provedení domovní prohlídky ze dne 7. 12. 2011, č. j.: KRPAS-90-363/TČ-2011, nebyly vydány OČTŘ požadované věci. Českou advokátní komorou byl ve smyslu ustanovení § 85b tr. řádu, pod č. j. 02-10587/11 ze dne 2. 12. 2011, ustanoven zástupce ČAK při provádění domovní prohlídky, JUDr. M. H., kterým byl odepřen souhlas k vydání požadovaných věcí. Souhlas zástupce ČAK nebyl nahrazen rozhodnutím soudce nejbližší nadřízeného soudu, u něhož působí předseda senátu nebo soudce, který je oprávněn podle ustanovení § 83 odst. 1 a § 83a odst. 1 tr. řádu nařídít domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor.

Výbor se sjednotil při odůvodnění svého konečného stanoviska na následujícím právním názoru:

Lze konstatovat, že z předložených listin, zejména z protokolů o provedení domovních prohlídek není nikterak zřejmé, že zástupce ČAK byl přítomen těmto úkonům od samého počátku domovní prohlídky, ačkoli je jeho přítomnost při takových úkonech nezbytná, vyžadovaná zákonem (ustanovení § 85b tr. řádu: „*orgán provádějící takový úkon je povinen vyžádat si součinnost České advokátní komory; orgán provádějící úkon je oprávněn seznámit se s obsahem listin pouze za přítomnosti a se souhlasem zástupce České advokátní komory*“).

Přítomností zástupce ČAK lze zajistit účinnou ochranu práv advokátů, a tím přímo klientů dotčeného advokáta, ale pokud byla zajištěna přítomnost zástupce ČAK jen u části domovní prohlídky, došlo k narušení ochrany práv advokátů, respektive klientů takto dotčeného advokáta.

V souvislosti se shora uvedeným je nezbytné, aby zahájení domovní prohlídky či prohlídky jiných prostor předcházelo přiměřený časový prostor umožňující zajistit přítomnost zástupce ČAK, když lze předpokládat, že se v těchto prostorách nachází listiny obsahující skutečnosti, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti. Z předložených listin je pak patrné, že OČTŘ věděly o takové možnosti, když minimálně v příkazu k domovní

prohlídce vydaného Obvodním soudem pro Prahu 2, sp. zn. 1 Nt 872/2011, bylo konstatováno, že prohlídka se vztahuje na byt č. 2, Praha 2, v němž je provozována advokátní kancelář.

Jak výbor již dříve konstatoval ve svém stanovisku ze dne 22. 5. 2013, sp. zn. 440/VOPOZA/13/46, s odkazem na názor Ústavního soudu, v ustanovení § 3 odst. 1 věta první, zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, je zakotven zásadní princip pro výkon advokacie, tj. nezávislost advokáta. Tato nezávislost je primárně ve prospěch advokátových klientů a není advokátovým privilegiem, ale její ochrana je jeho povinností související s výkonem jeho povolání. Prolomit nezávislost advokáta bez zákonných důvodů pak znamená zásah jak do práv klientů, tak do synallagmaticky daných povinností a práv advokátových, souvisejících s výkonem jeho povolání. V daném případě jde o zadržování věcí OČTŘ, ačkoli k tomu nebyl dán souhlas příslušným zástupcem ČAK.

Z ustanovení § 85b tr. řádu je patrné, že toto nelze vykládat extenzivním způsobem, neboť ustanovení § 85b tr. řádu se vztahuje toliko pouze na písemnosti a jiné nosiče informací. Jinými slovy řečeno, pokud se jedná o písemnosti různého druhu, CD, DVD, externí harddisky, notebook, stacionární PC aj., OČTŘ provádějící prohlídku mají povinnost dotázat se zástupce ČAK na jeho stanovisko vždy. V ostatních případech, tj. pokud se jedná o důkazní prostředky, které neapluňují podmínky ustanovení § 85b tr. řádu (typicky např. předměty denní potřeby, zbraně aj.) a které nejsou způsobitelné nést informace a nejsou dle ustanovení § 85b tr. řádu chráněny, se stanovisko zástupce ČAK nevyžaduje. Zástupci ČAK však ani v takovém případě nemůže být odebrána možnost své stanovisko OČTŘ sdělit.

Ze shora uvedeného pak také plyne, že stanovisko zástupce ČAK musí být řádně zaznamenáno do protokolu o provádění domovní prohlídky či prohlídky jiných prostor vždy. V posuzovaném případě, pokud se jedná o prohlášení JUDr. M. S. v úředním záznamu OČTŘ ze dne 6. 12. 2011, č. j. KRPA-90-447/TČ-2011-000072, není prokázáno a ani podpisy stvrzeno, že by JUDr. M. S. či zástupce ČAK takové prohlášení skutečně učinili. Úřední záznam vyhotovený ex post nelze považovat za dostatečný a v této souvislosti je nepřipustné, aby bylo OČTŘ provádějící prohlídku odmítnuto zaznamenat do protokolu stanovisko zástupce ČAK či JUDr. M. S.

Nutno konstatovat, že došlo i k pochybení zástupce ČAK, když podepsal protokol o provedení domovní prohlídky, čímž stvrdil přítomnost při tomto úkonu, ačkoli nebyl domovní prohlídce přítomen od počátku. Při absenci údaje o příchodu zástupce ČAK k úkonům domovní prohlídky není prokazatelné, zda se dostavil před zahájením provádění domovní prohlídky či v jejím průběhu a nelze tak najisto osvědčit, že domovní prohlídka proběhla v souladu s ustanovením § 85b tr. řádu či zda došlo k provedení domovní prohlídky v rozporu s tímto ustanovením.

Nad rámec uvedeného výbor zjistil, že u domovní prohlídky bytu č. 10, Praha 5, nebyl přítomen zvolený obhájce, neboť o ni nebyl vyrozuměn, a to i přes to, že se v daném případě jedná o případ nutné obhajoby dle ustanovení § 36 odst. 3 tr. řádu.

Lze shrnout, že dle shora uvedeného byly domovní prohlídky realizované v bytě a v advokátní kanceláři JUDr. M. S. (v souvislosti s její údajnou trestnou činností v roce 2011) za přítomnosti zástupců ČAK v rozporu s ustanovením § 85b tr. řádu.

Výbor doporučuje, aby představenstvo ČAK:

1. učinilo veškeré možné kroky k tomu, aby byl tento případ řádně prošetřen, a to i ve vztahu k postupu zástupce ČAK;
2. realizovalo skupinu odborníků, která by zpracovala řádnou metodiku postupu při účasti na úkonech domovní prohlídky či prohlídky jiných prostor a pozemků, neboť toto vymezení výbor považuje za nanejvýš významné v řešení shora specifi-

kované otázky a postup ČAK při účasti na domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor institucionalizovat;

3. zajistilo účast zástupce ČAK na veřejném zasedání o předběžném projednání otázky.

✦ JUDr. MAREK NESPALA, předseda výboru pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů

Z kárné praxe

Je kárným proviněním, jestliže advokát po poskytování právních služeb obchodní společnosti zastupuje bývalého předsedu jejího představenstva ve sporu proti nástupnické obchodní společnosti.

Rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 7. 10. 2013 sp. zn. K 17/2013

Kárně obviněný JUDr. I. J., advokát, se dopustil kárného provinění tím, že

ačkoliv na základě smlouvy o poskytování právních služeb ze dne 18. 4. 2006 poskytoval v době od 1. 4. 2006 do 31. 12. 2006 právní služby obchodní společnosti A. a. s. (právnímu předchůdci obchodní společnosti B. a. s.), jejímž členem a následně předsedou představenstva byl C. D., poté, co se obchodní společnost B. a. s. jako žalobce v řízení vedeném u krajského soudu domáhá, aby C. D. jako žalovanému byla uložena povinnost nahradit jí škodu, kterou měl způsobit ve funkci člena a následně předsedy představenstva společnosti A. a. s. v době od 23. 3. 2006 do 11. 1. 2007, dne 2. 7. 2010 převzal právní zastoupení žalovaného C. D. proti obchodní společnosti B. a. s., přičemž v uvedeném řízení je s to využívat informací získaných v rámci poskytování právních služeb společnosti A. a. s.,

tedy

- při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu,
- neodmítl poskytnutí právních služeb, jestliže
  - v téže věci nebo ve věci související již poskytl právní služby jinému, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá,
  - by informace, kterou má o jiném klientovi nebo o bývalém klientovi, mohla toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá, neoprávněně zvýhodnit,

čimž

porušil ust. § 16 odst. 2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 Pravidel profesionální etiky a § 19 odst. 1 písm. a), c) zákona o advokacii.

Za to se mu podle § 32 odst. 3 písm. c) zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění, ukládá kárné opatření

pokuta ve výši 30 000 Kč.

Kárně obviněný je povinen zaplatit České advokátní komo-

ře částku 3000 Kč jako náhradu nákladů kárného řízení. Pokuta a náklady jsou splatné ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozhodnutí na účet České advokátní komory.

Z odůvodnění:

Stěžovatelka, obchodní společnost B. a. s., ve své stížnosti ze dne 3. 8. 2012, doručené na ČAK dne 7. 8. 2012, včetně následných doplnění stížnosti ze dne 7. 9. 2012, doručeného na ČAK dne 10. 9. 2012, a ze dne 29. 10. 2012, doručeného na ČAK dne 1. 11. 2012, uvedla, že dne 18. 4. 2006 uzavřel kárně obviněný s obchodní společností A. a. s. (právní předchůdkyní stěžovatelky) smlouvu o právní pomoci, na základě níž kárně obviněný poskytoval této společnosti právní služby až do 31. 12. 2006, kdy smlouva ze dne 18. 4. 2006 byla ukončena dohodou ze dne 8. 1. 2007. V době, kdy kárně obviněný poskytoval právní služby společnosti A. a. s., byl předsedou představenstva této společnosti C. D. V rámci poskytování právních služeb kárně obviněný získal informace o společnosti A. a. s. Žalobou podanou ke krajskému soudu dne 3. 6. 2010 se stěžovatelka domáhá, aby C. D. byla uložena povinnost nahradit stěžovatelce škodu, kterou měl způsobit ve funkci člena a následně předsedy představenstva společnosti A. a. s. v době od 23. 3. 2006 do 11. 1. 2007, tedy fakticky v době, kdy kárně obviněný poskytoval právní služby společnosti A. a. s. Dne 2. 7. 2010 udělil C. D. plnou moc kárně obviněnému k zastupování ve sporu proti stěžovatelce v řízení vedeném u krajského soudu. Svým vlastnoručním podpisem a otiskem razítka kárně obviněný stvrdil, že zmocnění přijímá.

Stěžovatelka tedy tvrdí, že na základě uvedené plné moci kárně obviněný zastupuje C. D. ve sporu proti právnímu nástupci svého bývalého klienta (viz předvolání k jednání ze dne 7. 12. 2011 a odpor proti platebnímu rozkazu ze dne 14. 10. 2011), přičemž v tomto v řízení je s to využívat informací získaných v rámci poskytování právních služeb společnosti A. a. s.

Kárně obviněný se ke stížnosti vyjádřil dopisem ze dne 17. 8. 2012 doručeným na ČAK dne 20. 8. 2012. Ve svém vyjádření kárně obviněný potvrdil, že C. D. je jeho dlouholetým klientem a byl to právě on, jehož zásluhou se stal právním zástupcem stěžovatelky. Od roku 1997 zastupoval různé společnosti, jejichž ovládajícími osobami byli C. D. a E. F. Tito klienti byli činní jako poradci fúzí a akvizic. Kárně obviněný společně s nimi působil i ve společnosti C. r. o., které zpracovatel stížnosti G. H. prodal akcie společnosti A. a. s. Kárně obviněný tak poskytoval právní služby společnosti A. a. s. v rámci společnosti C. s. r. o., a to především konzultacemi s C. D. Kárně obviněný ve svém vyjádření nepopřel, že by smlouva o poskytování právní pomoci byla uzavřena se společností A. a. s. Smlouva byla ukončena ke dni 31. 12. 2006. Po ukončení smlouvy o právní pomoci na žádost kárně obviněného vydal C. D. jménem společnosti A. a. s. prohlášení, jímž kár-

ně obviněného zprostil všech omezení včetně povinnosti mlčenlivosti. Když v r. 2007 došlo ke sporu mezi společností C. r. o. a A. a. s., „zcela automaticky“ převzal zastupování C. D.

Kárně obviněný ve vyjádření konstatuje, že se svojí nepředvídatostí dostal do situace, kdy vznikla pochybnost, zda nedošlo ke střetu zájmů. Uvedl, že informace, které během zastupování společnosti A. a. s. dostával, byly přeposílány i C. D. i E. F. Tyto informace se nedotýkaly problematiky, která se následně promítla do sporu mezi C. D. a společností A. a. s.. Upozornil na to, že soudní řízení je přerušeno a dosud nebylo konáno ani první jednání ve věci.

Podaná stížnost ho naprosto vyvedla z rovnováhy, neboť se snaží dělat svoji práci dobře a slušně.

V průběhu jednání kárného senátu kárně obviněný zcela odkázal na své písemné vyjádření ke kárné žalobě a důkazy předložené v rámci vyjádření, a dále uvedl, že si je vědom, že udělal chybu, ovšem v době převzetí právního zastoupení C. D. si toto neuvědomil. Dále kárně obviněný uvedl, že dle jeho názoru celá záležitost vznikla z toho, že celou dobu považoval i toto převzetí za součást svých již historicky poskytovaných služeb společností pod kontrolou C. D.

Na základě všech skutečností zjištěných během kárného řízení je nepochybné, že kárně obviněný, ačkoli již historicky poskytoval právní služby právní předchůdkyni stěžovatelky,

společnosti A. a. s., převzal následně právní zastoupení C. D. ve sporu se stěžovatelkou, a tedy porušil své zákonné i stavovské povinnosti týkající se předcházení konfliktu zájmů. K dalším souvisejícím okolnostem, jak je uvedl kárně obviněný (tj. že měl v době převzetí právního zastoupení C. D. za to, že jde jen o logické pokračování jeho právních služeb historicky poskytovaných společností pod kontrolou C. D., a dále že ukončil toto právní zastoupení okamžitě poté, co mu byla doručena kárná žaloba), nelze z hlediska posouzení skutku přihlídnout, jelikož nepředstavují legitimní důvody, které by ospravedlňovaly porušení zákonných a dalších stavovských povinností v předmětné věci. Jelikož kárně obviněný sám připustil, že udělal chybu a že si neuvědomoval důsledky svého jednání, má kárný senát i v kontextu dalších přednesených důkazů za prokázáno, že skutek, který je kárně obviněnému kladen za vinu, se stal tak, jak je popsán v kárné žalobě.

Pokud jde o výši sankce za kárné provinění, jak ji navrhl kárný žalobce (tedy pokuta 30 000 Kč), považoval ji kárný senát vzhledem k závažnosti kárného provinění i vzhledem k osobním a majetkovým poměrům kárně obviněného za přiměřenou, a proto ji uložil v této výši.

✦ Připravil JUDr. JAN SYKA,

vedoucí oddělení pro věci kárné ČAK.

Z jednání představenstva ČAK

Představenstvo ČAK se ve dnech 9.-10. prosince 2013 sešlo na své 3. schůzi v tomto volebním období v sídle ČAK (Kaňkově paláci) v Praze. Jako pravidelně projednali členové představenstva ČAK nejprve pozastavení výkonu advokacie některým kolegům-advokátům či vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

Představenstvo ČAK uložilo místopředsedovi ČAK pro legislativní činnost JUDr. Vladimíru Papežovi vypracovat ve spolupráci s JUDr. Svejkovským a JUDr. Všetěčkou návrh plánu legislativních prací. Tento plán bude projednán na únorovém zasedání představenstva ČAK v roce 2014.

K projednání představenstvu ČAK byl předložen návrh novely etického kodexu, a to čl. 23 a 24c, odst. 3-5. K tomu představenstvo odsouhlasilo ještě přechodné ustanovení, podle něž musí dosavadní sdružení a společnosti upravit své jméno a firmu podle přijaté změny nejpozději do 30. 6. 2014. **Odbor vnější a vnitřní legislativy ČAK má uloženo zveřejnit změny etického kodexu ve věstníku ČAK, který vyjde v únoru 2014.**

Dále byl představenstvu ČAK předložen materiál analyzující ustanovování obhájců v tzv. krajských věcech. Představenstvo ČAK uložilo předsedovi JUDr. Vychopňovi učinit podnět Ministerstvu spravedlnosti na zveřejnění pořadí ustanovování jednotlivých advokátů v rámci kraje, např. v systému infoSoud. O věci se má dále pokusit jednat i s předsedy krajských soudů.

Představenstvo ČAK rozhodlo, že **kontrolní oddělení ve spolupráci s odborem vnější a vnitřní legislativy má připravit metodu provádění kontrol, na které se bude vztahovat nový kontrolní řád – dle zák. č. 255/2012 Sb., o státní kontrole.**

Představenstvo ČAK schválilo personální obsazení porad-

ních orgánů ČAK. **Nové složení jednotlivých výborů a sekcí naleznete na webu ČAK – [www.cak.cz/Komora/Orgány komory/ Výbory a sekce](http://www.cak.cz/Komora/Orgány_komory/Výbory_a_sekce). Představenstvo rovněž jmenovalo nové regionální představitele ČAK či jejich zástupce.** Vedením výboru regionálních představitelů pověřilo náhradníka představenstva ČAK JUDr. Petra Mrázka.

Člen představenstva ČAK a předseda rozpočtového a hospodářského výboru předložil představenstvu ČAK návrh rozpočtu ČAK na rok 2014 a návrh rozpočtu sociálního fondu na rok 2014. Upozornil zejména na to, že v souladu s 6. usnesením sněmu se výnosy z pokut rozdělují rovným dílem jako výnos a jako příjem sociálního fondu. V nákladové části upozornil ještě na nutnost plánované opravy i výměny hardwaru a s tím související odborné práce a obdobně se rozpočtuje stále trvající záležitost oprav nádvorní budovy ČAK v Praze a úprav podloubí Kaňkova paláce. Sociální fond se navrhuje jako vyrovnaný na straně příjmů i výdajů. Rozdíl ve výnosech a nákladech v rozpočtu ČAK se navrhuje krýt z úspor z minulých let. **Předložené návrhy rozpočtů byly jednomyslně schváleny.**

Mgr. Štěpán Holub, náhradník představenstva ČAK, informoval o organizaci 52. kongresu AIJA, který se bude konat v Praze ve dnech 26.-30. 8. 2014. ČAK se bude organizačně podílet na jeho zajištění, avšak ze strany ČAK nebudou na tuto akci vynakládány žádné finanční prostředky.

Podrobný zápis ze 3. schůze představenstva ČAK (stejně jako všechny ostatní) jsou všem advokátům a advokátním konci-pientům k dispozici na [www.cak.cz/rubrika Orgány Komory/ Představenstvo/Zápis z jednání](http://www.cak.cz/rubrika_Orgány_Komory/Představenstvo/Zápis_z_jednání).

✦ ichta

Úvahy zkušební komisaře

ČETL JSEM SI NEDÁVNO V OSMDESÁT LET STARÉM ROČNÍKU ČASOPISU ČESKÉ PRÁVO A V JEDNOM Z NEKROLOGŮ TAM NARAZIL NA KRÁSNÁ SLOVA:

„Vzorný zaměstnavatel byl obzvláště koncipientům nejen učitelem a vychovatelem, nýbrž opravdovým přítelem a kolegiálním přelaskavým starším druhem.“

Je vsutku na místě argument, že zvěčnělý byl notářem a těm se to pak věnuje koncipientům, mají-li uzákoněn princip numerus clausus?

Již delší dobu sleduji diskusi o tom, jak zvýšit odbornou úroveň začínajících advokátů, a s jistotou dávkou smutku vnímám úspěšné i méně úspěšné pokusy o to, jak oněm, v nichž zejména méně úspěšní advokáti vidí další nevitnou konkurenci, především oddálit a znepríjemnit vstup do řad advokátů.

Doba, po níž zkouším u advokátních zkoušek, dosáhne letos pomyslné zletilosti. Přiznám se, že zejména v posledních letech bohužel bývám dost často smutný také při promyšlení kontextu toho, proč je kandidát na zkoušku tak nedostatečně připraven.

Nemůže za přeplněnost advokacie též část příslušníků advokátního stavu?

***

Dovolím si začít příklady, jaké zkušební komisaři jistě znají z koncipientských osobních spisů.

Pro předsedu zkušební komise, který zároveň zkouší předpisy o advokacii, se nabízí nezřídka hned několik otázek, kterými by mohl trestat koncipienta za jeho „neškolitele“:

U kterých všech advokátních komor je zapsán onen výtečník, označující se na hlavičkovém papíře při korespondenci s ČAK jako advokát, Rechtsanwalt, avocat, abogado, avvocato a barrister?

Kde lze nalézt v českém právním řádu institut „billable hours“?

Kdo se dopustil kárného provinění, obhajoval-li advokátní koncipient ve třetím dnu své celkové právní praxe v substituci při hlavním líčení?

Snad každý, kdo zkouší u advokátních zkoušek, již někdy od jednoho a téhož kandidáta slyšel na jiné otázky následující soubor odpovědí:

„U výslechu v přípravném řízení ani u hlavního líčení jsem nikdy neobhajoval.“ „U civilního soudu jsem nezastupoval.“ „Zastupování ve správním soudnictví se naše kancelář nevěnuje.“

Další otázku již snad ani netřeba klást. Odpověď na ni by mohla být i následující: *„Rozvodovou věc jsem si prakticky nikdy nezkusil, děláme v naší law firm pouze fúze, nebudu to tudíž potřebovat, protože naše fúze přece vydrží ad infinitum...“*

Young partners nechť mi prominou následující gerontův archaism.

Koncipient je při advokátní zkoušce vizitkou advokátovou.

Nešlo by začít zvyšovat odbornou úroveň začínajících advokátů právě zvyšováním úrovně kolegiality, odpovědnosti a dodržování pravidel profesní etiky na straně některých „quasiškolitelů“?

Solidní advokát doprovází svého advokátního koncipienta k advokátní zkoušce, aniž by k tomu musel do datové schránky dostat předvolánku.

Jak by asi vyřešil v případě předvolávání hrozící kolizi advokát, „vychovávající“ v minulosti zároveň více než deset koncipientů?

De lege ferenda by stálo za úvahu, zda by školitel neměl být obligatorně členem zkušební komise *ad hoc*.

Nebylo by mu snad příjemné osobně asistovat při prověřování toho, co se jeho učedník od svého mistra naučil?

Co kdyby pak náhodou někdo ze zkoušejících kolegů omylem položil otázku advokátovi a nikoli jeho koncipientovi?

Advokátní zkouška je obdobou lékařské praxe a atestace.

Neměl by být, byť i takto neformálně, schopen tuto atestaci prokázat každý advokát, který se čestně a stavovskými důstojně uváže v zákonnou povinnost podílet se na výchově advokátního koncipienta?

***

Nešvary, o nichž si cvrlikají vrabci na střeše nejen Kaňkova paláce, samozřejmě existovaly i v minulosti. Zopakujme některé případy z období prvé republiky, které v této souvislosti obvykle uvádím.

Již v roce 1924 bylo konstatováno, že „mnozí se případy, že členové komory přihlašují za koncipienty osoby, které jsou v jiném služebním poměru a nemohou se věnovat všestranné praxi advokátní“. V roce 1931 si dokonce kandidát advokacie dovolil zaslat výboru Advokátní komory v Čechách dotaz, zda je možné, aby zároveň vykonával zvěrolékařskou praxi a přípravou praxi kandidáta advokacie, a tak není divu, že následovala nejen záporná odpověď, ale i připomenutí, ať vysvědčení o praxi vydávané advokátem „obsahuje dobu praxe a doložku, že kandidát po tuto dobu dodržoval přesně kancelářské hodiny dopolední i odpolední“.

Na ochranu kandidátů advokacie bylo v roce 1930 vysloveno stanovisko, že „jest zásadně nepřipustno, aby advokát ve své kanceláři zaměstnával koncipienta bezúplatně jako volontéra. Nelze ani výjimečně od zásady té se uchýlit, když koncipient z dokonalosti chce svou znalost druhého jazyka... Koncipient advokátní agendou musí plně zaměstnán býti tak, aby získal si pro své příští povolání nutnou praktickou přípravu“.

Kárná rada pražské advokátní komory v roce 1934 uznala vinnými advokátního kandidáta a advokáta za to, že podle jejich dohody byl kandidát advokacie „zúčastněn jednou třetinou na palmárech“, které zaplatili klienti, jež přivedl do advokátovy kanceláře. Advokátovi bylo kladeno za vinu, že umožnil „kandi-

dátu advokacie provozovati výdělečně činnost advokátskou, na úkor kolegů, kteří po splnění veškerých zákonných podmínek a zejména dovršení předepsané přípravné praxe dosáhli advokacie“. Kárná rada též dovodila, že „takový nepravdivý poměr mezi advokátem a kandidátem advokacie neposkytuje dostatečné záruky, že přípravná praxe bude kandidátem řádně vykonávána a bude skutečnou přípravou pro zodpovědné samostatné vykonávání advokacie“. Nález kárné rady byl posléze potvrzen Nejvyšším soudem.

Neplatí snad i dnes pro podání kárné žaloby princip oficiality?

***

Kdo je vinen?

V každém případě advokát, který se odborné přípravě svého koncipienta nevěnuje s patřičnou péčí, ba dokonce pouze předstírá, že u něj advokátní koncipient advokátní praxi vykonává.

Kárného provinění se však dopouští i advokátní koncipient, který kupříkladu nepravdivě uvádí do deníku koncipienta údaje o tom, jaké věci měl během praxe řešit. Vinen je nepochybně ten, kdo pouze na oko sepsanou pracovní smlouvou předstírá, že je zaměstnancem advokátovým.

Kdo je poškozeným?

Klientela budoucího advokáta, v jejímž zájmu především by advokátní komora měla dohlížet nad tím, aby výsledek advokátní zkoušky byl pouhou třesinkou na dortu skutečných advokátových znalostí a dovedností.

Kdo je podezřelým?

Nepochybně třeba advokátka, která opakovaně macešsky vyčkává okamžiku, kdy skončí její pomyslná vyživovací povinnost *almae matris* vůči advokátnímu koncipientovi, aby jej posléze nelitostně vyslala do sféry advokátského bezdomovectví, a sama se mohla začít obdobně „věnovat“ dalšímu advokátskému dítěti z jiného vztahu. Stejně je podezřelý i advokát, jehož koncipienti opakovaně propadají u advokátních zkoušek, nebo o němž vyšlo najevo, že svým koncipientům neumožnil získat praktické zkušenosti v oblastech práva, v nichž sám nepraktikuje.

Kdo je soudce?

Bude-li žalobce, pak v první instanci kárný senát České advokátní komory.

Lze uzavřít, že poctivá výchova advokátního koncipienta vyžaduje soustavnost, náročnost, dobrou vůli, pedagogický um a také ovládnutí souboru toho, co má být předáno dále.

Mimochodem, nestálo by v této souvislosti za úvahu v rámci *Právnicka roku* vyhlásit kategorii Školitel?

✦ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

 WI-ASS ČR s. r. o.
pojišťovací makléř
specialista na vaše pojištění

inzerce

SAMOSTATNÝ ADVOKÁT JUDr. JAN KŘEČEK

se sídlem AK v Praze 2, Záhřebská 13, PSČ: 120 00
tel.: 222 518 733 nebo 737 440 101
e-mail: krecek.advokat@seznam.cz

**HLEDÁ KE SPOLUPRÁCI
A ZEJMÉNA PŘEVZETÍ
KANCELÁŘE KOLEGU/KOLEGYNI
– ADVOKÁTA/ADVOKÁTKU
SE ZKUŠENOSTMI V ZASTUPOVÁNÍ
PŘED SOUDY, ÚŘADY A JEDNÁNÍ
S PROTISTRANAMI.**

Moje advokátní kancelář, kterou jsme budovali společně s bratrem JUDr. Stanislavem Křečkem od počátku 90tých let, získala a dosud má jisté renomé při poskytování právních služeb v mnoha oblastech občanského, rodinného či správního práva.

I vzhledem ke svému věku bych rád přijal kolegu-advokáta (i bez vlastní klientely), kterému bych mohl

odpovědně předat, v průběhu tohoto roku 2014, celou advokátní kancelář.

V této souvislosti mám na mysli nejen cca přes 100 živých případů, ale i kompletní technické a jiné materiální vybavení kanceláře vč. smluvního zajištění nebytových prostor. Kontinuita bude zajištěna i pokračováním pracovního vztahu píšící asistentky, která má perfektní znalosti nejen o obsahu jednotlivých spisů, ale i o aplikaci platného práva.

Pokud Vás tato nabídka zaujala, neváhejte mne kontaktovat, buď za účelem poskytnutí bližších informací a podmínek nebo přímo sjednání osobní schůzky. Nebráním se ani zamyšlení nad jinými návrhy z Vaší strany.

Těším se na Vaši reakci
JUDr. JAN KŘEČEK

Trh právních služeb v Německu v roce 2030

Německé sdružení advokátů Deutscher Anwaltverein¹ (DAV) nechalo vypracovat odbornou studii „Trh právních služeb 2030“², věnovanou analýze a prognóze vývoje trhu právních služeb v Německu. Studie byla představena mj. na zasedání Rady evropských advokátních komor (CCBE) dne 18. října 2013 v Bruselu.

Rozsáhlý dokument o téměř 200 stranách vypracovala švýcarská společnost Prognos AG, která se zabývá zpracováním tržních předpovědí již od roku 1959. Studie je rozdělena do několika kapitol věnovaných analýze současného trhu právních služeb v Německu, obecnému vývoji v Německu s prognózou do roku 2030, trendům na trhu právních služeb a konečně reakcím advokátní obce na tyto trendy.

Dle poznatků studie je **trh právních služeb v Německu** relativně nezávislý na cyklických a sezonních fluktuacích. **Ani finanční krize nezasáhla celkovou poptávku v Německu po právních službách, naopak byl zaznamenán rozvoj práva informačních technologií, bankovního práva, autorského práva, práva zemědělského a daňového. Bylo založeno mnoho nových advokátních kanceláří,³ aktuálně jich je v Německu přes 54 000.** Advokátní profese se rozrůstá, a to přirozeně ve větších aglomeracích, především v Berlíně, Mnichově, Hamburku, Frankfurtu a Düsseldorfu. Tento vývoj však současně zesiluje i konkurenční tlaky, které jsou navíc zintenzivněny s přibývajícím počtem

poskytovatelů právních služeb, kteří jsou advokáty, a omezený přístup k mimosoudním právním službám získali na základě německého zákona o právních službách.⁴ Stále více tak konkurují advokátům například v oblasti dopravních nehod obchodníci s automobily, majitelé dílen, znalci či půjčovny aut. Obdobně pojišťovny, banky a ostatní poskytovatelé finančních poradenských služeb jsou stále častěji vnímáni jako konkurenti v boji o klienty. Přestože se tak trh právních služeb pro klienty rozšířil, zároveň zesílila konkurence mezi poskytovateli těchto služeb.

Studie dále analyzuje **management advokátních kanceláří**, které jsou velmi heterogenní, co se týče velikosti i orientace, s mimořádně vysokým podílem tzv. mikropodniků do jedenácti zaměstnanců. Advokátní kanceláře se liší i svými konkurenčními strategiemi, marketingem, akvizicí klientů a vnitřní organizací. Mezi hlavní konkurenční strategie proaktivních kanceláří (což jsou dle výzkumu především větší či mezinárodní kanceláře) patří specializace na konkrétní obor práva a dále zaměření na vybraný segment klientů. Nutno podotknout, že dle studie vnímá většina klientů specializaci jako záruku kvality a odbornosti a počet advokátů s generální praxí tak ubývá. Mnoho kanceláří však žádnou strategii vůbec neuplatňuje, i celkově byl zaznamenán nízký stupeň aktivního strategického plánování.

Pokud jde o marketing a akvizice klientů, je nutné respektovat profesní pravidla a tudíž vytvářet specifické strategie, což je relativně obtížné vzhledem k jedinečnosti každého clientského případu a neexistenci nezávislých srovnávacích testů, jak je běžné např. u spotřebitelských produktů. V Německu se však začínají rozvíjet internetové portály zaměřené na hodnocení služeb advokátů jejich klienty.⁵ Dle průzkumů vyplývá, že většina advokátních kanceláří k akvizici nových klientů využívá své webové stránky, zápisy v advokátních seznamech a vyhledávacích a networking, tj. získávání kontaktů, především prostřednictvím účasti na konferencích a společenských akcích, či or-

ganizováním seminářů a workshopů pro potenciální klienty.

Vnitřní organizace advokátních kanceláří je závislá především na jejich velikosti, tj. čím menší, tím méně formální struktura. Společným prvkem většiny kanceláří je však zvyšování využívání IT systémů v právní praxi. Ze studie vyplývá, že dvě třetiny dotázaných advokátů používají speciální software pro advokáty, pouze jedna třetina využívá elektronických clientských spisů (tzv. e-spisy). Co se týká přístupu k zaměstnancům, ubývá opatření k udržení stávajících zaměstnanců, což lze vysvětlit převisem nabídky nad poptávkou. Pokud již advokátní kanceláře přistupují k benefitům pro zaměstnance, pak většinou formou finanční motivace a vzdělávání. Zřídka jsou provozovány team-buildingové aktivity, rozvíjení korporátní kultury či zaměření na zdravý životní styl. Významnou se stává otázka skloubení práce a rodinného života. Přesto, že dle výsledků studie 54 % dotázaných advokátních kanceláří umožňuje zaměstnání na částečný pracovní úvazek a 36 % jich poskytuje jiná opatření umožňující péči o dítě (např. flexibilní pracovní dobu), existuje ještě prostor k vytvoření větší rovnováhy mezi prací a soukromým životem.

Studie dále nastiňuje **budoucí trendy a dopady na právní trh**. Dle prognózy do roku 2035 bude v německé ekonomice hrát sektor služeb zásadní roli a význam přeshraničních služeb – včetně právních – bude dále narůstat. Ze studie vyplývá, že se světová ekonomika zaměří na rozvíjející se trhy jako je Brazílie, Indie a Čína, a bude tak rozhodující, do jaké míry budou tyto ekonomiky schopny vykompenzovat pokles poptávky ze strany USA a ostatních průmyslových zemí, jež se potýkají s rozpočtovým deficitem.

Dle předpovědi bude zásadním zdrojem změn vývoj nových technologií, na významu nabude cloud computing, bezpečnost IT, vzrostou online objednávky, dojde k digitalizaci justice, zvýší se počet online poskytovatelů služeb a informace budou prostřednictvím internetu dostupnější. Tento posledně zmíněný trend bude mít za následek změnu v přístupu kli-

1 Deutscher Anwaltverein je sdružení advokátů, které prosazuje zájmy advokátů již od roku 1871. Je tak významnou organizací vedle národní německé advokátní komory Bundesrechtsanwaltskammer (BRAK), jež zastřešuje 27 regionálních advokátních německých komor.

2 Studie, v originále „Der Rechtsdienstleistungsmarkt 2030 – Eine Zukunftsstudie für die deutsche Anwaltschaft“ je dostupná na internetových stránkách DAV v německém jazyce, shrnutí pak i v anglickém jazyce, viz <http://anwaltverein.de/leistungen/dav-zukunftsstudie?HPSESSID=jlhftv3il5k3uo71ks2ci0hsb4>

3 Ve studii je používán pojem „advokátní kancelář“, a to v širokém pojetí zahrnujícím i notářské kanceláře.

4 Rechtsdienstleistungsgesetz.

5 Např.: www.anwaltvergleich24.de či www.anwalt.de.

enta i ke klientovi. Spolu s dostupností právních informací zdarma na internetu poklesne význam standardizovaných právních znalostí a s tím poklesne i jejich cena. Klient bude vyžadovat právní poradenství vysoké kvality za sníženou cenu, zvýší se mimosoudní řešení sporů. Digitalizace také sníží potřebu personálu. Ten se na druhou stranu bude často věnovat i jednoduchým právním úkonům. Technologický pokrok též usnadní vstup mladých advokátů na trh, a to s ohledem na pokles vstupních nákladů na založení společnosti.

Přestože dle prognóz dojde ke snížení přístupu k právu z geografického hlediska a lze předpokládat pokles poptávky po právních službách s ohledem na pokles příjmů, tento vývoj bude vykompenzován zvýšeným počtem pro bono aktivit advokátů a nárůstem alternativních forem financování. Zvýší se význam sociálních aktérů a institucí, kteří budou prostředníky a finančníky právních služeb.

Významný vliv bude mít na trh právních služeb i změna demografické struktury společnosti – dle prognózy dojde v roce 2030 k poklesu počtu obyvatel v Německu o dva miliony, skupiny obyvatel v mladém a středním věku se zmenší a poměr obyvatel v důchodovém věku oproti pracující populaci se zvýší z 31 na 51 procent. Zvýší se počet advokátů ze zahraničí, přesto ale bude dle prognóz obtížné na německý trh vstoupit, a to s ohledem na jazykovou bariéru a nutnost podrobných národních právních znalostí. Proto bude i nadále významné studium jazyků i mezinárodní vzdělávání studentů práv, bude též docházet ke kombinaci různých studijních programů. Dle prognózy bude nadále počet advokátů narůstat, a s ním i konkurenční boj o klienty. Lze tak očekávat snížení příjmů, a to především v rámci spotřebitelského práva či u právních problematik, které je možno snadněji standardizovat. Zvýší se tudíž tlak na specializaci a zvýší se rozmanitost advokátních kanceláří. Dle předpokladů se zvýší počet žen-advokátek a důležitým tématem se tak stane sladění pracovních podmínek s rodinným životem, což bude mít za následek změny v organizaci práce.

Dle prognózy mohou nastat i **změny v profesních pravidlech**. S přihlédnutím k trendům v sousedních evropských státech a obdobně uspořádaných odvětvích

lze dle výsledků studie očekávat možné zavedení společnosti s alternativní strukturou (tzv. ABS)⁶ a částečné zrušení monopolu advokátů. To by na trh právních služeb přilákalo mnoho nových a finančně silných hráčů. Tím, že budou povoleny externí kapitálové investice do advokátních kanceláří, budou moci být jejich vlastníky i jiné osoby než advokáti. Zvýšila by se konkurence, ale advokáti by mohli zakládat tzv. multidisciplinární partnerství s představiteli ostatních profesí, což by jim umožnilo sdílet náklady a navazovat spolupráci, v důsledku čehož by se trh právních služeb stal rozmanitým a mezinárodním. Na druhou stranu lze předpokládat, že právní poradenství týkající se standardizovatelné právní problematiky by převzali noví poskytovatelé, na trh by vstoupily velké řetězce, běžnou praxí by se stalo poradenství v supermarketech a prostřednictvím automatizovaných online systémů. Tyto služby by stlačily ceny dolů, což by vedlo k otřesům na trhu s fatálním důsledkem pro některé advokátní kanceláře, které by byly nuceny ukončit svou činnost. Velké řetězce by se dle prognóz věnovaly především obecnému poskytování právních služeb a předsoudnímu poradenství, ovšem v rukou advokátů by nadále zůstalo zastupování před soudem a specializované právní poradenství.

Jak tedy být úspěšným advokátem v roce 2030? Hlavní výzvou bude dle výsledků studie nastavení správné a jasně definované konkurenční strategie a zaměření na specializaci a marketing. Zvýší se nároky na podnikatelské dovednosti advokátů, neboť v budoucnosti bude mnohem těžší se na trhu udržet. Důležitým faktorem se stane velikost společnosti. Především samostatní advokáti a menší advokátní kanceláře budou muset zvážit přínosy případného sloučení či alespoň sdílení kancelářských prostor a být schopni navzájem spolupracovat. Spolupráce bude nutná i s ostatními poskytovateli služeb, například s pojišťovnami, neboť klienti budou vyžadovat velmi specializované a často odborné expertizy. Advokáti v roce 2030 budou muset být schopni cílené komunikace a nezbytným bude i vytvoření marketingového plánu. Pro účely zviditelnění na trhu bude nutné vytvořit si vlastní „obchodní značku“ prostřednictvím korporátního designu, který dodá kanceláři jednotný externí vzhled, dále rozšíření marketingových

aktivit i po internetu či publikování odborných článků apod.

Jedním z klíčových faktorů pro úspěšnou akvizici klientů zůstanou i nadále reference klientů a ústně šířená reklama. Další ze strategií je i navazování kontaktů na seminářích a společenských akcích. Z výzkumů vyplývá, že reputace společnosti je založena na tom, jak jsou případy zpracovány, a jak je s klienty zacházeno. Jako významný zdroj informací a inspirace pro zlepšení služeb pak může sloužit i pravidelná zpětná vazba od klientů. Advokátní kanceláře budou muset dále umět prokázat maximum flexibility – klient bude vyžadovat odpovědi v krátkém čase, očekává přátelské jednání, transparentnost ohledně nákladů i aktivní komunikaci o průběhu vývoje případu. Advokátní kanceláře tak budou muset disponovat i vysoce efektivním administrativním aparátem. Dále studie předpokládá, že bude daleko více využíváno externích poskytovatelů služeb.

Advokátní kanceláře budou muset zvolit inovativní přístup k zajištění rovnováhy mezi prací a rodinným životem, budou-li si chtít v konkurenčním prostředí udržet vysoce kvalifikované spolupracovníky. Budou tak muset nabídnout flexibilní pracovní dobu, možnost částečného pracovního úvazku, práci z domova apod. Advokátní kanceláře se budou muset také adaptovat na nové technologické inovace (např. e-spisy) a rozšířit svou IT infrastrukturu. **Klíčem k úspěchu je pak dle závěrů studie využití příležitosti a příprava obchodní strategie již dnes.**

Studie „Trh právních služeb 2030“ analyzovala současnou situaci na německém trhu právních služeb a nastínila možný budoucí vývoj s výhledem až do roku 2035. Přestože se dokument zabývá výlučně právním trhem v Německu, lze si představit širší dopad a vliv i na ostatní státy, včetně České republiky, a to s ohledem na jednotný evropský trh a fakt, že Německo je naším sousedem a především i nejvýznamnějším obchodním partnerem. Zůstává tak otázkou, do jaké míry se budou prognózy naplňovat i na našem trhu právních služeb.

✦ JUDr. EVA INDRUCHOVÁ,
odbor mezinárodních vztahů ČAK

6 Více viz např. článek JUDr. Mokrého: <http://www.epravo.cz/top/efocus/chcete-odblokovat-poridte-si-abs-92461.html>.

Výroční zpráva o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie

V květnu 2013 zveřejnila Evropská komise zprávu za rok 2012 o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie. Jedná se již o třetí výroční zprávu věnovanou významu Listiny základních práv Evropské unie poté, co se stala právně závaznou dne 1. prosince 2009. „V Evropské unii je ochrana základních práv zajištěna dvojím způsobem: vnitrostátním systémem založeným na ústavách členských států a mezinárodních právních závazcích, například Evropské úmluvě o lidských právech, a systémem Evropské unie založeným na Listině základních práv Evropské unie, který se uplatní pouze ve vztahu k opatřením přijatým orgány Evropské unie nebo v situaci, kdy právo Evropské unie provádějí členské státy. Listina základních práv Evropské unie stávající systémy ochrany základních práv doplňuje, nikoliv nahrazuje.“¹

Rozsáhlá publikace² o téměř 170 stranách obsahuje tři hlavní dokumenty:

1. Zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zpráva o uplatňování

ňování Listiny základních práv Evropské unie za rok 2012;

2. Pracovní dokument útvarů Evropské komise o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v roce 2012;
3. Pracovní dokument útvarů Evropské komise o pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů za rok 2012.

Výroční zpráva slouží jako výchozí bod pro dialog mezi orgány Evropské unie (dále jen „EU“) a členskými státy o uplatňování Listiny základních práv EU (dále jen „Listina“) s cílem zajistit, aby se Listina stala trvalým referenčním dokumentem pro promítnutí základních práv jak do právních aktů EU, tak do provádění práva EU členskými státy.

AD 1. Zpráva o uplatňování Listiny

Zpráva o uplatňování Listiny přibližuje aktivní přístup orgánů EU k problematice základních práv EU a demonstruje je na konkrétních opatřeních EU na podporu účinného provádění Listiny. Aktivní přístup EU je založen jednak na principu dodržování základních práv v rámci přípravy nové legislativy a politických návrhů, jednak přímo i ve tvorbě konkrétních legislativních návrhů věnovaných základním právům. Mezi tyto legislativní návrhy patří například směrnice o právu na informace v trestním řízení³ a směrnice, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu,⁴ či reforma pravidel EU o ochraně osobních údajů.⁵ Významným návodem, jakým způsobem reflektovat základní práva do legislativní činnosti EU, se staly rozsudky Soudního dvora EU, který vykonává dohled nad souladem aktů EU s Listinou základních práv. Vzhledem k tomu, že právní předpisy musí být založeny na objektivních a srovnatelných údajích o dodržování základních práv EU, byla pro tyto účely již v roce 2007 zřízena Agentura Evropské unie pro základní

práva⁶ (FRA) se sídlem ve Vídni, která taktéž zastává významnou roli.

Důležitá je i problematika základních práv v rámci vnější činnosti EU. Relativní novinkou je v této souvislosti zavedení funkce zvláštního zástupce EU pro lidská práva, jehož úkolem je posilovat účinnost politiky EU v oblasti lidských práv a propagovat ji. Aktuálně jím je od roku 2012 Stavros Lambrinidis z Řecka, povoláním advokát, bývalý ministr zahraničních věcí Řecka, který též zastával funkci místopředsedy Evropského parlamentu.⁷

V neposlední řadě je zásadním téžistem provádění Listiny členskými státy. Jak však Soudní dvůr EU zdůraznil i v několika svých rozhodnutích, „ustanovení Listiny se členských států týkají pouze tehdy, provádějí-li právo EU a Listina ani Smlouva nepřiznává EU žádné nové pravomoci v oblasti základních práv. Jestliže daný vnitrostátní právní předpis není opatřením, kterým se provádí právo EU, ani s ním žádným jiným způsobem nesouvisí, Soudní dvůr v takovém případě nemá příslušnost.“⁸ Nutno podotknout, že zásadní roli v této oblasti hraje i Evropská komise, která přijímá opatření k zajištění dodržování Listiny ze strany členských států. V roce 2012 se Komise dokonce poprvé obrátila na Soudní dvůr EU v rámci řízení pro porušení práva kvůli nedodržení základních ustanovení Listiny členským státem. Příkladem může být žaloba Evropské komise proti Maďarsku ve věci C-286/12,⁹ kterou Evropská komise napadla předčasný odchod do důchodu zhruba 274 maďarských soudců, státních zástupců a notářů, jež byl způsoben náhlým snížením věkové hranice pro povinný odchod do důchodu ze 70 na 62 let. Soudní dvůr EU potvrdil posudek Evropské komise, podle něhož se jedná o neslučitelnost s právem EU a dochází k rozdílnému zacházení na základě věku.

AD 2. Pracovní dokument o uplatňování Listiny

Pracovní dokument obsahuje podrobné informace o uplatňování Listiny za

1 Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-411_cs.htm

2 Publikace je dostupná na internetových stránkách prozatím jen v anglickém jazyce: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/charter_report_2012_en.pdf

3 Směrnice 2012/12/EU o právu na informace v trestním řízení, Úř. věst. L 142, 1. 6. 2012, str. 1-10.

4 Směrnice 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV, Úř. věst. L 315, 14. 11. 2012, str. 57-74.

5 Problematika ochrany osobních údajů je velmi aktuální a je pečlivě monitorovaná Radou evropských advokátních komor (CCBE) i Českou advokátní komorou.

6 Viz internetové stránky agentury: <http://fra.europa.eu/en>

7 Více informací na internetových stránkách: http://eeas.europa.eu/human_rights/index_cs.htm

8 Evropská komise: Zpráva o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie za rok 2012, str. 7.

9 ESD, věc C 286/12, Evropská komise v. Maďarsko, 6. 11. 2012.

rok 2012. Dokument je rozčleněn do šesti hlavních kapitol v souladu s rozčleněním Listiny do jednotlivých hlav: důstojnost, svobody, rovnost, solidarita, občanská práva, soudnictví. Dokument zahrnuje také příklady judikatury vnitrostátních soudů odkazujících na Listinu. Pro zajímavost, v kapitole týkající se solidarity, a konkrétně ochrany spotřebitele, je jako příklad uvedeno usnesení Nejvyššího správního soudu ČR (č. j. 6 As 26/2010-66) v právní věci FTV Prima, spol. s r. o. proti Radě pro rozhlasové a televizní vysílání, jímž se postupuje věc rozšířenému senátu a ve kterém se odkazuje mj. na čl. 38 Listiny týkající se vysoké úrovně ochrany spotřebitele v politikách Unie. V předmětné kauze šlo o porušení povinnosti zajistit, aby reklamy a teleshopping byly rozeznatelné a zřetelně oddělené od ostatních částí programu.

Jak z analýz vyplývá, odkazy na Listinu v judikatuře jak vnitrostátních soudů, tak Soudního dvora EU každým rokem narůstají. Tento trend je patrný i z jednotlivých grafů níže.

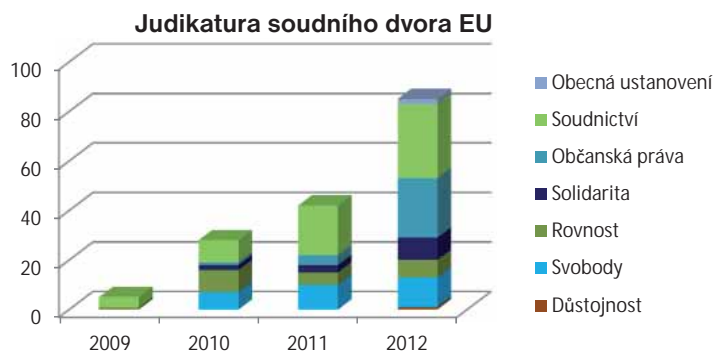
Z grafu je patrný nárůst judikatury, jež odkazuje na Listinu – za rok 2012 se počet navýšil o dvojnásobek oproti roku 2011. Dochází i k rozšiřování aplikačních oblastí Listiny. Nadále však dominuje na prvním místě ustanovení věnované soudnictví.

Nárůst je patrný i pro vnitrostátní soudy, jak dokládá graf č. 2, který znázorňuje vývoj žádostí o předběžnou otázku, jež zmiňují Listinu.

AD 3 – Pracovní dokument o pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů za rok 2012

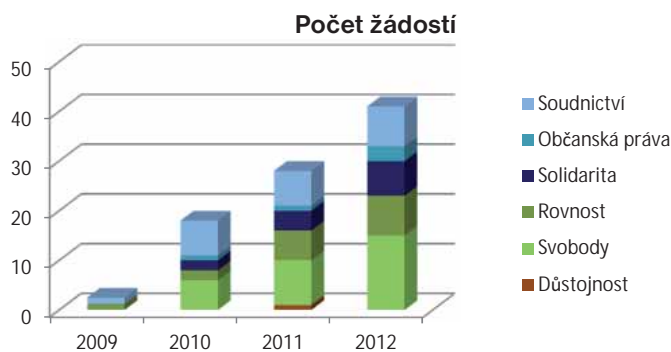
Jak vyplývá z provedených průzkumů, nabývá v současném ekonomicky turbulentním čase na významu aktivní zapojení žen na trhu práce, neboť rovnost žen a mužů zvyšuje růstový potenciál celé ekonomiky EU. Proto se Evropská komise snaží k této problematice přistupovat aktivně – konkrétním příkladem je např. návrh směrnice o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady/nevýkonnými členy správní rady společností kotovaných na burzách a o souvisejících opatřeních.¹⁰ Mezi ostatní nástroje, jak zvýšit zapojení žen na trhu práce, jež dokument uvádí, patří také zvýšení počtu zařízení věnujících se péči o dítě, odstranění daňových nevýhod pro dru-

Graf č. 1 – Přehled judikatury Soudního dvora EU, která cituje Listinu, nebo ji zmiňuje v odůvodnění.

Zdroj: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/charter_report_2012_en.pdf

Graf č. 2 – Přehled počtu žádostí o předběžnou otázku, jež zmiňují Listinu.

Zdroj: http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/charter_report_2012_en.pdf

hého živatele a zajištění stejné výše platů pro muže a ženy.

Tyto závěry se týkají i České republiky, jak vyplývá i z doporučení Evropské komise z května 2013: „V kontextu současného demografického vývoje by měla Česká republika usilovat o to, aby na trhu práce začaly aktivně působit skupiny obyvatelstva, které tam zatím nejsou dostatečně zastoupeny. Týká se to zejména žen s malými dětmi. Česká republika musí zajistit dostupnost kvalitní péče o děti, kterou si mohou rodiny finančně dovolit.“¹¹ Je proto chválné, že již i v České republice některé advokátní kanceláře přistupují k možnosti vybudovat pro děti svých zaměstnanců mateřské školy.

Závěr

Dle závěrů výroční zprávy je význam Listiny stále zřejmější: „O Listinu se začaly opírat nejen instituce EU při přípravě právních předpisů, ale i evropské soudy a soudy členských států, čímž se základní práva občanů EU stávají realitou.“¹² Významným

mezníkem pro posílení základních práv v budoucnu pak jistě bude i přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech. Tuto problematiku sleduje i Rada evropských advokátních komor (CCBE), která publikovala i své stanovisko na svých webových stránkách,¹³ a samozřejmě i ČAK, která o novinkách z mezinárodní arény pravidelně informuje prostřednictvím svého odboru mezinárodních vztahů.

✿ JUDr. EVA INDRUCHOVÁ,
odbor mezinárodních vztahů ČAK

¹⁰ Návrh směrnice o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady/nevýkonnými členy správní rady společností kotovaných na burzách a o souvisejících opatřeních, COM(2012) 614 final.

¹¹ Viz http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/ceska-republika/country-specific-recommendations/index_cs.htm

¹² Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-411_cs.htm

¹³ Dokument je dostupný na internetových stránkách: http://www.ccbe.eu/fileadmin/user_upload/NTCdocument/EN_CCBE_Statement_on1_1373010530.pdf

Další protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Rada Evropy, resp. Parlamentní shromáždění¹ schválilo na svém zasedání dne 26. dubna 2013 návrh již 15. Protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Protokol 15“). Po odsouhlasení Parlamentním shromážděním byl text dne 16. května 2013 schválen Výborem ministrů a předložen tímto smluvním státům k podpisu, a to dne 24. června 2013.

Protokol 15 je tvořen devíti články a zároveň obsahuje ustanovení, které doplňuje preambuli Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Úmluva je měněna převážně ve smyslu institucionálním či procesním.

Preambule Úmluvy je doplněna o výslovný odkaz na *princip subsidiarity* ochrany lidských práv a s tím související doktrínu volného uvážení státu při aplikaci Úmluvy – tzv. *doktrínu „margin of appreciation“*.²

Článek 2 Protokolu 15 vkládá do Úmluvy podmínku maximálního věku kandidáta na funkci soudce Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), kterou je hranice 65 let. Dále Protokol 15 ruší z čl. 23 Úmluvy odstavec 2, obsahující ustanovení, podle něhož funkční období soudce skončí dosažením věku 70 let. Jelikož jsou soudci dle Úmluvy voleni na funkční období devíti let a nemohou být zvoleni znovu, znamená to dle této změny, že soudci mohou působit u ESLP do věku svých 74 let.

Z článku 30 Úmluvy byla Protokolem 15 odstraněna možnost stran řízení vyložit postoupení případu velkému senátu. Smyslem tohoto kroku je sjednotit judikaturu, zrychlit řízení před soudem v případech, které vyvolávají závažnou otázku týkající se výkladu Úmluvy nebo jejích protokolů, a poskytnutí kvalifikovanějšího názoru na složitější právní otázky.³

Článek 35 Úmluvy obsahující podmínky přijatelnosti stížnosti doznal „velké“ změny, a to v podobě **zkrácení lhůty pro podání stížnosti, kdy z původních šesti měsíců byla lhůta zkrácena na čtyři měsíce**. Stížnost lze tedy podat ve lhůtě čtyř měsíců ode dne, kdy bylo přijato konečné vnitrostátní rozhodnutí, resp. po vyčerpání všech vnitrostátních opravných prostředků. Tato změna je odůvodněna současným vývojem rychlejších komunikačních technologií a podobnými délkami lhůt platných v členských státech.⁴ Další změnou týkající se podmínek přijatelnosti stížnosti je změna čl. 35 odst. 3 písm. b) Úmluvy, v jehož současném znění je stanoveno, že ESLP nesmí odmítnout žádný případ, kdy stěžovatel neutrpěl podstatnou újmu, pokud případ nebyl řádně posouzen vnitrostátním soudem. Toto pravidlo bylo Protokolem 15 zrušeno, a bude tímto platit nové pravidlo, kdy ESLP se bude věnovat pouze případům, které znamenají podstatný zásah do práv stěžova-

telů. Změna maximálně podporuje *zásadu de minimis non curat praetor*.⁵

Vzhledem k tomu, že navrhovaný **Protokol 15 novelizuje přímo text Úmluvy, bude zapotřebí k jeho vstupu v platnost ratifikace všech smluvních států Úmluvy**. V době zpracování článku prozatím Česká republika Protokol 15 neratifikovala.

Současně také vzniká na půdě Rady Evropy Protokol č. 16.⁶ Smyslem tohoto protokolu je propojit, resp. zesílit vztahy mezi nejvyššími soudy smluvních stran a ESLP. Nejvyšší soudy smluvních stran by měly možnost získat od ESLP nezávažné posudky týkající se principů souvisejících s výkladem a aplikací lidských práv a svobod zakotvených v Úmluvě.

✦ Mgr. KAMILA HÁJČKOVÁ,
odbor mezinárodních vztahů ČAK

1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE).

2 Tato doktrína byla propracována Evropským soudem pro lidská práva např. rozsudkem ve věci *Handyside vs. Spojené království* z roku 1976 (*Handyside v. the United Kingdom*, judgment of 7 December 1976, Series A, No. 24, § 48). Doktrína vychází především z toho, že role Evropského soudu pro lidská práva, resp. jím poskytovaná ochrana právům je subsidiární. Evropský soud pro lidská práva by při ochraně základních práv neměl vystupovat aktivisticky a neměl by svou judikaturou stanovovat vysoký jednotný a univerzální standard ochrany základních práv. Naopak by měl vnímat kulturní, historické a další odlišnosti mezi jednotlivými členskými státy a brát Úmluvu jako minimální standard.

3 Explanatory Report of the Protocol No. 15 – <http://conventions.coe.int> (15. 7. 2013).

4 Tamtéž.

5 Tato právní zásada vyjadřuje skutečnost, že věci bagatelního významu nemají být projednávány před soudem.

6 Draft Protocol No. 16 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, <http://assembly.coe.int/ASP/Doc/XrefViewPDF.asp?FileID=19570&Language=EN> (19. 8. 2013).

Informace

a zajímavosti

MĚLI BYSTE VĚDĚT

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK	86
Pozvání na semináře a přednášky	
Jednoty českých právníků v I. pololetí 2014	88
Pozvánka na Prezidentský pohár v tenise	89
Soudní a mimosoudní projednávání sporů - kulatý stůl na půdě ČAK	90

Z PRÁVNICKÉ SPOLEČNOSTI

Odešel Vladimír Mikule	92

NAKONEC

Jak si udržet klienta.....	93
Zrnka z právníkova zápisníku pořouchlostí (Tentokráte o zákonodárství)	95
Kresba Lubomíra Lichého	96
Víte, že... ..	96

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve Školicím a vzdělávacím středisku ČAK v Praze v paláci Dunaj

• ve čtvrtek 20. února 2014

Rodinné právo v novém občanském zákoníku

Lektorka: JUDr. Daniela Kovářová, advokátka a šéfredaktorka Rodinných listů

Číslo semináře: 41403

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 13. února 2014

• ve čtvrtek 27. února 2014

Dědické právo v novém občanském zákoníku

Lektoři: JUDr. Ladislav Muzikář, předseda senátu Městského soudu v Praze

Číslo semináře: 41411

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 20. února 2014

• ve čtvrtek 6. března 2014
suterén paláce Dunaj
– taneční sál Plamínek

Katastr nemovitostí od 1. 1. 2014

Lektorka: JUDr. Daniela Šustrová, vedoucí Kanceláře úřadu Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu

Číslo semináře: 41418

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 27. února 2014

• ve čtvrtek 13. března 2014
suterén paláce Dunaj
– taneční sál Plamínek

Věcná práva I.

Lektoři: Mgr. Michal Králík, Ph.D., soudce Nejvyššího soudu ČR
JUDr. Petr Lavický, Ph.D., Právnická fakulta MU Brno

Číslo semináře: 41405

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 6. března 2014

• ve čtvrtek 27. března 2014

Nový OZ – přehled zásadních změn, které do života přinese nový civilní kodex

Lektor: JUDr. Václav Bednář, Ph.D., člen rekodifikační a výkladové komise k NOZ

Číslo semináře: 41409

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 20. března 2014

• ve čtvrtek 3. dubna 2014

Dědické právo v NOZ

Lektor: JUDr. Václav Bednář, Ph.D., člen rekodifikační a výkladové komise k NOZ

Číslo semináře: 41410

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 27. března 2014

• ve čtvrtek 10. dubna 2014
suterén paláce Dunaj
– taneční sál Plamínek

Věcná práva II.

Lektoři: Mgr. Michal Králík, Ph.D., soudce Nejvyššího soudu ČR
JUDr. Petr Lavický, Ph.D., Právnická fakulta MU Brno

Číslo semináře: 41406

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 3. dubna 2014

• ve čtvrtek 15. května 2014
suterén paláce Dunaj
– taneční sál Plamínek

Podílové spoluvlastnictví a společné jmění manželů

Lektoři: Mgr. Michal Králík, Ph.D., soudce Nejvyššího soudu ČR
JUDr. Petr Lavický, Ph.D., Právnická fakulta MU Brno

Číslo semináře: 41407

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 7. května 2014

• ve čtvrtek 5. června 2014
suterén paláce Dunaj
– taneční sál Plamínek

Věcná práva k věci cizí

Lektoři: Mgr. Michal Králík, Ph.D., soudce Nejvyššího soudu ČR
JUDr. Petr Lavický, Ph.D., Právnická fakulta MU Brno

Číslo semináře: 41408

Poplatek za seminář: 850 Kč

Uzávěrka přihlášek: 29. května 2014

Semináře probíhají většinou v přízemí paláce Dunaj, Praha 1, Národní 10 (vchod z Voršilské ul. č. 14), pokud není uvedeno jiné místo konání, obvykle od 9.00 do 16.00 hodin. Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, www.cak.cz vlevo pod odkazem Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK, a zašlou ji e-mailem na adresu: seminare@cak.cz. Po potvrzení příjmu přihlášky odborem výchovy a vzdělávání ČAK (a tím zařazením na seminář), uhradí přihlášení účastníci příslušný účastnický poplatek (vložené), který je včetně DPH v zákonné výši, na účet č. 6724361001/2700 konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: desetimístné číslo složené z pětimístného čísla semináře a pětimístného evidenčního čísla advokáta u ČAK (objednatele) bez pomlčky či lomítka (např. 4140100333). Kopii dokladu o úhradě nechť účastníci vezmou s sebou na seminář, daňový doklad (faktura) jim bude po konání semináře zaslán do datové schránky. Zálohové faktury nevystavujeme. Zaplacené vložené se bez písemné omluvy zasláné odboru výchovy a vzdělávání ČAK, nejméně tři dny před konáním semináře, nebo v případě nepřítomnosti přihlášeného účastníka na semináři, nevrací. Sál je klimatizován. K dispozici je automat na kávu a minerální voda. Žádáme účastníky o včasný příchod, pozdní příchody ruší lektory i posluchače – 15 minut po začátku přednášky je již vstup do sálu omezen.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK. Telefonické informace na tel. č. 224 951 778 – pí Marie Knižová.

Těšíme se na setkání s vámi.

✿ Mgr. OLGA ŠENFELDOVÁ, vedoucí odboru výchovy a vzdělávání ČAK

Semináře pro advokáty pořádané pobočkou ČAK Brno v sále Veřejného ochránce práv

• ve čtvrtek 27. února 2014

Změny v civilním procesním právu účinné od 1. 1. 2014

Lektor: JUDr. Jaromír Jirsa, Městský soud v Praze

Číslo semináře: 68404

Poplatek za seminář: 800 Kč

Uzávěrka přihlášek: 20. února 2014

Semináře se konají v sále Veřejného ochránce práv, Údolní 39, Brno v době od 9.00 do 16.00 hodin (pokud není na pozvánce uvedeno jinak). Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, zašlou ji e-mailem na adresu: hladka@cakbrno.cz a poukáží příslušný účastnický poplatek (tj. 800 Kč včetně DPH v zákonné výši) na účet 6724361001/2700, konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: číslo semináře a číslo osvědčení advokáta bez pomlčky či lomítka (např. 684170123). Doklad o úhradě vezměte s sebou. Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Sál je klimatizován se stolovou úpravou, občerstvení zajištěno. Žádáme účastníky o včasný příchod.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném Vzdělávání advokátů. Telefonické informace: 542 514 401 pí Hladká.

Těšíme se na setkání s vámi.

✿ JUDr. IRENA SCHEJBALOVÁ, ředitelka pobočky ČAK v Brně

Právnická
fakulta

Právnická fakulta Univerzity
Palackého v Olomouci zve širokou
odbornou veřejnost na sérii seminářů
zaměřených na jednotlivé části
Nového občanského zákoníku.

Rodinné právo v NOZ	7. 3. 2014
Změny v dědickém právu v NOZ	23. 5. 2014
Ochrana věřitele a spotřebitele v novém občanském zákoníku	6. 6. 2014
Jak na smlouvy po 1. 1. 2014	17. 6. 2014
Závazky z deliktů v NOZ - náhrada škody	27. 6. 2014

Lektory jsou akademičtí pracovníci PF UP, kteří jsou členy rekodifikační komise Ministerstva spravedlnosti k novému občanskému zákoníku. Více informací ke všem seminářům, včetně pozvánky a přihlášky naleznete na webových stránkách: <http://www.pf.upol.cz/menu/struktura-pf/centra/centrum-dalsiho-vzdelavani/odborne-seminare/>

Pozvání na semináře a přednášky

Jednoty českých právníků v I. pololetí 2014

Výbor Pražského sdružení JČP ve spolupráci s Justiční akademií ČR připravil v souladu se svým posláním a stanovami v prvním pololetí 2014 pro své členy a širší právnickou veřejnost tyto odborné semináře s aktuální právní problematikou, na které vás srdečně zve:

28. února 2014

Nové změny v občanském soudním řádu od 1. 1. 2014

Přednášející: JUDr. Jaroslav Bureš, VS Praha

24. dubna 2014

Společné jmění manželů – vnosy, zápočty, investice a tzv. odklony finančních prostředků v SJM

Přednášející: Mgr. Michal Králík, Nejvyšší soud ČR

18. března 2014

Nová úprava řízení o pozůstalosti a její vztahy k nové hmotněprávní úpravě dědického práva

Přednášející: JUDr. Ladislav Muzikář, Městský soud Praha

30. dubna 2014

Společné jmění manželů – parita a disparita podílů při vypořádání SJM

Přednášející: Mgr. Michal Králík, Nejvyšší soud ČR

25. března 2014

Nájem bytů a nebytových prostor v NOZ

Přednášející: JUDr. Pavla Schödelbauerová, MMR ČR

6. května 2014

Zástavní právo v novém občanském zákoníku

Přednášející: JUDr. Ljubomír Drápal, Nejvyšší soud ČR

11. dubna 2014

Náhrada škody v novém občanském zákoníku

Přednášející: JUDr. Marta Škárová, Nejvyšší soud ČR

23. května 2014

Obchodní rejstřík a další veřejné rejstříky vedené soudy od 1. 1. 2014 – zcela nově

Přednášející: JUDr. Josef Holejšovský, Vrchní soud Praha

Všechny uvedené semináře se konají od 9.00 do 14.00 hodin v přednáškovém sále Justiční akademie ČR, Hybernská 18, Praha 1. Účastnický poplatek činí za každý seminář 1500 Kč (vč. DPH) pro členy JČP, advokáty a notářské koncipienty 900 Kč (vč. DPH). Účast na seminářích je uznávána jako součást přípravy advokátních koncipientů k advokátním zkouškám.

Výbor Pražského sdružení JČP připravil v souladu se svým posláním a stanovami ve spolupráci s Justiční akademií ČR v prvním pololetí 2014 také tento cyklus odpoledních přednášek k novému občanskému zákoníku, na které vás srdečně zve:

17. února 2014 *prémiová přednáška*

Hlavní změny v dědickém právu od 1. 1. 2014 (I. část)

Přednášející: JUDr. Ladislav Muzikář

8. dubna 2014

Sousedská práva v NOZ

Přednášející: JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

25. února 2014 *prémiová přednáška*

Hlavní změny v dědickém právu od 1. 1. 2014 (II. část)

Přednášející: JUDr. Ladislav Muzikář

23. dubna 2014

Převody nemovitostí od 1. 1. 2014

Přednášející: Mgr. Vladimír Syruček

11. března 2014

Vlastnictví a spoluvlastnictví v NOZ

Přednášející: JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

29. května 2014

Bytové spoluvlastnictví v NOZ

Přednášející: Mgr. Vladimír Syruček

Všechny tyto odpolední přednášky se konají od **16.00 – 18.00 hodin** v prostorách Justiční akademie ČR, Hybernská 18, Praha 1. **Účastnický poplatek** za přednášku činí **400 Kč (vč. DPH)**.

Členové PS JČP, kteří mají zaplacený členský příspěvek, a advokátní a notářští koncipienti platí za přednášku **200 Kč (vč. DPH)**. **Prémiové přednášky jsou pro členy PS JČP bezplatné.**

Přihlášky a další informace o těchto seminářích lze získat na internetových stránkách www.jednotaceskychpravniku.cz nebo u koordinátorů:

- JUDr. Ludmila Suchá, tel. 272 766 026
nebo 607 10 30 37
- JUDr. Božena Burdychová, tel. 286 881 113
nebo 604 245 079
- JUDr. Ilona Mouchová, tel. 272 913 916
nebo 732 256 311

Pozvánka na Prezidentský pohár v tenise

Ve dnech 4. a 5. 4. 2014 pořádá Česká advokátní komora tradiční, již 9. ročník mezinárodního tenisového turnaje ve čtyřhrách – „Prezidentský pohár“.

Turnaj se koná v hale SC Ostrava, na ulici Budečská v Ostravě.

Turnaj bude probíhat dne 4. 4. 2014 od ranních hodin po celý den v kvalifikačních skupinách a bude ukončen večerním posezením v areálu SC Ostrava. Dne 5. 4. 2014 budou probíhat zápasy o umístění. Předpokládané ukončení turnaje je v odpoledních hodinách.

Případné přihlášky dvojic, prosím, směřujte k rukám JUDr. Radima Mikety na adresu miketa@miketa.cz, nejpozději však do **28. 3. 2014**, přičemž kapacita turnaje je omezena.

Ubytování je předjednáno a rezervováno tradičně v blízkých hotelích Nikolas (www.nikolas.cz) a Maria (www.hotel-maria.cz), přičemž ubytování si zajišťují sami účastníci. **Na základě hesla „advokáti-tenis“ bude účastníkům poskytnuta předjednaná sleva na ubytování. Hotely mají blokovanou dostatečnou kapacitu do 28. 3. 2014.**

Po 28. 3. 2014 bude přihlášeným účastníkům zasláno potvrzení přihlášky a některé bližší informace.

✿ JUDr. RADIM MIKETA, člen představenstva ČAK

Prof. JUDr. Zdeněk Češka, CSc., dr. h. c.
partner advokátní kanceláře CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.

6. února 2014

 CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

Soudní a mimosoudní projednávání sporů – kulatý stůl na půdě ČAK

Ve čtvrtek 5. prosince 2013 se ve vzdělávacím středisku ČAK v pražském paláci Dunaj uskutečnil kulatý stůl konaný pod záštitou předsedy ČAK JUDr. Martina Vychopně, zaměřený na soudní a mimosoudní projednávání sporů. Jednalo se o akci, která byla součástí Pražského právního podzimu 2013 a jejímž spoluorganizátorem se stala také Česká advokátní komora.

Pražský právní podzim 2013

Pražský právní podzim je celostátní akce právníkého stavu, která se pravidelně koná na podzim na různých místech Prahy. Podporuje pracovní a společenská setkávání právníků bez ohledu na hranice vymezující právnícké profese. Je také symbolickým završením „právnícké sezony“, příležitostí k bilancování a ocenění a přispívá k vytváření pozitivní atmosféry hrdosti na příslušnost k právníckému stavu. Podstatnou část Pražského právního podzimu tvoří odborné akce, které usilují o formulaci významných doktrinárních názorů právní filozofie, teorie, legislativy a praxe a jejich publikace na úrovni odborné i obecně mediální.

Loňský ročník probíhal od 1. listopadu 2013 a vyvrcholil plesem Městského soudu v Praze na Žofíně. Projekt, jehož duchovním otcem je JUDr. Karel Havlíček, realizovalo nakladatelství Havlíček Brain Team ve spolupráci s mnoha partnery a spolupracujícími subjekty. Záštitu projektu PPP 2013 poskytli JUDr. Tomáš Lichovník, prezident Soudcov-

ské unie ČR, dr. Tomáš Hudeček, primátor hlavního města Prahy (pro společenskou část projektu) a Mgr. Lukáš Manhart, radní a předseda právní komise Rady hlavního města (pro odbornou část projektu). Hlavním mediálním partnerem se stal časopis Právní rádce, mediálními partnery byly časopisy Soudce a Rodinné listy, mediálním partnerem kulatého stolu k soudnímu a mimosoudnímu projednávání sporů byl také Bulletin advokacie. Pražského právního podzimu se v průběhu dvanácti konferencí, seminářů a kulatých stolů zúčastnilo 1500 naslouchajících a aktivně vystupujících účastníků, jejichž příspěvky naplnily tři tištěné sborníky. Záznamy ze všech akcí přinesly a přinesou časopisy Soudce, Rodinné listy a Právní rádce.

Obsazení kulatého stolu

Kulatého stolu k problematice advokacie velmi blízké – soudní a mimosoudní projednávání sporů – se zúčastnily tři desítky odborníků, například dr. Kateřina Hornocho-

Seminář moderovali doktorka Daniela Kovářová a profesor Alexander Bělohávek.

vá a dr. Zdeněk Des z Nejvyššího soudu, dr. Jan Vyklický z Nejvyššího správního soudu, dr. Ladislav Derka z pražského Vrchního soudu, dr. Šárka Hájková z pražského Krajského soudu, dr. Tomáš Lichovník z jihlavské pobočky brněnského Krajského soudu, advokáti a rozhodci dr. Robert Němec, dr. Tomáš Sokol, dr. Bohuslav Klein, dr. Vít Horáček nebo dr. Luděk Lisse, advokátky a mediátorky dr. Anna Márová, dr. Martina Doležalová nebo dr. Eva Vaňková, či advokáti dr. Bohuslav Sedlatý, dr. Jan Mikš, dr. Jiří Vsetečka nebo dr. Jan Syka. Kulatý stůl partnersky podpořili Advokátní kancelář profesora Bělohávka, Unie podnikových právníků, Ústav práva a právní vědy a Česká ročenka mezinárodního práva. Akci moderovali dr. Daniela Kovářová a prof. Alexander Bělohávek.

Judikatura nepřátelská k rozhodčímu řízení (a jiná témata)

Po úvodním vstupu, v němž prof. Bělohávek porovnal situaci u nás a v zahraničí, informoval Mgr. František Korběl přítomné o novinkách, které přinese rekonstrukce soukromého práva, poté se debata zaměřila na problémy arbitráže. Dr. Des a dr. Derka diskutovali o judikatuře Nejvyššího

soudu a Vrchních soudů, podrobující se nálezu Ústavního soudu, který omezil autonomii rozhodčích soudců a rozhodčích nálezů. Další diskutující, zejména dr. Klein a dr. Sokol, podrobili stávající tendenci značné kritice a ve svých příspěvcích se snažili nalézt odpovědi na otázku, proč je judikatura vyšších soudů k rozhodčímu řízení tak nepřátelská. Podle dr. Lisseho působí kritizovaná tendence proti snahám o odbřemenění soudů a údiv vyvolává také zbytečná ochrana slabšího ve spotřebitelských sporech. Dr. Klein mj. kritizoval překračování poučovací povinnosti soudu a přezkum rozhodčích doložek v exekučním řízení, když podotkl, že i Evropský soud pro lidská práva judikoval, že na dobrovolné

rozhodčí řízení se některé principy spravedlivého procesu aplikovat nemají, ba dokonce nedají. Jak konstatovali další diskutující, česká cesta ochrany účastníků poněkud přehání. Mgr. Petr Kalla pak otevřel otázku odlišného stanoviska v rozhodčím řízení.

Po přestávce se diskutující věnovali mediaci, přičemž i v této oblasti zastávali odlišná stanoviska. Dr. Hájková, dr. Doležalová a dr. Sedlatý viděli v nové zákonné úpravě značný přínos pro předcházení soudním sporům bez ohledu na skutečnost, že v praxi se u zapsaného mediátora ocitá jen nepatrné množství soudních sporů. Dr. Vsetečka otevřel aktuální téma, zda stále ještě platí, že neznalost zákona neomlouvá, a dr. Vyklický se zabýval kvalitou soudce po celou dobu soudcovského mandátu.

Z diskusních příspěvků a reakcí přítomných, které moderátorka dr. Daniela Kovářová musela pro nedostatek času omezovat, vyplynulo, že téma projednávání sporů je pro advokáty natolik zajímavé a široké, že by mu pořadatelé měli věnovat v příštím ročníku Pražského právníckého podzimu 2014 větší rozsah i pozornost.

✿ JUDr. DANIELA KOVÁŘOVÁ, advokátka a mediátorka

Česká advokátní komora

se sídlem Národní 16, Praha 1, jako vydavatel odborného právníckého a stavovského časopisu Bulletin advokacie a jeho internetové verze Bulletin-advokacie.cz,

PŘIJME výkonného redaktora/redaktorku

Požadavky:

VŠ právnícké vzdělání se zkušenostmi v mediální oblasti, ev. VŠ žurnalistické vzdělání se zkušenostmi v oblasti justice či právnícké literatury, pokročilá znalost práce na PC – MS Office, Adobe Acrobat a Adobe Photoshop. Velmi dobrá úroveň českého jazyka písemně, základní znalosti editování časopisu a korektorské práce, redaktorské práce pro internetové médium a komunikace s autory. Časová flexibilita, kreativita a pečlivost. Znalost AJ na komunikační úrovni.

Nabízíme:

HPP na dobu neurčitou, zaměstnání ve stabilní společnosti, slušné finanční ohodnocení, zaměstnanecké výhody a pracoviště v centru Prahy. Předpokládaný nástup: max. duben 2014. Příhlášky se strukturovaným životopisem zasílejte do 20. 2. 2014 poštou na adresu ČAK (k rukám dr. Chaloupkové) nebo na e-mail: blahnova@cak.cz, další informace na tel. 221729046 dr. Chaloupková.

Odešel Vladimír Mikule

Ve věku 76 let zemřel dne 9. prosince 2013 po delší nemoci pan docent Vladimír Mikule.

Byl to vynikající právník, odborník na správní právo, který navíc navázal na prvorepublikovou tradici propojování správního a ústavního práva (prof. F. Weyr, prof. J. Hoetzel).

S některými jeho názory jste nemuseli souhlasit – což mezi právníky není ničím neobvyklým – nemohli jste je však pominout. Vladimír Mikule byl také náročným učitelem i zkoušejícím, a to nejen na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, kde posledních dvacet působil, přesvědčit se o tom mohli také právníci skládající advokátní zkoušky. Především to však byl slušný člověk, připomínající možná spíše prvorepublikové právní „spisovatele“, kterých si ostatně nesmírně vážil a stále z nich čerpal. Byla to osobnost, kterou nebylo možné přehlédnout.

Jako právník začínal na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, ale jeho nadějná kariéra vysokoškolského učitele a právního vědce byla po několika letech – za účast na reformním hnutí – začátkem normalizace přerušena. Léta pak pracoval jako řadový právník v České pojišťovně, brzy také začal jako právní poradce spolupracovat s disentem. Nebyl sice vězněn, ale na nepříjemné policejní výslechy – pochopitelně – nevzpomínal rád. Možnost vrátit se k práci odpovídající jeho schopnostem a znalostem nastala až na sklonku roku 1989...

Troufám si říci, že Vladimír Mikule byl mým přítelem. Naše profesní cesty se setkaly v roce 1990 a paralelně probíhaly prakticky až do jeho posledních dní, kdy jsem ho ovšem kvůli vážné nemoci i mému působení v Brně vidával již méně.

S Vladimírem jsem se poprvé setkal na jaře roku 1990 a nějak jsme si tak zvaně padli do oka. Posléze mě přesvědčil, abych šel pracovat do Federálního shromáždění, kde působil jako poslanec, předseda jednoho z ústavněprávních výborů. Deně jsme se vidali, často jsme i úzce spolupracovali, např. při přípravě Listiny základních práv a svobod, nebo v rámci pracovní komise pro přípravu nové federální ústavy...

V průběhu neslavného lustračního honu na čarodějnice Vladimír z Federálního shromáždění odešel (později byl soudně očištěn) a do konce federace působil na Ústavu státní správy. Se vznikem samostatného českého státu se vrátil na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Zde nejen učil, ale také se významně podílel na zpracování nové učebnice správního práva (pod vedením prof. D. Hendrycha). Dlouhá léta pracoval v Legislativní radě vlády i jako člen některých rozkladových komisí, často poskytoval různá expertní stanoviska a konzul-

tace. Jeho publikační činnost byla také obsáhlá, publikoval i v Bulletinu advokacie, kde byl i dlouhá léta členem redakční rady (neúplný přehled zveřejněných prací obsahuje Pocta vydaná k jeho 65. narozeninám).

Na fakultě jsme spolu sdíleli kancelář, s jistou mírou nadsázky se dá říci, že jsme vytvořili jakousi „buňku“ ústavního práva na katedře správního práva a správní vědy. Prohloubila se i naše spolupráce publikační. Sepsali jsme spolu několik odborných článků a pár knih, poslední byl Komentář k Ústavě (společně s JUDr. J. Syllovou), jehož druhé vydání jsme právě připravovali.

Vladimírovi vděčím za mnohé, a to nejen pokud jde o správní a ústavní právo, ale i co se týče „obyčejných“ lidských podnětů a moudrých rad.

Vladimíra Mikule, myslím, budu postrádat nejen já, ale i všichni ti, kteří ho lépe poznali.

prof. JUDr. Vladimír Sládeček, DrSc.

Jak si udržet klienta

Udržení klienta samozřejmě předpokládá, že v předchozím období byl klient získán, v opačném případě by nebylo koho udržet. Pro ty advokáty, kteří si pozorně prostudovali můj dříve publikovaný návod, jak klienta získat, se pak tato akviziční část jejich činnosti jistě stala příjemnou záležitostí, a tak si dovolím předpokládat, že počet získaných klientů raketově narostl, a nyní bude zřejmě smysluplnější vysvětlit, jak s klientem spolupracovat dlouhodobě.

Klient, který je získán kýmkoliv z nás, má většinou dobrý pocit z toho, že se o něj někdo postará a vyřeší jeho problémy, s nimiž se na nás obrátil. Což je mimochodem velmi významný moment, na který je třeba pamatovat, protože klient bez problémů je vlastně klientem jen naoko. Můžeme se jím sice vychloubat v rámci našich prezentací, referenčních transakcí apod. (samozřejmě za předpokladu, že s tím klient souhlasil předem, resp. na to nepřišel), ale klient, který nic nepotřebuje, je srovnatelný se slepicí, která nesnáší žádná vajíčka, neřku-li zlatá. Takový klient nás nepotřebuje, dlouhodobě nás ignoruje, a pokud je ochoten přijít na námi organizovaný bezplatný seminář s fantastickou powerpointovou prezentací a občerstvením, tak to stejně nepřeceňujeme. Tento druh klienta naoko samozřejmě nezatrácujeme, protože je potenciálním klientem a může se klidně stát, že od něj v nejbližších dvaceti letech nějaký požadavek přijde, nicméně čím delší období nicnedělání uplyne, tím menší je pravděpodobnost přeměny daného klienta v klienta plnohodnotného. Existují mezi námi samozřejmě mistři svého řemesla, kteří díky svým zkušenostem, přesvědčovací schopnostem a talentu prevence přesvědčí i takto naivně klidného klienta, že má problémů celou řadu, jejichž vážnost si neuvědomuje, a tím pádem ho zachrání od budoucích katastrof netušených rozměrů. Obecně ovšem lze konstatovat, že tento druh klientů nebude patřit k našim superstars.

Typický klient k udržení je jiný. Má problém, nejlépe více najednou a opakovaně, což je skvělé, jakkoliv mu je nepřejeme a samozřejmě ho litujeme. Forma lítosti bývá různá, někdy stačí soucitné pohledy, jindy hluboké povzdechy, potřásání hlavou, svěšené koutky úst, v krajním případě zvlhlé oči. Pro další výrazy lítosti doporučuji návštěvu pohřební síně, kde se lze inspirovat ve větší šíři. Po projevech lítosti je nicméně nutné klienta rychle uklidnit, aby se cítil v bezpečí a nepochyboval, že jeho problémy vyřešíme. Zde se pak již jedná o skutečného klienta, kterému budeme poskytovat právní služby a jehož se současně pokusíme udržet na dobu co nejdéle, nejlépe navždy.

Jak si tedy udržet klienta, aneb konečně se dostávám k věci.

Pro udržení klienta je v první řadě nezbytné se ho držet jako klišé. Což neznamená přísát se na něj a po vysátí odpadnout, stačí ho mít neustále po svém boku, resp. nacházet se po boku klienta. Což je vlastně totéž a funguje oboustranně, byť vždy jen jedním bokem z každé strany. Není to ovšem třeba chápat doslovně, vhodné jsou i jiné polohy, rozhodující je blízkost klienta ve smyslu fyzickém či jiném (nezaměňovat s pojmem osoby blízké). Jiným smyslem je zde míněn styk jiný než osobní, tedy např. poštovní, e-mailový, telefonický apod. Zde se ovšem při-

pravujeme o výhodu možnosti bezprostředního vyzařování našeho kouzla osobnosti, které my advokáti všichni máme. Jakkoliv v tomto pojednání považuji za advokáty všechny kolegy bez rozdílu pohlaví, zahrnující samozřejmě i naše milé kolegyně, zde musím učinit výjimku a dodat, že kouzlo osobnosti našich kolegů, resp. jeho potencial je nezdárka ještě větší. U firemních klientů upozorňuji, že být po boku klienta a vyzařovat kouzlo osobnosti není až tak jednoduché, protože v takovém případě je třeba se rychle otáčet podle počtu členů statutárních a jiných orgánů, nehledě na to, že při vyzařování se nám síla účinku samozřejmě vzhledem k pravděpodobně většímu počtu adresátů/příjemců tříštěním snižuje.

Stejně jako v partnerských vztazích zde platí, že je nutné na vztahu pracovat a o klienta pečovat, jinak vztah zevšední a může dojít k jeho rozpadu. V rámci poskytování prvotřídních právních služeb klient očekává, že mu budeme neustále k dispozici, resp. nikoliv snad úplně neustále, ale vždy, kdy nás bude potřebovat. Klient se na nás bude obracet pochopitelně občas i tehdy, kdy nás vůbec potřebovat nebude, ale od toho je on klientem a my poskytovatelem služeb, takže jakékoliv nářky jsou nevhodné. Je tak nutné být vždy připraven, mobilní telefon v pohotovosti ve dne i v noci a ideální je vůbec nespát, protože první věty rozespalého advokáta nemusí být vždy plně vyučovatelné. Ideální je bydlet přímo v bydlišti či sídle klienta, kde ovšem odpadá možnost účtovat cestovné či ztrátu času, na druhou stranu rychlost poskytnuté služby zvyšuje chuť klienta ji později zaplatit. Bydlet-li v těsném sousedství s klientem, doporučuji zakoupit dětské telefony propojené kabelem, kde kromě počáteční nepatrné investice odpadají další telekomunikační poplatky operátorům a jste stále online, což imponuje klientům, jak se snažíte snižovat jejich náklady. V zájmu udržení klienta existuje samozřejmě široká škála činností, které jsou vhodné a klienty vítané. Sem patří sportovní aktivity (zoufalý klient, kterému odpadl spoluhráč na tenis, Vás bude považovat za anděla, pokud zaskočíte, nošení golfových holí či role sparingpartnera, který prohraje, je ve skutečnosti vítězství, obdivování klientovy jachty během plavby v přestávkách mezi mořskou nemocí klientovi imponuje a leckdy ho i pobaví, lyžařské víkendy s masáží klientových omrzlin či vykopání z laviny jsou poutem nadosmrtní, pasivní sportovní aktivity (občas vystojíte noční frontu u pumpy na vstupenky na mistrovství světa ve fotbale, hokeji, Davis Cup, olympijské hry apod.), kulturní události roku (koncerty megahvězd, návštěvy světových oper) či pozvánky na firemní akce všeho druhu včetně zájezdů kolem světa a jiných pozorností, kterými klienty rozmazlujeme. Možností, jak klienty potěšit, je jistě mnoho, tento výčet snad pomůže porozumět jejich potřebám.

Jednoznačně nejdůležitějším kritériem pravděpodobnosti udržení klienta je ovšem kvalita poskytovaných služeb z naší strany. Tyto služby je třeba poskytovat v nejvyšší kvalitě tak, aby byl klient maximálně, tedy stoprocentně spokojen. Při pohledu na prezentace advokátních kanceláří i samostatných advokátů je zřejmé, že si důležitost tohoto kritéria všichni uvědomují, a bývá skutečně jen velmi obtížné nalézt kancelář nebo advokáta,

kterí se spokojí s čímkoliv menším. Co to však je, nejvyšší kvalita? Zní to jako klíše z marketingové příručky, tak se na ni podívejme konkrétně.

Nejvyšší kvalitu chápeme jako kvalitu produktu, který poskytujeme klientovi, a produktem vše, co vytvoříme. Produktem jsou tedy naše písemnosti pro něj vytvořené, rady poskytnuté, soudní klání vybojovaná a spousta dalších výsledků výkonu našich profesí. Při zjednodušeném vnímání by tak bylo možné uzavřít, že si klienta udržíme tím, že mu dodáme naše produkty v nejvyšší kvalitě, a už by nebylo o čem dál psát. Tak jednoduché to ale není. Problém nastává v okamžiku hodnocení našeho produktu. Co nám pomůže přesvědčení, že jsme vytvořili dílo, které se nám ani nechce dávat z ruky, s nímž bychom se chtěli laskat ve volných chvílích, případně si při jeho opakovaném studiu výrazně zvyšovat hladinu endorfinů v těle? Ač jsme si naprosto jisti, že jsme autory skvostného produktu, s nímž se loučíme jen s těžkým srdcem, nakonec stejně záleží na hodnocení klienta, jemuž je tento produkt určen. A na tomto místě říkám bez obalu – ne každý klient musí být zcela objektivní, vzdělaný, nepodjatý, přátelský, velkorysý a vděčný, což znamená, že si leckdy nemusí plně uvědomit hodnotu produktu a zvláště jeho význam, který pro něj bude mít. Toto je velmi smutná skutečnost, s níž je třeba se začít smířovat již od počátků výkonu advokátní praxe. Existují dokonce i smutné doložené případy, kdy klienti vůbec nepochopí, co se jim snažíme sdělit! No, chápete to? Já tedy ne! Lze tak konstatovat, že posouzení kvality může být někdy značně subjektivní.

Samotný produkt naneštěstí nestačí, stejně jako skvostná pochoutka servírovaná v zanedbaném prostředí na flekatém ubrusu není hodnocena nejvyšším oceněním. Stejně důležitá je i forma, jak náš produkt klientovi naservírujeme. Nechápejme doslovně, smlouvy přinášené na dřevěném či dokonce zlatém podnose mohou zaujmout, ale jejich význam bych nepřeceňoval. Kromě kvality produktu všechny klienty zajímá, kdy daný produkt od advokátů dostanou, a ještě více pak skutečnost, co za něj budou muset zaplatit. Jinak řečeno, termín a cena.

Ohledně termínů existují různé pohledy na věc. Klientský pohled je prostý, produkt potřebuje zpravidla dávno předtím, než nás o něj požádal, takže již v okamžiku, kdy přípravu produktu zadává, se nachází ve stavu vnitřní rozpolcenosti, vysokého krevního tlaku a obav ze zpoždění na jeho straně. Argumenty typu „stanovisko Vám nemůžeme poslat v tomto týdnu do úterý, když je čtvrtek“ neakceptuje a považuje je za důkaz toho, že jsou všichni jeho poradci líní a neschopní. Díky vyspělým informačním technologiím klienti vědí přesně, kdy byly jejich požadavky doručeny, a očekávají, že reakce budou zcela promptní, v řádu mikrosekund. Nejostřílenější harcovníci z řad klientů vteřinu po doručení písemnosti zhaví telefonní linky a den jim výrazně vylepšují otázky typu „něco jsem Vám poslal, proč jste se mi už neozvali?“. Dovětky typu „takhle jsem si tu spolupráci opravdu nepředstavoval“ pak slouží pouze k navýšení adrenalinu advokáta, aby věc zpracoval s plnou vážností ihned. Podmínkou udržení klienta je zde pochopitelně udržet nervy, delší odmlka a počítání v duchu alespoň do tisíce.

Pohled advokáta na termín dodání produktu je nepřekvapivě diametrálně odlišný. Většina požadovaných termínů je nesplnitelných, protože zadání přišla v době, kdy se to většinou vůbec nehodí. Pondělí je hned po víkendu a tělo potřebuje určitý čas

na aklimatizaci, v úterý aklimatizace teprve doznívá, středa je dnem vyřizování administrativních záležitostí, večer se hrají evropské fotbalové poháry a čtvrtek není dost dlouhý na to, abychom stihli vše. O pátku není nutné se zmiňovat, neboť je dnem víkendového plánování a příprav. Při takto naznačeném totálním vytížení nelze proto reálně očekávat splnění šibeničních termínů, poskytnutých ze strany klientů, kteří nemusí pečlivě hospodařit s každou vteřinkou.

Kromě termínu klienta zajímá i cena našich služeb a nic si nenalhávejme, zde je zájem skutečně mimořádný. Kdepak jsou ty doby, kdy klient očekával, že cena bude odpovídat kvalitě poskytnutých služeb? Dnešní trend je jiný. Klient požaduje nejvyšší kvalitu za nejnižší cenu, a to zcela bez kompromisů! Argumentům typu „nemohu dělat za stejnou sazbu jako prodavačka v hypermarketu“ nebo „je to přece jen o 20 Kč víc, než kolik platíte za hodinu práce v neznačkovém autoservisu“ se vysměje, event. předstírá hluchotu, neslyší na apely o dlouhodobé spolupráci, přátelství, společných zájtech, kamarádech, úspěších, spolehlivosti a důvěře, a trvá na snížení ceny tak, aby se blížila co nejvíce k nule. Ani tato částka v něm v konečné fázi nevyvolá patřičnou dávku nadšení, protože by jásal pouze nad zápornou hodnotou, ale v rámci možného se spokojí i s minimálním kladným číslem. Nejprestižnější klienti, jejichž jména se pravidelně objevují v hromadných sdělovacích prostředcích, jsou přesvědčeni, že by jim advokáti za možnost poskytování služeb měli platit za reklamu. Jinak platí obecné pravidlo, čím je klient významnější, tím je náročnější a délka zkoumání Vašich faktur je úměrná jeho věhlasu. Díky permanentnímu poskytování slev zboží na trhu obecně jsou klienti přesvědčeni, že by se měli chovat tržně, což v jejich podání vypadá tak, že vyžadují slevy na vše a ze všeho, právní služby nevyjímaje. Navíc většina z nich musí navštěvovat stejné slevové kurzy, protože požadují slevy z poskytnutých slev, zakázky zadávají s podmínkou množstevních slev a každou fakturu komentují vtipnými poznámkami typu „při pohledu na Vaši fakturu mě včera málem ranila mrtvice“ či „kdybych ji nechal proplatit, tak mě zastřelí“. Z výše uvedeného lze tedy vycítit, že cena je významným faktorem při naší snaze o udržení klienta a takto k ní musíme přistupovat.

Cenu tak chápeme jako nutné zlo, které klienty rozrušuje. Doporučuji proto se o ní příliš nebavit, v optimálním případě se tvářit, že není, avšak nevyvolávat v klientovi dojem, že budeme pracovat zadarmo, což nesmíme, i když už tak mnozí téměř činíme, zejména u veřejných zakázek všeho druhu díky heroickému úsilí některých našich kolegů, kteří se zřejmě řídí heslem „nemusí pršet, jen když kape“, přičemž si ovšem neuvědomují, že budou brzy na suchu stejně jako většina jejich kolegů, pokud se brzy všichni nevzpamatují. V zájmu udržení klienta jistě mohu nabídnout sazbu, které neodolá, a případný bolehav mi snad vynahradí pohled na jeho rozzářenou tvář či dokonce šťastné výrazy členů představenstva nebo jednatele, ale na druhou stranu – všeho moc škodí. Pokud tedy budu mít kolem sebe jen samé rozzářené tváře, musím počítat s tím, že už mi nezůstane ani na příspěvky advokátní komoře, kterou pak neobměkčí má tvář, byť sebezasmušilejší. A pak mi nezbyde, než začít studovat návod, jak se některých klientů zbavit, což však již není námětem tohoto příspěvku.

Zrnka z právníkova zápisníku potouchlostí (Tentokráte o zákonodárství)

Bývalí posluchači mi občas připomenou příklad, názor, citát, jízlivý komentář, jež si zapamatovali z mé výuky. „Ještě ho mám schovaný“, opáčím Werichovým výrokem v roli vodníka Čochtana z muzikálu Divotvorný hrnec. Dodávám, že si docela nesystematicky poznamenávám zajímavosti i zlomyslnosti použitelné v pedagogickém procesu. Bývám pak někdy nabádán, abych si takový soubor nehmotných statků neponechal jen pro sebe a pro své dřívější či současné posluchače. Hodlám vyhovět takovým výzvám a budu proto lovit v poznámkovém salátu, který se nachází v hrnci mých zápisů. (Vzhledem k svéráznému způsobu, jakým ukládám útržky poznatků, budiž slovo hrnec chápáno v jeho původním významu a slovo salát ve významu přeneseném.)

Před více než třiceti roky jsem si ohledně beletristického díla zapsal: „Je tu jistý vzlet, který ruší neviditelné, neboť je zakončuje v dvojsmyslnosti vyjadřovaného.“ – „Petrifikaci struktur uniká toto dílo právě tím, že simultánně a rozličným způsobem uchopuje nevyjádřitelné.“¹ K tomu jsem připojil vlastní poznámku: Občas taková charakteristika platí nejen pro krásnou literaturu, ale i pro díla zákonodárná. Jde ostatně o potouchlost stále živou a nedávno jsem k ní doplnil: Evropské směrnice také rády neurčitý právní pojem vymezují řadou jiných neurčitých právních pojmů a tak simultánně a rozličným způsobem uchopují nevyjádřitelné. Například ve směrnici 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách byl tradiční „rozpor s dobrými mravy soutěže“ nahrazen „rozporem s požadavky náležité profesionální péče“. Ta je definována jako „úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od obchodníka ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti obchodníkovy činnosti.“ Nedostí však na tom. Obchodní praktika je podle zmíněné směrnice nekalou, pokud navíc „podstatně narušuje nebo je schopná podstatně narušit ekonomické chování průměrného spotřebitele, který je jejím působení vystaven nebo kterému je určena, nebo průměrného člena skupiny, pokud se obchodní praktika zaměřuje na určitou skupinu spotřebitelů, ve vztahu k danému produktu.“ Podstatné narušení ekonomického chování je také rozvinuté definováno jako „použití obchodní praktiky, která významně zhoršuje schopnosti spotřebitele učinit informované rozhodnutí, což vede k tomu, že učiní rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinil.“ Doprovodil jsem to následujícím dodatkem: *Když si představujeme, co se děje v hlavě toho druhého, snadno se mýlíme. Často ani pořádně nevíme, co se děje v naší vlastní hlavě. Nicméně advokát či podnikový právník, který předběžně posuzuje reklamu určenou spotřebitelům, si musí myslet, co si bude myslet soudce, že si o té reklamě myslel spotřebitel.*

Bujením neurčitých pojmů v právních předpisech se zabýval i Marián Rozbora. Ve své současné disertační práci na téma *Kategorie rozumnosti v soukromém právu*, kterou obhájil na Právnické fakultě v Brně, píše: *Pakliže zákonodárce užívá tak*

*hojného počtu neurčitých pojmů, tak se osobně vzdává právo tvorné funkce ve prospěch soudní moci. S takovým názorem lze souhlasit a jen si klást otázku, zda stav Rozborou tvrzený máme odmítat, či nalézt určitou toleranci pro mnohost neurčitých právních pojmů a tím i pro jistý stupeň nejistoty ohledně výkladu právních úprav. K tomuto problému se zajímavě vyjádřil Karel Eliáš na nedávné konferenci o přiměřenosti v právu.² Přednesl tam referát na téma *Nový občanský zákoník a ideál prostřední jasnosti*. Odvolal se na myšlenky vynikajícího civilisty z dob minulých Emanuela Tilsche, který mimo jiné zjišťoval, že vyvážený zájem soudců, advokátů a veřejnosti spočívá v tom, aby zákon byl prostředně jasný. Ani příliš rigor, ani přílišná libovůle soudcová. K tomu Eliáš dodává: „A my jsme se nad přípravou nového občanského zákoníku snažili držet tu ideu prostřední jasnosti zákona.“*

Marián Rozbora se ve zmíněné práci dotkl i otázky, zda používat tradiční výrazy v soudobé řeči. Takovou situaci ilustruje a rovněž ironizuje na extrémním příkladu z díla polského civilisty.³ Tam je připomenuta soudní kauza, v níž *vlastník kabaretu podal žalobu proti tanečnici, že netančí se starostlivostí/pečlivostí „dobrého otce rodiny“*. Onen výraz v uvozovkách, známý ještě z římského práva, chtěl říci, že si tanečnice nepočínala profesionálně, odpovědně. Šlo o jeden z mnoha případů, za nichž se význam slov používaných v obecné mluvě i v řeči profesní odpoutal od jejich původního významu. K tomu jsem doplnil: *Jazykové výrazy jsou kódováním skutečnosti a mají takový smysl, jaký je jim přikládán; jejich použití v novém kontextu nás nemusí dráždit (nádobám na odpadky na sídlištích se stále říká popelnice, i když se již dávno do nich neukládá popel).*

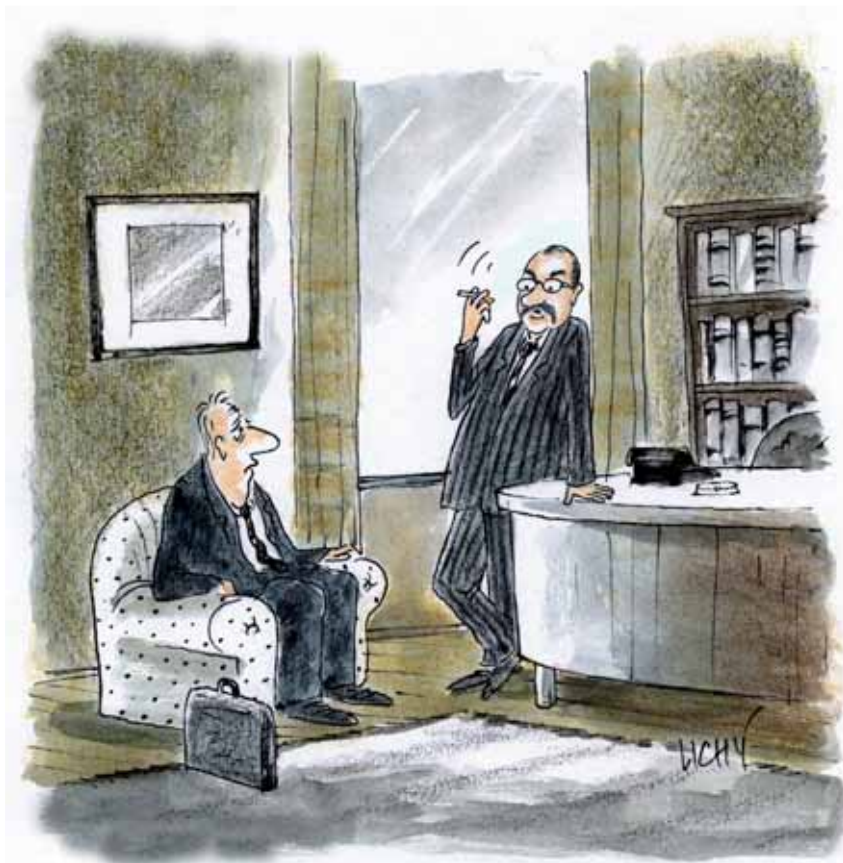
Zápisky o tom, jaká mají či nemají být slova zákonodárce a vůbec právníkova, by mohly ještě pokračovat, prostor pro dnešní příspěvek se však krátí. Diskutérům na dané téma připomenu jen myšlenku, kterou Albert Camus vložil do úst hrdinovi románového díla,⁴ povoláním advokátovi: *„Už neříkám, jak se říkalo v těch prostoduchých dobách: ‚Domnívám se to a to. Jaké jsou vaše námitky?‘ Dnes jsme osvícenější. Dialog jsme nahradili oznámením: ‚To a to je pravda‘, říkáme. ‚Můžete namítat, co chcete, nás to nezajímá.‘“*

Také aktuální, není-liž pravda?

✿ prof. PETR HAJN

- 1 Jde o citáty z knihy Natalie Sarrautové *Zlaté plody* (přeložil Jan Hronek, Mladá fronta, Praha 1966 str. 72).
- 2 Pořádala na sklonku minulého roku Vysoká škola manažerské informatiky a práva spolu s Havlíček Brainteam.
- 3 Stelmachowski, A.: *Wstęp do teorii prawa cywilnego*, Państwowe Wydawnictwo naukowe, Warszawa 1984, str. 317.
- 4 Camus, A.: *Pád*. Do češtiny přeložil M. Žilina. Garamond, Praha 2006. str. 32. Citováno dle Hanuš, L.: *Úvahy o právní argumentaci*, Masarykova univerzita, Brno, v tisku.

Kresba pro Bulletin advokacie LUBOMÍR LICHÝ

BUDU UPŘÍMNÝ; OBČANSKÝ ZÁKONÍK NEMÁ SLOUŽIT
OBČANŮVI, ALE PRAVNÍKŮM!

Víte, že ...

- dobročinnost by měla patřit k obvyklým vlastnostem advokátů? Podle zprávy v časopise Právník z r. 1889 tak například advokát v Kostelci nad Orlicí Ferdinand Šimák „věnoval základnímu fondu nadace Jonákovy k opatrování bezplatných obědů nemajetným právníkům při c. k. české universitě v Praze zřízené značnou sumu 120 z.“ Lze se domnívat, že Šimákův čin byl velmi pravděpodobně motivován též důvody národními. Ferdinand Šimák, jak známo, byl přítelem profesora Emila Otta, jemuž si mimo jiné o šest let dříve v dopise stěžoval na to, jak těžké je pro venkovského advokáta dosáhnout slušného výdělku. Redakce Právníka ostatně dar kvitovala slovy: Kéž najde šlechetný tento příklad hojných následovníků.“

- advokátem byl i první důstojník chilského válečného námořnictva Agustín Arturo Prat Chacón (1848-1879)? Prat, který byl předně vojákem a námořníkem, vystudoval již jako absolvent válečné akademie a důstojník právníkou fakultu pod vlivem strýce z matčiny strany, významného právníka Jacinta Chacóna Barriose. Právní praxi se stihl věnovat velmi krátce, kromě výkonu advokacie navíc připravoval i text

nového plavebního zákona. Agustín Arturo Prat Chacón byl zabit poté, kdy loď Esmeralda, již velel, byla v námořní bitvě u Iquique potopena peruánským křižníkem Huáscar, a Prat, který poté vstoupil jako první na palubu Huáscaru, odmítl vydat chilskou vlajku. Agustín Arturo Prat Chacón se stal chilským národním hrdinou, jeho vyobrazení lze nalézt na historických chilských bankovkách a známkách. Jeho sochu lze spatřit například na pomníku hrdinů z Iquique ve Valparaísu.

- vojenská služba nepřerušovala běh povinné soudní praxe kandidáta advokacie? Podle rozhodnutí c. k. nejvyššího soudu z 28. prosince 1888 byl kandidát advokacie, vykonávající soudní praxi, postaven na roveň soudnímu auskultantovi, čili byl řazen analogicky mezi „civilní služebníky státní“. Doba, kterou kandidát advokacie sloužil jako poručík v záloze od 22. ledna 1882 do 9. října 1882 v Bosně, tak byla započítatelná do „úhrnné praxe stěžovatelovy“. Nejvyšší soud citovaným rozhodnutím změnil rozhodnutí c. k. vrchního soudu zemského a připustil žadatele k vykonání advokátní přísahy.

✿ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

Obsah ročníku 2013

název..... č./str. BA

Úvodník

Martin Vychopeň: Pořád se něco děje...	1-2/3
Radim Miketa: Co všechno musí vědět advokát?	3/3
Petr Mrázek: Jaro v regionech ČAK	4/3
Bohuslav Sedlatý: Publicita a reklama	5/3
Antonín Mokry: Nová výzva pro advokáty – mediace	6/3
Lenka Vidovičová: Letní přemítání	7-8/3
Jan Brož: Postřehy ke sněmu	10/4
Martin Vychopeň: Úvodník „posněmovní“	11/3
David Uhlíř: Úvodník předvánoční	12/3

Aktuality

Galavečer Právnicka roku 2012: velká Všechnopárty Karla Šipa Ivana Cihlářová	1-2/5
Pozvánka na Prezidentský pohár v tenise	1-2/13
Pozvánka na kongres Právní prostor 2013	1-2/14, 3/14
Výzva advokátům k navrhování kandidátů do orgánů ČAK	3/5
ČAK je připravena proškolit v novém občanském zákoníku všechny zájemce Irena Schejbalová	3/6
Výstavka Jana Nepomuka Kaňky	3/9
Delegace izraelských advokátů navštívila Českou republiku Ivana Cihlářová	3/10
Pozvánka na XXI. Karlovarské právní dny	3/12, 4/8, 5/15
Ministr spravedlnosti a předseda ČAK: Konec nedůstojných prohlídek advokátů sč, icha	4/5
Pozvánka na 24. ročník tradičního běžeckého závodu „O parohy arcivévodů Ferdinanda“	4/7
Informace o chystané publikaci „Advokáti v České republice 2013“	4/10
Informace k 6. sněmu ČAK	5/4, 6/6, 7-8/18
ČAK upozorňuje na výsledky kontrol knih prohlášení o pravosti podpisu Irena Schejbalová	5/8
Kongres Právní prostor 2013 na Seči Monika Forejtová	5/10
Vliv nového občanského zákoníku na vztahy mezi advokátem a klientem David Uhlíř	5/12
Gratulujeme: Česká advokátní kancelář PRK Partners a česká pobočka Weil, Gotshal & Manges získaly nejprestižnější evropské ocenění Red	5/18
Vyhlášen 9. ročník celostátní soutěže Právník roku 2013	5/19, 6/10, 7-8/22, 9/6
Slovensko poprvé: Právnícká firma roka 2013 Jaroslav Kramer	5/21
Upozornění pro advokáty a advokátní koncipienty postižené povodní	6/4
Ministr spravedlnosti Blažek a předseda ČAK Vychopeň: Zlepšujeme podmínky pro práci advokátů ve věznicích	6/5
Pozvánka na kongres Law Tech 2013	6/8, 7-8/20
Materiály z 18. Světového fóra mediálních center na webu ČAK Martina Doležalová	6/11
Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň k situaci po zrušení vyhl. č. 484/2000 Sb.: Pracujeme na novém tarifu	7-8/5
Světové fórum mediálních center poprvé v Praze Martina Doležalová	7-8/6
Rozhovor se zakladatelem Světového fóra mediálních center Thierry Garbym Ivana Cihlářová	7-8/8
Ohlédnutí za XXI. Karlovarskými právníckými dny Petr Bříza, Ondřej Trubač, Michal Vávra	7-8/10
Bulletin-advokacie.cz nyní i optimalizovaný pro mobilní zařízení	9/3
Zpráva z konference Olomoucké právní dny 2013 – jednání trestněprávní sekce Pavel Jiříček	9/4
Výsledky voleb do orgánů ČAK na 6. sněmu České advokátní komory	10/6
Devátý ročník Právnicka vyvrcholí v lednu 2014 v Brně	10/8
Obczan.cz – komunitní portál o rekonstrukci soukromého práva	10/10
Informace o povinných platbách advokátů na rok 2014	10/13, 11/22, 12/16
Oznámení předsedy zkušební komise ČAK Jan Luhan	11/5
Zpráva ze 6. sněmu ČAK Ivana Cihlářová	11/6
K projevu prezidenta na sněmu: Advokáti za totalitního režimu David Uhlíř	11/11
Usnesení 6. sněmu České advokátní komory	11/12
Nově zvolení funkcionáři ČAK	11/14
Informace o galavečeru Právnicka roku 2013 icha	11/16, 12/14
WI-ASS ČR, s. r. o., hájí zájmy klientů již dvacet let	11/19
X. konference o dějinách advokacie v Praze Ivana Cihlářová	12/6
Právnícká firma roka 2013 Jaroslav Kramer	12/8
ČAK má právo nezapsat do seznamu advokátních koncipientů absolventa Panevropské vysoké školy, potvrdil Nejvyšší soud	12/15

6. sněm ČAK

Ladislav Krym: Slovo ke sněmu	9/8
Dopravní instrukce k účasti na sněmu	9/9
Pořad jednání 6. sněmu ČAK	9/10
Informace o pravidlech a průběhu volby do volených orgánů České advokátní komory	9/11
Návrh na obsazení orgánů 6. sněmu ČAK	9/12
Poděkování členům volených orgánů ČAK Martin Vychopeň	9/12
Zpráva předsedy ČAK o činnosti České advokátní komory v období od 5. sněmu ČAK Martin Vychopeň	9/13
Zpráva o hospodaření České advokátní komory v období mezi 5. a 6. sněmem ČAK Daria Strossová	9/26
Zpráva o hospodaření s fondem ČAK pro vzdělávání advokátních koncipientů v období mezi 5. a 6. sněmem ČAK Daria Strossová	9/27
Zpráva o hospodaření se sociálním fondem České advokátní komory v období mezi 5. a 6. sněmem ČAK Daria Strossová	9/28
Zpráva předsedy kontrolní rady ČAK Jan Mikš	9/30
Zpráva kárné komise ČAK Petr Čáp	9/34

Zpráva předsedy odvolací kárné komise ČAK Bohuslav Sedlatý.....	9/36
Zpráva předsedy zkušební komise ČAK Jan Luhan.....	9/38
Čerpání rozpočtu ČAK za rok 2012.....	9/39
Čerpání sociálního fondu ČAK za rok 2012.....	9/40
Podstatné údaje o hospodaření s fondem ČAK pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2012.....	9/40
Vybraná ustanovení zákona o advokacii.....	9/43
Vybraná ustanovení organizačního řádu ČAK.....	9/43
Stálý volební řád sněmu České advokátní komory.....	9/44
Jednací řád sněmu České advokátní komory.....	9/47
Návrh usnesení sněmu ČAK na změnu Stálého volebního řádu České advokátní komory.....	9/50
Úplné znění Stálého volebního řádu ČAK s vyznačením navrhovaných změn.....	9/51
Návrh na změnu v usnesení o sociálním fondu ČAK.....	9/52
Úplné znění usnesení sněmu o sociálním fondu ČAK s vyznačením navrhovaných změn.....	9/54
Kandidátní listina pro volbu členů a náhradníků představenstva ČAK.....	9/56
Kandidátní listina pro volbu členů kontrolní rady ČAK.....	9/56
Kandidátní listina pro volbu členů kárné komise ČAK.....	9/57
Kandidátní listina pro volbu členů odvolací kárné komise ČAK.....	9/58
Programové priority advokátů společně kandidujících do představenstva ČAK – JUDr. Martina Vychopně, JUDr. Davida Uhlíře, JUDr. Vladimíra Papeže, JUDr. Petra Poledníka, JUDr. Antonína Mokrého, JUDr. Radima Mikety, JUDr. Františka Smejkal, JUDr. Lenky Vidovičové, JUDr. Vladimíry Glatzové, JUDr. Michala Žižlavského, JUDr. Jiřího Všetěčky, JUDr. Petra Mrázka, Mgr. Štěpána Holuba, Mgr. Tomáše Matějovského, Mgr. Roberta Němce, JUDr. Jiřího Polanského a JUDr. Jaroslava Svejkovského.....	9/59
– „Malá nebo velká? Advokacie je jen jedna“.....	9/62
Životopisy advokátů společně kandidujících do představenstva ČAK.....	9/73
Programové prohlášení JUDr. Jany Dvořákové Závodské a její životopis.....	9/73
Programové prohlášení JUDr. Františka Honsy a jeho životopis.....	9/74
Programové prohlášení Mgr. Karla Janduse a jeho životopis.....	9/75
Programové prohlášení JUDr. Romana Jelínka a jeho životopis.....	9/78
Programové prohlášení Mgr. Václava Lásky a jeho životopis.....	9/79
Programové prohlášení JUDr. Jiřího Matznera a jeho životopis.....	9/80
Programové prohlášení JUDr. Artura Ostrého a jeho životopis.....	9/82
Programové prohlášení Mgr. Jana Pacovského a jeho životopis.....	9/83
Programové prohlášení Mgr. Bc. Jiřího Podpěry a jeho životopis.....	9/85
Programové prohlášení JUDr. Víta Svobody a jeho životopis.....	9/87
Programové prohlášení Mgr. Radky Šimkové a její životopis.....	9/88
Programové prohlášení JUDr. Jana Štainbrucha a jeho životopis.....	9/89

Články

Shrnutí	1-2/16, 3/16, 4/12, 5/26, 6/14, 7-8/26, 10/18, 11/26, 12/20
Jan Balarin, Luboš Tichý: Kolektivní ochrana procesních práv v ČR: sen či skutečnost? (Návrh právní úpravy a jeho odůvodnění).....	3/17
Dominika Barnetová: K otázce nepřiměřené délky trestního řízení a prostředkům nápravy, zejména s přihlédnutím k judikatuře ESLP.....	5/31
Josef Bejček: Kdo má odpovídat za „správné“ složení statutárních orgánů obchodních korporací?.....	10/19
Jan Brázda: Je rekognice „in natura“ opakovatelný, nebo neopakovatelný úkon?.....	10/41
Jaromír Císař, Hana Pásková: Jistoty dle § 202 insolvenčního zákona.....	4/23
Martina Doležalová: Etický kodex advokáta – mediátora.....	6/21
Aleš Dostál: Doktrína „stand your ground“ při uplatnění práva na sebeobranu v USA.....	4/33
Aleš Doubek, Rostislav Tomis: Věcná příslušnost soudů v obchodních věcech dle ratione valoris „potřetí“, aneb meloun jako meloun... ..	7-8/52
Karel Eliáš: Problematická ustanovení nového občanského zákoníku a jejich výklad.....	11/27
Thierry Garby: Jednat nebo nejednat se stranami odděleně, to je otázka.....	6/33
Lucie Gertner: Mediace on-line v kontextu zákona o mediaci.....	6/41
Reinhard Greger: Důkaz a pravděpodobnost.....	12/33
Šárka Hájková: Mediace v kontextu občanského soudního řízení.....	6/24
Jiří Herczeg: Přístup médií na jednání soudu a právo na spravedlivý proces.....	3/26
Lenka Holá: Role univerzity jako vzdělavatele v mediaci.....	6/45
Štěpán Holub, Barbora Molnár: Tlumočení v rámci mediace.....	6/44
Tomáš Horáček: Základní principy mediace (z právního i neprávního pohledu).....	6/17
Vít Horáček: Mediace ve velkých advokátních kancelářích.....	6/37
Robert Cholenský: Jak odměnit mediátora, zejména za úspěšnou mediaci?.....	6/29
Tomáš Jakubík: Ještě jednou k věcné příslušnosti soudů ve sporech z obchodních závazkových vztahů.....	4/22
Zdeněk Jankovský ml.: Žalobní návrhy ve věcech nároků podle zákona č. 82/1998 Sb.....	1-2/35
Jiří Jelínek: Předběžná opatření v trestním řízení.....	5/27
Ladislav Jouza: Jak se vyvarovat chybné výpovědi z pracovního poměru?.....	4/25
Ladislav Jouza: Skončení pracovního poměru podle soudních rozhodnutí.....	7-8/48
František Korběl, Dana Prudíková: Role Ministerstva spravedlnosti při přípravě zákona o mediaci.....	6/15
Zdeněk Koudelka: Zákonná příslušnost státního zastupitelství jako právní hodnota.....	12/35
Daniela Kovářová: Rodinná mediace.....	6/39
Šárka Krejčířová: Právní úprava skončení nájmu bytu v novém občanském zákoníku.....	11/33
Michal Kučera: Užítí Úmluvy v obchodním právu.....	12/21
Karel Marek: Ke smlouvě o dílo podle nového občanského zákoníku.....	10/28
Pavel Mates, Soňa Skulová: K problému ochrany soukromí úředníků veřejné správy v otázce platů a odměn z pohledu práva na informace.....	7-8/33
Barbora Molnár, Štěpán Holub: Tlumočení v rámci mediace.....	6/44
Vladimír Muzikář: Jak přiznávat náhradu nákladů v exekučním řízení po zrušení vyhlášky č. 484/2000 Sb.?.....	11/42
Ronald Němec: Odpovědnost římskokatolické církve za právní úkon v rozporu s jejími předpisy.....	4/28
Karel Paleček, Tomáš Vacík: Na základě jakých právních skutečností dochází (ještě) k převodu činnosti nebo úkolů zaměstnavatele dle § 338 a násl. zákoníku práce?.....	1-2/42
Jan Parma: Zajišťovací převod práva dle budoucí zákonné úpravy a současný přístup.....	11/41
Hana Pásková, Jaromír Císař: Jistoty dle § 202 insolvenčního zákona.....	4/23
Jiří Peterka, Jan Podaný: Problematika podání k soudu prostřednictvím datové schránky.....	1-2/23
Jiří Plachý: Legal professional privilege jako institut ochrany důvěrné komunikace.....	5/35
Tomáš Plihal: Nejčastější chyby při podávání návrhu na zápis do obchodního rejstříku a jiných rejstříků vedených rejstříkovými soudy.....	5/44
Tomáš Plihal: Nejčastější chyby při podávání návrhu na zápis do obchodního rejstříku a jiných rejstříků vedených rejstříkovými soudy – 2. díl.....	11/47
Jan Podaný, Jiří Peterka: Problematika podání k soudu prostřednictvím datové schránky.....	1-2/23

Radim Polčák: Elektronické právní jednání – změny, problémy a nové možnosti v zákoně č. 89/2012 Sb.	10/34
Dana Potočková: Advokáti ve světě mediace	6/35
Ondřej Preuss: Ke smlouvě o prodeji podniku či jeho části v čase rekonstrukce	4/19
Dana Prudíková, František Korbela: Role Ministerstva spravedlnosti při přípravě zákona o mediaci	6/15
Oldřich Řeháček: Osobní bankrot v soudní praxi	7-8/45
Martina Řeřichová: Institut náhradního obhájce na Slovensku	12/40
Jan Schramhauser, Jiří Teryngel: Obviněný advokát, obviněný klient a povinnost mlčenlivosti	5/39
Soňa Skulová, Pavel Mates: K problému ochrany soukromí úředníků veřejné správy v otázce platů a odměn z pohledu práva na informace	7-8/33
Jiří Straka: Jak je to skutečně s „adresnými“ závěry písmoznaleckých posudků	1-2/41
Martin Svatoš: Mýty a fakta o prvním setkání s mediátorem, aneb všechno, co jste o mediaci chtěli vědět, ale báli jste se zeptat	11/48
Karel Svoboda: Žaloba na ochranu rušené držby	5/45
Jiří Teryngel, Jan Schramhauser: Obviněný advokát, obviněný klient a povinnost mlčenlivosti	5/39
Luboš Tichý: K rozlišování mezi tzv. subjektivní a objektivní odpovědností – rozsudek NS o povaze odpovědnosti advokáta za škodu	1-2/17
Luboš Tichý, Jan Balarín: Kolektivní ochrana procesních práv v ČR: sen či skutečnost? (Návrh právní úpravy a jeho odůvodnění)	3/17
Luboš Tichý: Pravděpodobnost v hmotném právu a míra důkazů (skica o možné změně paradigmatu v NOZ)	12/28
Rostislav Tomis, Aleš Doubek: Věcná příslušnost soudů v obchodních věcech dle ratione valoris „potřetí“, aneb meloun jako meloun...	7-8/52
Tomáš Vacík, Karel Paleček: Na základě jakých právních skutečností dochází (ještě) k převodu činnosti nebo úkolů zaměstnavatele dle § 338 a násl. zákoníku práce?	1-2/42
Patrick Van Leynseele: Několik úvah o odměně mediátorů za úspěch	6/26
Pavel Vantuch: Mlčenlivost obhájce, zproštění mlčenlivosti a jeho oznamovací povinnost	4/13
Pavel Vantuch: Kdy může obhajoba důkaz vyhledat, kdy předložit a kdy jen navrhnout jeho provedení?	7-8/27
Václav Vlček: Kdy končí řízení před soudem	3/32
Miloš Zbránek: Má být spravedlnost pokud možno spravedlivá?	3/34
Michal Žilavský: Kvadratura kruhu – společný zájem věřitelů a pokyny zajištěného věřitele při provozu podniku dlužníka v insolvenční	7-8/41

Z judikatury

Dohoda jako způsob řešení záležitosti podilových spoluvlastníků. Procesní a hmotněprávní aspekty vypořádání podilového spoluvlastnictví v širším smyslu	1-2/47
Smluvní úrok z prodlení, smluvní pokuta	1-2/52
Zvýšení ceny díla. Smlouva uzavřená jen jedním z manželů	1-2/56
Konkurenční doložka	1-2/60
Odměna obhájce za převzetí obhajoby	3/36
Okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem	3/39
Z judikatury ESLP	3/42, 10/51, 11/53
Jednou větou	3/43
Právní povaha plné moci	4/38
Právo poškozeného na náhradu nákladů vzniklých přibráním zmocněnce	4/40
Změna písemně uzavřené smlouvy ústně	4/46
Neplatnost smlouvy	5/49
Výběr účtu jedním z manželů	5/50
Nemovitost nabytá jedním z manželů	5/52
Výběr ze zahraniční judikatury	6/48
Zánik zmocnění obhájce	7-8/55
Obtěžování fotografováním a filmováním	7-8/57
Dobré mravy v exekučním řízení	7-8/60
Výběr školy při neshodě rodičů	7-8/61
Přesah rozsudku Michaud: ESLP jako záchranné lano ochrany lidských práv Jana Bendová Marušková	7-8/63
Povinné náležitosti veřejné listiny	10/44
Pacta sunt servanda, výklad obsahu závazkového vztahu	10/47
Ústavní soud – právo na spravedlivý proces na vedlejší koleji, zamyšlení nad jedním usnesením	10/49
Určitost smlouvy o převodu nemovitostí – neplatnost smlouvy	11/51
Podmínka vzdělání pro zápis do seznamu advokátních koncipientů ČAK	12/43
Přezkum platnosti usnesení valné hromady při vypořádání BSM	12/44
Předkládání návrhu a listin rejstříkovému soudu	12/50

Z odborné literatury

Jaroslav Svejtkovský, Martin Vychopeň, Ladislav Krym, Aleš Pejchal a kol.: Zákon o advokacii. Komentář (Stanislav Balík)	1-2/64
Pavel Mates, Vladimír Smejkal: E-government v České republice. Právní a technologické aspekty (Martin Vlček)	1-2/65
Robert Pelikán: Právní subjektivita (Ivana Štenglová)	1-2/66
Peter Vojčík a kolektiv: Občianske právo hmotné (Alexander J. Bělohávek)	1-2/66
Klára Hamuláková, Jana Křiváčková, Renáta Šinová: Praktikum civilního procesu (Petr Hlavsa)	1-2/67
Kateřina Frumarová: Ochrana před nečinností veřejné správy (Zdeněk Koudelka)	1-2/68
Pavel Čížinský a kolektiv: Cizinecké právo (Jaroslav Větrovský)	1-2/69
Lukáš Klee: Smluvní vztahy výstavbových projektů (Milik Tichý)	1-2/69
Přečetli jsme za vás Jan Mates	1-2/70, 3/49, 4/55, 6/55
Bulletin slovenskej advokácie přináší...	1-2/73, 3/51, 4/57, 5/62, 6/56, 7-8/72, 10/61, 11/66, 12/66
Alexander J. Bělohávek a kol.: Nový občanský zákoník. Srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících (Jan Dvořák)	3/44
Tomáš Lechner: Elektronické dokumenty v právní praxi (Pavel Mates)	3/44
Monika Horáková, Veronika Tomoszková kol.: Správní řízení v zemích EU – Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko a Správní řízení v zemích EU – Velká Británie, Francie, Německo a Itálie (Kateřina Frumarová)	3/45
Tomáš Doležal: Vztah lékaře a pacienta z pohledu soukromého práva (Dagmar Cisařová)	3/46
Ludvík David: Na hranicích práva. Soudcovské eseje (Alexander Nett)	3/48
Adam Redzik, Tomasz J. Kotliński: Historia Adwokatury (Stanislav Balík)	3/48
Pavel Molek: Právo na spravedlivý proces (Petr Hajn)	4/50
Václav Bartík, Eva Janečková: Ochrana osobních údajů v praxi. Vybrané otázky (Jiří Kolman)	4/52
Jan Kozák, Petr Budín, Alexandr Dadam, Lukáš Páchl: Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář (Karel Marek)	4/53

Eva Horzinková, Václav Urban: Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem (Pavel Mates)	4/54
Naděžda Šišková a kol.: Evropské právo 2 – Jednotný vnitřní trh (Pavel Svoboda)	4/54
Jiří Jelínek, Tomáš Gřivna a kolektiv: Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu (Vladimír Lichnovský)	5/54
František Ščerba a kolektiv: Dohoda o vině a trestu (Jana Kursová)	5/56
Josef Kotásek: Zákon směnečný a šekový. Komentář (Karel Marek)	5/57
Alexander J. Bělohávek: Rozhodčí řízení v zemích Evropy (Bohuslav Klein)	5/57
Monika Jurčová a kolektiv: Zastupení v súkromnom práve (Tomáš Tintěra)	5/58
Kateřina Ronovská: Nové české nadační právo v evropském srovnání (Ivo Telec)	5/59
Přečtli jsme za vás Jan Mates, Hana Rýdlová	5/60, 7-8/69, 10/58, 11/64, 12/62
Jiří Herczeg: Média a trestní řízení (Jiří Jelínek)	6/50
Simona Stočesová: Omyl v českém a zahraničním trestním právu (Pravoslav Polák)	6/52
Pavel Mates: Správní uvážení (Michal Mazanec)	6/52
Štefan Jančo: Advokát Pavol Országh Hviezdoslav (Petra Krtková)	6/54
Jiří Jelínek a kolektiv: Zákon o obětech trestných činů. Komentář s judikaturou (Jana Navrátilová)	7-8/64
Jozef Čentéš: Odpočívanie – procesnoprávne a hmotnoprávne aspekty (Karol Hrádela)	7-8/65
M. Doležalová, Š. Hájková, D. Potočková, J. Štandera: Zákon o mediaci. Komentář (Štěpán Holub)	7-8/66
Ondřej Moravec: Mediální právo v informační společnosti (Jiří David)	7-8/66
Stanislav Malý: Stavební zákon. Komentář (Karel Marek)	7-8/67
Robert Krč: Zákon o veřejných zakázkách s komentářem a judikaturou (Petr Dovolil)	7-8/68
Lukáš Křístek: Znalectví (Jan Musil)	7-8/69
Michal Tomásek, Vladimír Týc a kol.: Právo Evropské unie (Richard Král)	10/53
Petr Mikeš: Applikace mezinárodního práva v právním řádu ČR pohledem teorie a soudní praxe (Eva Hladká)	10/54
Marek Jäger: Zánik závazků započtením – Současný právní stav a změny v novém soukromém právu (Marie Zahradníčková)	10/55
Jakub Kříž, Václav Valeš: Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Komentář (Michal Krysl)	10/55
Jakub Morávek: Ochrana osobních údajů v pracovních vztazích (Miroslav Bělina)	10/56
Michaela Poremská: Elektronické zadávání veřejných zakázek (Karel Marek)	10/57
Jiří Jelínek a kol.: Trestní odpovědnost právnických osob v České republice – bilance a perspektivy (Andrea Beranová)	11/58
Jiří Večeřa: Ochrana spotřebitele v České republice a v Evropské unii (Tomáš Šperka)	11/59
Ján Matejka: Internet jako objekt práva: hledání rovnováhy autonomie a soukromí (Bohumír Štědroň)	11/60
Bořivoj Šubr, Milan Tuček: Pracovnílékařské služby – povinnosti zaměstnavatelů (Martin Mikyska)	11/61
Olga Dvorská: Kontrolní řád. Poznámkové vydání zákona s úryvků důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou (Miroslav Brůna)	11/62
Ignác Antonín Hrdina: Proč hrabě Špork seděl ve vězení pro dlužníky? (Jaromír Tauchen)	11/63
J. Dvořák, J., Švestka, M. Zuklínová a kol.: Občanské právo hmotné. Svazek 1., Díl první: Obecná část (Martin Vychopeň)	12/53
Přemysl Raban a kol.: Občanské právo hmotné. Relativní majetková práva (Karel Marek)	12/53
K. Eliáš, B. Havel, P. Bezouška, D. Šustrová: Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku (Petr Hajn)	12/55
Pavel Šámal a kolektiv: Trestní řád. Komentář (Jaromír Jindřich)	12/57
Carlos Esplugues, José Luis Iglesias, Guillermo Palao (Eds.): Civil and Commercial Mediation in Europe, Vol. I, National Mediation Rules and Procedures (Martina Doležalová)	12/58
Lucie Jandová, Petr Vojtek: Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Komentář (Martin Mikyska)	12/59
Pavel Pořízek: Vstup cizince na území státu. Pohled mezinárodního, unijního a českého práva (Harald Christian Scheu)	12/60
Advokácia v spomienkach advokátov (Stanislav Balík)	12/62

Sloupek Karla Čermáka

Klausova amnestie – důkaz konce světa	1-2/76
Případ hihňavé koncipientky aneb systémová vada a lidské selhání	3/54
Jak se vyšťavit a pak zase našťavit	4/60
Policaj, nechaj mě	5/64
Trhy jsou nervózní	6/58
Honestum non est semper, quod licet, neboli stát ve slevě	7-8/74
Ústavní zvyklostí a JUDr. Papoušek	10/64
O idiotských etických pravidlech	11/68
Metelesku blesku Catilina v Česku	12/68

Z české advokacie

Z praxe výboru ČAK pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů Marek Nespala	1-2/77, 3/55, 6/63
Z kárné praxe Jan Syka	1-2/78, 3/56, 4/61, 5/67, 6/59, 7-8/75, 10/65, 11/69, 12/69
Z jednání představenstva ČAK ivac	1-2/80
Nabídka pojistných produktů pro advokáty a advokátní kanceláře	3/58
Z jednání představenstva ČAK icha	3/60, 4/62, 5/67, 7-8/78, 10/68, 12/72
Průběh a výsledky advokátních zkoušek a uznávacích zkoušek konaných v II. pololetí 2012	3/61
Odbor mezinárodních vztahů ČAK – zpráva o činnosti Václav Vlk	5/65
Delegace ústavněprávního výboru Národní rady SR jednala s vedením ČAK Ivana Cihlářová	5/68
Speciální nabídka pojištění pro advokáty	6/67
Z jednání představenstva ČAK a ze společného jednání ČAK a SAK icha	6/68
Státní zástupce reaguje na úvodník předsedy ČAK Leo Foltýn	6/69
„Eurolawyers 2013“ – 5. fotbalový turnaj evropských advokátů Jan Najman	7-8/79
Pojištění profesní odpovědnosti za škodu při výkonu advokacie	10/69
Náchodský Kubeček v agónii? Milan Jelínek	10/70
Turnaj ve sportovní střelbě Aloisie Jurkovičová	10/71
Golfový turnaj advokátů ADVO-CUP již posedmé Kristýna Spurná, Radek Spurný	10/71
Advokáti vyměnili paragafy za tenisové rakety Ladislav Jirásek	11/70

Z Evropy

Všeobecné obchodní podmínky v Německu – ochranná právní bariéra v podnikatelských vztazích: ohlédnutí zpět a perspektiva do budoucna Friedrich Graf von Westphalen	1-2/81
Statistická komparace advokátní profese ve vybraných evropských státech Eva Indručová	6/70
Vzdělávání advokátů v Evropské unii Jana Wurstová	7-8/81
Přístup EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv † Jana Wurstová	10/72
Novinky v právních formách advokátních kanceláří v Německu – inspirace i pro Českou republiku? Arthur Braun, Mathias Amador	11/71

Zkušenosti z advokátní stáže v Německu David Junek.....	12/73
Další protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod Kamila Šrolerová.....	12/74

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK.....	1-2/88, 3/70, 4/69, 5/74, 6/74, 7-8/84, 9/90, 10/74, 11/74, 12/76
Pozvánka na semináře a diskusní setkání Jednoty českých právníků v 1. pololetí 2013.....	1-2/91
Česko-německo-slovenské advokátní fórum 2012 Martina Doležalová.....	1-2/92
Vítězná práce kategorie Talent roku soutěže Právník roku 2012 Jakub Morávek.....	3/64
Pozvánka na VI. ročník mezinárodního šachového turnaje v Bratislavě.....	3/72
Pozvánka na 24. ročník tradičního běžeckého závodu „O parohy arcivévodý Ferdinanda“.....	3/73
Dva pohledy na LawTech Europe Congress 2012 Hana Gawlasová, Marián Svetlík.....	3/74
Stáž v SRN pro mladé advokáty Libuše Hrušová.....	3/76
Mezinárodní konference o historii advokacie „Sloboda advokacie v dejinách“ Jan Syka.....	3/77
ČAK uspořádala seminář pro novináře na téma „Terorismus a mezinárodní zločiny“ Ivana Cihlářová.....	3/79
2. práce kategorie Talent roku soutěže Právník roku 2012 Adam Brychta.....	4/64
Pozvánka na Světové fórum mediálních center v Praze.....	4/71
Pozvánka na 7. ročník turnaje dvojic v odbíjené.....	4/72
Pozvánka na 7. ročník golfového turnaje advokátů „ADVO-CUP“.....	4/73
Mezinárodní soutěž v obchodní mediaci v Paříži Martina Doležalová.....	4/73
Pozvánka na 16. Sportovní hry české advokacie Bohuslav Sedlatý.....	4/74, 5/76, 6/77, 7-8/88
3. práce kategorie Talent roku soutěže Právník roku 2012 Ivan Houfek.....	5/70
Program HELP má informační stránky a infopoint Jiří Novák.....	5/75
„Překážky a výkon mezinárodní byznysové advokacie na začátku 21. století“ – pozvánka na panelovou diskusi.....	6/75
Pozvánka na konferenci „Mediace 2013“ v Olomouci.....	6/76, 7-8/92
Pozvánka na CODEXIS GOLF TOUR 2013.....	6/77, 7-8/91
Pozvánka na seminář o novém dědickém právu v Plzni.....	7-8/86
Pozvání na semináře Jednoty českých právníků ve 2. pololetí 2013.....	7-8/87
Pozvánka na 16. ročník golfového turnaje české advokacie.....	7-8/88
Československé právnícké dny 2013 Zdeněk Koudelka.....	7-8/89
Koldínova naučení z hloubky staletí (Konference o Pavlu Kristiánu z Koldína) Jan Syka.....	7-8/90
Pozvánka na Německo-česko-slovenské advokátní fórum.....	10/76
Pozvánka na tradiční týdenní seminář o americkém právu.....	10/76
Pozvánka na VII. ročník turnaje České advokátní komory v šachu a mariáši.....	10/77
Pozvánka na Krakonošův pohár 2014.....	10/77, 12/78
LL.M.: Jak, kde a především PROČ? Veronika Křížová.....	10/78
II. ročník mezinárodní vědecké konference „Mediace 2013 – cesta ke spolupráci a smíru“ Anna Márová.....	11/76
Pozvánka na XVIII. turnaj ve squashi a XII. turnaj v bowlingu.....	11/79
Pozvánka na XIII. reprezentační ples Městského soudu v Praze.....	11/79
ČAK uspořádala pro novináře seminář o novém občanském zákoníku Ivana Cihlářová.....	12/79

Z právnické společnosti

Za profesorem Františkem Zoulikem Alena Winterová.....	4/75
Za JUDr. Milanem Davidem Václav Král.....	6/78
Za JUDr. Janou (Hankou) Wurstovou Stanislav Balík.....	10/79
Předsněmovní setkání členů volených orgánů ČAK Red.....	11/80
Slavnostní předávání medailí Antonína Randy za rok 2013 Božena Burdychová.....	12/80

Nakonec

Zkoušková se(t)kání V. (Kantorovy kruté komentáře) Petr Hajn.....	1-2/93
Kresba Lubomíra Lichého.....	1-2/94, 3/81, 4/77, 5/78, 6/80, 7-8/94, 10/82, 11/82, 12/83
Víte, že... Stanislav Balík.....	1-2/94, 3/81, 4/77, 5/78, 6/80, 7-8/94, 10/82, 11/82, 12/83
Zkoušková se(t)kání VI. (Čím zaujmout zkoušejícího?) Petr Hajn.....	3/80
Zkoušková se(t)kání VII. (Jak být taktikem) Petr Hajn.....	4/76
O kongresovém konání v zemi NOZ Petr Hajn.....	5/77
O kongresovém konání v zemi NOZ II. (Kdo řídí kongresové jednání) Petr Hajn.....	6/79
O kongresovém konání v zemi NOZ III. (Panoptikum přednášejících) Petr Hajn.....	7-8/93
O kongresovém konání v zemi NOZ IV. (Portréty posluchačů a posluchaček) Petr Hajn.....	10/80
Filipínská „spravedlnost na kolech“ Tereza Daňková.....	10/81
O kongresovém konání v zemi NOZ V. (Portréty posluchačů – pokračování) Petr Hajn.....	11/81
O kongresovém konání v zemi NOZ VI. (Univerzální závěr) Petr Hajn.....	12/82
INHALTSVERZEICHNIS.....	1-2/99, 3/82, 4/78, 5/79, 6/81, 7-8/95, 9/93, 10/83, 11/83, 12/84
ZUSAMMENFASSUNG/SUMMARY.....	1-2/100, 3/83, 4/79, 5/80, 6/82, 7-8/96, 10/84, 11/84, 12/85
TABLE OF CONTENTS.....	1-2/101, 3/84, 4/80, 5/81, 6/83, 7-8/97, 9/94, 10/85, 11/85, 12/86

Obsah ročníku 2013 najdete též na www.bulletin-advokacie.cz v Archivu BA.

Leitartikel

Vladimír Papež: **Wie soll man im Bereich der Rechtsanwaltslegislative weiter vorgehen?** 3

Aktuelles

Kurze Berichte aus dem Vorstand Robert Němec, Michal Žižlavský 4
 Galaabend des Juristen des Jahres 2013 Ivana Cihlářová 5
 Kontrolle der Erfüllung der Pflichten der Rechtsanwälte bei Durchführung der Geldaufbewahrung für das Jahr 2013 Marcela Marešová ... 14
 Professor Bělohávek erhielt den Internationalen Rechtspreis für das Jahr 2013 Ivana Cihlářová 16
 Einladung zum AIJA Kongress in Prag 18
 Einladung zum 5. Josefs Symposium in Křtiny 18

Aus Rechtstheorie und Praxis

Artikel

Zusammenfassung 22
 Wie soll eine qualitativ verfasste Beschwerde zum Europäischen Gericht für Menschenrechte aussehen Jan Kratochvíl 23
 Institut des fideikommissarischen Fonds im neuen BGB Miloš Koci 28
 Verzugsfolgen des Schuldners vor dem 1. 7. 2013, seit dem 1. 7. 2013 und nach dem Inkrafttreten des neuen BGB Veronika Petrová 33
 Das neue Bürgerliche Gesetzbuch und die Entstehung des Arbeitsverhältnisses Ladislav Jouza 36
 Das Gesetz über die öffentlichen Register bzw. *nihil novi sub sole* Pavel Mates, Karel Šemik 39
 Das Gesetz über Handelskorporationen und seine Bindung an Bewertungen und die Sachverständigenpraxis Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová 42
 Verletzung der Pflicht, die Urkunden ordnungsgemäß in die Urkundensammlung einzulegen, als Grund zur Auflösung der juristischen Person mit Liquidation durch das Gericht Tomáš Plihal 46

Aus der Judikatur

Reisekosten des Rechtsanwalts als zweckentsprechender Kostenaufwand 47
 Rechtshilfe eines Rechtsanwalts bei Abgabe einer Erklärung 51
 Wegfall der Funktion des statutarischen Organs der Gesellschaft im Einvernehmen 57

Aus der Fachliteratur

K. Svoboda, P. Smolik, J. Levý, R. Šinová und Koll.: **Zivilprozessordnung. Kommentar** (Jan Dvořák) 60
 Vladimír Kůrka und Karel Svoboda (eds.): **Übersicht der Rechtssprechung in Sachen der Vollstreckung der Entscheidung und der Zwangsvollstreckung** (Miroslav Hromada) 61
 Petr Prchal: **Urheberwerke auf Bestellung aus der Sicht des Schuld- und Urheberrechts** (Ivo Telec) 62
 Štěpán Výborný: **Gehässiges Internet versus Recht** (David Zahumenský) 63
 Ivan Halász: **Internationale Migration, Landsleute und das Wahlrecht** (Zdeněk Koudelka) 64
 Karel Schelle, Jaromír Tauchen: **Entwicklung des Konstitutionalismus in den tschechischen Ländern** (Zdeněk Koudelka) 65
 Josef Benda: **Restitution des Eigentums der ehemaligen Adelsgeschlechter nach dem Jahr 1989** (Karel Marek) 66
Wir haben für Sie gelesen Jan Mates, Hana Rýdlová 67
Das Bulletin der slowakischen Rechtsanwaltschaft bringt 69

Aus der Rechtsanwaltschaft

Kolumne von Karel Čermák

Hauptpause 72

Aus der tschechischen Rechtsanwaltschaft

Änderungen in den Regionen der Tschechischen Rechtsanwaltskammer Petr Mrázek 73
 Aus der Praxis des Ausschusses für Fachhilfe und Interessenschutz der Rechtsanwälte Marek Nespala 74
 Aus der Disziplinarpraxis Jan Syka 76
 Aus der Verhandlung des Vorstands der Tschechischen Rechtsanwaltskammer icha 77
 Betrachtungen des Prüfungskommissars Stanislav Balík 78

Aus Europa

Markt der Rechtsdienstleistungen in Deutschland im Jahre 2030 Eva Indruchová 80
 Jahresbericht über die Geltendmachung der Urkunde der Grundrechte der Europäischen Union Eva Indruchová 82
 Ein weiteres Protokoll zum Abkommen über den Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten Kamila Hájičková 84

Informationen und Wissenswertes

Was Sie wissen sollten

Vorträge und Seminare für Rechtsanwälte und -anwärter in den Bildungs- und Schulungszentren der Tschechischen Rechtsanwaltskammer 86
 Einladung zu den Seminaren und Vorträgen des Vereins der tschechischen Juristen im I. Halbjahr 2014 88
 Einladung zum Präsidenten-Pokal im Tennis 89
 Gerichtsverhandlung und außergerichtliche Verhandlung der Streitfälle – runder Tisch auf dem Boden der Tschechischen Rechtsanwaltskammer Daniela Kovářová 90

Aus der Juristengesellschaft

Vladimír Mikule ist verstorben Vladimír Sládeček 92

Zum Schluss

Wie behält man einen Klienten Josef Vejmělka 93
 Körnchen aus dem Juristen-Notizbuch der Heimtücken (Diesmal über die Gesetzgebung) Petr Hajn 95
 Eine Zeichnung von Lubomír Lichý 96
 Wissen Sie, dass... Stanislav Balík 96

Inhalt des Jahrgangs 2013 97

Inhaltsverzeichnis 102

Zusammenfassung/Summary 103

Table of Contents 104

Jan Kratochvíl: Wie soll eine qualitativ verfasste Beschwerde zum Europäischen Gericht für Menschenrechte aussehen

Der Artikel hat beschreibt, wie eine qualitativ verfasste Beschwerde zum Europäischen Gerichtshof für Menschenrechte aus der Sicht der formalen Erfordernissen, der Struktur und Argumentationsweise aussehen soll. Mit Verweis auf die Bestimmung Geschäftsordnung des Europäischen Gerichts für Menschenrechte, die sich mit Wirksamkeit vom 1. 1. 2014 wesentlich ändert, erklärt der Beitrag zunächst die formalen Anforderungen für eine Beschwerde zum Europäischen Gerichtshof für Menschenrechte, damit diese überhaupt verhandlungsfähig ist. Anschließend wird analysiert und an Beispielen gezeigt, welche Struktur eine solche Beschwerde zum EGMR haben sollte. Am wichtigsten ist vielleicht die Qualität der Rechtsargumentation in der Beschwerde, die in erster Linie von der Rechtsprechung des EGMR ausgehen und auf sie verweisen soll.

Miloš Koci: Institut des fideikommissarischen Fonds im neuen BGB

Der fideikommissarische Fonds ist ein völlig neues Institut der tschechischen Rechtsordnung. Er erfordert deshalb eine kritische Betrachtung über die Möglichkeiten dessen Nutzung in der Praxis sowie über mögliche negative Merkmale, die er mit sich bringt.

Veronika Petrová: Verzugsfolgen des Schuldners vor dem 1. 7. 2013, seit dem 1. 7. 2013 und nach dem Inkrafttreten des neuen BGB

Im Hinblick darauf, dass es in den letzten drei Jahren zu einigen Änderungen der Berechnungsweise der gesetzlichen Verzugszinsen kam, und angesichts dessen, dass grundlegende Änderungen der Verzugsfolgen des Schuldners am 1. 7. 2013 wirksam wurden, nachdem das Gesetz Nr. 513/1991 Sb., Handelsgesetzbuch, in der Fassung der späteren Vorschriften, und damit gleichzeitig auch die Verordnung Nr. 142/1994 Sb. novelliert worden war, durch die die Höhe des Zinses und der Verzugsgebühr festgelegt wird, konzentriere ich mich in diesem Artikel insbesondere auf die Analyse der Verzugsregelung, die seit dem 1. 7. 2013 wirksam ist, und anschließend auf das Schicksal dieser Regelung nach dem 1. 1. 2014, also nachdem das neue Bürgerliche Gesetzbuch wirksam wird.

Ladislav Jouza: Das neue Bürgerliche Gesetzbuch und die Entstehung des Arbeitsverhältnisses

Bei Vereinbarung eines Arbeitsrechtsverhältnisses (Arbeitsvertrag oder Vereinbarung einer Arbeitstätigkeit außerhalb des Arbeitsverhältnisses) werden die Vertragsparteien (Arbeitgeber sowie Arbeitnehmer) von den gesetzlichen Anforderungen bezüglich des Inhalts und der Rechtsbehandlungsform nach dem Bürgerlichen Gesetzbuch ausgehen. Dabei müssen sie die konkreten Bestimmungen des Arbeitsgesetzbuches verwenden. Im Verhältnis des Arbeitsgesetzbuches und des Bürgerlichen Gesetzbuches wird das Subsidiaritätsprinzip (Unterstützungsprinzip) angewendet.

Pavel Mates, Karel Šemik: Das Gesetz über die öffentlichen Register bzw. nihil novi sub sole

Die Annahme des neuen Bürgerlichen Gesetzbuches brachte umfangreiche Veränderungen nicht nur in die materiellrechtliche, sondern zweifellos auch in die prozessuale Materie. Gleichzeitig mit der Aufhebung des Handelsgesetzbuches musste die Frage gelöst werden, wo und wie eines der wichtigsten Informationssysteme für Staatsorgane sowie die breite Öffentlichkeit, also das Handelsregister, zu modifizieren ist. Der Gesetzgeber hat die Variante eines Sondergesetzes (Gesetz Nr. 304/2013 Sb. über öffentliche Register der juristischen und physischen Personen) gewählt, das auch weitere Informationssysteme der Subjekte, die unternehmerische Tätigkeiten ausüben, regelt. Obwohl nur ein einziges Register existieren wird, werden sich seine einzelnen Teile faktisch bzw. sachlich voneinander unterscheiden, was logischerweise aus dem unterschiedlichen Zweck der eingetragenen Subjekte resultiert. Dabei soll die Konzentration der materiellrechtlichen als auch pro-

zessualen Regelung als einer der wichtigsten Vorteile der angenommenen Lösung angesehen werden, die die bestehende Zersplitterung beseitigt, die notwendigerweise Komplikationen hervorruft.

Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová: Das Gesetz über Handelskorporationen und seine Bindung an Bewertungen und die Sachverständigenpraxis

Das neue Gesetz über die Handelskorporationen mit seiner Wirksamkeit nach dem 1. 1. 2014 hat eine Reihe von Änderungen mit sich gebracht, und zwar auch im Bereich der Vermögensbewertung. Bei Bewertung einer Sacheinlage in eine Gesellschaft ist es nicht mehr notwendig, dass der Sachverständige zwecks Bewertung der Einlage vom Gericht bestimmt wird, sondern es reicht die Entscheidung des Gründers (bei Einlage in eine neu entstehende Gesellschaft) oder der Gesellschaft (bei Kapitalaufstockung). Das Gesetz über die Handelskorporationen führt Ausnahmen von der Bewertung durch den Sachverständigen ein, auch der Vermögenserwerb von einer verwandten Person (früher § 196a Abs. 3 des Handelsgesetzbuches) wird neu geregelt. Eine weitere Neuheit ist der Begriff des angemessenen Beteiligungspreises, der durch einen vom Gericht bestimmten Sachverständigen festgelegt wird.

Tomáš Plíhal: Verletzung der Pflicht, die Urkunden ordnungsgemäß in die Urkundensammlung einzulegen, als Grund zur Auflösung der juristischen Person mit Liquidation durch das Gericht

Der Autor des Artikels macht auf eine bedeutende legislative Änderung aufmerksam, wo es nach dem 1. Januar 2014 mit der Wirksamkeit des neuen Gesetzes Nr. 304/2013 Sb. über öffentliche Register der juristischen und physischen Personen möglich sein wird, eine im öffentlichen Register eingetragene juristische Person mit Liquidation aufzulösen, und zwar auch aus dem Grund, dass sie ihre Pflicht verletzt, die durch das Gesetz festgelegten Dokumente in die Urkundensammlung einzulegen. Diese Änderung stärkt wesentlich den Schutz der dritten Personen, die gegenwärtig de facto keine Möglichkeit haben, effektiv durchzusetzen, dass die eingetragene Person ihre Pflicht ordnungsgemäß erfüllt, da der einzige Regress für die eingetragene Person heute seitens des Registergerichts besteht, dieser Person eine Ordnungsstrafe aufzuerlegen.

Jan Kratochvíl: How to write a good quality complaint to the ECHR

It is the purpose of the article to describe how the good quality complaint to the ECHR should look like from the point of view of formal prerequisites, its structure and manner of presentation of arguments. Referring to the provision of the ECHR Code of Procedure which has been significantly changed from 1 January 2014, the article first explains the formal requirements for the complaints to the ECHR so that it can be ever discussed. Subsequently, it analyses and provides examples of the structure of the complaint to be sent to the ECHR. Probably the most fundamental is the quality of legal arguments to be used in the complaint – which have to be based first of all on judicial decisions of the ECHR and have to refer to them.

Miloš Koci: Institute of the trust fund in the New Civil Code

The trust fund is an absolutely new institute in the Czech legal system. Therefore, it requires a critical consideration of possibilities of its use in practice, as well as of possible negatives associated therewith.

Veronika Petrová: Consequences of debtor's default prior to 1 July 2013, from 1 July 2013 and as of the effective date of the New Civil Code

In view of the fact that the manner of calculation of statutory interest on default changed several times within the last three years, and in view of the fact that the principal changes of consequences of the debtor's default came into effect on 1 July 2013 after amendment of the Commercial Code, No. 513/1991 Coll., as subsequently amended,

and together with its amendment of the Order No. 142/1994 Coll., stipulating the amount of interest and the charge for default, I focus in this article mainly on the analysis of the regulation of the default effective from 1 July 2013 and subsequently on the fate of this regulation after 1 January 2014, i.e. as of the effective date of the new Civil Code.

Ladislav Jouza: New Civil Code and establishment of an employment relationship

When concluding the labour-law relationship (employment contract or a contract for work carried out outside the employment relationship) the contractual parties (an employer and an employee) will follow the legal requirements for the content and form of the legal conduct according to the Civil Code. Concurrently, they have to use the specific provisions of the Labour Code. The principle of subsidiarity is thus applying to the relations between the Labour Code and the Civil Code.

Pavel Mates, Karel Šemik: About the Public Registers Act, or nihil novi sub sole

Adoption of the new Civil Code introduced extensive changes not just to the substantive law but necessarily also to the procedural law. Concurrently with cancellation of the Commercial Code, it was necessary to solve where and how it would be necessary to regulate one of the most important information systems for state authorities and the general public, i.e. the Commercial Register. The legislature selected the variant of a special Act (Act No. 304/2013 Coll. on Public Registers of Legal Entities and Physical Persons) which regulates also other information systems of subjects carrying out business activities. Thus, although only one register will exist, in fact or objectively, its individual parts will vary, which fact logically ensues from various purposes of the registered entities. One of the main advantages of the adopted solution which removes the existing fragmentation causing complications is the concentration both of the substantive law and procedural law regulation.

Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová: Commercial Corporations Act and its relation to evaluation and practice of experts

The new Commercial Corporations Act effective as of 1 January 2014 introduced a number of changes, also in the area of property or assets evaluation. In the case of evaluation of the non-monetary investment contribution into a company it is not necessary anymore to have a court-appointed expert for the purposes of evaluation of the non-monetary investment contribution, but the decision of a founder (in the case of the investment contribution into a newly formed entity) or a company (in the case of increase of the capital) is sufficient. The Commercial Corporations Act introduces exemptions from evaluation by an expert, and the acquisition of property from the so-called associated person (formerly Section 196a, par. 3 of the Commercial Code) is also newly regulated. Another news is the expression adequate price of share which is to be stipulated by a court-appointed expert.

Tomáš Plíhal: Breach of obligation to duly file documents in the Collection of Documents, as the reason for cancellation by a court of a legal entity with liquidation

The author of the article draws the attention to the significant legislative change when, as of 1 January 2014, the effective date of the new Act on Public Registers of Legal Entities and Physical Persons, No. 304/2013 Coll., it will be possible to cancel with liquidation a legal entity recorded in a public register also due to the fact that it breaches its obligation to file the stipulated documents in the Collection of Documents. This change will strengthen the protection of third persons who at the present time de facto do not have the possibility to demand that a registered entity duly complies with this obligation, because the only sanction which may be imposed on the registered entity by the Registration Court is the possibility to impose a procedural fine on such entity.

Leading Article	
Vladimír Papež: What to expect in the area of legislation concerning lawyers	3
Current News	
Short news from the Board of Directors Robert Němec, Michal Žižlavský	4
Lawyer of the Year 2013 gala evening Ivana Cihlářová	5
Control of lawyers' compliance with obligations relating to custody of financial means in 2013 Marcela Marešová	14
Professor Bělohávek was awarded the International Legal Award 2013 Ivana Cihlářová	16
Invitation to AIJA Congress in Prague	18
Invitation to the 5th year of the Joseph's Symposium in Křtiny	18
Legal Theory and Practice	
Articles	
Summary	22
How to write a good quality complaint to the ECHR Jan Kratochvíl	23
Institute of the trust fund in the New Civil Code Miloš Kocí	28
Consequences of debtor's default prior to 1 July 2013, from 1 July 2013 and as of the effective date of the New Civil Code Veronika Petrová	33
New Civil Code and establishment of an employment relationship Ladislav Jouza	36
About the Public Registers Act <i>or nihil novi sub sole</i> Pavel Mates, Karel Šemík	39
Commercial Corporations Act and its relation to evaluation and practice of experts Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová	42
Breach of obligation to duly file documents in the Collection of Documents, as the reason for cancellation by a court of a legal entity with liquidation Tomáš Plihal	46
Judicial Decisions	
Lawyer's travelling expenses as the effectively incurred costs	47
Legal assistance by a lawyer when providing explanations	51
Extinguishment of the function of the company statutory organ by an agreement	57
Professional Literature	
K. Svoboda, P. Smolík, J. Levý, R. Šínová and coll.: Civil Procedure Code. Commentary (Jan Dvořák)	60
Vladimír Kůrka and Karel Svoboda (eds.): Overview of judicial decisions in cases concerning enforcement of decisions and execution (Miroslav Hromada)	61
Petr Prchal: Custom-made author works from the point of view of the law of obligation and the copyright (Ivo Telec)	62
Štěpán Výborný: Hateful internet versus law (David Zahumenský)	63
Ivan Halász: International migration, compatriots and the right to vote (Zdeněk Koudelka)	64
Karel Schelle, Jaromír Tauchen: Development of constitutionalism in Czech countries (Zdeněk Koudelka)	65
Josef Benda: Restitutions concerning property of former aristocratic families after 1989 (Karel Marek)	66
We have read for you Jan Mates, Hana Rýdlová	67
Bulletin of the Slovak Legal Profession brings	69
Legal Profession	
Karel Čermák's Column	
Main pause	72
Czech Legal Profession	
Changes in Czech Bar Association regions Petr Mrázek	73
Practice of the Committee for Professional Assistance and Protection of Interests of Lawyers Marek Nespala	74
Disciplinary practice Jan Syka	76
Meeting of the Czech Bar Association Board of Directors icha	77
Considerations of the Examination Commissioner Stanislav Balík	78
Europe	
Legal service market in Germany in 2030 Eva Indruchová	80
Annual report on assertion of the European Union Charter of Fundamental Rights Eva Indruchová	82
Another Protocol to the Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms Kamila Hájíčková	84
Information and Points of Interest	
You should know	
Lectures and seminars for lawyers and legal trainees in educational centres of the Czech Bar Association	86
Invitation to seminars and lectures of the Union of Czech Lawyers in the 1 st half of 2014	88
Invitation to the Presidential Tennis Cup	89
Judicial and extrajudicial discussion of disputes – round table in the CBA Daniela Kovářová	90
Legal Society	
Vladimír Mikule died Vladimír Sládeček	92
Finally	
How to keep the client Josef Vejmelka	93
Bits from lawyer's book of craftiness (This time about legislation) Petr Hajn	95
Drawing by Lubomír Lichý	96
Do you know that... Stanislav Balík	96
Content of the 2013 volume	97
Inhaltsverzeichnis	102
Zusammenfassung/Summary	103
Table of Contents	104

Rozvíjejte s námi svoji právníckou kariéru ve střední a východní Evropě

PETERKA & PARTNERS je nezávislá advokátní kancelář působící ve střední a východní Evropě. Členům svého týmu nabízí náročnou a inspirující práci pro českou a mezinárodní klientelu, profesní a osobnostní růst v regionálním rozměru, možnost expatriace do zahraničních poboček i ohodnocení odpovídající schopnostem.

Do svého týmu hledá ambiciózní, vzdělané a kreativní osobnosti se schopností samostatného myšlení, vlastní iniciativou, profesionálním přístupem a vysokým pracovním nasazením.

Volné pozice:

Advokát/advokátka s výbornou znalostí ruštiny s možností expatriace do Moskvy

Požadujeme:

- > Výbornou znalost práva
- > Znalost ruského práva a předchozí pracovní nebo studijní zkušenost v Rusku výhodou
- > Vynikající znalost ruštiny a dalšího jazyka (francouzština, němčina)
- > Velmi dobré vyjadřovací schopnosti
- > Schopnost týmové práce v mezinárodním kolektivu
- > Samostatnost a flexibilitu

Advokát/advokátka s výbornou znalostí němčiny

Požadujeme:

- > Výbornou znalost práva
- > Vynikající znalost němčiny a dalšího jazyka (angličtina, francouzština)
- > Velmi dobré vyjadřovací schopnosti
- > Schopnost týmové práce v mezinárodním kolektivu
- > Samostatnost a flexibilitu

Nabídky spolu se strukturovaným životopisem v českém a ruském / anglickém / německém jazyce zašlejte na email office@peterkapartners.cz.

www.peterkapartners.com

Advokátní kancelář s českou i mezinárodní klientelou hledá do svého rozšiřujícího se týmu

ADVOKÁTA/ADVOKÁTKU ADVOKÁTNÍHO KONCIPIENTA/KONCIPIENTKU

Požadujeme:

- zkušenosti alespoň v některých z následujících oblastí: bankovníctví a finance; fúze, akvizice, prodeje podniků; nemovitosti a výstavba; telekomunikace, IT, IP; řešení sporů a vymáhání pohledávek; pracovní právo
- praxi 1-3 roky (junior právník) a 3-6 let (senior právník)
- výbornou znalost anglického jazyka (slovem i písmem)
- pečlivost, vynikající formulační schopnosti a znalost platného práva

Nabízíme:

- možnost podílet se na zajímavých projektech pro české i zahraniční klienty
- práci v rámci dynamického týmu rozvíjející se advokátní kanceláře
- přátelské a moderní pracovní prostředí v centru Prahy
- motivující finanční ohodnocení

www.bernard-legal.cz

Profesní životopis v českém a anglickém jazyce zašlete prosím e-mailem na slepickova@bernard-legal.cz nebo poštou na adresu: BERNARD LEGAL, s.r.o., advokátní kancelář, 28. října 767/12, 110 00 Praha 1. Všechny poskytnuté informace budeme považovat za důvěrné.

Nabízíme perspektivu odborného růstu v týmu špičkových profesionálů, příjemné pracovní prostředí a zajímavé finanční ohodnocení. V současnosti nabízíme uplatnění v našem týmu na pozici:

ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT/KA ADVOKÁT / ADVOKÁTKA

Požadujeme praxi v oboru práva nemovitostí, M&A a bankovního práva, vysokou úroveň orientace v platném právu včetně nového občanského zákoníku, anglický jazyk slovem i písmem, znalost dalšího jazyka je výhodou.

DAŇOVÝ PORADCE DAŇOVÁ PORADKYNĚ

Požadujeme praxi v oboru, členství v Komoře daňových poradců ČR, výbornou znalost českých daňových zákonů a účetnictví, anglický jazyk slovem i písmem.

Očekáváme nasazení, flexibilitu, samostatnost a profesionální vystupování.

V případě zájmu prosím zašlete svůj životopis v českém a anglickém jazyce na jeden z níže uvedených kontaktů.

Energy

Real
Estate

Pub
Tend

KONEČNÁ & ZACHA

Corporate

Commercial

Intelle
Prop

Banking

IT

M&

M&A

Prague · Bratislava · Bucharest · Sofia · St. Petersburg
www.konecna-zacha.com

silpochova@konecna-zacha.com
+420 221 990 450
Široká 36/5, 110 00 Praha 1

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
TROJANOVA 12, 120 00 PRAHA 2, www.iustitia.cz

hledá vhodné kandidáty na pozice

ADVOKÁT ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT PRÁVNÍK

k dalšímu rozšíření a zkvalitnění právních služeb v oblasti sporné, nesporné a smluvní agendy

Požadujeme: vysokou úroveň odborných znalostí, dobrou znalost alespoň jednoho cizího jazyka, samostatnost a flexibilitu, loajalitu, zájem dlouhodobě pracovat v advokacii.

Nabízíme: zajímavou práci pro významnou tuzemskou i mezinárodní klientelu, profesní růst a možnost dalšího vzdělávání, odpovídající finanční hodnocení.

V případě Vašeho zájmu, prosím, zašlete svůj strukturovaný životopis v českém a cizím jazyce, který ovládáte, na e-mailovou adresu: ak@iustitia.cz nebo na adresu advokátní kanceláře TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o. Trojanova 12, 120 00 Praha 2

Hogan
Lovells

Mezinárodní advokátní kancelář se sídlem v centru Prahy rozšiřuje svůj tým a přijme:

Advokáta a advokátního koncipienta

Požadujeme:

- výbornou znalost angličtiny (znalost dalšího cizího jazyka výhodou)
- schopnost týmové práce a komunikace v mezinárodním kolektivu
- vysoké pracovní nasazení a flexibilitu
- profesionální vystupování

Nabízíme:

- zajímavou práci v mezinárodní právní firmě s kancelářemi v Evropě, Asii, na Blízkém východě a v Severní a Jižní Americe
- odpovídající platové ohodnocení
- práci v mladém kolektivu pražské kanceláře
- možnost dalšího vzdělávání a profesního růstu

Nabídky se stručným životopisem v českém a anglickém jazyce zasílejte prosím faxem na číslo +420 224 210 004 nebo e-mailem na adresu careers.prague@hoganlovells.com.

www.hoganlovells.com

Hogan Lovells je mezinárodní právní praxe, která zahrnuje Hogan Lovells International LLP, Hogan Lovells US LLP a k nim přidružené entity.

www.hoganlovells.com

© Hogan Lovells 2011. Všechna práva vyhrazena.

Advokátní kancelář MSB Legal, v.o.s.
hledá nové kolegy na pozice

ADVOKÁT/KA a ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT/KA

Požadujeme:

- aktivní přístup k řešení problémů
- vysoké pracovní nasazení a časovou flexibilitu
- dobré komunikační schopnosti a profesionální vystupování
- pečlivost a samostatnost
- odpovídající odborné znalosti
- schopnost organizace a týmové spolupráce
- znalost anglického jazyka (znalost dalšího jazyka výhodou)

Nabízíme:

- zájem úspěšné advokátní kanceláře se stabilní klientelou
- zajímavou a různorodou práci v mladém kolektivu
- perspektivu dlouhodobé spolupráce a kariérního růstu
- možnost publikační činnosti
- příjemné pracovní prostředí
- motivující finanční ohodnocení

V případě zájmu zasílejte své životopisy s fotografií na e-mail: HR@msblegal.cz a to v českém a anglickém jazyce. Do předmětu napište „advokát“ nebo „advokátní koncipient“. Kontaktní telefon: 251 566 005

MSB Legal, v.o.s., advokátní kancelář

Bucharova 1314/8, 158 00 Praha 13, tel.: +420 251 566 005, fax: +420 251 566 006, e-mail: praha@msblegal.cz, www.msblegal.cz

VZORY SMLUV A PODÁNÍ

Aktualizace dle NOZ a ZOK

Vzory smluv a podání, které
pro Vás vytváří odborníci!

Komplexní aktualizace modulu
v souladu s rekodifikací
soukromého práva

www.codexisadvokacie.cz

V případě zájmu či dotazů nás neváhejte kontaktovat:

✉ klientske.centrum@atlasconsulting.cz ☎ +420 596 613 333